

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता



जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नागपूर जिल्हा

१९९१-९२



अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरीता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

जिल्हा - नागपूर

१९९१ - ९२

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

नियोजन विभाग,

महाराष्ट्र शासन,

मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - १९९१

दृष्टिक्षेपांत जिल्हा

जिल्हा - नागपूर.



अ. क्र.	बाब	परिमाण	नागपूर जिल्हा	महाराष्ट्र राज
१	२	३	४	५

[एक] प्राकृतिक रचना

अ]	भौगोलिक स्थान			
१]	उत्तर अक्षांश	अंश	२०.३५ ते २१.४४	१६.४ ते २२.१
२]	पूर्व रेखांश	अंश	७८.१५ ते ७९.४०	७२.६ ते ८०.९

ब] हवामान [१९९१]

१]	किमान तापमान	सेल्सियस	७.४ [नागपूर शहर]	५.४
२]	कमाल	सेल्सियस	४५.६	४८.७
३]	पर्जन्य [सरासरी] १९९१	मि. मि.	११६१.७	उ. ना.

क] प्रशासकिय विभाग [१९९३]

१]	तालुके	संख्या	१४	३०३
२]	पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३]	टॅरिअरिग्रेस्त तालुके	संख्या	१३	२२६
४]	एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५]	शहरे	संख्या	२३	३३६
६]	गावे [स्कूण]	संख्या	१८६७	४१, ८३३
१]	निर्जन	संख्या	२१६	२, ४७९
२]	वस्ती असलेली	संख्या	१६५१	३९, ३५४
७]	क्षेत्रफळ	चौ. कि. मी.	१९३१ ९८९२	३, ०७, ७१३

[दोन] प्रशासकिय संस्था [३१.३.१९९३]

१]	पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२]	महानगर पालिका	संख्या	१	११
३]	नगरपरिषद	संख्या	१०	२३८
४]	कटक मंडळे	संख्या	१	७
५]	ग्राम पंचायती	संख्या	७६५	२५, ८४८
	[गट ग्राम पंचायती धरून]			

= दोन =

१	२	३	४	५
६]	पोलीस स्टेशन [३१. १२. ९०]	संख्या	४१	८३३
[तीज] लोकसंख्या [१९९१]				
१]	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१२५३	४८३९६
२]	नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	२०३८	३०५४२
३]	एकूण लोकसंख्या [१९९१]	आकडे हजारात	३२८०	६८९३८
४]	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या [१९८१]	आकडे हजारात	१८२	८७५८
५]	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी टक्केवारी [१९८१]		७.०५	११.०९
६]	अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या [१९८१]	आकडे हजारात	३५३	७३१८
७]	अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी		१३.६५	९.२७
८]	पुरुष [१९९१]	आकडे हजारात	१७०५	४०८२६
९]	स्त्रिया [१९९१]	आकडे हजारात	१५७५	३८११२
१०]	स्त्रि पुरुष प्रमाण	हजार पुरुषामध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९२३	९३४
११]	घनता	दर. चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	३३१	२५७
१२] साक्षरतेचे प्रमाण. [१९९१]				
१]	एकूण	टक्केवारी	६२.७८	६४.९
२]	पुरुष	टक्केवारी	८०.००	७६.५६
३]	स्त्रिया	टक्केवारी	४४.२६	५२.३२
४]	राज्यामध्ये जिल्हयांचा क्रमांक	संख्या	२	-
[चार] कृषि [अस्थायी]				
१]	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९८६	३०७५८
२]	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	हजार हेक्टर	१६४ [१६.६३]	५४१० [१७.५९]
३]	शेतीत उपलब्ध नसलेली जमीन			
अ]	बिगर शेती वापराखाली जमीन	हजार हेक्टर	४०	११११
ब]	पडीत आणि लागवडी- लायक नसलेली जमीन एकूण [अ + ब]	हजार हेक्टर	३१	१७१७
			७१	२८२८

१	२	३	४	५
[चार]	४] पडीत जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	१] कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	४१	१५१९
	२] झाडे वृक्षपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	११	१८०
	३] लागवडी योग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	३५	१०२८
	५] पडीत जमीन			
	१] चाचु पड	हजार हेक्टर	१८	९१०
	२] इतर पड	हजार हेक्टर	८४	९७३
	६] पिकाखालील क्षेत्र			
	१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	५६१	१७९१०
	२] कुतोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	३९	३११६
	३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	५९०	२१०२६
	७] ओलीत क्षेत्र			
	१] निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	४६	२११८
	२] एकूण ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	६३	२७१६
	८] महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्न धान्ये]	हजार हेक्टर	३७४	१४३९९
	९] वहित धारण जमीन [१९८५-८६] [अंतिम]			
	१] २ हेक्टर पेक्षा कमी	संख्या [००]	८९६	५६००९
	२] २ ते १० हेक्टर	संख्या [००]	९८४	१२७३६१
	३] १० हेक्टर पेक्षा जास्त	संख्या [००]	६६	२५८७८
	१०] जमीन महसूल वसूली [१९९१-९२]	लाख रुपये	२	४४४१
	११] जिल्हा परिषदांचा उपकर [१९९१-९२]	हजार रुपये	११८२	१५५४६२
	१२] पंचायत समितांच्या उपकर	हजार रुपये	१३३०	६३८८८
[पाच]	पशुसंवर्धन [पशुगणना १९८७ अंतिम]			
	१] एकूण पशुधन	संख्या हजारात	११२१	३४२५५
	२] गाई व बैल	संख्या हजारात	७००	१६२४४
	३] म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	८३	४७५६
	४] मेंढ्या	संख्या हजारात	२०	२८७३
	५] शेळ्या	संख्या हजारात	३०२	९१९५
	६] कोंबड्या व बदके	संख्या हजारात	४३४	२४८३९

= चार =

१	२	३	४	५
[सहा]	सहकारी [१९९०-९१][९१-९२]			
१]	सहकारी संस्था	संख्या	४१४१	११२०२३
२]	प्राथमिक कृषि सहकारी	संख्या	५९७	१९७२९
३]	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची सभासद संख्या	हजारात	२२८	८२७७
४]	सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	२३८	१४०६९
५]	प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेले कर्ज	रु. कोटीत	५८	७७५
[सात]	जलसिंचन पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र		[३०.६.९१ रोजी]	[३०.६.९१ रोजी]
१]	मोठे प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या	१	२१
		हजार हेक्टर	१७५	उ. ना.
२]	मध्यम प्रकल्प लाभ क्षेत्र	संख्या	११	१७१
		हजार हेक्टर	७९	उ. ना.
३]	लघु प्रकल्प [गुळ भाग] लाभ क्षेत्र	संख्या	४२६	१५४
		हजार हेक्टर	३७	उ. ना.
४]	सिंचन विहिरी खाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	२७	१२९६
			[८७-८८]	
[आठ]	उद्योग [डिसेंबर, १९९१]			
१]	नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	१६३१	२७४६५
२]	नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	संख्या	१३१६	२४११९
३]	साखर कारखान्यांची संख्या [चालू असलेले खाजगी धरून]	संख्या	१	१
			[९१-९२]	[सप्टेंबर ९१]
४]	साखर कारखान्यातील साखरेचे उत्पादन	हजार टन	१४९	४१२४
			[९०-९१]	
५]	सर्ध सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	८	१२२
[नऊ]	वीज [३१.३.९२]			
१]	वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	१८९०	३९६६१
२]	विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१८६७	३९४१३
३]	वीज पुरवठा केलेले पंप संघ [१९९१-९२]	संख्या हजारात	५३	१६१५
४]	गोबर पॉस मशीने [३१.३.९२]	संख्या	११७६६	२४८३६

क्रमशः.....

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९९१]

१]	रुग्णालये	संख्या	२९	७६८
२]	दवाखाने	संख्या	१३५	१८९६
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	४८	१६७२
४]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	-	८१
५]	एकात्मिक बाल विकास गट योजना	संख्या	३	१३१
६]	अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले	संख्या	२४२३२	१५६९०२१

[अकरा] शिक्षण

			[११-१२]	[११-१२]
१]	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२१६६	६०१८२
२]	एक शिक्षिका शाळा	संख्या [८९-९०]	४३०	१३१८७
३]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	४३८	१०६५६
४]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	११८	२७२
५]	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४०	३९

[बारा] दुय्यम शिक्षण

१]	दुय्यम शाळा	संख्या	५६०	१०५२०
२]	शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	३५३	६०१६
३]	शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	११	१८६
४]	प्रत्येक शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३३	३२

[तेरा] उच्च शिक्षण

१]	संस्था	संख्या	८३	११६६
२]	एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	४९	११४१

[चौदा] अ] ग्रीड शिक्षण

			[१९९१-९२]
१]	ग्रीड शिक्षण केंद्रे	संख्या	११९४
२]	ग्रीडांची उपस्थिती	संख्या हजारात	३६

ब] तांत्रिक शिक्षण

			[१९८९-९०]
१]	शासकिय व शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	२३
२]	इतर [खाजगी]	संख्या	६
३]	शासकिय व शासन सहाय्यीत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामध्ये संजूर झालेल्या जागा.	संख्या	उ. ना. ४२८४४

१	२	३	४	५
[चौदा]	[३] तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण संस्था			
	१] शासकिय व शासन सहाय्यीत	संख्या	३८	१६६
	२] इतर [खाजगी]	संख्या	उ. ना.	५९७
[४]	शासकिय व तांत्रिक व्यवसाय शिक्षण संस्थेची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारात	६	१५५
[५]	अभियंत्यांचो संख्या	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
[पंधरा]	परिवहन आणि दळणवळण [३१.३.९३]			[अस्थायी]
	१] एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	४५४	५४४०
	२] रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	३] एकूण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	७१३७	१७४४९४
	४] राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि.मी.	२८५	२९५९
	५] राज्य महामार्गाची लांबी	कि.मी.	९४६	३१०७६
	६] महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	७६७	३८९८४
	७] इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	१०८१	३९३१६
	८] ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	४०५८	६२१५९
[सोळा]	फिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा			
	कठीण गांवांची संख्या [१.४.९१]	संख्या	९६	१९१४
	१] खेड्यांना केलेला पुरवठा [१९९१-९३]			
	अ] नळाचा पाणी पुरवठा	संख्या	४०	३५१
	ब] कूप नलिका	संख्या	१३६	-
	क] साध्या विहिरी,	संख्या	२०	७०
	ड] विंधण विहिरी	संख्या	१४	१७७
	२] टँकर्स किंवा बैलागाडीने पुरवठा	संख्या	९६	उ. ना.
	३] केली जाणारी गावे			
[सतरा]	योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे	संख्या	उ. ना.	उ. ना.
	घर बांधणी [१९९१-९३]			[९०-९१]
	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोपड्या	संख्या	२३२	१४००
[अठरा]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम			
	१] दारिद्र्य रेषेखाली कुटुंबे [१९८२-८३]	संख्या	१.१२	३४
		[लाखात]		
	२] १९९१-९२ मधील लाभार्थी	संख्या	४३३०	उ. ना.
	३] १९९१-९२ नवीन लाभार्थी	संख्या	उ. ना.	उ. ना.

= सात =

१	२	३	४	५
[एकोणवीस]	रोजगार निर्मिती [१९९१-९२]			
	अ] रोजगार हमी योजना	मनुष्य दिवस [कोटी]	०.३३	११.९४
	ब] जवाहर रोजगार कार्यक्रम	- " -	०.२५	७.७१
[वीस]	<u>आदिवासीकरीता कल्याणकारी योजना</u> [३१.३.९२]			[९०-९१]
	आदिवासी करीता आक्रम शाळा	संख्या	६	६०२
[एकवीस]	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना</u> [१९९१-९२]			[९०-९१]
	अ] मागास वर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	८	३२५७
	ब] वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या	७३०	१००२५०
[बावीस]	<u>जिल्हा नियोजन १९९१-९२</u>			
	१] -वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रु. कोटीत	१९.५८	२९६९
	२] अनुषंग भरून काढण्यासाठी तरतूद	रु. कोटीत	१२.७३	निरंक
[तेवीस]	<u>नागरी पुरवठा</u>			
	१] रास्तभावाची दुकाने १९९१-९२	संख्या	१२.३५	३८७७६
	२] पुरविलेला स्कूण साठा	"०००" टन	११७	उ. ना.
	३] ज्ञासकिय गोदामे	संख्या	२२	१२०१
				[९०-९१]
	४] साठवण्याची क्षमता	हजार टन	उ. ना.	७४०

टिप :- १] उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

भाग - १

स मा लो च न

१९९१ - ९२

१. स्थान व भौगोलिक वैशिष्ट्ये

१.१

भौगोलिक स्थान :

गोंड राजा बहंत बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर वसविले. व या शहराच्या नावावरूनच नागपूर जिल्हा हे नांव या जिल्ह्यास देण्यांत आले. पुढे भोसले घराण्याने नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्ह्याचा विकास केला. सन १८१७ मध्ये सितावर्डीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले राजांवर विजय मिळविला. सन १८५३ मध्ये भोसले घराण्याचा व्हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्यगांत व व-हाड या प्रांताची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन १८६७ मध्ये ग्रेट इंडियन पेनीनसुला रेल्वे [मध्याची मध्य रेल्वे] मुळे या शहराचा इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आला व त्यामुळे नागपूर शहराचा आणि जिल्ह्याच्या विकासास गती मिळाली.

सन १९४७ ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशाची निर्मिती झाली, तेव्हा पासून १९५६ पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. शाखावार प्रांत रचने-नंतर नागपूर हा जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यांत आला. तेव्हा पासून नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप तंतुष्टात आले. दिनांक १ मे १९६० रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीनंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यांत आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांत २०^०. ३५ ते २१^०. ४४ व पूर्व रेखांश ७८^०. १५ ते ७९^०. ४० चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्ह्याचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्ह्याचे उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

१.२

क्षेत्रफळ व प्रशासकिय विभाग :

नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ ९९३१ चौ. कि.मी. असून महाराष्ट्राच्या क्षेत्रफळाच्या ३.२३ टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता व त्या पांच विभागाचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर, काटोल, तावनेर, रामटेक, व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिकार्यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकिय जबाबदारी होती. १ मे १९८१ नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यांत येऊन एकूण १४ तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर-शहर हा तालुका जोडल्यानंतर सर्व तालुक्याचे मुख्यालय प्रस्थापित करण्याचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले. नागपूर जिल्ह्यांत नागपूर-शहर, नागपूर-ग्रामीण, हिंगणा, काभळी, काटोल, नरखेड, तावनेर, कळेश्वर, रामटेक, पारशिवनी, सोदा, उमरेड, शिवापूर व कुही असे चौदा तालुके असून तेरा प्रस्थापित समित्या आहेत.

१९८१ चे जनगणने प्रमाणे नागपूर जिल्ह्यांत ४ गणना शहरे तसेच एकूण १८७४ खेडी असून त्यापैकी १६५८ लोकवस्ती असलेली व २१६ ओसाड खेडी आहेत. जिल्ह्यामध्ये ७६५ ग्रामसंस्था अस्तित्वात असून १० कृषि उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्ह्यामध्ये १० नगरपालिका, १ कटक मंडळ व १ महानगर पालिका कार्यरत आहे.

१४३

भौगोलिक वैशिष्ट्ये :

भौगोलिक-दृष्ट्या नागपूर जिल्हा हा साधारणतः तीन विभागांमध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्यांचा प्रदेश, पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान, वेणा नदीच्या खो-यांतील तखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्यांच्या प्रदेशात मिल्कामार, महादगड, गरमपूर, मिमरडोड, जांभगड, चावेगडी ह्या प्रमुख टेकड्यां असून ईशान्येकडे अंदागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रतिष्ठित कालीदास स्मारक उभारण्यांत आले आहे. जिल्ह्याची समुद्र सपाटीपासून कमीत कमी उंची २७५ मीटर व जास्तीत जास्त उंची ६५२ मीटर आहे.

१.४

भूगर्भरचना :

नागपूर जिल्हा हा गोंडवाना प्रदेशात येत असून येथील भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून झाली आहे. जिल्ह्यातील कन्हान, खो-यात-कोळा, खासा, सांवनेर व रामटेक विभागात-भेंगनीद, शिवापूर व उमरेड तालुक्यांमध्ये - कच्चे लोखंड व चुनखडी दगड, रामटेक व सांवनेर तालुक्यांतील कांद्री, पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामार्ईट दगड व मोठ्या प्रमाणात आढळून येतो. या शिवाय केलामार, क्वॉर्ट्झ, टंगस्टन ही खनिजे व इमारतीकरिता उपयुक्त अन्गारे दगड या जिल्ह्यात सर्वत्र आढळून येतात. संकरीत या जिल्ह्याची भूगर्भरचना उपयुक्त खनिजांमुळे अतिशय समृद्ध आहे.

१.५

नद्या :

जिल्ह्याच्या पश्चिम तीमेवस्त्र वर्धा व पूर्व दिशेकडून चैनगंगा नदी वाहते. चैनगंगा नदीमुळे अंडारा जिल्ह्याची आणि वर्धा नदीमुळे व अमरावती जिल्ह्याची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा ह्या नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीत मिळते. वेणा नदी कवडत मठारातून उगम पाऊन नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातमूडा पर्वतातून उगम पाऊन चैनगंगेत मिळते. मेंच, कोलार आणि नागनदी ह्या कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व मेंच नदीपासून नागपूर शहरात पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपिक समपत्ती जाते.

१.६

वने :

नागपूर जिल्ह्यांत २८१८ चौ. कि.मी. वनक्षेत्र असून जिल्ह्यांच्या सर्वत्र भौगोलिक क्षेत्रांच्या २८ टक्के आहे. अधिकांश वनक्षेत्र रामटेक, पारसिवनी उमरेड, शिवापूर, काटोल व नरखेड या तालुक्यात मिश्रलेल्या स्वरूपात आहे.

१. ७

हवामान व पर्जन्य :

जिल्ह्यातील हवामान विषय स्वस्वाये अतून उन्हाळ्यांत उष्ण व हिवाळ्यात थंड असते. १९९१ वर्षातील जून महिन्यांत उष्णतेचे जास्तीत जास्त प्रमाण ४५. ६ डीग्री सेल्सिअस पर्यंत नोंदल्या गेले तर जानेवारी १२ महिन्यांत उष्णतामान कमीत कमी ६. ४ डीग्री सेल्सिअस असल्याचे आढळून येते.

जिल्ह्याचे वार्षिक सरासरी पर्जन्यमान १००४ ते १२७४ मिली मीटर अतून सर्वात जास्त माऊस उमरेड व रामटेक तालुक्यात पडतो. परंतु सन १९९१ वा वर्षात मौदा तालुक्यात माऊसाचे प्रमाण इतर तालुक्यापेक्षा कमी होते. साधारणतः जून ते ऑक्टोबर या महिन्यात ५४ ते ९६ दिवस माऊस पडतो. त्यातही माऊसाचे प्रमाण जून, जुलै व ऑगस्ट या महिन्यात अधिक असते.

१. ८

जमीन व तिचे प्रकार :

नागपूर जिल्ह्यांत ग्रामुख्याने काळी, भोरांड, खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम-काळी जमीन ग्रामुख्याने सावनेर व कळमेजवर, तालुक्यात वधा नदीच्या खो-यात आणि नागपूर व कामठी जवळ्यात आढळून येत, अतून कामशाचे उत्पादना करीता उपयुक्त समजली जाते. ग्रामुख्याने हया जिल्ह्यांत "भोरांड" प्रकारची जमीन सर्वत्र तालुक्यामध्ये आढळून येत अतून ज्वारीच्या पिका- करीता उपयुक्त समजली जाते. खरडी व बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेत व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

३. लोकसंख्या

३. १

जनगणना

अ] १९८१ चे जनगणनेप्रमाण नागपूर जिल्ह्यांची लोकसंख्या २५, ८८, ८११ अतून त्यापैकी १३, ४५, ३७७ स्त्रिया आहेत. सन १९७१ ते १९८१ चा १० वर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या ३३. २६ टक्क्यांनी वाढलेली आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर तालुक्याची नागपूर शहर धरून लोकसंख्या ५०. २९ टक्के, हिंगणा तालुका ३. २५ टक्के, कामठी तालुका ६. ५९ टक्के, काटोल तालुका ४. ७१ टक्के, नरखेड तालुका ४. ४७ टक्के, सावनेर तालुका ५. ५६ टक्के, कळमेजवर तालुका ३. ०९ टक्के, रामटेक तालुका ४. २९ टक्के, पारशिवनी तालुका ३. ८६ टक्के, मौदा तालुका ३. १७ टक्के, उमरेड तालुका ४. ४५ टक्के, त्रिनामूर तालुका ३. ६७ टक्के व कुडी तालुका ३. ८६ टक्के रचवटी आहे.

ब] १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्याची अस्थावी लोकसंख्या ३१, ७९, ६८७ अतून त्यापैकी १७, ०५, १०१ पुरुष व १५, ७४, ५८६ स्त्रिया आहेत. सन १९८१ ते १९९१ हया दश वर्षांमध्ये नागपूर जिल्ह्याची लोकसंख्या २६. ६९% नी वाढलेली आढळते. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर तालुक्याची नागपूर शहर धरून लोकसंख्या ५३. ५४ % हिंगणा तालुका ३. ४८ % कामठी तालुका ५. ५८ % काटोल तालुका ४. २४ % नरखेड तालुका ३. ९३ % सावनेर तालुका ५. ६७ %

कळसेवर तालुका २.९९ % , रामटेक तालुका ३.८७ % , पारनिवनी तालुका ३.८४ % ,
मौदा तालुका ३.२६ % , उमरेड तालुका ३.९९ % , भिवानूर तालुका २.२९ % ,
कुही तालुका ३.३२ % , एवढी आहे.

२.२ लोकसंख्येची घनता [१९८१]

अ] क्षेत्रक व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केला असता नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रक महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रकाच्या ३.२३ टक्के आहे व लोकसंख्या ४.१२ टक्के आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घनता दर चौ. कि.मी. मागे २६१ असून तेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता दर चौ. कि.मी. मागे २०४ आहे. तर भारताचे दर चौ. कि.मी. मागे २१६ आहे. जिल्ह्यात नागपूर तालुक्यामध्ये लोकसंख्येची घनता सर्वात जास्त म्हणजे १४४४ असून मौदा तालुक्यामध्ये इतर तालुक्यांचे मानाने कमी म्हणजे ८७ आहे.

ब] १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रक व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार करता नागपूर जिल्ह्याचे क्षेत्रक महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रकाच्या ३.२१ % आहे व लोकसंख्या ४.१७ % आहे. नागपूर जिल्ह्याकरीता लोकसंख्येची घनता दर चौ. कि.मी. मागे ३३१ असून हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता दर चौ. कि.मी. मागे २५६ आहे. तर भारताचे दर चौ. कि.मी. मागे २६७ आहे.

२.३ नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :

अ] जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येची नागरी भागामध्ये ५६.७५ % व ग्रामीण भागामध्ये ४३.२५ % लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या १४, ६२, २७९ असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरामध्ये १२, १९, ४६१ एवढी लोकसंख्या आहे. म्हणजेच एकूण नागरी लोकसंख्येची ८२.९९ % नागरी लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व १७.०१ % नागरी लोकसंख्या, कामठी, कामठी कटक मंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड, तावनेर, खात्रा, कळसेवर, मोहमा, रामटेक, कन्धान, उमरेड, देवलाभेटी, विना व पियोली या नागरी भागामध्ये विभागल्या गेली आहे.

ब] १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येची नागरी भागामध्ये ६१.८० % व ग्रामीण भागामध्ये ३८.२० % लोक वास्तव्य करीत आहे. जिल्ह्याची नागरी लोकसंख्या २०, २८, १२३ असून त्यापैकी एकट्या नागपूर शहरात १६, २२, २२५ एवढी लोकसंख्या वास्तव्य करीत आहे. म्हणजेच एकूण नागरी लोकसंख्येची ८० % नागरी लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित २० % नागरी लोकसंख्या कामठी, कामठी कटक मंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड, तावनेर, खात्रा, कळसेवर, मोहमा, रामटेक, उमरेड, दिगडोड, गाडी, पियोली, पलनी तिल्लेवाडा कन्धान[मिरी], टेकाडी कांद्री, महादुगा वीराडी व तोतलाडोड ह्या नागरी विभागात विभागली गेली आहे.

२.७ लोकसंख्येतील स्त्री-पुरुष प्रमाण :

अ] जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण १९८१ जनगणने प्रमाणे ९२५ असून महाराष्ट्राच्या ९३७ च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण ९७० असून नागरी भागात ९१२ आहे.

ब] जिल्ह्यात दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण १९९१ च्या जनगणने प्रमाणे ९२३ असून महाराष्ट्राच्या ९३६ च्या तुलनेत हे प्रमाण कमी आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण ९३६ असून नागरी भागात हे प्रमाण ९१६ आहे.

२.८ अनुसूचित जाती व जमाती : [१९८१]

जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येत अनुसूचित जातीचे प्रमाण ७.०५ टक्के असून अनुसूचित जमातीचे प्रमाण १३.६५ टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्यादरम्यान अनुक्रमे ७.१४ व ९.१९ टक्के असे आहे.

२.९ कामगार :

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्ह्यामध्ये एकूण मुख्यतः काम करणारे ९, २१, ३१६ असून ६६, ७३१ तिमांशिक कामगार आहेत. उरलेले १६, ००६ हे काम न करणारे आहेत. मुख्य कामगारांपैकी १, ९१, ६९९ शेतकरी, २, ४१, ८०१ शेतमजूर ४९, ९७२ घरगुती उद्योग, उत्पादन, प्रक्रिया, दुरुस्ती व सेवा विभागात काम करणारे असून ७, ३७, ८७७ कामगार इतर व्यवसायात गुंतलेले आहेत.

२.१० लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :

१९८१ च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये ० ते १४ या वयोगटात ९, ८८, ५१४ १५ ते १९ या वयोगटात २, ५९, ९३६, २० ते २४ या वयोगटात २, ३६, ३०७, २५ ते २९ या वयोगटात १, ९१, ६५६, ३० ते ३४ या वयोगटात १, ६३, ४३१ ३५ ते ३९ या वयोगटात १, ५२, ८५३, ४० ते ४९ या वयोगटात २, ५५, १९९, ५० ते ५९ या वयोगटात १, ६५, ६४५, व ६० वर्षा पेक्षा अधिक या वयोगटात १, ६८, ६७१, लोकसंख्या आहे. वयानिर्देशित लोकसंख्या ६, ५९९ इतकी आहे.

२.११ साक्षरता [ग्रामीण व नागरी]

अ] १९८१ च्या जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्येपैकी ५७.५६ टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात साक्षरतेचे प्रमाण ४६.३८ व नागरी भागात ६४.६० टक्के आहे. साक्षरतेचे प्रमाण स्त्रिया व पुरुष यांच्यात अनुक्रमे ४४.६२ टक्के व ६३.७४ टक्के आहे.

ब] १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी ६२.७८ % लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात ५१.५१ % व नागरी भागात ६९.७७ % आहे. साक्षरतेचे प्रमाण स्त्री व पुरुष ह्यांचे साठा अनुक्रमे ५७.९६ व ७०.०० % आहे.

२.९ घांपरातील निवाती घरांची व कुटुंबांची संख्या :

१९८१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यांतील कुटुंबांची एकूण संख्या ७, ८८, १६५ स्पष्टी आहे. त्यापैकी २, २१, ५५०, ग्रामीण भागात व २, ६६, ६१५, नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेधर कुटुंबांचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. एकूण निवाती घरांची संख्या ७, ८३, ७००; इतकी असून ग्रामीण भागात ३, १८, ३७५, व नागरी भागात २, ६५, ०५५ घरे आहेत.

३. मने

३.१ जिल्ह्यांतील एकूण वनक्षेत्र :

जिल्ह्यांतील एकूण वनक्षेत्र २८१८ चौ. कि.मी. असून ते जिल्ह्याच्या एकूण क्षेत्राच्या २८ टक्के आहे. या जिल्ह्यांतील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्या-तील पंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्यांच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग, नरखेड, उमरेड, कुडो, हिंगणा आणि भिवापूर या तहसीलांमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव, सुरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यात येते त्यापैकी अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखेखाली येते. राखीव व सुरक्षित वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखेखाली येते. एकूण वनक्षेत्राच्या प्रमानाने राखीव वनक्षेत्र ५३ टक्के सुरक्षित वनक्षेत्र २९ टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र १८ टक्के स्पष्टी आहे.

३.२ वनोत्पादन :

रामटेक, सांगनेर, हिंगणा, नरखेड, भिवापूर व कुडो या परिप्रेक्षा-मध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडा-सोबतच या जिल्ह्यामध्ये सागई, धावडा, खैर, बांबू, फवत व तेंदू या जातींची झाडे आढळून येतात. वनोत्पादनापासून सन १९९१-९२ या वर्षामध्ये ३८७.३० लाख रुपये स्पष्टी उत्पन्न झाले. ते गेल्यावर्षीच्या तुलनेत अंदाजे ३९ टक्क्याने कमी झाल्याचे निर्दर्शनास येते.

३.३ वनविकास कार्यक्रम :

धूब जोराच्या पाण्याचा निचरा व पूर थापावून जमीनीचे संरक्षण व जमीनीचा काय टिकवून घेतील राहाय्य करण्याच्या दृष्टीने वने अडव्याची कामगिरीी बजावतात.

त्यांद्दष्टिने वनविकासाकरोता जिल्हा-स्तारावर [अ] मध्यवर्ती रोप वाडीकांची स्थापना [ब] निकृष्ट वनाचे पुनर्वनीकरण [क] औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणारे वान भंडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना [ड] वैरण साधन संपत्तीचा विकास [इ] किरकोळ अंगल उत्पान्नाचा विकास, वनसमुप योजना व कंत्राटदारांचे उच्चाटन इत्यादी महत्वाच्या योजना राबविण्यांत येतात. नागपूर जिल्ह्यामध्ये तन १९९१-९२ या वर्षात वन विभागातील विंगर आदिवासी व आदिवासी योजने अंतर्गत एकूण ६४.०८ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

७. कृषि

७.१ जमीनीचा वापर :

१९८७-८८ वर्षात जिल्ह्यातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र ९८६ हजार हेक्टर होते. त्यापैकी ७१.९३ टक्के क्षेत्र लागवडी लायक असून ४.१८ टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चराईची जमीन याखाली व होते. तसेच २३.८९ टक्के क्षेत्र शेतीकरीता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. तन १९८७-८८ या वर्षामध्ये लागवडीलायक ७०९ हजार हेक्टर क्षेत्रापैकी ५६१ हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या ५६.८५ टक्के रचढे होते व लागवडीलायक क्षेत्राच्या ७१.०१ टक्के रचढे होते. दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या ५.२१ टक्के होते.

७.२ दक्षितीखालील जमीनीचे धारण जमीनी व त्याचे क्षेत्र याचे गटवार वर्गीकरण :

दक्षितीखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे सुधारकाची व क्षेत्राची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ. क्र.	धारणगट-हेक्टर	सुधारक [टक्केवारी]		क्षेत्र [टक्केवारी]	
		१९८०-८१	१९८५-८६	१९८०-८१	१९८५-८६
१	२	३	४	५	६
१.	२ पर्यंत	४१	४६	१४	१८
२.	२ ते ५	३७	३७	३४	३६
३.	५ ते १०	१६	१४	३२	३१
४.	१० ते २०	५	३	१६	१३
५.	२० ते ५०	१	-	४	२
६.	५० व त्यावरील	-	-	-	-

सन १९८५-८६ मधील एकूण खात्यापैकी दैन्यक्तिक खाती ९६.८७ टक्के व संयुक्त खाती ३.१२ टक्के होती. १९८०-८१ च्या तुलनेत दोन हेक्टर पर्यंतच्या गटात ५ टक्के व २ ते ५ हेक्टर पर्यंतच्या गटात विशेष फरक नाही. परंतु ५ ते १० ते २० व २० ते ५० हेक्टर पर्यंतच्या गटात अनुक्रमे २, २ व १ टक्क्यांनी घट झालेली आहे.

४.३ पीक पध्दती :

१९८७-८८ मध्ये जिल्ह्यांत एकूण पिकाखालील ५, ८९, ६१५, हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्न धान्ये पिकाखालील ३, ७४, ११४, हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच ६३.४५ टक्के स्वढे होते. अन्न धान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र ज्वारी पिकाखाली म्हणजे ४८.७९ टक्के होते. डांबी वर्गीय पिकाखाली ३०.८९ टक्के, गव्हाखाली १७.९५ टक्के, धानाखाली १२.१२ टक्के झाले होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस या पिकाखाली १०.१३ टक्के, फळ व भाजीपाला या पिकाखाली ४.८० टक्के व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र १६.०६ टक्के होते.

४.४ पिकाचे उत्पादन :

१९९१-९२ या वर्षामध्ये तुण धान्याचे उत्पादनात १९९०-९१ च्या तुलनेत ३५ टक्क्याने घट झाल्याने आढळून येते. तसेच कडधान्याचे उत्पादनात जवळजवळ ४९ टक्क्याने घट झालेली आढळते. तेलवियाचे उत्पादनामध्ये तुध्दा ३५ टक्क्याने घट झालेली आढळते. तेलवियामध्ये प्रामुख्याने भुईसुंगाचे उत्पादन सर्वात जास्त होते.

४.५ भुईसुंगे पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन :

जिल्ह्यामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाणा, जवळ, तीळ, मोरची, व तंत्री ही महत्त्वाची पिके आहेत. सन १९९१-९२ मध्ये ज्वारीचे दर हेक्टरी उत्पादन ६६५ कि.ग्राम. गहू ७६५ कि.ग्राम. धान १०२८ कि.ग्राम. तूर ३४३ कि.ग्राम. हरभरा ४७४ कि.ग्राम. भुईसुंगा ४३७ कि.ग्राम. जवळ १८० कि.ग्राम. तीळ १५० कि.ग्राम, सिरची १३५ कि.ग्राम, व हळद ९६१ कि.ग्राम होते. तसेच कापसाचे दर हेक्टरी उत्पादन ११६ कि.ग्राम, स्वढे होते.

४.६ अधिक उत्पन्न देणा-या पिकाचे क्षेत्र :

तुणधान्याखालील संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या पिकांमध्ये प्रामुख्याने गंज, ज्वारी, भात [धान] या पिकांचा समावेश होतो. ज्वारीच्या एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या ज्वारीचे क्षेत्र ७६ टक्के, गव्हाचे एकूण क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या गव्हाचे क्षेत्र ७२ टक्के व एकूण धान या पिकाखालील क्षेत्रापैकी संकरीत व जादा उत्पन्न देणा-या धानाचे क्षेत्र ८९ टक्के स्वढे होते. तसेच संकरीत कापसाखालील क्षेत्र एकूण कापसा-खालील क्षेत्राच्या ६४ टक्के स्वढे होते.

४.७ फळे व भाजीपाला :

नागपूरची शहरी बाजारपेठ जिल्ह्याचे मध्यभागी आहे. तसेच तिचं नाव सोयीमुळे भाजीपाल्याचे उत्पादन जिल्ह्यामध्ये विस्तृत प्रमाणात घेण्यांत येते. जिल्ह्यांतले एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी फळे व भाजीपाला या खालील १९८७-८८ मधील क्षेत्र ४.८० % इतके होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी एकट्या संत्रा या पिकाखालील क्षेत्र २५ टक्के एवढे असून जिल्ह्यातील लागवडी-खालील एकूण क्षेत्रापैकी ते २.१० टक्के एवढे होते.

४.८ रासायनिक खताचे वाटप :

जिल्ह्यांत सन १९९१-९२ मध्ये ६४८३७ मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यांत आले. १९९०-९१ च्या तुलनेत १९९१-९२ मध्ये रासायनिक खताचे वाटप २ टक्केनी कमी झाले आहे.

४.९ पिकसंरक्षण :

पिक संरक्षण मोहिमेअंतर्गत जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना अन्नधान्ये व गळीत धान्ये पीकाकरीता ५० टक्के सवलतीवर फिटकणांकरिता औषधींचा पुरवठा केला जातो. तसेच धुरळणीकरीता दर हेक्टरी १५ रुपये अनुदान, औषध देते वेळी दिल्या जाते. उंदीर निर्मूलन मोहिम निवडक गावांत १०० टक्के सवलतीवर राबविण्यांत येते. गळ्याच्या पिकाचे उंदरापासून होणारे नुकतान टाळण्याकरीता ही मोहिम घेण्यांत येते. तसेच संत्रा या पिकावरील कोळशी रोगाचे नियंत्रण करीता बागायतदारांना ५० टक्के सवलतीवर फिटकणांकरिता व बुरशी नाशके औषधी दिल्या जाते. सन १९९१-९२ मध्ये रोप संरक्षण मोहिमे अंतर्गत ३.६३ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले आहे. शिवाय अल्पसुधारकांना कोरडवाहू [पावसाच्या पट्टीतील जमीनीत] निविष्टा तंच पुरविले अंतर्गत ३.५० लाख रु खर्च करण्यांत आले.

४.१० शेतमाल साठवणूकीच्या व नियंत्रित बाजारपेठेच्या सोयी :

जिल्ह्यामध्ये एकूण १० कृषि उत्पन्न बाजार समित्या कार्यरत असून त्या सर्व ठिकाणी शेतकऱ्यांनी आपलेल्या विक्री योग्य मालाच्या साठवणूकीची सोय उपलब्ध आहे. तसेच इतरही सोयी उपलब्ध आहेत. सन १९९१-९२ मध्ये जिल्ह्यातील कृषि उत्पन्न बाजार समितीचे आदारात धान ७३४ मे. टन, तांदूळ ५३८५३ मे. टन, गहू १५४१३ मे. टन, ज्वारी ७२८८ मे. टन, कापूस २०८४३ मे. टन, तूर ८४१० मे. टन, मूग ४१७ मे. टन, उडिद २८२ मे. टन, हरभरा ५१४७ मे. टन, भुईमूग १७४४ मे. टन, जवस १३१३ मे. टन, तीळ ६५ मे. टन, सोयाबिन ६०९७३ मे. टन, सुकलेली मिरची १९२४६ मे. टन व संत्रा ३६९३६ गाड्या कृषि उत्पादनाची विक्री करण्यांत आली.

४.११ जमीन सुधारणा :

विभागीय मूदतंधारण अधिकारी, नागपूर यांचे भाषित जमीन विकासकामे घेतली जातात. उदा. जमीनीला बांध घालणे व उत्तारावर तप्तल घालणे इत्यादी उपायाव्दारे जमीनीचा विकास करण्यांत येतो. कामावरील खर्च हा रोजगार हमी योजनेतून केल्या जातो. सन १९९१-९२ मध्ये या योजने अंतर्गत ३३.८२ लाख रु. खर्च करण्यांत आला. याशिवाय जमीन सुधारणा ह्या कार्यक्रमा-अंतर्गत सहसूल विभागाभाषित अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थ सहाय्य देण्यात येते. या योजनेवर सन १९९१-९२ या वर्षामध्ये ०.५५ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषि अधिका-याभाषित निवडक अनुसूचित जातीच्या व नवबौध्द शेतक-यांना जमीन सुधारणे करीता अर्थ सहाय्य देण्यांत येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरीता शेतक-यांना विहिरी बांधण्यासाठी जिल्हयांतील भूविकास अधिकार्याभाषित काचि वाटप करण्यांत येते.

४.१२ इतर विकास कार्यक्रम :

कृषिविकासाच्या दृष्टिने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा. १] तालुका विषय गुणन क्षेत्राचा विकास २] सिमांतिक व अल्प भूधारक शेतक-यांसाठी भरोव अनुदानाचा कार्यक्रम ३] रोप संरक्षण मोहिम ४] सधन कापूस विकास प्रकल्प ५] अल्प भूधारक शेतक-यांना कोरडवाहू जमीनीतील निविष्टा संघ पुरविणे ६] सुधारीत शेतकी अद्वारे व साधने विकत घेण्यासाठी अर्थ सहाय्य ७] मागास वर्गीय आणि नवबौध्दांना दारिद्र्य रेवेच्या वर आपण्यासाठी विशेष सहाय्य योजना ८] कड धान्ये उत्पादन कार्यक्रम ९] तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम १०] तुषार व ठिंबक सोचन योजना तसेच फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत खालील विकासाच्या योजना राबविण्यात येतात. १] बागायती रोप मळयांचे बळकटीकरण, २] गावठीमोर व आंब्याच्या झाडाचे पुनरुत्पादन व ग्रामपंचायतींना आंब्यांच्या झाडाच्या नुतणीकरणासाठी प्रोत्साहन सहाय्य योजना ३] अल्पभूधारक सिमांतिक शेतक-यांना फलोत्पादन विकासासाठी भांडणी अनुदान ४] फलोत्पादन संरक्षण इत्यादी.

अधिक संदर्भ व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजने अंतर्गत नागपूर जिल्हयामध्ये सन १९९१-९२ साठी ५५.१० लाख रुपये खर्च करण्यात आला. तसेच मूद जलतंधारण या योजने अंतर्गत ४३.८२ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

५. जलसिंचन५.१ जलसिंचनाची कामे :

जिल्ह्याचा कृषि विषयक उत्कर्ष साध्यसाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्त्वाची बाब होय. जिल्ह्यामध्ये विहिरी, लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना या व्दारे तसेच नदीनाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्ह्यामध्ये सन १९८७-८८ मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त ८.२१ टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन १९८७-८८ मध्ये जिल्ह्यांत एकूण सिंचन विहिरींची संख्या ४२७४५ रचढी होती. पैकी २८४१२ विहिरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

५.२ निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र :

सन १९८७-८८ मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तुण धान्ये ६२.०७ टक्के, कडधान्ये ५.०५ टक्के, उस ०.२७ टक्के, भिरची व मज्जात्याचे पदार्थ २.९३ टक्के, फळे व भाजीपाला २७.८५ टक्के, कापूस ०.४८ टक्के, गळीताची पिके ०.४६ टक्के, व इतर पीक ०.१९ टक्के, रचढे ओलित करण्यांत आले.

५.३ सिंचन क्षेत्र :

जिल्ह्यामध्ये सन १९८७-८८ मध्ये निव्वळ भिणारे क्षेत्र ४६०३८ हेक्टर रचढे होते. पैकी विहिरीव्दारे २७.२०८ हेक्टर आणि तडी व कालवे याव्दारे १८८३० हेक्टर सिंचन करण्यांत आले.

५.४ सिंचन प्रकल्प :

जिल्ह्यामध्ये मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पापैकी पंच प्रकल्पाचे काम पूर्ण झालेले आहे. मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पापैकी रामडेक तलाव, वेणा प्रकल्प, कान्होलीबारा, मकरधोकडा, पांढरावोडी, केसरीनाला, चंद्रभागा, उमरीनाला, मोरधाम, कोलारनदी, छेकरानाला, या ११ प्रकल्पाची कामे पूर्ण झालेली आहे. जाम नदी व सायकी : मकरधोकडा प्रकल्पाची कामे प्रगती पथावर आहेत. शिवाय पेंढरीनाला व विरवीनाला हे दोन प्रकल्प मंजूर झालेले आहेत. परंतु एका प्रकल्पाचे धन जमीनीमुळे कायाना तुरुवात झालेली नाही. पूर्ण झालेल्या प्रकल्पा खालील एकूण लाभ क्षेत्र २५६१२३ हेक्टर असून १९९१-९२ या वर्षामध्ये ओलिताखाली आलेले क्षेत्र फक्त १३००२४ हेक्टर म्हणजेच ५०.७७ टक्के रचढे आहे.

आर्थिक तरतुदी मळे एका प्रकल्पाचे

६. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकिय सेवा

६.१ पशुधन :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या ११, २१, २०७ एवढी आहे. हीच पशुधनाची संख्या १९८२ मध्ये १०, ७०, ०३७ एवढी होती. १९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाचे गार्डे व बैल ६३ टक्के, म्हशी रेडे ७ टक्के, मेंढया-बकरे २९ टक्के, व इतर पशुधन १ टक्का आढळून येते. १९८२ ते १९८७ या पंच वर्षांचे काळात पशुधनाची संख्या ४.८ टक्क्यांनी वाढल्याचे आढळून येते तर कुक्कुटांची संख्या १४ टक्क्यांनी वाढलेली आढळते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुटपालनाचा व्यवसाय करण्यांत येतो. १९८७ च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ. कि.मी. मागे पशुधनाची घनता ११३ आढळून येते.

६.२ पशुउत्पादन व दुग्ध उत्पादन :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. जिल्ह्यामध्ये गार्डे व म्हशीचे बाबतीत मिश्र जातीची जनावरे आढळून येत असली तरी प्रामुख्याने गौळाऊ जातीच्या गार्डे विस्तृत प्रमाणात आढळतात. तसेच नागपूर पासून ३० किलो मीटरच्या परिसरात शाहीवाल जस्तीची जनावरे आढळतात आणि इतर भागात गौळाऊ जातीची आढळतात. म्हशीचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळणा-या म्हशी ह्या नागपूरी म्हशी म्हणूनच ओळखल्या जातात. तसेच सु-डा जातीच्या म्हशी या ज-याच प्रमाणात आढळतात. सन १९९६-९२ मध्ये नागपूर दुग्ध योजनेद्वारे ३२०.२२ लाख लिटर दुग्ध १७८५.०७ लाख रुपये मुल्याने खरेदी करण्यांत आले.

६.३ पशुवैद्यकिय सेवा :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ पशुवैद्यकिय सर्व चिकित्सालय, ३६ दवाखाने व ३७ पशुवैद्यकिय प्रथमोपचार केंद्रे आहेत. ह्याशिवाय १ फिरते पशुरोग नियंत्रण पथक व २ फिरते पशुवैद्यकिय दवाखाने आहेत. कृत्रिम गर्भधारणेकरीता जिल्ह्यामध्ये १६९ कृत्रिम रेतन केंद्रे आहेत. रुग्णालये, दवाखाने व मदत केंद्रांमध्ये उपचार केलेल्या पशुंची संख्या सन १९९१-९२ मध्ये ४, ३५, ३२६ एवढी आहे. तसेच १६९ कृत्रिम गर्भधारण केंद्रांमध्ये ३७, ८९८ पशुंवर गर्भधारणा करण्यांत आली आणि १९, ३०, २८१ जनावरांना विविध पशुवैद्यकिय संस्थांद्वारे लसी टोचण्यांत आल्या. एकंदरीत गेल्यावर्षीच्या तुलनेत कृत्रिमरित्या गर्भधारणा केलेल्या जनावरांच्या आणि लसी टोचलेल्या जनावरांच्या संख्येत अनुक्रमे २ व १ टक्क्याने वाढ झाल्याचे आढळते.

६.४ पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :

पशुधन विकासाकरीता जिल्हा योजनेअंतर्गत आजीवन महत्त्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. १] पशुवैद्यकिय दवाखाना व पशु प्रथमोपचार केंद्र जांभणे. २] तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण ठेगण्यासाठी अर्धसहाय्य ३] पशुवैद्यका क्षेत्रा-मध्ये जमीन विकासाची कामे करणे व पशुसाठी गोठे जांभणे.

४] आधारभूत ग्राम केंद्राची/विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना ५] जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्राची स्थापना व वाढ करणे आणि वळूसाठी गोठे व इमारती बांधणे. ६] दुर्बल लाभधारकांसाठी असलेल्या दुधाळ जनावरांना वैरणासाठी व भूजधोसाठी अर्थसहाय्य [केंद्र पुरस्कृत]. ७] अनुसूचित जाती व दुर्बल घटकासाठी बंदकांच्या पिल्लांचे गट वाटप इत्यादी. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरीता १] दुग्ध उत्पादन/दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/संघ/महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य २] भाऊड-गाभण म्हशींचा पुरवठा [वाहतूक व धांद अनुदानासह] ३] देशी गाईचे वाटप ४] मुंबईच्या तबेल्यातील एक वर्ष द्याच्या उच्च पैदात म्हशीच्या पारड्यांचा पुरवठा इत्यादी योजना राबविण्यांत येतात.

सन १९९१-९२ या वर्षीत पशुसंवर्धन व दुग्ध व्यवसाय विकास विभागा-द्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत [आदीवासी व शिगर आदिवासीताती] २३.५६ लाख रुपये खर्च करण्यात आला.

७. मत्स्यव्यवसाय

७.१ मत्स्योत्पादन :

नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण १०,७६९ हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. या क्षेत्रात ६९० किलो मीटर लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्य-व्यवसायासाठी उपयुक्त आहे. जिल्हयामध्ये साधारणतः मरठ, कतला, मगर, कटवा, पोष्टी, कोलस, शिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन १९९१-९२ मध्ये मत्स्य व्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या १०,७६९ हेक्टर क्षेत्रापासून ५१४० से. टन मत्स्योत्पादन घेण्यांत आले. त्याचे एकूण मुल्य ५१४ लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यव्यवसाय उत्पादन न केंद्रांना मत्स्य व्यवसायासाठी २१० लाख मत्स्य बीजे पुरविण्यांत आली.

७.२ मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :

नागपूर जिल्हयामध्ये मत्स्य व्यवसायाचा विकास करण्याकरीता जिल्हा-योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यांत येतात.

- १] मत्स्यव्यवसाय उत्पादन क्षेत्राची स्थापना
- २] अवस्थित गाण्यांतील मत्स्य संवर्धन.
- ३] मत्स्य व्यवसायायोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी सहाय्य.
- ४] मच्छीमार तहकारी संस्थांचा विकास.
- ५] मच्छीमार घुबकांना प्रशिक्षण
- ६] मत्स्य व्यवसाय विकास संस्था स्थापन करणे.

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यांत येतात. सन १९९१-९२ मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत १३.५८ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

८. विद्युत

८.१ विद्युतीकरण :

१९८१ चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्ह्यामध्ये १६५८ वस्ती असलेली व २१६ ओसाड अशी एकूण १८७४ गावे आणि १६ शहरे आहेत. मार्च १९८७ पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आलेले आहे. म्हणजेच तेव्हापासून च नागपूर जिल्ह्यामध्ये १०० टक्के विद्युतीकरण झालेले आहे.

८.२ विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप :

जिल्ह्यामध्ये ३१ मार्च १९९२ पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण ५३,१८५ शेतीचे पंपांत वीज पुरवठा करण्यांत आला. मेल्यावर्षीच्या तुलनेत यांत अंदाजे २ टक्क्याने वाढ झालेली आहे.

८.३ विद्युत वापर :

सन १९९१-९२ मध्ये ८, २४, ६८७ हजार कि. वॅटस तास विद्युत वापर करण्यांत आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी ३३ टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघुशक्तीसाठी ७ टक्के, औद्योगिक वापरासाठी ४२ टक्के, तांत्रिक दिवाबत्तीसाठी २ टक्के, कृषि कामाकरीता ६ टक्के, व इतर कामाकरीता १० टक्के, विद्युत वापर करण्यांत आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये ५,०८,०७१ विद्युत संवंधने [कनेक्शनस] दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षीच्या तुलनेत १९९१-९२ या वर्षीत विजेच्या वापरात ४.५६ टक्के व संवंधनात ६ टक्के वाढ झालेली आहे.

८.४ विद्युत उत्पादन केंद्रे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये जापरखेडा व कोराडी या ठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पंच प्रकल्पापासून जल-विद्युत निर्माण केली जाते.

९. खाणकाम व उद्योग

९.१ खनीज उत्पादने :

नागपूर जिल्हा खनिजांचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, भिंगनीज, डोलोमा-ईट व चुन्नाचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. जिल्ह्यामध्ये सादनेर ते कन्हान [जामठी] या उत्तर पश्चिम भागामध्ये कोळशाचे भरपूर ताठे आढळू शकते. शिवाय उमरेड येथे उच्च प्रतिका कोळसा आहे.

नागपूर जवळील बोखारा येथे कोव्हाचा साठा आढळल्याचा अंदाज घेण्यांत आला आहे. मॅंगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वेकरून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारता मध्ये महत्त्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. मॅंगनीज सावनेर व रामटेक या परिसरा- मध्ये मुख्यत्वेकरून आढळून येते. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक ३ किलो मिटर परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील देगंडामध्ये ५५ ते ५८ टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यांत आलेले आहे. चुन्याचे देगड सावनेर वारशिबनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. चांगल्या प्रतिये चुन्याचे देगड कोंढ्रीजवळ मोटगवारी व देवलागार येथे आढळून येतात. तसेच वाढ-या मातीचे साठे शेमडा, चोरखेरी, खेरीखावरी व बाजारगांव येथे आढळून येतात. अन्नक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्त्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. त्या रेतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात आढळून येतो. इतर खनिजात मीगमेट, फेल्टार, क्वार्ट्ज, टंगस्टन, मॅटीमोनी व इमारतीस उपयुक्त देगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याप्रकार प्रमाणात आढळून येतो.

९.२ उद्योग व कामगार :

नागपूर शहर हे महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरांमधील एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून तारकी काढणे व गातंड्या बांधणे, हुत गिरणी, लाकूंडे कटाई, कापड गिरण्या, पेशर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, रसायने व रासायनिक पदार्थ, मेरोमॅंगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औद्योगिक कारखाने, पंत्रांमुग्री तांत्रिक अख्यारे व सुटेभाग, मूलभूत धातु व मिश्र धातु, रबर पॅलस्टीक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या सन १९९१ मध्ये १६३१ होती व १३१६ चालू कारखान्यामध्ये ४९४६९ कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यांत आला.

९.३ औद्योगिक वसाहत :

जिल्ह्यामध्ये उद्योगाचे विकासाकरिता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळा मार्फत नागपूर पासून ८ कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आली आहे. त्याचे एकूण क्षेत्र ७४६.६५ हेक्टर असून १२५८ भूखंडांमधील ११७९ भूखंडांचे निरनिराळे उद्योग सुरू करण्याकरिता वाटप करण्यांत आलेले आहे. शिवाय कामठी रोडवर उपपलवाडी येथे देखील औद्योगिक वसाहत कार्यरत आहे. तसेच काटील येथे सहकारी औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आलेली आहे. कळेश्वर येथे ११६.७६ हेक्टर जमिनीवर द्वितीय औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यांत आलेली आहे. यात एकूण ७९ भूखंड आहेत. या औद्योगिक वसाहतीमध्ये महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळा मार्फत भूधारकांना उद्योग उभारण्याकरिता माणी, वीज व रस्ते इत्यादी सेवा उपलब्ध करून देण्यांत येतात.

१०. वाहतक व दळणवळण

१०.१ लोहमार्ग :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये दुहेरी रॅड लोहमार्ग १७५.५४ कि.मी. लांबीचे व एकेरी रॅड लोहमार्ग १४६.८८ कि.मी. लांबीचे आहेत. तसेच अरंड लोहमार्गाची [नॅरोगेज] लांबी १३१.२३ कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली, मद्रास, मुंबई व कलकत्ता इत्यादी प्रमुख शहरांना लोहमार्गांनी जोडलेले आहे. नागपूर जिल्ह्यामध्ये महत्त्वाच्या रेल्वे मार्गांची विद्युतीकरण पूर्ण करण्यांत आलेले असून नागपूर पासून मद्रास पर्यंत नागपूर ते दिल्ली पर्यंत तसेच नागपूर पासून मुंबई पर्यंत सर्वच प्रवासी गाड्या विद्युत इंजिनांद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

१०.२ रस्त्यांची लांबी :

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९२ पर्यंत ५,९४३ कि.मी. लांबीच्या रस्त्यांचे काम ग्रामीण भागात व ११९४ कि.मी. लांबीच्या रस्त्यांचे काम नगरपरिषदेच्या हद्दीत पूर्ण करण्यांत आले. ग्रामीण भागात १,२८९ कि.मी. व नागरी भागात ६७१ कि.मी. लांबीच्या डांबरीकरणाचे काम पूर्ण करण्यांत आलेले आहे. तसेच सिमेंटच्या रस्त्यांची लांबी नागरी भागात १३ कि.मी. आहे. ३१ मार्च १९९२ पर्यंत जिल्ह्यामध्ये वृद्धभागीय रस्त्यांची लांबी ग्रामीण भागात ३,३४४ कि.मी. व नगरपालिका हद्दीत ९१६ कि.मी. आहे. मागील वर्षाच्या तुलनेत वृद्धभागीय रस्त्यांच्या लांबी मध्ये २.६१ टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे.

१०.३ नोंदणी करण्यांत आलेली वाहने.

जिल्ह्यामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च १९९२ अखेर २,४०,२२८ रचढी आहे. त्यात ८३ टक्के मोटार सायकली व स्कुटर ६ टक्के मोटारी व जीप ५ टक्के मालमोटारी, व ६ टक्के इतर वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात १९९१-९२ वर्षी २ टक्के वाढ झालेली आढळते.

१०४. टपाल व तार कार्यालये.

जिल्ह्यामध्ये मार्च १९९२ अखेर ३३५ टपाल कार्यालये व ९७ तार कार्यालये कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे १२.८८ टपाल कार्यालये व ३.७३ तार कार्यालये पडतात. जिल्ह्यामध्ये दुरध्वनीची संख्या ३१,८२१ इतकी आहे. सन १९९०-९१ च्या तुलनेत १९९१-९२ मध्ये २३.०२ टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्ह्यामध्ये पोस्टांची पुढिष्ठा अशलेल्या गावांची संख्या २५९ आहे.

११. कामगार व रोजगार

११.१ जिल्ह्यांत निरनिराळ्या उद्योगांमध्ये मार्च १९९२ अखेर २,३५,९७८ कामगार असून ते १,०१,७०३ शासकीय, ८८३०६ निमशासकीय व ४५,९७० खाजगी

क्षेत्रामध्ये आहेत. म्हणजेच तांत्रिक क्षेत्रामध्ये ८१ टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये १९ टक्के रोजगार आहे.

११.२ रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन १९९१ मध्ये ३७,०२४ उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरीता आपली नावे नोंदविली होती. त्यापैकी रूत २,२३५ उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे आढळते. त्यात ५२ टक्के अनुसूचित जाती/जमाती व ४८ टक्के इतर वर्गाचे उमेदवार होते. १९९० वर्षीच्या/तुलनेत १९९१ वर्षी रोजगार मिळालेल्या उमेदवारांच्या संख्येत ५४ टक्क्याने वाढ झालेली आढळते.

११.३ मजुरीचे दर

सन १९९१-९२ या वर्षामध्ये कुशल कारागीर व्हा. त्तार, लोहार, चांभार यांचे त्तरातरी मजुरीचे दर अनुक्रमे ४०.०० रुपये, ४५.०० रुपये व २५.०० रुपये प्रति दिवस याप्रमाणे तर अकुशल कामगार व्हा. शेतमजूर व गुराखी यांना अनुक्रमे देण्यात येणारे त्तरातरी मजुरीचे दर २०.०० रुपये व १०.०० रुपये प्रति दिवस असे अत्त्याचे आढळते.

१२. तहकार

१२.१ तहकारी संस्था :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये विविध प्रकारच्या तहकारी संस्थांची संख्या ३० जून १९९२ अखेर ४१४१ असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या ८९६ हजार आहे. त्यापैकी तहकारी मत संस्था २८ टक्के असून तहकारी मतसंस्थेमध्ये कुषिमतसंस्था ५१ % व इतर तहकारी मतसंस्था ४९ % आहेत. तसेच एकूण तहकारी संस्थेमध्ये तहकारी विंगर मत संस्था ह्या ७२ % आहेत. विंगर मत संस्थेमध्ये नमुद करण्यालायक म्हणजे घरवांधणी संस्था ३८%, विणकर तहकारी संस्था १६%, ग्राहक भांडारे ११ %, दुग्ध व्यवसाय संस्था संघ ८ %, इतर औद्योगिक संस्था २३ %, व कामगार कंत्राटदार संस्था ४ % आहेत.

१२.२ सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप :

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या ३० जून १९९२ अखेर ८९६ हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषि तहकारी मत संस्थांची आहे. प्राथमिक कृषि तहकारी मत संस्थांची आहे. प्राथमिक कृषि तहकारी मत संस्थांच्या सभासदांची संख्या १८७५२३ म्हणजेच २१ टक्के आहे. प्राथमिक कृषि तहकारी मत संस्थेसाठी ३० जून १९९२ रोजी संघणा-चा वर्षामध्ये २९३०१ शेतकरी सभासदाना १९८५ लाख रुपये अल्प, मध्यम, व दिर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच जून १९९२ अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी १०५७ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्हा मध्यवर्ती तहकारी बँक मार्त ३० जून १९९२ रोजी संघणा-चा वर्षामध्ये १७११ लाख रुपये अल्प मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच ३० जून १९९२ अखेर अल्प मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी १३७४ लाख रुपये व मध्यम मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी ३२५ लाख रुपये इतकी आहे. व दिर्घ मुदतीच्या कर्जाची थकबाकी ८.५३ लाख रुपये आहे.

१३. अधिकोष

१३.१ नागपूर जिल्ह्यामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन १९९१-९२ या वर्षात २४३ आहे. त्यापैकी ५५ टक्के शाखा ह्या एकट्या नागपूर शहरामध्ये व ४५ टक्के शाखा ह्या जिल्ह्यातील इतर भागांमध्ये आहेत. जिल्ह्यामध्ये तहकारी बँकांच्या शाखांची संख्या १२६ आहे. शिवाय १४ भूविज्ञान बँकेच्या शाखा आहेत. दरलाख लोकसंख्येलागे वर्गीकृत बँकांच्या शाखांची संख्या ९.३५ एवढी आहे.

१४. बाजार भाव

१४.१ घाऊक बाजार भाव :

जून १९९२ ला ज्वारी-चा कारकिरीता धान्यामध्ये गव्हाचे तरातरी घाऊक बाजार भाव दर किंचटलमागे ४०२ रुपये आल्याचे आढळते. मागील वर्षीच्या तुलनेत जून १९९१-९२ मध्ये गव्हाचे भावात ९ टक्क्याने वाढ झालेली आहे.

ज्वारीचे तरातरी घाऊक बाजार भाव १९९१-९२ मध्ये दर किंचटल मागे ३०९ रुपये होते. तर तांदळाचे तरातरी घाऊक बाजार भाव १९९१-९२ मध्ये दर-किंचटल मागे ५६६ रुपये होते. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत ज्वारीचे भावात ७३ टक्के व तांदळाचे भावात १६ टक्के वाढ झालेली आढळून येते.

१९९१-९२ वर्षात दिल्ली धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर किंचटल मागे अनुक्रमे १०४४ व ६८३ रुपये असे होते. तेल-वियामध्ये जवळ, तीळ, व शेंगदाणा यांचे भाव अनुक्रमे १३४१, १४९३ व १०२२ रुपये होते. गेल्या वर्षीच्या तुलनेत तीळ वगळता सर्व व तेलवियांचे भावात वाढ झाल्याचे आढळून येते. रोखीचे विक्रामध्ये नागपूर जिल्ह्यामध्ये कापूस व तंत्री ही महत्त्वाची विक्रे होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातदार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत. तंत्र्याचे भावामध्ये वाढ झालेली आढळते.

१४.२ किरकोळ बाजार भाव :

जून १९९१ मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्त्वाच्या जीवनावश्यक वस्तूंच्या तरातरी किरकोळ किंमती दर किलो मागे मुद्रील प्रमाणे आहेत.

तांदूळ [मध्यम] ५.९३ रुपये, गहू [लोकजन] ४.६८ रुपये, ज्वारी [वाढारी] २.६० रुपये, बाजरी ४.२२ रुपये, हरभरा डाळ १०.०४ रुपये, तुरडाळ १७.२२ रुपये, मसूर डाळ १२.६३ रुपये, ताखर [खू. बर] ८.९९ रुपये, गूळ ९.१० रुपये, भुईमूंगाचे तेल ३९.५८ रुपये, वनस्पती तून ४२.७५ रुपये, म्हशीचे दुध प्रति लिटर ८.४५ रुपये वोकडाचे मांस ४३.०३ रुपये, हळद ३४.२७ रुपये मिरची ३५.८७ रुपये, बटाटे ४.३७ रुपये, कांदी ४.३८ रुपये, केळी प्रति डझन ४.१४ रुपये, चहावत्ती ६२.३३ रुपये, किलो, जळऊ लाकूड प्रति मण [४० किलो] ४८.१९ रुपये, ताडी [सूती] १००.०० रुपये प्रति मण, लव-याचे जायड प्रति मिटर २८.२५ रुपये, धुन्याचे जावण दोन बंड्या ८.६१ रुपये, आंबोळीचा जावण ४.७४ रुपये प्रति बंडी, विड्याची माने प्रति शेकडा ५.३४ रुपये जुवारी प्रति किलो ७१.४५ रुपये. एकंदरीत गेल्या वर्षीच्या तुलनेत जवळजवळ सरील सर्व वस्तूंच्या किंमतीत वाढ झाल्याचे आढळते.

१४.३ ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक

मासाभूत वर्ष १९८२ वसोदर १०० धरून १९९१-९२ मध्ये तरातरी किंमताधारण निर्देशांक २३० व अन्नगट निर्देशांक २२९ आहे. याने जुवारी तंपासु

इत्यादी २२६, इंधन व दिवावस्ती २७०, घरे निर्देशांक २८३, कामड विधाना व मादत्राणे निर्देशांक १७७, व संकिर्ण निर्देशांक २१७ आहे. सन १९९१-९२ मध्ये १९९०-९१ च्या तुलनेत सर्वाधारण निर्देशांकांमध्ये १४ टक्के वाढ झालेली आढळते.

१५. शैक्षणिक सुविधा

१५.१ नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९८९-९० वा वसति प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या २१६६ आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या ४०८ उच्च माध्यमिक शाळा ११४ व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये ३६ आहेत.

१५.२ सन १९८९-९० मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या ७, ८६, १६८ आहे. त्यामधील प्राथमिक शाळेमध्ये ४, १६, ३७२ [५२.९६%], माध्यमिक शाळेमध्ये १, ७९, २०१ [३२.७९%] उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये १, २६, ८५४ [१६.१४%], महाविद्यालयीन ५७, ७०६ [७.३१%], व पूर्व प्राथमिक शाळेमध्ये ६, ०३५ [०.७७%] विद्यार्थी आहेत.

१५.३ या शिवाय नागपूर जिल्ह्यामध्ये शिक्षण विषयक मदती महाविद्यालये ५ विधी महाविद्यालये १, वैयक्तिक महाविद्यालये २, आयुर्वेदिक महाविद्यालये २, व अभियांत्रिक महाविद्यालये ६, आहेत. याशिवाय अजून निर्माण मदती औद्योगिक निर्माण मदती महाविद्यालये अनुक्रमे १ व ३ आहेत. नागपूर जिल्ह्याकरीता दर लाख लोकसंख्येमागे शैक्षणिक संस्थांची संख्या ८५ येते.

१५.४ ग्रीड शिक्षण

नागपूर जिल्ह्यामध्ये पूर्णपणे जाक्षरतेचा प्रसार व्हावा या दृष्टीकोणातून ग्रीड शिक्षणाचा कार्यक्रम जिल्हा ग्रीड शिक्षण अधिका-प्रामांश. रावविल्याजातो सन १९९१-९२ मध्ये जिल्ह्यात एकूण १, १९४ ग्रीड शिक्षण केंद्रे अस्तित्वात आहेत. तसेच मटावरील उमेदवारांची संख्या ३५, ८४० इतकी आहे.

१६. सार्वजनिक आरोग्य सेवा

१६.१ सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्ह्यामध्ये वैयक्तिक सेवा ही शातनातर्क, जिल्हाप्रसिद्धांतर्क, नगरपालिका तर्क तसेच धर्मदाय संस्थेतर्क उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्ह्यांत सन १९९० मध्ये २९ रुग्णालये १३५ दवाखाने, ४८ प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व २६ कुटुंबागृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयाची संख्या ०.८८ येते हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत ऊपरच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या ३ आहे. नागपूर जिल्ह्यात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक वैयक्तिक संस्थातील खाटांची संख्या १५४ आहे. हेच प्रमाण महाराष्ट्र राज्याकरीता १७७ आहे. तसेच उपचार केंद्रेला आंतर रुग्णांची संख्या ३, ५६, ६०० व दाह्य रुग्णांची संख्या ८५, ००, ६०० इतकी आहे.

१६.२. जन्म-मृत्यु प्रमाण :

नागपूर जिल्ह्यात सन १९८२ मध्ये एकूण ६५, ३८८ जन्म १८, ३०७ मृत्यु व १५३२ बाल मृत्यु नोंदविल्या गेले आहेत. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्युची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाढते. परंतु १९९०-९१ च्या नमुना वाहणीतील सरासरी आडेवारीवरून नागपूर जिल्ह्याकरीता दर हजारी जन्माचे प्रमाण ३०.०० व मृत्युचे प्रमाण १०.०० इतके दितून देते.

१६.३. कुटुंब कल्याण कार्यक्रम :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये ३१.३.१९९२ रोजी एकूण ७२ कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन १९९१-९२ मध्ये निर्वीजीकरण जेलेल्यांची एकूण संख्या २२९५४ आहे. त्यापैकी ११०६ पुरुष नसबंदी व २२८५८ स्त्रियांची नसबंदी करण्यांत आली. शिवाय २२०८७ स्त्रिया लुप्त पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरीता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यांत येतो. याशिवाय माता बाल तंगोमन कार्यान्तर्गत लक्ष टोचणीचा कार्यक्रम जिल्ह्यांत ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यांत येतो. यामध्ये डी. पी. टी. वोलिओ, बीबीजी, गोवर, डी. टी. तसेच १० वर्षे व १६ वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना विषमज्वर प्रतिबंधक व धनुर्वात प्रतिबंधक लक्ष टोचण्यांत येते.

१७. कमजोर घटकाचे कल्याण

१७.१. कमजोर घटकाचे कल्याणाकरीता महाराष्ट्र शासनातर्फे निरनिराळ्या योजना जिल्हा स्तरावर राबविण्यांत येतात. उदा. कृषि विभागांतर्गत १] अल्पभूधारकांना कोरडवाहू [मावघातीच्या प्रदतीतील] जमीनीत निष्क्रिठा संयंत्र पुरविणे २] मागास वर्गीय नसबोधदांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्यत योजना ३] अनुसूचित जाती/नसबोधद शेतक-यांसाठी विशेष घटक योजना करीत कालवडी प्रोवातण्यासाठी सहाय्य [दुग्ध कार्यक्रम] लाभधारकांजडे असलेल्या दुधाळ जनावरांना वैरणीसाठी व औषधीसाठी अर्थ सहाय्य [केंद्र पुरस्कृत योजना] सहकार विभागांतर्गत आदिवासी/अनुसूचित जाती/नव-बोधदांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य, जमीनी सुधारणेकरीता अतिरिक्त जमिनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थ सहाय्य देणे. ग्रामीण व लघु उद्योग विभागांतर्गत सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी बीजभांडवल अर्थ सहाय्य, दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना जनता साडी व धोतर संचाचे सवलतीच्या दरात वाटप, शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक-दृष्ट्या मागासलेल्या भागांतील प्राथमिक शाळेतील अनुसूचित जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, गृहनिर्माण योजनेंतर्गत मध्यम उत्पन्न गट गृहनिर्माण योजना, तसेच ग्रामीण भागातील भूमिहीन मजुरांना घरबांधणीसाठी जागा देणे व सोपेपड्या बांधणे आणि सिमांतिक शेतकरी व कामगारांसाठी निवा-याची तरतूद, इंदिरा आवास योजना वेगळे, नगर विकास योजनेंतर्गत गलिच्छ वस्ती सुधारणा कार्यक्रम, मागास वर्गीयांचे कल्याण या विभागांतर्गत १] मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क देणे. २] माध्यमिक शाळांमध्ये शिक्षण-या मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या देणे. ३] औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना

विभागेतून देणे. ४] विभूक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिक्षवृत्ती ५] मागास वर्गीयांना मंगलौरी कोले व जी.आय.शीट्टत व गवती छवरे. वदलण्यासाठी व्यक्तिगत आर्थिक सहाय्य देणे. ६] हरीजन वस्त्यांची सुधारणा ७] गलिच्छ वस्त्यांत असलेल्या मुलांना शाळात पूर्व परिक्षेसाठी शिक्षवृत्ती, कामगार व कामगार कुल्याण विभागा अंतर्गत संजय गांधी स्वावलंबन योजना तसेच समाज कल्याण विभागा अंतर्गत देखील ब-याच योजना राबविण्यांत येतात.

१७.२ श्रीशेष घटक योजना :

माननीय मंत्रधानांच्या २० जूनी कार्यक्रमांतर्गत वाव ७ मध्ये श्रीशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यांत आली अतून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक १८.६.८२ च्या निर्णयान्वये ही योजना सुरु करण्यांत आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक मंचायत समितीमधून ७० वाग्रमाणे नागपूर जिल्ह्यातून एकूण ४१० अनुसूचित जाती व नवबोध शेतकऱ्यांची निवड करण्यांत आली आहे. ज्या अनुसूचित जाती व नवबोध कुटुंबा जवळ ६ हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती क्षेत्राधिकार मार्किट उत्पन्न ३,६०० रुपयाचे आत अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता १,६५० रुपयाचे अनुदान ३ ते ४ वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा, सुधारीत अक्वारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविडटा तसेच व लघुसिंचन या बाबींवर खर्च करण्याकरिता देण्यांत येतात. तसे १९९१-९२ मध्ये ३९६.२६ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

१७.३ एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम :

जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेखातील जीवन जगणा-या कुटुंबांना आर्थिक सहाय्य देवून त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरिता एकात्मिक ग्रामीण विकास योजना राबविण्याचे केंद्र शासनाने धोरणानुसार २० कलमी कार्यक्रमांतील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्ह्यांतील दारिद्र्य रेखातील जीवन जगणा-या कुटुंबांची गणना मार्च १९८२ ते जून १९८२ या कालावधी मध्ये घेण्यांत आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र्य रेखातील कुटुंबांना राष्ट्रीय व इतर वेळारुद्धेन कर्ज रुपाने मदत मिळवून देवून त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यांत हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मूळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास केंद्रांना स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत तसे १९९१-९२ मध्ये ४७.५१ लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

१७.४ संजय गांधी स्वावलंबन योजना :

जिल्ह्यांतील बेकारांना त्यांचा स्वतंत्र व्यवसाय सुरु करण्याकरिता संजय गांधी स्वावलंबन योजनेअंतर्गत महसूल विभागामार्फत प्रत्येकी २,५०० रुपये पर्यंत कर्जाचे वाटप करण्यांत येते, त्याकरिता प्रत्येक तालुक्यामध्ये स्वतंत्र समिती स्थापन करण्यांत आलेली आहे.

१८. इतर

१८.१ जिल्हामरिजद, नगरमरिजद व ग्राममंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :

सन १९९१-९२ मध्ये नागपूर जिल्हामरिजदेचे-एकूण उत्पन्न ९३७८.८५ लाख रुपये असून खर्च ९०९५.१६ लाख रुपये आहे.

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १ महानगरपालिका, १० नगरपालिका, व १ कटक मंडळ आहे. नगरपालिकांची स्वनिर्मित उत्पन्नाची जाधने म्हणजे जगात कर, झरे व जमिनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन १९९१-९२ मध्ये सर्व नगरपालिका, महानगरपालिका, व कटक मंडळ यांचे एकूण उत्पन्न ११९३३.९३ लाख रुपये व खर्च १०८७६.९७ लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्ह्यांत १९८९-९० मध्ये एकूण ७६५ ग्राममंचायती आहेत. सन १९९१-९२ मध्ये सर्व ग्राममंचायतीचे एकूण उत्पन्न ३५७.५८ लाख रुपये व खर्च २६४.०७ लाख रुपये झालेला आढळतो.

१८.२ जिल्ह्यांत मृत्यू जमा झालेला महजुल :

जिल्ह्यामध्ये महजुल विभागाद्वारे जमीन महजुल गोळा केला जातो. १९९१-९२ या वर्षात नागपूर जिल्ह्यामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महजुल १.५९ लाख रुपये आहे. जिल्ह्यामध्ये जमीन महजुल देणा-या खातेदारांची संख्या २,७२,७४३ आहे.

नागपूर जिल्ह्यांत १९९१-९२ वर्षातील एकूण कायम चित्रपट गृहांची संख्या ३३, फिरते चित्रपट गृहांची संख्या ९, व सरकार-मान्य व्हीडीओ सेंद्रांची संख्या १३०, असून एकूण वजुल झालेला करमणूक कर ५००.१२ लाख रुपये आहे. ह्या व्यतिरिक्त झिरी कर, वाहन कर, नोंदणी फी, आकराचा जिल्ह्याला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यामातून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीमातून उत्पन्न प्राप्त होते.

१८.३ गृहनिर्माण योजना :

नागपूर जिल्ह्यांत गृह निर्माण योजने अंतर्गत खालील योजना राबविण्यांत येतात.

- १] मध्यम उत्पन्न गट गृह निर्माण योजना
- २] निवारा जन प्रतिनिधीत्व
- ३] खेड्यातील गावठाणांचा विस्तार व घर बांधणीसाठी जागा तरतूद.
- ४] ग्रामीण क्षेत्रातील भूमिहीन मजुरांना घर बांधणीसाठी जागा देणे व झोपड्या बांधणे आणि निर्मातक शेतकरी व भूमिहीन कामगारासाठी निवा-याची तरतूद इत्यादी.

उपरोक्त योजनेवर नागपूर जिल्ह्यामध्ये सन १९९१-९२ मध्ये १७.१८ लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

१८.४ • वृत्तमंत्रे व निपतकालिने :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९९१-९२ या वर्षात १८ मराठी दैनिके, ११ हिंदी दैनिके, ३ इंग्रजी दैनिके तसेच एकूण ५८ साप्ताहिके, ९ मासिके व ३६ मासिके, मराठी, हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यांत आले. जिल्ह्यामध्ये ६९५ मुद्रणालये आहे.

१८.५ • वाचनालये :

नागपूर जिल्ह्याचे मुख्यालयी शासकीय प्रादेशिक तसेच जिल्हा ग्रंथालयाची तसेच उपलब्ध आहे. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्ह्यांतील ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरीता अनुदान देण्यांत येते.

१८.६ • मोलीस व गुन्हे :

नागपूर जिल्ह्यामध्ये १९९१-९२ या वर्षात सुरक्षिततेच्या दृष्टिने ४१ मोलित ठाणी, १७ आऊट पोस्ट व ३६ लॉजअप स्थापन केली आहेत. तसेच १९९२ मध्ये एकूण ३३, २७७ गुन्हे नोंदविण्यांत आले. त्यापैकी तसेच जास्त गुन्हे विशेष त्रिंवा स्थानिक ठाण्यांतील दखलमात्र ठरविलेले गुन्हे १९, ९१७ इतके आहेत.

x = x = x = x = x = x = x = x = x
x = x = x = x = x = x
x = x = x = x
x = x
x = x

भाग - २

तकते

१९९१ - ९२

अनुक्रमणिका

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९१-९२ वर्षाकरीता

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
१	२	३	४
		१. क्षेत्र व लोकसंख्या	
१.	१. १	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राळ, घरे व लोकसंख्या.	१ - ३
२.	१. १[अ]	१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्राळ, घरे व लोकसंख्या.	४ - ६
३.	१. २	१९५१ पासूनचा लोकसंख्येमधील दशवार्षिक ऋरळ	७ - ८
४.	१. २[अ]	१९५१ ते १९९१ पासूनचा लोकसंख्येमधील दशवार्षिक ऋरळ	९ - १२
५.	१. ३	१९८१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या-गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण.	१३
६.	१. ४	१९८१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	१४
७.	१. ४[अ]	१९९१ च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण.	१५
८.	१. ५	१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या.	१६ - १७
९.	१. ६	लोकसंख्येचे [अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या व [ब] धर्मानुसार लोकसंख्या वर्गीकरण.	१८
१०.	१. ७	१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती व नवबोधद यांची माहिती.	१९ - २१
११.	१. ८	शिक्षण/छात्रे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे [१९८१ च्या जनगणनेनुसार] वर्गीकरण.	२२ - २३
१२.	१. ९	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण १९८१ च्या जनगणनेनुसार.	२४ - २५
१३.	१. १०	अंगणतेनुसार जिल्ह्यातील अंगणांची संख्या [१९८१ ची जनगणना]	२६
१४.	१. ११	जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [१९८१ ची जनगणना]	२७

१	२	३	४
		२. हवामान	
१५.	२. १	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य [मिली. मिटर] १९९१ या वर्षाकरीता	२८ - ३०
१६.	२. २	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान [१९९१]	३१
		३. कृषि	
१७.	३. १	जमिनीचा वापर १९८५-८६ व १९८७-८८ या वर्षाकरीता	३२ - ३३
१८.	३. २	तालुकावार निरनिराळ्या मिकाखालील क्षेत्र [१९८५-८६ व १९८७-८८]	३४ - ३९
१९.	३. ३	मुख्य मिकाचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन सन १९९१-९२ करीता:	४०
२०.	३. ४	विविध साधनांनी ओलिताखालील असलेले तालुकावार क्षेत्र [१९८५-८६ व १९८७-८८]	४१
२१.	३. ५	निरनिराळ्या मिकाखालील ओलिताचे तालुकावार क्षेत्र [१९८५-८६ व १९८७-८८]	४२ - ४५
२२.	३. ६	[अ] तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी [१९८५-८६ व १९८७-८८]	४६ - ४७
२३.	३. ६[ब]	[ब] कुम नलिका, हातंत्रम आणि विद्युत पंप [१९९१-९२]	४८
२४.	३. ७	विहिरी खेरीज लघुपाटबंधा-यांची कामे [१९९१-९२]	४९ - ५०
२५.	३. ८	मध्यम व मोठे पाटबंधारे प्रकल्प यामुळे सिंचणारे क्षेत्र व सिंचणारे कायदे [३० जून १९९२ चे]	५१ - ५४
२६.	३. ९	वहित धारण जमिनींची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलिताखालील असलेली वहित धारण जमिनी आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र वहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहितधारण जमिनींची संख्या [कृषी गणना १९८५-८६]	५५ - ५६
२७.	३. १०	तालुकावार कृषि विषयक अवजारे [गणना १९८७]	५७
२८.	३. ११	दुष्काळ टंचाई, टंचाई, सद्यः परिस्थितीची माहिती [१९९१-९२]	५८ - ५९
२९.	३. १२	टंचाईच्या अनुवैतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाई ग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती [१९९१-९२]	६० - ६१

१	२	३	४
		४. <u>मशुसंवर्धन</u>	
३०.	४. १	तालुकावार मशुधन [१९८७च्या मशु गणनेनुसार]	६२ - ६५
३१.	४. २	जिल्ह्यातील मशुवैकिक संस्थांची तालुकावार संख्या [१९९१-९२]	६६ - ६७
३२.	४. ३	रोगांच्या प्रकारानुसार मशुच्या मृत्युंची संख्या [१९९१-९२]	६८
३३.	४. ३[अ]	विविध मशुवैकिक संस्थांचे कार्य [१९९१-९२]	६९
३४.	४. ४	मान्यता प्राप्त मशु व गृहे आणि प्रत्येक मशुवध गृहात कत्तल केलेल्या मशुची संख्या [१९९१-९२]	७०
३५.	४. ५	जिल्ह्यांतील वन क्षेत्र [१९९१-९२]	७१
३६.	४. ६	जिल्ह्यांतील मुख्य व गौण वन उत्पादने [१९९१-९२]	७२
३७.	४. ७	जिल्ह्यांतील भूजल मत्तय व्यवसाय [१९९१-९२]	७३
		५. <u>रोजगार, उद्योग, खनिज व वीज</u>	
३८.	५. १	कारखान्यांतील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या [१९९१]	७४ - ८२
३९.	५. २	चालू कारखान्यांचे कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योग निहाय वर्गीकरण [१९९१]	८३ - ८५
४०.	५. ३	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्यांचे वर्गीकरण [१९९१]	८६ - ८८
४१.	५. ४	उद्योगांच्या महत्त्वाच्या बाबींची आकडेवारी [१९८९-९०]	८९ - ९०
४२.	५. ५	रोजगार विनियम केंद्रातील आकडेवारी [१९९१]	९१ - ९२
४३.	५. ६	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]	९३ -
४४.	५. ७	कर्मचारी गणना १९९१ जिल्ह्यांतील कर्मचाऱ्यांची संख्या	९४
४५.	५. ८	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार [३१ मार्च ९२ ला संमना-या वर्षाकरीता]	९५
४६.	५. ९	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या.	९६ - ९७

१	२	३	४
४७.	५. १०	विषेचा वामर [१९९१-९२ वर्षांकरिता]	९८
४८.	५. ११	आर्थिक गणना १९८० विंगर कृषि आस्थापना व स्वयंकार्यरत उपोगासह	९९
४९.	५. १२	प्रमुख उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांची संख्या व सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या.	१००
५०.	५. १३	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांची संख्या	१०१
५१.	५. १४	महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांती कामगारांची संख्या.	१०२
५२.	५. १५	विंगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योगट एकत्र]	१०३
५३.	५. १६	प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगारांची यांची संख्या	१०४
५४.	५. १७	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०५
५५.	५. १८	घाऊक व किरकोळ व्यापारसंस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या	१०६
५६.	५. १९	सामुहीक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची संख्या एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०७
५७.	५. २०	सर्व उद्योगट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या.	१०८
६. सहकार			
५८.	६. १	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था [३०-६-१९९२]	१०९ - ११०
५९	६. २	जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती [३०-६-९२]	१११
६०.	६. ३	जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गाप्रमाणे वर्गवारी [३०-६-९२]	११२
६१.	६. ४	जिल्ह्यांतील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेचे कार्य [वर्ष १९९१-९२]	११३ - ११४
६२.	६. ५	जिल्ह्यांतील ग्राममिक कृषि सहकारी संस्थेचे कार्य [३० जून १९९२ रोजीची]	११५ - ११६

१	२	३	४
६३.	६. ६	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य ३०. ६. १९९२ ला संवण-या क्वाड्रिटा]	११७ - ११८
६४.	६. ७	जिल्ह्यांतील लॅम्पस [LAMPS] संस्थेचे कार्य ३०. ६. ९२]	११९ - १२०
६५.	६. ८	जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली मीक कर्जे [३०. ६. ९२]	१२१
६६.	६. ९	जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली मीक कर्जे [३०. ६. ९२]	१२२
६७.	६. १०	जिल्ह्यांतील आदिवासी शेतकरी संस्थांनी दिलेली मीक कर्जे [३०. ६. ९२]	१२३
६८.	६. ११	जिल्ह्यांतील विंगर कृषि पत संस्थांचे कार्य [३०. ६. ९२]	१२४
६९.	६. १२	जिल्ह्यांतील जिल्हा आणि प्राथमिक प्रण संस्थेचे कार्य [३०. ६. ९२]	१२५ - १२६
७०.	६. १३	जिल्ह्यांतील उत्पादक संस्था आणि सेवा संस्थेचे कार्य [३०. ६. ९२]	१२७
७१.	६. १४	जिल्ह्यांतील उत्पादक संस्था व आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे महत्त्वाचे कार्य [३०. ६. ९२]	१२८ - १२९
७२.	६. १५	जिल्ह्यांतील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती [३०. ६. ९२]	१३० - १३२
७३.	६. १६	जिल्ह्यांतील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे [१९९१-९२]	१३३
<u>७. वैयक्तिक व आरोग्य सेवा</u>			
७४.	७. १	सार्वजनिक संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैयक्तिक सुविधांची तालुकावार माहिती [१९९१]	१३४
७५.	७. २	नोंदणी केलेल्या जन्म मृत्यूंची संख्या [१९८९]	१३५ - १३७
७६.	७. ३	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या [१९८९]	१३८
७७.	७. ४	माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी [१९९१-९२]	१३९ - १४१
७८.	७. ५	जिल्ह्यांतील कुटूंब नियोजन केंद्रांची संख्या [३१. ३. १९९२ रोजीची]	१४२ - १४४

१	२	३	४
		<u>८. शिक्षण</u>	
७९.	८.१	१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	१७५ - १७६
८०.	८.२	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या व विद्यार्थ्यांची संख्या [१९८९-९०]	१७७
८१.	८.३	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयात तील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या आणि मागस-वर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी [३०.९.१९८९ या वर्षाकरीता]	१७८ - १७९
८२.	८.४	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९८८-८९]	१५०
८३.	८.५	आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती [१९८९-९०]	१५१
८४.	८.६	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च सन १९९०-९१ करिता	१५२
८५.	८.७	जिल्ह्यातील व्यवहाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ विद्यालये] व तांत्रिक शाळा [७ वी ते १२] [१९९१-९२]	१५३
८६.	८.८	जिल्ह्यातील ग्रीड शिक्षण केंद्रे [१९९१-९२]	१५४
८७.	८.९	शिक्षणाकरीता प्रशिक्षण संस्था [१९८९]	१५५
		<u>९. दळणवळण व वाहतूक</u>	
८८.	९.१[अ]	रेल्वे मार्गाची लांबी [३१ मार्च १९९२ या वर्षाअखेर]	१५६
८९.	९.१[ब]	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१.३.९२]	१५७
९०.	९.२	प्रकार व नुषठ भागानुसार रस्त्यांची लांबी [३१.३.९२ अखेर]	१५८
९१.	९.३	वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या [३१.३.९२ अखेर]	१५९
९२.	९.४	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [द्रवासी] वाहतूक आकडेवारी [१९९१-९२]	१६०
९३.	९.५	महत्त्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना १९९२ या वर्षाकरीता	१६१ - १७१
९४.	९.६	पोस्ट, तारघरे व तारध्वनीसेवा व दुरदर्शन संघ यांची आकडेवारी [१९९१-९२]	१७२

१	२	३	४
		१०. स्थानिक संस्था	
९५.	१०. १	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च [१९९१-९२]	१७३
९६.	१०. २	ग्रामसंवादाचे उत्पन्न व खर्च [१९९१-९२]	१७४ - १७५
९७.	१०. ३	जिल्हा परिषदांचे वाववार उत्पन्न व खर्च [१९९१-९२]	१७६ - १७७
९८.	१०. ४	महानगरपालिका/नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च [१९९१-९२]	१७८ - १७९
९९.	१०. ५	महानगरपालिका/नगरपरिषद क्षेत्रातील इमारतीची वापरासुधार संख्या व त्यांमधील निवासेत्तर उपयोगात असणा-या इमारती अगर त्यांच्या भागामध्ये घालणा-या उद्योग/व्यवसाय संबंधी माहिती [वर्ष १९८३-८४]	१८० - १८२
		११. नियोजन	
१००.	११. १	विधिवे विकास शिक्षाखाली झालेल्या योजनांतर्गत खर्च [१९९१-९२]	१८३ - १८४
१०१.	११. २	योजना खालील महत्वाची भौतिक साधने [१९९१-९२]	१८५ - १९३
१०२.	११. ३	रोजगार हमी योजना [१९९१-९२]	१९४
१०३.	११. ४	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार खर्च [१९९१-९२]	१९५
१०४.	११. ५	पिण्यांच्या पाण्यांच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या केलेल्या उपाययोजना. [१९९१-९२]	१९६ - १९७
१०५.	११. ६	संरुती व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जातीय व त्याखालील क्षेत्र [१९९१-९२]	१९८ - २०४
१०६.	११. ७	जिल्ह्यांतील रासायनिक खाद्य वाटत [१९९१-९२]	२०५
१०७.	११. ८	जिल्ह्यांतील साखर कारखाने [१९९१-९२]	२०६
१०८.	११. ९	दुग्ध संस्थांची तालुकावार माहिती [१९९१-९२]	२०७
१०९.	११. १०	अवर्षण, प्रवण कार्यक्रमाची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [१९९१-९२]	२०८
११०.	११. ११	एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती त्यावरील तरतूद व खर्च [१९९१-९२]	२०९ - २१०
१११.	११. १२	वीस कलमी कार्यक्रम [१९९१-९२]	२११ - २१२
११२.	११. १३	विशेष घटक योजना [१९९१-९२]	२१३
११३.	११. १४	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम [१९९१-९२]	२१४

१	२	३	४
		१२. किमती व निर्देशांक	
११४.	१२. १	निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किमती [३०. ६. ९२ ला संमणा-या त्साकिरीता]	२१५ - २१६
११५.	१२. २	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या वस्तुंच्या सरासरी किरकोळ किमती [१९९१]	२१७ - २२०
११६.	१२. ३	केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किमतीचे निर्देशांक [९१-९२]	२२१
		१३. न्याय व प्रशासन	
११७.	१३. १	जिल्ह्यातील पोलिस दलांची एकूण संख्या [९१-९२]	२२२
११८.	१३. २	गुन्ह्यासंबंधी आकडेवारी [१९९२]	२२३ - २२४
११९.	१३. ३	तुंगांत दाखल केलेले गुन्हेगार [१९९१-९२]	२२५
१२०.	१३. ४	तुंगांत दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण [१९९१-९२]	२२६
१२१.	१३. ५	दिवाणी व कौजदारी न्यायालयांत निकालांत काढलेली कामे [१९९१]	२२७
		१४. वेंकींग व विमा	
१२२.	१४. १	बँक कार्यालये, वर्गीकृत वेंका हद्यांची संख्या, त्यांच्या ठेवी व कर्जे [१९९१-९२]	२२८
१२३.	१४. २	संयुक्त भांडवली संस्था [३१ मार्च १९९२]	२२९
१२४.	१४. ३	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम [१९९१-९२]	२३०
		१५. संकीर्ण	
१२५.	१५. १	चित्रपट गृहाची विषयी आकडेवारी [१९९१-९२]	२३१
१२६.	१५. २	जिल्ह्यातील गोळा केलेली अल्प वयतीची रक्कम [१९९१-९२]	२३२
१२७.	१५. ३	तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल [१९९१-९२]	२३३
१२८.	१५. ४	छात्रांखाने आणि छात्रवेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्र, आणि नियतकालिके [३१ मार्च १९९२]	२३४
१२९.	१५. ५	स्वतः धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर [१९९१-९२]	२३५
१३०.	१५. ६	मागणी व प्रसूल केलेले धान्य [१९९१-९२]	२३६
१३१.	१५. ७	१९९२ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधान सभा निवडणूक या संबंधी आकडेवारी	२३७ - २३९
१३२.	१५. ८	अधिकारी व प्रवासी यांच्यासाठी असलेल्या प्रवासी वगल्यांची तालुकावार यादी [३१. ३. १९९२]	२४० - २४१
१३३.	१५. ९	निवडक निर्देशांकांचे कल [१९९१-९२]	२४२ - २४७

x = x = x = x = x = x = x = x = x =

x = x = x = x = x = x

- x = x =

==: तक्ता क्रमांक १.१ ==

- १ -

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ घरे व लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण गांभीण नागरी	क्षेत्रफळ [चौ. कि. मी.]	दर चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावांची संख्या		शहरांची संख्या	आफडे हजारात		लोकसंख्या [हजारात]		
					वस्ती असलेले	ओसाड		वापरातील निवास गृहा- ची संख्या	कुटुंबाची संख्या	एकूण	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	९९३१.०	२६१	१६५८	२१६	१६	४७२	४९१	२५८९	१३४५	१२४३
		ग्रामीण	९५९९.८	११७	१६५८	२१६	-	२१४	२२४	११२०	५७७	५४२
		नागरी	३३१.२	४४३५	-	-	१६	२५७	२६७	१४६९	७६८	७०१
	तालुका											
१.	नागपूर	एकूण	९०१.०	१४४४	१४५	१६	२	२३१	२३८	१३०२	६८०	६२२
		ग्रामीण	६७९.१५	११९	१४५	१६	-	१६	१६	८१	४२	३९
		नागरी	२२१.८५	५५०४	-	-	२	२१५	२२२	१२२१	६३८	५८३
२.	हिंगणा	एकूण	६९८.०	१२०	१२३	२९	-	१७	१७	८४	४४	४०
		ग्रामीण	६९८.०	१२०	१२३	२९	-	१७	१७	८४	४४	४०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	एकूण	४५५.०	३६८	७४	२	३	३०	३०	१६५	८९	७६
		ग्रामीण	४३५.६३	१८८	७४	२	-	१७	१७	८२	४४	३८
		नागरी	१९.३७	४४४०	-	-	३	१३	१३	८३	४५	३८

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक १.१ [पूढे चालू] :: =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४.	काटोल	स्कूण	८०७.०	१५१	१६९	१९	१	२३	२५	१२२	६३	५९
		ग्रामीण	७९६.६४	१२३	१६९	१९	-	१९	२०	९८	५०	४८
		नागरी	१०.३६	२३१७	-	-	१	४	५	२४	१३	११
५.	नरखेड	स्कूण	८०३.०	१४३	१३२	२२	२	२२	२२	११५	५९	५६
		ग्रामीण	७८७.८९	११७	१३२	२२	-	१८	१८	९२	४७	४५
		नागरी	१५.११	१५२२	-	-	२	४	४	२३	१२	११
६.	सावनेर	स्कूण	६१२.०	२३०	१२५	८	३	२७	३०	१४४	७५	६९
		ग्रामीण	५८८.३९	१७७	१२५	८	-	२१	२२	१०४	५४	५०
		नागरी	२३.६१	१५६७	-	-	३	६	८	४०	२१	१९
७.	कळमेश्वर	स्कूण	५४१.०	१४८	९१	१३	२	१६	१६	८०	४१	३९
		ग्रामीण	५२७.६७	१२१	९१	१३	-	१३	१३	६४	३३	३१
		नागरी	१३.३३	१२००	-	-	२	३	३	१६	८	७
८.	रामटेक	स्कूण	७३४.०	१५१	१४९	८	१	२१	२२	१११	५७	५३
		ग्रामीण	७३०.४७	१२९	१४९	८	-	१८	१९	९४	४९	४५
		नागरी	३.५३	४८१६	-	-	१	३	३	१७	९	८
९.	पारशिवनी	स्कूण	९१९.०	१०९	१०९	३	१	१९	२०	१००	५३	४७
		ग्रामीण	९१३.९९	९६	१०९	३	-	१७	१७	८८	४६	४२
		नागरी	५.०१	२३९५	-	-	१	२	३	१२	६	६
१०.	मौदा	स्कूण	९५२.०	८७	१२१	३	-	१४	१६	८२	४२	४०
		ग्रामीण	९५२.०	८७	१२१	३	-	१४	१६	८२	४२	४०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

==: तक्ता क्रमांक १.१ [पूढे चालु] ::=
=====

- ३ -

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
११.	उमरेड	एकूण	९८८.००	११६	१५३	३७	१	२१	२१	११५	५९	५६
		ग्रामीण	९७५.०५	८३	१५३	३७	-	१५	१५	८१	४१	४०
		नागरी	१२.९५	२६३५	-	-	१	-६	६	३४	१७	१७
१२.	भिवापुर	एकूण	६९२.०	१००	११२	२५	-	१३	१४	६९	३५	३४
		ग्रामीण	६९२.०	१००	११२	२५	-	१३	१४	६९	३५	३४
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	एकूण	८२९.०	१२०	१५५	३१	-	१७	१९	१००	५०	५०
		ग्रामीण	८२९.०	१२०	१५५	३१	-	१७	१९	१००	५०	५०
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टीप :- १] आकडे पुर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] जिल्ह्यांच्या क्षेत्रफळाची माहिती सर्व्हेअर जनरल ऑफ इंडिया यांचे कडून व तालुकावार क्षेत्रफळाची माहिती राज्याच्या भूमी व अभिलेखा कार्यालयाकडून घेतली असल्यामुळे तालुकावार बेरीज जिल्ह्याच्या क्षेत्रफळाशी जुळेलच असे नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९९१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रास घरे व लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	क्षेत्रफळ चौ. कि.मी.	दर चौ. कि. मी. मध्ये लोकसंख्या	गावांची संख्या		शहरांची संख्या	आकडे हजारात		लोकसंख्या [हजारात]		
					दस्ती असलेली	ओसाड		वापरातील निवासी गृहांची संख्या	कुटुंब संख्या	एकूण	पुरुष	स्त्री
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा	एकूण	९८२२	३३१	उ. नम.	उ. नम.	२३	उ. नम.	उ. ना.	३२८०	१७०५	१५७५
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	१२५२	६४६	६०६
		नागरी	-	-	"	"	२३	"	"	२०२८	१०५९	९६९
	<u>तालुका</u>											
१.	नागपूर	एकूण	-	-	"	"	२	"	"	१७५६	९१६	८४०
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	११२	५९	५३
		नागरी	-	-	"	"	२	"	"	१६४४	८५७	७८७
२.	हिंगणा	एकूण	-	-	"	"	१	"	"	११४	६१	५३
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	९७	५१	४६
		नागरी	-	-	"	"	१	"	"	१७	१०	७
३.	कामठी	एकूण	-	-	"	"	४	"	"	१८३	९५	८८
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	७२	३७	३५
		नागरी	-	-	"	"	४	"	"	१११	५८	५३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
४.	काटोल	स्कूण	-	-	उ.ना	उ.ना	१	उ.ना	उ.ना	१३९	७२	६७
		ग्रामीण	-	-	उ.	"	-	उ.	"	११२	५८	५४
		नागरी	-	-	"	"	१	"	"	२७	१४	१३
५.	नरखेड	स्कूण	-	-	"	"	२	"	"	१२९	६७	६२
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	१०२	५३	४९
		नागरी	-	-	"	"	२	"	"	२७	१४	१३
६.	सावनेर	स्कूण	-	-	"	"	-	"	"	१८६	९७	८९
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	११४	५९	५५
		नागरी	-	-	"	"	५	"	"	७२	३८	३४
७.	कळमेश्वर	स्कूण	-	-	"	"	२	"	"	९८	५१	४७
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	७९	४१	३८
		नागरी	-	-	"	"	२	"	"	१९	१०	९
८.	रागटेक	स्कूण	-	-	"	"	३	"	"	१३८	६६	६२
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	९७	५०	४७
		नागरी	-	-	"	"	३	"	"	३१	१६	१५
९.	पारशिवनी	स्कूण	-	-	"	"	२	"	"	१२६	६६	६०
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	९०	४७	४३
		नागरी	५	-	"	"	२	"	"	३६	१९	१७
१०.	मौदा	स्कूण	-	-	"	"	-	"	"	१०७	५५	५२
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	१०७	५५	५२
		नागरी	-	-	"	"	-	"	"	-	-	-

कुमः.....

= :: तक्ता क्रमांक - १.१ [अ] [पुढे चालु]

-६-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
११.	उमरेड	एकूण	-	-	उ.ना.	उ.ना	१	उ.ना	उ.ना	१३१	६८	६३
		ग्रामीण	-	-	उ.ना	उ.ना	-	उ.ना	उ.ना	८७	४५	४२
		नागरी	-	-	उ.ना	उ.ना	१	उ.ना	उ.ना	४४	२३	२१
१२.	भिद्यापूर	एकूण	-	-	"	"	-	"	"	७५	३८	३७
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	७५	३८	३७
		नागरी	-	-	"	"	-	"	"	-	-	-
१३.	कुही	एकूण	-	-	"	"	-	"	"	१०८	५४	५४
		ग्रामीण	-	-	"	"	-	"	"	१०८	५४	५४
		नागरी	-	-	"	"	-	"	"	-	-	-

टीप :-

१] आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

२] जिल्ह्याचे क्षेत्रफळ हे पान क्रमांक ७९ पेपर-२, १९९१ अस्थायी लोकसंख्या या पुस्तकातून घेतली आहे.

आधारे :-

अस्थायी लोकसंख्या पेपर २, १९९१ पान क्रं. १०८ व १०९

== :: तक्ता क्रमांक १.२ :: ==

-७-

१९५१ पासूनचा लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक [लोकसंख्येचे आकडे हजारांत]

जिल्हा - नागपूर.

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण लक्ष्मी			पुरुष			स्त्रिया			दर चौ. कि.मी. मधील लोकसंख्या	दशवार्षिक फरकाची टक्केवारी		
		एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण	ग्रामीण	नागरी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा	१९५१	१२३३	६५६	५७७	६३०	३३३	२९७	६०३	३२३	२८०	१२४	१६.४७	३.३५	३८.१३
	१९६१	१५१२	७२५	७४७	७८४	३६८	४१६	७२८	३५६	३७२	१५२	२२.५४	१०.३५	३६.३६
	१९७१	१९४२	८८७	१०५५	१०११	४५५	५५६	९३१	४३१	५००	१९६	२८.७९	२२.३७	३३.९८
	१९८१	२५८९	११२०	१४६९	१३४५	५७७	७६८	१२४३	५४२	७०१	२६१	३३.२६	२६.१७	३९.२२
तालुका														
१. नागपूर	१९५१	६४६	१६१	४८५	३३१	८१	२५०	३१५	८०	२३५	३०८	-	-	-
	१९६१	८२८	१३६	६९०	४३६	७०	३६६	३९२	६६	३२४	३९४	२८.२३	१६.४१	४२.२४
	१९७१	११०७	१७७	९३०	५८३	९२	४९१	५२४	८४	४४०	५४०	३३.७०	२८.२४	३४.७९
	१९८१	१५५१	२४७	१३०४	६११	१२९	६८३	७३९	११८	६२१	७५६	४०.००	३९.३३	४०.१३
२. काटोल	१९५१	१४६	१३०	२८	७७	६३	१४	७१	५७	१४	९३	-	-	-
	१९६१	१६८	१३८	३०	६६	७०	१६	८२	६७	१५	१०५	१३.१७	१३.७६	१०.६२
	१९७१	२०४	१६५	३९	१०५	८५	२०	९९	८०	१९	१२६	२१.१३	२१.१६	२५.४२
	१९८१	२३७	१९०	४७	१२२	९७	२४	११५	९२	२३	१४७	१६.३७	१४.२५	२१.११
३. सावनेर	१९५१	१३४	९९	३५	६८	५०	१८	६६	४९	१७	९६	-	-	-
	१९६१	१४२	११७	२५	७६	६०	१६	७३	५७	१६	११०	१०.५६	१७.६२	१०.४२
	१९७१	१८१	१४२	३९	९३	७३	२०	८८	६९	१९	१५७	२१.५८	२१.५५	२१.६९
	१९८१	२२५	१६९	५६	११६	८७	२९	१०८	८१	२७	१९५	२३.८४	१८.५६	४३.०१

कमशा:.....

= :: तक्ता क्रमांक १.२ [पुढें चालू] :: =

-८-

१.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
४. रामटेक	१९५१	१४७	१३७	१०	७४	६२	५	७३	६८	५	६३	-	-	-
	१९६१	१७५	१६३	१२	८९	८३	६	८६	८०	६	७५ +	१९.१९ +	१९.१८ +	१९.२४
	१९७१	२१४	१९४	२०	११०	९९	११	१०४	९५	९	८४ +	२२.४० +	१८.९४ +	७०.४४
	१९८१	२९३	२६४	२९	१५२	१३७	१५	१४१	१२७	१४	११६ +	३६.७८ +	३६.०७ +	४३.६८
५. उमरेड	१९५१	१५८	१३९	१९	८०	७०	१०	७८	६९	९	६३	-	-	-
	१९६१	१९२	१६९	२३	९७	८५	१२	९५	८४	११	७७ +	२१.४२ +	२१.८६ +	१८.२३
	१९७१	२३६	२०९	२७	१२०	१०६	१४	११६	१०३	१३	९४ +	२२.८० +	२३.२५ +	१९.४४
	१९८१	२८४	२५०	३४	१४४	१२६	१७	१४०	१२३	१६	११३ +	२०.२० +	१९.५६ +	२५.१७

टीप :- १] भाकडे पुर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

२] तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्याच्या पुनर्रचनेपुर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९५१ पातूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक [लोकसंख्येचे आण्डे हजाराला]

जिल्हा - नागपूर.

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया			दूरची कि.मी. सुधील लोकसंख्या	दशवार्षिक फरकाची टक्केवारी					
		एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी		एकूण	ग्रामीण	नागरी			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५			
जिल्हा	१९५१	१२३३	६५६	५७७	६३०	३३३	२९७	६०३	३२३	२८०	१२४	+	१६.४७	+	३.३५	+	३८.१३
	१९६१	१५१२	७२५	७८७	७८४	३६८	४१६	७२८	३५६	३७२	१५२	+	२२.५४	+	१०.३८	+	३६.३६
	१९७१	१९४२	८८७	१०५५	१०११	४५५	५५६	९३१	४३१	५००	१९६	+	२८.७९	+	२२.३७	+	३३.९८
	१९८१	२५८२	११२०	१४६२	१३४५	५७७	७६८	१३४३	५४२	७०१	२६१	+	३३.२६	+	२६.१७	+	३९.२२
	१९९१	३२८०	१२५२	२०२८	१७०५	६४६	१०५२	१५७५	६०६	९६९	३३१	+	२६.६९	+	११.७९	+	३८.०४
<hr/>																	
<u>तालुका</u>																	
१. नागपूर																	
	१९५१	६४६	१६१	४८५	३३४	८१	२५०	३१५	८०	२३५	३०८	-	-	-	-	-	४२.३४
	१९६१	८२८	१३८	६९०	४३६	७०	३६६	३९२	६८	३२४	३९४	+	२८.२३	+	१६.४१	+	३६.३६
	१९७१	११०७	१७७	९३०	५८३	९२	४९१	५२४	८४	४४०	५४०	+	३३.७०	+	२८.३४	+	३७.७९
	१९८१	१५५१	२४७	१३०४	८११	१२९	६८३	७३९	११८	६२१	७५६	+	४०.००	+	३९.३३	+	४०.१३
	१९९१	१७५६	११२	१६४४	९१६	५९	८५७	८४०	५३	७८७	-	-	-	-	-	-	-
२. दिगण																	
	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९१	११४	९७	१७	६१	५२	१०	५३	४६	७	-	-	-	-	-	-	-

कमणा:.....

	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
कापडा	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९१	१८३	७२	१११	९५	३७	५८	८८	३५	५३	-	-	-	-
जाटोल	१९५१	१४८	१२०	२८	७७	६३	१४	७१	५७	१४	९३	-	-	-
	१९६१	१६८	१३८	३०	८६	७०	१६	८२	६७	१५	१०५	+१३.१७	+१३.७६	+१०.६२
	१९७१	२०४	१६५	३९	१०५	८५	२०	९९	८०	१९	१२६	+२१.१३	+२१.१६	+२५.४२
	१९८१	२३७	१९०	४७	१२२	९७	२४	११५	९२	२३	१४७	+१६.१८	+१४.२५	+२१.११
	१९९१	१३९	११२	२७	७२	५८	१४	६७	५४	१३	-	-	-	-
नरखेड	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९१	१२८	१०२	२७	६७	५३	१४	६२	४९	१३	-	-	-	-
ताडनेर	१९५१	१३४	९९	३५	६८	५०	१८	६६	४८	१७	९६	-	-	-
	१९६१	१४२	११७	३२	७६	६०	१६	७३	५७	१६	११०	+१०.५६	+१७.६९	+१०.४२
	१९७१	१८१	१४२	३९	९३	७३	२०	८८	६९	१९	१५७	+२१.५८	+२१.५५	+२१.६९
	१९८१	२२५	१६९	५६	११६	८५	२९	१०८	८१	२७	१९५	+२३.८४	+१८.५६	+४३.०१
	१९९१	१८६	११४	७२	९७	५९	३८	८९	५५	३४	-	-	-	-

कृमया:.....

:= तबला क्रमांक १.२ [अ] [पूटे चालू] :=

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७. कलमेश्वर	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	१९९१	२८	७२	१२	५१	४१	१०	४७	३८	९	-	-	-	-
८. रामटेक	१९५१	१४७	१३७	१०	७४	६९	५	७३	६८	५	६३	-	-	-
	१९६१	१७५	१६३	१२	८९	८३	६	८६	८०	६	७५	+१९.१२	+१९.१८	+१९.३४
	१९७१	२१४	१९४	३०	११०	९९	११	१०४	९५	९	८४	+२३.४०	+१८.९४	+७०.४४
	१९८१	२९३	२६४	२९	१५३	१३७	१५	१४१	१३७	१४	११६	+३६.७८	+३६.०७	+४३.६८
	१९९१	१२७	९७	३०	६६	५०	१६	६२	४७	१५	-	-	-	-

क्रमशः.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५			
९. मारशिवनी	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९९१	१२६	१०	३६	६६	४७	१२	६०	४३	१७	-	-	-	-			
१०. मौदा	१९५१	५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९९१	१०७	१०७	-	५५	६५	-	५३	५२	-	-	-	-	-			
११. उमरेड	१९५१	१५८	१३२	१२	८०	७०	१०	७८	६९	९	६३	-	-	-			
	१९६१	१९२	१६२	२३	९७	८५	१२	९५	८४	११	७७	+	२१.४२	+	२१.८६	+	१८.३३
	१९७१	२३६	२०२	२७	१३०	१०६	१४	११६	१०३	१३	९७	+	२२.८०	+	२३.२५	+	१९.४४
	१९८१	२८४	२५०	३४	१४४	१२६	१७	१४०	१२३	१६	११३	+	२८.२०	+	२९.५६	+	२५.१७
	१९९१	१३१	८७	४४	६८	४५	२३	६३	४२	२१	-	-	-	-	-	-	-
१२. भिवापुर	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९९१	७५	७५	-	३८	३८	-	३७	३७	-	-	-	-	-			
१३. कुही	१९५१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९६१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९७१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९८१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
	१९९१	१०८	१०८	-	५४	५४	-	५४	५४	-	-	-	-	-			

टीका :- १] आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.
 २] नविन तालुक्यानुसार १९८१ लोकसंख्या उपलब्ध नसल्यामुळे दशवर्षीय वाढ देता येत नाही.

आधार :- १] १९८१ जनगणना प्रकाशन,
 २] १९९१ जनगणना प्रकाशन, पेजर - २ अस्थायी आकडेवारी.

=:: तक्ता क्रमांक १.३ ::=

-१३-
- ६ -

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या - गटानुसार गावाचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

[लोकसंख्या श्रेण्यात]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वस्ती असलेले गावे										एकूण लोकसंख्या	ओसाड गावाची संख्या					
		२०० पेक्षा कमी संख्या	२०० ते ४९९ लोकसंख्या	५०० ते ९९९ लोकसंख्या	१००० ते १९९९ लोकसंख्या	२००० ते ४९९९ लोकसंख्या	५००० ते ९९९९ लोकसंख्या	१०००० आणि त्याहून जास्त लोकसंख्या	एकूण लोकसंख्या									
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
	<u>जिल्हा एकूण</u>	३८४	३५८	५५४	१८८६	४५८	३१६३	१८९	२५७०	५१	१५६९	१८	११६७	४	४८३	१६५८	१११९६	२१६
	<u>तालुका</u>																	
१.	नागपूर	४०	३८	४९	१६४	४१	३१०	१२	१६५	२	७१	१	६३	-	-	१४५	८११	१६
२.	हिंगणा	३९	३९	३८	१३०	३०	२१०	१०	१३२	२	७४	४	२५४	-	-	१२३	८३९	२९
३.	कामठी	७	१०	२४	९०	२१	१४१	१५	१८४	५	१७४	१	८७	१	१३३	७४	८१९	२
४.	काटोल	५१	४०	५४	१९०	४०	२८०	१९	२४३	४	१३१	१	९३	-	-	१६९	९७७	१९
५.	नरखेड	३३	३०	३७	१२१	३७	२७०	१८	२५३	६	१९३	१	५३	-	-	१३२	९२०	२२
६.	सावनेर	२६	२४	३४	११५	३८	२५५	१८	२५६	५	१४९	४	२४४	-	-	१२५	१०४३	८
७.	कळमेश्वर	२२	२२	२१	७७	२९	२०४	१४	१८९	५	१५३	-	-	-	-	९१	६४५	१३
८.	रामटेक	३८	३६	४८	१५५	४३	२८७	१६	२२८	३	१२१	-	-	१	११२	१४९	९३९	८
९.	पारशिवनी	१९	१७	३९	१३६	२७	१८४	१९	२६१	३	७९	१	६७	१	१३६	१०९	८८०	३
१०.	मौदा	१२	१३	५३	१७९	३८	२४१	१०	१४५	७	१९१	१	५६	-	-	१२१	८२५	३
११.	उमरेड	४९	४४	५९	१८९	२८	१९९	९	१२२	६	१३५	२	११८	-	-	१५३	८०४	३६
१२.	भिवापूर	२४	२०	३९	१३७	३५	२३६	१२	१६१	१	३८	-	-	१	१०२	११२	६९४	२५
१३.	कुही	२४	२५	५९	२०३	५१	३४६	१७	२३१	२	६०	२	१३३	-	-	१५५	९९७	३२

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

==: तक्ता क्रमांक १.४ ==

-१४-

१९८१ च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहराचे तालुकामात वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर.

[लोकसंख्या "०००"]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	लोकसंख्येप्रमाणे शहरांची संख्या										एकूण शहरे			
		५००० पेक्षा कमी	५००० ते १९९९	१०००० ते १९९९९	२०००० ते ४९९९९	५०००० ते ९९९९९	१००००० व त्याहून अधिक	एकूण							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोकसंख्या
	जिल्हा एकूण	२	५	५	३१	६	८८	२	५८	१	६७	१	१२१९	१६	१४६९
	तालुका														
१.	नागपूर	१	२	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१२१९	२	१२२१
२.	द्विगंगा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	१	३	-	-	१	१५	-	-	१	६७	-	-	३	८५
४.	काटोल	-	-	-	-	-	-	१	२४	-	-	-	-	१	२४
५.	नरखेड	-	-	१	७	१	१६	-	-	-	-	-	-	२	२३
६.	सावनेर	-	-	१	९	२	२८	-	-	-	-	-	-	३	३७
७.	कळमेश्वर	-	-	२	१५	-	-	-	-	-	-	-	-	२	१५
८.	रामटेक	-	-	-	-	१	१७	-	-	-	-	-	-	१	१७
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	१	१२	-	-	-	-	-	-	१	१२
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	१	३४	-	-	-	-	१	३४
१२.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुटी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टीप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

१९९१ च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

[लोकसंख्या "०००"]

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या													
		५००० पेक्षा कमी	५००० ते ९९९९	१०००० १९९९९	२०००० ते ४९९९९	५०००० ते ९९९९९	१.००००० व त्याहून अधिक	एकूण शहरे							
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोक- संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोक- संख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
	जिल्हा एकूण	२	७	४	३१	१०	१५९	३	९१	-	-	४	१७४०	२३	२०२८
	तालुका														
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	१६४४	२	१६४४
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१७	१	१७
३.	कामठी	१	३	-	-	२	२९	-	-	-	-	१	७९	४	१११
४.	काटोल	-	-	-	-	-	-	१	२७	-	-	-	-	१	२७
५.	नरखेड	-	-	१	८	१	१९	-	-	-	-	-	-	२	२७
६.	सावनेर	-	-	१	१०	४	६२	-	-	-	-	-	-	५	७२
७.	कळमेश्वर	-	-	१	७	१	१२	-	-	-	-	-	-	२	१९
८.	रामटेक	१	५	१	६	-	-	१	२०	-	-	-	-	३	३१
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	२	३६	-	-	-	-	-	-	२	३६
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	१	४४	-	-	-	-	१	४४
१२.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप :- आकडे पूर्णांकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९९१ जनगणना प्रकाशन पेपर-२ १९९१ अस्थायी लोकसंख्या पान क्रमांक- १०८ व १०९

१९८१ च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

[आकडे शेकड्यात]

अ. क्र.	काम करणा-यांचा वर्ग	ग्रामीण नागरी एकूण	जिल्ह्यांची एकूण		तालुके												
			नागपूर	हिंगणा	कामठी	काटील	नरखेड	सावनेर	कळमेश्वर	रामटेक	पार-शिवनी	मौदा	उमरेड	भिवान-पूर	कूही		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१. शेतकरी	ग्रामीण	१७२५	१०७	११६	२९	१७७	१६२	१७४	१२२	१३३	१०९	१४६	१३०	१२०	१२३		
	नागरी	१२२	३८	-	४	१२	२३	१६	१२	६	१	-	१०	-	-		
	एकूण	१९१७	१४५	११६	३३	१८९	१८५	१९०	१३४	१३९	११०	१४६	१४०	१२०	१२३		
२. शेतमजूर	ग्रामीण	२२१९	१७७	१६७	१३०	२३४	२१६	१८१	१२०	१४०	१३१	१५९	१७७	१७९	२१८		
	नागरी	१९९	४४	-	६	२८	३९	३०	१६	८	४	-	२४	-	-		
	एकूण	२४१८	२२१	१६७	१३६	२६२	२५५	२११	१३६	१४८	१२५	१५९	२०१	१७९	२१८		
३. घरगुती उद्योग वस्तु निर्माण प्रक्रिया सेवा व दुस्तती इत्यादी	ग्रामीण	१४५	१३	१४	६	७	८	१२	१२	७	७	१६	१५	१४	१४		
	नागरी	३५४	२६७	-	३४	२	६	२०	२	२	१	-	२०	-	-		
	एकूण	४९९	२८०	१४	४०	९	१४	३२	१४	९	८	१६	३५	१४	१४		
४. इतर काम करणारे [x]	ग्रामीण	१०२८	८८	७२	१४३	५०	३९	१००	५३	१४५	१५३	४३	६४	३१	४७		
	नागरी	३३५१	२८८०	-	२२८	३६	२०	५९	१९	३५	२६	-	४८	-	-		
	एकूण	४३७९	२९६८	७२	३७१	८६	५९	१५९	७२	१८०	१७९	४३	११२	३१	४७		
५. एकूण काम करणारे	ग्रामीण	५१८८	३८५	३६९	३७८	४६८	४३२	४६७	३०७	४२५	३९०	३६४	३८६	३४४	४७२		
	नागरी	४०२६	३२२९	-	२७२	७८	८८	१२५	४९	५१	३२	-	१०२	-	-		
	एकूण	९२१४	७०७४	३६९	६५०	५४६	५२०	५९२	३५६	४७६	४२२	३६४	४८८	३४४	४७२		

::: तक्ता क्रमांक १.५ [पूढे चालु] :::

-१७-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
६.	सिमांतक काम करणारे.	ग्रामीण	४२५	१५	१६	१७	४५	३२	५५	४४	५२	४५	५१	३२	२६	६२
		नागरी	१७२	२७	-	२०	१	६	७	१५	५	३	-	१९	-	-
		एकूण	६६७	११२	१६	३७	४६	३८	६२	५९	५७	४८	५१	५१	२९	६२
७.	एकूण काम न करणारे	ग्रामीण	५५१३	४०९	४५४	४२४	४६४	४५६	५२१	२९४	४६२	४४५	४१०	३८९	३२२	४६३
		नागरी	१०४९५	८८८७	-	५६६	१६२	१३५	२३६	९२	१११	८६	-	२१९	-	-
		एकूण	१६००८	९२९६	४५४	९९०	६२६	५९१	७५७	३८६	५७३	५३१	४१०	६०८	३२२	४६३
८.	एकूण लोकसंख्या	ग्रामीण	१११९६	८११	८३२	८१९	९७७	९२०	१०४३	६४५	९३९	८८०	८२५	८०७	६९४	९९७
		नागरी	१४६९३	१३२१३	-	८५७	२४०	२२९	३६७	१५८	१६७	१२१	-	३३९	-	-
		एकूण	२५८८८	१३०२४	८३२	१६७६	१२१७	११४९	१४१०	८०३	११०६	१००१	८२५	११४६	६९४	९९७

टीप :- १] [x] यांत पशुसंवर्धन, जंगल काम, मत्स्यार, शिकारी, मळे, फळवाग आणि तत्संबंधी क्षेत्र तसेच खाणकाम व दगडकाम करणा-यांचा समावेश आहे. त्याप्रमाणे बांधकाम, व्यापार व वाणिज्य परीवहन ताठवण व दळणवळण, घरगुती उद्योगाखेरीज वस्तु निर्माण प्रक्रिया, व सेवा दुरुस्ती व इतर यांचा समावेश आहे.

२] आठडे पुर्णफित केल्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

==: तज्जा क्रमांक १.६ ==

-१८-

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

अ] वयोगटानुसार लोकसंख्या

[आकडे शेकड्यात]

बोब	सर्व वयोगट	० - १४	१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३९	४० - ४९	५० - ५९	६० व त्या- वरील	वय अनिर्दिष्ट
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
एकूण	२५८८८	९८८५	२५९९	२३६३	१९१७	३१६३	२५५२	१६५६	१६८७	६६
ग्रामीण	१११९५	४३९७	१००८	८९१	७६३	१३५८	११५८	७७६	८२१	२४
नागरी	१४६९३	५४८८	१५९२	१४७२	११५४	१८०५	१३९४	८८०	८६६	४२

ब] धर्मानुसार लोकसंख्या

बाब	सर्वधर्म	बौध्द	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लिम	शिख	इतर	धर्म न सांगणारे
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
एकूण	२५८८८	३४३२	२८३	२०१३४	१६९	१७६४	९१	१३	३
ग्रामीण	१११९५	१३७२	३०	९५०५	२४	२५०	१०	२	१
नागरी	१४६९३	२०६०	२५३	१०६२९	१४५	१५१४	८१	११	२

टीप :- आकडे पुर्णांकित केल्याने बेरजा जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

==: तक्ता क्रमांक - १.७ ==

-१९-

१९८१ च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती व नवबोध यांची माहिती

जिल्हा - नागपूर.

[आकडे हजारात]

जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			नवबोध			एकूण		
		व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
जिल्हा	एकूण	१८२	९४	८८	३५३	१८२	१७१	३	२	२	५३८	२७८	२६१
	ग्रामीण	८४	४४	४१	१८५	९५	९०	३	२	२	२७२	१४१	१३३
	नागरी	९८	५१	४७	१६८	८७	८२	०	०	०	२६६	१३८	१२८
तालुका													
१. नागपूर	एकूण	८३	४४	३९	१५०	७८	७२	-	-	-	२३३	१२२	१११
	ग्रामीण	५	३	२	११	६	५	-	-	-	१६	९	७
	नागरी	७८	४१	३७	१३९	७२	६७	-	-	-	२१७	११३	१०४
२. हिंगणा	एकूण	३	२	२	२०	१०	१०	-	-	-	२३	१२	१२
	ग्रामीण	३	२	२	२०	१०	१०	-	-	-	२३	१२	१२
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३. कामठी	एकूण	१३	७	६	८	४	३	-	-	-	२१	११	९
	ग्रामीण	७	४	३	६	३	३	-	-	-	१३	७	५
	नागरी	६	३	३	२	१	०	-	-	-	८	४	४
४. काटोल	एकूण	१०	५	५	२६	१३	१३	-	-	-	३६	१८	१७
	ग्रामीण	८	४	४	२३	१२	११	-	-	-	३१	१६	१५
	नागरी	२	१	१	३	१	२	-	-	-	५	२	२

क्रमशः.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
५. नरखेड	स्कूण	१०	५	५	१७	९	८	-	-	-	२७	१७	१३
	ग्रामीण	८	४	४	१५	८	७	-	-	-	२३	१२	११
	नागरी	२	१	१	२	१	१	-	-	-	४	२	२
६. सावनेर	स्कूण	१४	७	६	१८	९	९	-	-	-	३२	१६	१५
	ग्रामीण	१२	६	५	१२	६	६	-	-	-	२४	१२	११
	नागरी	२	१	१	६	३	३	-	-	-	८	४	४
७. कळमेश्वर	स्कूण	८	४	४	९	५	४	-	-	-	१७	९	८
	ग्रामीण	६	३	३	७	४	३	-	-	-	१३	७	६
	नागरी	२	१	१	२	१	१	-	-	-	४	२	२
८. रामटेक	स्कूण	९	४	४	३६	१९	१८	-	-	-	४५	२३	२२
	ग्रामीण	७	३	३	३४	१८	१७	-	-	-	४१	२१	२०
	नागरी	२	१	१	२	१	१	-	-	-	४	२	२
९. पारशिवनी	स्कूण	११	६	५	१४	७	७	-	-	-	२५	१३	१२
	ग्रामीण	९	५	४	१२	६	६	-	-	-	२१	११	१०
	नागरी	२	१	१	२	१	१	-	-	-	४	२	२
१०. मौदा	स्कूण	७	४	३	८	४	४	-	-	-	१५	८	७
	ग्रामीण	७	४	३	८	४	४	-	-	-	१५	८	७
	नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

==: तक्ता क्रमांक १.७ [पूढे चालू] ==

-२१-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
११.	उमरेड	एकूण	६	३	३	२८	१४	१४	-	-	-	३४	१७	१७
		ग्रामीण	४	२	२	१८	९	९	-	-	-	२२	११	११
		नागरी	२	१	१	१०	५	५	-	-	-	१२	६	६
१२.	भिवापूर	एकूण	४	२	२	१३	६	७	-	-	-	१७	८	९
		ग्रामीण	४	२	२	१३	६	७	-	-	-	१७	८	९
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	एकूण	५	२	२	७	४	३	-	-	-	१२	६	६
		ग्रामीण	५	२	२	७	४	३	-	-	-	१२	६	६
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टीप :- १] आकडे पुर्णकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.

२] "x" या चिन्हांकित संख्या पांचशे पेक्षा कमी समजाव्यात.

३] स्तंभ क्रमांक ९ ते ११ मधील नवबोधदांची माहिती तालुकावार उपलब्ध नाही. जिल्ह्याकरीता उपलब्ध असून एकूण आकडेवारीत तिचा समावेश आहे.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन.

==: तक्ता क्रमांक - १.८ ==:

भिंती/छपरे यासोवी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घराचे

[१९८१ च्या जनगणने नुसार वर्गीकरण]

जिल्हा - नागपूर.

अ.क्र.	बाब	एकूण ग्रामीण नागरी	तख्या
१	२	३	४
	एकूण गणना घरे	एकूण ग्रामीण नागरी	४८३४०० २१८३४५ २६५०५५
१.	<u>भिंतीची सामुग्री</u>		
१]	गवत, पाने, वेळू, प बांबू	एकूण ग्रामीण नागरी	६३४८५ ३०६६५ ३२८२०
२]	माती	एकूण ग्रामीण नागरी	२१९४८५ १४९८९० ६२५९५
३]	कच्चा विटा	एकूण ग्रामीण नागरी	४८२२० ९३४० ३८८८०
४]	लाकड	एकूण ग्रामीण नागरी	८१५५ १०१० ७१४५
५]	पक्या विटा	एकूण ग्रामीण नागरी	१०९२४० १९१५० ९००९०
६]	गॅल्व्हनाईज्ड लोखंडी किंवा इतर धातुचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	१७८० ७२० १०६०
७]	दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	२०६५ ८१० १२५५

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक - १.८ [पुढे चालू] :: =

१	२	३	४
	८] सिमेंट कॉफीट	एकूण ग्रामीण नागरी	२९५३५ ५७९५ २३७४०
	९] वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त इतर सामुग्री	एकूण ग्रामीण नागरी	२४३५ ९६५ १४७०
२.	छपरासांठी बापरलेली सामुग्री		
	१] गवत, पाने, वेळू, भाती, कच्या पिटा जिंवा बांबू	एकूण ग्रामीण नागरी	५१५२५ ३३३९५ १८१३०
	२] कौल तक्ती दगड, कंकर	एकूण ग्रामीण नागरी	३०२०२५ १५५८९५ १४६१३०
	३] पन्हाळीचे लोखंडी पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	१७६९५ ३९२५ १३७७०
	४] अॅम्बेटॉस सिमेंटचे पत्रे	एकूण ग्रामीण नागरी	९०१५ ३३५० ५६६५
	५] पिटा व चुना	एकूण ग्रामीण नागरी	३५२५ ५३५ २९९०
	६] दगड	एकूण ग्रामीण नागरी	३४० ८० २६०
	७] प्रबलित सिमेंट कॉफीट	एकूण ग्रामीण नागरी	६०१८० ६७९५ ५३३८५
	८] इतर वर उल्लेखिलेल्या व्यतिरिक्त बापरलेली सामुग्री	एकूण ग्रामीण नागरी	३९०९५ १४३७० २४७२५

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन [भाग आठ, ए व बी (I)]
घरबांधणी अहवाल.

==: तक्ता क्रमांक १.९ ==

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबाचे वर्गीकरण
१९८१ च्या जनबणनेनुसार

जिल्हा - नागपूर.

[संख्या]

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	१] एकूण कुटुंबे	२२१५५०	२६६६१८	४८८१६५
	२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१७३७७५	१४०७३५	३१४४१०
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	४४६४०	१२४३२०	१६८९६०
२.	एक व्यक्ती कुटुंब			
	१] एकूण कुटुंबे	१६३३५	१४७४५	३१०८०
	२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	८६८५	४४००	१३०८५
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	६८१०	९३२५	१६१३५
३.	दोन व्यक्तींची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	२१५९५	२२०९०	४३६८५
	२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१५११५	८७५५	२३८७०
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	५८९०	१३३३०	१९१२०
४.	तीन व्यक्तींची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	२५९२०	२९५९०	५५५१०
	२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	१८७१०	१२३६५	३१०७५
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	६७५०	१७१२५	२३८८५
५.	चार व्यक्तींची कुटुंबे			
	१] एकूण कुटुंबे	३३७६०	३७८७०	७१६३०
	२] घराच्या मालकीबाबतची स्थिती			
	अ] स्वतःची घरे असलेली	२५८५०	१७२००	४३०५०
	ब] भाड्याच्या घरात राहणारी	७४१५	२०६७५	२७९६०

क्रमांक:.....

==: तक्ता क्रमांक १.२ [पुढे चालू] ==

१	२	३	४	५
६.	पांच व्यक्तींची कुटुंबे			
१]	एकूण कुटुंबे	३८३६०	४३३४५	८१६०५
२]	घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	३०९४५	२१६१०	५२५५५
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	७०८०	२१५५०	२८६३०
७.	सहा किंवा अधिक व्यक्तींची कुटुंबे			
१]	एकूण कुटुंबे	८५५८०	११२०७५	२०४६५५
२]	घरांच्या मालकीबाबतची स्थिती			
अ]	स्वतःची घरे असलेली	७४४००	७६४०५	१५०८०५
ब]	भाड्याच्या घरात राहणारी	१०६९५	४२५३५	५३२३०

टीप :- ह्या तक्त्यातील एकूण कुटुंबांच्या संख्येत बेघर कुटुंबांचा समावेश आहे. व संस्था कुटुंबांचा समावेश नाही. त्यामुळे एकूण कुटुंबांची संख्या जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन [भाग - आठ ए व बी (1)] घर बांधणी अहवाल.

==: तक्ता क्रमांक १.१० ==

अपंगतेनुसार जिल्ह्यांतील अपंगाची संख्या

[१९८१ जनगणना]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	पुर्णतःअंध	पुर्णतःधांगळे	पुर्णतःमुक	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	नागपूर	५२४	५५७	२७३	१३५४
२.	काटोल	१४०	११३	७५	३२८
३.	सावनेर	१०८	८२	७०	२६०
४.	राभटेक	१६१	१४५	८६	३९२
५.	उमरेड	१८४	११८	७९	३८१
जिल्हा एकूण		१११७	१०१५	५८३	२७१५

टीप :- तक्त्यांत दर्शविलेले तालुके तालुक्यांच्या पुनर्रचनेपुर्वीच्या स्थितीनुसार आहेत.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन, मालिका १२, भाग - ७.

= :: तालिका भाग - १.११ :: =

-२७-

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर [१९८१ जनगणना]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	सकूण	सकूण	जनगणनेच्या सुरुवातीला रिकानी असलेली घरे	राहणे	दुकान आणि राहणे	जनगणना घरांचा वापर यंत्रशाळा [कुटीरो-गोसासह] आणि राहणे	हॉटेल धर्मशाळा पर्यटन घरे इ.	उपहार सोडून दुकाने	व्यवसायाची घरे आणि कार्यालये	कारखाने यंत्रशाळा कार्यशाळा छपरे इ.	रेस्टॉरंट मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे.	करमपत्र शिल्प पर्यायत घरे सांस्कृतिक केंद्र इ. पुजा स्थाने सोडून	पुजा स्थाने देवळे चर्च मशिदी गुस्तारे इत्यादी	सकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	सकूण	६०१३५५	३४९८०	४३१५३५	५८२५	२२७७०	३८०	१८५२०	४२१०	११८३५	२१०५	४८०	५७१५	६२९३०
२.	ग्रामीण	२८५०१०	१५४७५	१९७९८५	२३१५	९१७०	१३०	२८२५	१३३०	३२१५	५३५	११५	३४५५	४८४६०
३.	नागरी	३१६३४५	१९५०५	२३३५५०	३५१०	१३६००	२५०	१५७६५	२८८०	८६२०	१५७०	३६५	२२६०	१४४७०

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन मालिका १२, भा - ७.

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

[१९९१ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[मिलीमीटर मध्ये]

अ. क्र.	महिना	केंद्र क्र. १ नागपूर [शहर]			केंद्र क्र. २ नागपूर [ग्रामीण]			केंद्र क्र. ३ हिंगणा			केंद्र क्र. ४ कामठी		
		सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	जानेवारी	११.३	४	२१.५	११.३	३	१९.८	११.३	२	१०.५	११.३	३	२७.८
२.	फरवरी	१७.५	१	५.८	१७.५	-	-	१७.५	-	-	१७.५	-	-
३.	मार्च	१८.२	-	-	१८.२	-	-	१८.२	-	-	१८.२	१	३.२
४.	एप्रिल	१६.३	१	१०.४	१६.३	२	७.४	१६.३	-	-	१६.३	२	१३.५
५.	मे	२०.४	-	-	२०.४	-	-	२०.४	-	-	२०.४	-	-
६.	जून	२०४.५	१२	१८८.४	२०४.५	१२	१६७.०	२०४.५	९	१८९.४	२०४.५	१०	१००.७
७.	जुलै	३६८.३	२१	३८१.५	३६८.३	२०	४१७.३	३६८.३	२०	३७१.४	३६८.३	१७	५१६.४
८.	ऑगस्ट	२३८.४	१९	२७३.९	२३८.४	१४	२११.४	२३८.४	१९	२४९.६	२३८.४	१३	२४५.१
९.	सप्टेंबर	१८६.९	४	८.५	१८६.९	१	९.०	१८६.९	३	२७.४	१८६.९	५	९.९
१०.	ऑक्टोबर	५१.५	२	३.३	५१.५	२	१४.३	५१.५	-	-	५१.५	-	-
११.	नोव्हेंबर	१६.५	२	१४.१	१६.५	३	२१.०	१६.५	२	५२.८	१६.५	३	५.४
१२.	डिसेंबर	११.९	-	-	११.९	-	-	११.९	-	-	११.९	-	-
एकूण		११६१.७	६६	९०७.४	११६१.७	५७	८६७.२	११६१.७	५५	९०१.१	११६१.७	६४	९२२.०

= :: तक्ता क्रमांक २.१ [पूढे चालु] :: =

-२९-

अ. क्र.	माहिना	केंद्र क्रमांक ५ काटील		केंद्र क्रमांक ६ नरखेड		केंद्र क्रमांक ७ साविनेर		केंद्र क्रमांक ८ कळमेडवर		केंद्र क्रमांक ९ रामटेक						
		सरासरी	पर्जन्य दिव- साची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची संख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची संख्या	पर्जन्य			
१	२	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
१.	जानेवारी	१४.७	३	२४.०	१४.७	१	५.४	१३.७	२	१३.९	१३.७	२	१६.४	१४.६	३	१४.४
२.	फरवरी	१७.६	-	-	१७.६	-	-	१६.२	-	-	१६.२	१	२.६	२१.२	१	२.०
३.	मार्च	१३.९	-	-	१३.९	१	९.६	१७.४	४	४१.१	१७.४	२	२७.६	१८.८	२	९.२
४.	एप्रिल	१२.९	२	२.३	१२.९	-	-	११.९	२	५.४	११.९	१	३.४	१५.३	१	४.२
५.	मे	१६.४	-	-	१६.४	-	-	१४.४	-	-	१४.४	-	-	१३.३	१	२४.६
६.	जून	१७०.४	११	१२९.७	१७०.४	१४	१६४.८	१७२.२	१२	१३३.४	१७२.२	१३	१६०.६	२०१.१	११	८५.४
७.	जुलै	२८५.६	१७	४१३.०	२८५.६	१६	४८९.१	३०५.१	१८	३२७.६	३०५.१	१६	४७४.२	३७२.९	२०	६०६.६
८.	ऑगस्ट	२२५.५	१५	१०९.०	२२५.५	१४	११७.२	२३१.३	१९	१२९.८	२३१.३	१४	१७९.९	२९७.३	१९	१९९.८
९.	सप्टेंबर	१७८.६	१	११.२	१७८.६	२	२.८	२०५.५	३	५.२	२०५.५	-	-	१९७.७	६	३२.४
१०.	ऑक्टोबर	४३.७	-	-	४३.७	-	-	४६.२	१	०.४	४६.२	-	-	४९.७	१	३.३
११.	नोव्हेंबर	१६.४	३	१५.४	१६.४	३	२९.४	१६.१	३	२३.४	१६.१	३	२५.९	१४.१	१	६.०
१२.	डिसेंबर	८.४	-	-	८.४	-	-	१०.२	-	-	१०.२	-	-	७.३	-	-
एकूण		१००४.१	५१	७०४.६	१००४.१	५१	८१८.३	१०६०.२	६३	६८०.२	१०६०.२	५२	८९०.६	१२२३.३	६६	९८७.९

= :: तक्ता क्रमांक २.१ [पूढे चालू] :: =

-३०-

अ.क्र.	महीना	केन्द्र क्रमांक १० पारशिवनी			केन्द्र क्रमांक ११ मांदा			केन्द्र क्रमांक १२ उमरड			केन्द्र क्रमांक १३ भिवारपुर			केन्द्र क्रमांक १४ कूदी		
		सरासरी	पर्जन्य दिव- साची सख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची सख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची सख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची सख्या	पर्जन्य	सरासरी	पर्जन्य दिव- साची सख्या	पर्जन्य
१	२	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४
१.	जानेवारी	१४.६	२	७.८	१४.६	२	४.५	१२.१	२	९.१	१२.१	५	४८.३	१२.१	१	१२.०
२.	फरवरी	२१.२	-	-	२१.२	१	३.०	१७.२	१	१६.०	१७.३	-	-	१७.२	१	८.२
३.	मार्च	१८.८	-	-	१८.८	-	-	१४.७	-	-	१४.७	-	-	१४.७	१	१.२
४.	एप्रिल	१५.३	१	१५.०	१५.३	-	-	१३.२	१	४.२	१३.२	३	११.६	१३.२	-	-
५.	मे	१३.३	१	१२.४	१३.३	-	-	१४.३	-	-	१४.३	-	-	१४.३	-	-
६.	जून	२०१.१	१०	१३३.०	२०१.१	११	७१.९	१९२.२	१२	२४०.८	१९२.२	१२	१८९.६	१९२.२	१४	१५६.५
७.	जुलै	३७२.९	२२	५२३.४	३७२.९	२०	२४९.१	३९३.२	१७	३०२.४	३९३.२	१७	२८३.०	३९३.२	१६	२२६.३
८.	ऑगस्ट	२९७.३	१३	१६४.४	२९७.३	१९	२०७.०	३२४.१	१९	४५५.७	३२४.१	१९	३७६.८	३२४.१	१९	२९६.२
९.	सप्टेंबर	१९७.७	-	-	१९७.७	५	५८.७	२१९.९	७	८२.७	२१९.९	५	४८.०	२१९.९	३	५.२
१०.	ऑक्टोबर	४९.७	-	-	४९.७	-	-	५१.७	-	-	५१.७	-	-	५१.७	-	-
११.	नोव्हेंबर	१४.१	-	-	१४.१	-	-	१५.४	-	-	१५.४	-	-	१५.४	-	-
१२.	डिसेंबर	७.३	-	-	७.३	-	-	६.३	-	-	६.३	-	-	६.३	-	-
एकूण		१२२३.३	४९	८५६.०	१२२३.३	५८	५९४.२	१२७४.३	५९	१११०.९	१२७४.३	६१	९५७.३	१२७४.३	५५	७०५.६

==:: तक्ता क्रमांक - २.२ ::==

निचडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान

[वर्ष - १९९१]

जिल्हा - नागपूर.

[आकडे डीग्री सेल्सियस मध्ये]

अ. क्र.	महिना	१. केंद्र :- नागपूर विमानतळ		२. केंद्र :- नागपूर शहर	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
१	२	३	४	५	६
१.	जानेवारी	३२.८	६.४	३२.९	७.४
२.	फेब्रुवारी	३६.१	१२.३	३५.६	१४.१
३.	मार्च	४१.२	१८.३	३९.३	१८.६
४.	एप्रिल	४३.०	१८.६	४३.६	२१.५
५.	मे	४५.६	२५.०	४५.३	२५.२
६.	जून	४५.०	२२.५	४५.६	२३.९
७.	जुलै	३६.४	२२.०	३६.६	१९.५
८.	ऑगस्ट	३२.६	२१.६	३१.३	२२.०
९.	सप्टेंबर	३६.७	२०.०	३४.६	२३.०
१०.	ऑक्टोबर	३५.८	१४.३	३४.०	१७.५
११.	नोव्हेंबर	३३.१	११.१	३३.१	१३.२
१२.	डिसेंबर	३१.८	९.५	३०.०	१०.०
वार्षिक		४५.६	६.४	४५.६	७.४

आधार :- विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, नागपूर.

जमीनीचा वार [१९८५-८६ व १९८७-८८ वर्षांसाठी]

		जिल्हा - नागपूर.										[क्षेत्रांक - शंभर हेक्टर मध्ये]						
अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले		मडीत जमीनी		व्यतिरिक्त		मडीत जमीन		निष्काम कलेले क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवड केलेले क्षेत्र	लाग- वडी खाली क्षेत्र	लागवडी क्षेत्र		
					खिगार शेती वापरा खालील जमीन	मडीत व लाग- वडीलायक नसलेली जमीन	एकूण लाग- वडी लायक मण वापरा त नसलेली	मडीत जमीन लागवड न केलेली	कायम गळे चैरण व इतर चराडणी जमीन	कमलेल्या जमीनीचे मध्ये समाविष्ट न झालेली झाडे झाडे व पेढबागा- खालील जमीन	चालु मडे	इतर मडे						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
जिल्हाएकूण		८५-८६	२८६४	१७४२	७८६	३४७	११३३	३२६	६३२	१२०	११८५	२००	३३५	५३५	५२६२	७८८	६०५०	६३१३
		८७-८८	२८६४	१६४०	४०५	३१३	७१७	३५४	४१३	११३	८७२	१८१	८४१	१०३३	५६०६	३९३	५८९८	७०२५
तालुका																		
१.	नागपूर	८५-८६	२०२	-	४७	५३	१००	३६	९	-	७५	५	२०	२५	४१	५	४६	१०२
	[शहर]	८७-८८	२०२	१	४४	५५	९९	३७	१५	-	५२	२	१३	१५	४२	५	४७	९४
२.	नागपूर	८५-८६	६१६	२८	१०२	२३	१२५	२८	३५	२	६५	१४	६	२०	३७८	७१	४४२	४२८
	[ग्रामीण]	८७-८८	६२०	१७	९२	२०	६२	४५	२९	८	८२	२०	४०	६०	३२९	१५	४१४	५१२
३.	हिंगणा	८५-८६	८०३	१३२	६९	११	८०	४५	२९	३	७७७	५२	७५	१२७	३७९	३७	४१६	५५४
		८७-८८	७८६	१३८	२१	४२	६३	५३	१७	-	७०	१९	१२०	१३२	३७६	१६	३९२	५६८
४.	कामठी	८५-८६	४२३	२	५५	८	६३	८	४७	-	५५	८	१८	२६	२७७	६८	३४५	३११
		८७-८८	४२४	-	२०	११	३१	-	२१	१८	३९	४	४३	४७	३०७	२७	३३४	३७२
५.	काटोल	८५-८६	८४२	१२३	२४	२६	५०	१०५	५३	-	१५६	१६	२९	४५	४६६	७६	५४२	६१६
		८७-८८	८४२	१२७	४८	१२	६०	-	७०	-	७०	२२	४३	६५	५२०	२८	५४८	५८५

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
६.	नरखेड	८५-८६	७६८	५७	६५	२१	८६	२	७२	४	७८	९	१२	२१	५२५	६९	५२५	५५२
		८७-८८	७६८	४७	-	२७	२७	१८	२०	१९	५७	१२	८६	९८	५३९	५०	५८९	६७४
७.	सावनेर	८५-८६	६०६	३२	४२	-	४२	१	१०८	-	१०२	१७	२३	४०	३०६	५२	४२०	४१७
		८७-८८	६१९	११	६	५०	५६	२७	४४	-	७१	१८	११२	१३७	३४४	२८	३७२	५०८
८.	कळमेश्वर	८५-८६	५४८	२	६१	२२	८३	-	७५	-	७५	२४	४३	६७	३२९	४२	३७१	३८८
		८७-८८	५४३	४२	८	२०	२८	२१	१३	-	३४	१९	९०	१०९	३३०	२४	३५४	४६०
९.	रामटेक	८५-८६	११४३	६६८	४०	१६	५६	३७	६९	१७	११३	१९	४२	६१	२४४	५२	२९६	३४९
		८७-८८	११४३	६३०	३०	२७	५७	३६	४४	१२	९१	१८	२८	४६	३१९	२	३२१	४१२
१०.	भौरशिबनी	८५-८६	७८७	२०२	४५	१२३	१६८	३८	-	-	३८	१३	२७	४०	३३८	५१	३८९	४१६
		८७-८८	७८७	२२३	५९	१२	७१	२८	२४	-	५२	१५	६२	७७	३६४	७	३७१	४६९
११.	मौद्रा	८५-८६	६०२	-	६७	-	६७	२८	१८	-	४६	७	१८	२५	४७४	४८	५२०	५२५
		८७-८८	६१३	-	-	-	-	२५	६१	-	८६	१३	४०	५३	४७२	११	४८५	५५२
१२.	उमरेड	८५-८६	२७९	२२२	४८	२४	७२	२६	१२३	५०	१२९	७	६	१३	४७२	८३	५५५	५६१
		८७-८८	२७९	२३०	४५	१८	६३	३२	३८	१४	८४	६	५३	५९	५४३	२५	५६८	६४८
१३.	भिवानूर	८५-८६	७०२	१२६	४९	१३	६२	३५	१३	९	५७	४	१४	१८	४४०	६५	५०५	५०२
		८७-८८	७०२	९४	४८	१२	६०	१४	१६	४	३४	६	६०	६६	४४८	२४	४७२	५३२
१४.	कुही	८५-८६	८२९	१४८	६५	७	७२	१७	१८	३५	७०	५	२	७	५३३	६०	५९३	५९२
		८७-८८	८२९	८०	३४	६	४०	१९	-	३८	५७	७	४४	५१	६०१	३०	६३१	७०९

- टीप :- १] १९८५-८६ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व १९८७-८८ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे असून ते जिल्हा ऋतु व मिके अहवालावरून घेण्यात आले आहेत.
- आधार :- १] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मूणे.
२] जिल्हा ऋतु व मिके अहवाल, जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नागपूर.

तालकावार निरनिराब्धा पिकाखालील क्षेत्र

[क्षेत्र - हेक्टर मध्ये]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	तांदुळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	ज्वारी एकूण	बाजरी	मका	वरी	दाल	एकूण	हलर		एकूण	
											तुण	तुण	हरभरा	तुर-मुंग	कड	कड
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
जिल्हा एकूण	८५-८६	४३१५३	६५३२५	१४०३१८	४८४९४	१८८८१३	१६३	६११	-	२४	२२८०८२	२०२०५	४८८२१	३८५३	१७१८४	२०७६३
	८७-८८	४५३५२	६७१३४	१३८६५४	४३८५८	१८२५१२	१६९	७२७	-	७६	२२५९७७	१४९७६	३६७८८	४१३२	२२२३४	७८१३७
तालुका																
१. नागपूर	८५-८६	२६२	७२८	१८१०	२	१८१२	-	६८	-	-	२८७७	८२	२२२	६	१०	४०४
	[शहर] ८७-८८	२८५	६२४	१६२१	-	१६२१	-	६१	-	-	२६६१	७२	२२६	१२	२७	४१४
२. नागपूर	८५-८६	५३१	४०२४	१३३५८	२६	१३३८४	-	२	-	-	१८०११	७२९	२२५३	३१४	३७२	४४३८
	[ग्रामीण] ८७-८८	५७८	५७७५	१२०२०	१०	१२०३०	-	१५	-	२	१८४००	८२१	२१६३	३८६	७२४	४२३४
३. हिंगणा	८५-८६	७८४	१६६५	१५१७४	-	१५१७४	-	१	-	-	१७६२४	४२६	४४५४	४११	४०६	५७६७
	८७-८८	३५४	१२४०	१५३५८	-	१५३५८	-	२	-	-	१७६५४	३८०	२४६३	३३४	२५०	३४२७
४. कामठी	८५-८६	१७१६	७७८२	६४२०	६१५	७०३५	१	२१	-	४	१६५५२	६८१	२२७३	१८	४४४	३५१६
	८७-८८	१८२२	७१३८	५९४०	५२	५९९२	-	३०	-	७	१५०३९	८६०	११५६	२६	४४४	२४८६
५. काटोल	८५-८६	८२८	२७१६	१२२४०	-	१२२४०	५१	१६	-	६	२३६२७	२७७७	४५६४	१२१५	२२५३	१०८०२
	८७-८८	७४५	१४२१	२२६२८	-	२२६२८	४६	२१	-	३	२४२३४	१२६७	३०३१	१४२५	२३७८	८१०१
६. नरखेड	८५-८६	६५४	३६३८	२०६५५	-	२०६५५	१११	२	-	५	२५०६२	२३२७	४२६५	८१२	१६६०	२१३४
	८७-८८	४३७	२४८५	२०२५१	-	२०२५१	१२२	१४	-	१४	२३३२३	१४३०	२६२६	८२८	२४८६	७५१०

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
७. सावनेर	८५-८६	२२४	२५१२	१८६६७	१	१८६६८	-	२	-	-	२१४७६	६३१	६४६३	२७७	६९६	८३६७
	८७-८८	२१९	२२०३	१७७२६	-	१७७२६	-	४	-	-	२०१५२	८७४	५४०१	२०६	५३४	७०१५
८. कठमेश्वर	८५-८६	३००	२६६६	१५१८६	-	१५१८६	-	-	-	१	१८१५३	७३२	३४०५	२५१	६४०	५३२८
	८७-८८	३१३	२७९३	१४७०८	-	१४७०८	१	१	-	९	१७८२५	७२०	२७४२	२५९	७५६	४४७७
९. रामटेक	८५-८६	७७९५	२३४२	४०११	६६९२	१०७०३	-	४६६	-	-	२१३०६	८५६	३०३०	१०७	२९५	४२८८
	८७-८८	७८०१	३२२४	४४९४	५५१२	१०००६	-	५३२	-	२४	२१५९४	१४९४	२२४१	१२०	७४७	४६०२
१०. पारशिवनी	८५-८६	२१३०	५६००	११०२९	१५४	१११८३	-	२५	-	८	१८९४६	२०५४	६०५८	१३८	५६३	८८१३
	८७-८८	२०४७	४५२०	९२६८	१६७	१०१३५	-	१९	-	१७	१७७३८	१५१४	६२५७	१५९	२६७३	१०६०३
११. मौदा	८५-८६	१२३७३	१००२८	२१२४	७२३५	९३५९	-	-	-	-	३१७६०	३६६६	४२६३	२०	४८५	८४३४
	८७-८८	१३३५०	११९२७	२००३	७७२२	९७२५	-	३१	-	-	३५०३३	१६६६	२२६३	२०	४०५	४४३४
१२. उमरेड	८५-८६	२४०५	६९५७	८६५२	५४६०	१४११२	-	-	-	-	२३४७४	२१६१	३२७७	२०२	४२०	६०६०
	८७-८८	३१७३	८३७९	८५०९	७०५६	१५५६५	-	-	-	-	२७११७	११७८	१७३४	१९२	४५१	३५५६
१३. भिवापुर	८५-८६	४४१२	६६५६	४३१	१४५६९	१५०००	-	-	-	-	२६०६८	१९८१	११९२	३८	६३३५	९५४६
	८७-८८	५३१८	६७६५	३७४	१११८४	११५५८	-	-	-	-	२३६४१	१०५२	१०२८	४१	८८६१	१०९८२
१४. कुही	८५-८६	८५९२	७९५१	२८६१	१३७४१	१६६०२	-	१	-	-	३३१४६	१२८५	२३२५	४४	२२०५	५८५९
	८७-८८	८८४७	७८८०	२९८४	१२१५५	१५१३९	-	-	-	-	३१८६६	१५७०	३३१७	६१	१३४८	६२२६

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	एकूण अन्नधान्ये	उत्पन्न	मसाल्याचे प्रदार्थ	कळे व भाजीवाला खाद्य पिके	तंत्रिण खाद्य पिके	एकूण खाद्य कायूस पिके	इतर तंतु पिके	एकूण तंतु पिके	भुईमूग	जवस	करडई	
१		२	१७	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
	जिल्हा एकूण	८५-८६ ८७-८८	३८८८५२ ३७४११४	३२१ ८१८	२६१९८ २७६७१	२६७४८ २८२९२	१७१ २८५४	४४२२९० ४३३७४९	७१२७२ ५९७०८	९८१ १०४४	७२२५३ ६०७५२	१४४३६ २०७३२	३२०४५ ३३३६३	१५
तालुका														
१.	नागपूर [शहर]	८५-८६ ८७-८८	३२८१ ३०७५	७ १७	५७ ८१	४५८ ६१४	- -	३८०३ ३७८७	१०२ १५०	३ २	१०५ १५२	१ ७	३१४ ३४६	१ १
२.	नागपूर[ग्रामीण]	८५-८६ ८७-८८	२२४४९ २२६३४	- १०	६४८ ६१५	२१३४ २१७२	- -	२५२३१ २५४३१	१०६५० ९७७८	३ २१	१०६५३ १४७८	९५ ९४	१००५ २८४०	१ -
३.	हिंगणा	८५-८६ ८७-८८	२३३९१ २१०८१	६९ २२	१२७ १०६	१४०० १५११	- १	२४९८७ २२७२१	१५६०० १५३१४	५४ ४२	१५६५४ १५३७३	९४ १६५	९८ ६२	- -
४.	कामठी	८५-८६ ८७-८८	२००७५ १७५२५	२२ २२४	२२३१ २४७३	२१३६ २५३०	४७ -	२४५११ २२७५२	७४५ ६६१	२० ७	७६५ ७६८	१३ २९	५००० ४९७३	३ १
५.	काटोल	८५-८६ ८७-८८	३४४३६ ३३०३५	८६ १९	३४८ २२३	३८६६ ४४१९	- १७८८	३८७३६ ४०४८४	९१७९ ४३६८	१८३ १६७	१८३ ४५३५	४७७० ७५०८	८१ ८६	- -
६.	नरखेड	८५-८६ ८७-८८	३४१९६ ३०८३३	१७ ७६	३४० ३५१	४११६ ५३७१	६९ -	३८७३८ ३६६३१	११३९२ ९६८८	२०३ २४२	११५६.५ ९९३०	५९६२ ८०६५	२५८ ३१२	१ ३

क्रमवारी:

१	२	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	
७.	साधनेर	८५-८६	२९८४३	६	२३९	२८८२	११	३२९८१	६५०८	९	६५१७	२९२७	३६१	-
		८७-८८	२७१६७	३७	२९१	२८४३	११	३०३४९	२७६२	१०	२७८०	२९४५	२४७	१
८.	कळमेनवर	८५-८६	२३४८१	४४	४०५	४२२५	-	२८१५५	६३२४	५	६३२९	१३३७	४१३	-
		८७-८८	२३३०२	५०	४३०	४२०१	-	२६९८३	५६४५	६	५६५१	१७२४	२९४	६
९.	रामटेक	८५-८६	२५५२४	३१	६८८	७७९	१३	२७१०५	१२१	४४	२१५	१३	१५१३	-
		८७-८८	२६१९६	५५	६४६	८०६	१	२७७०४	२३०	१८५	४१५	१५	३१८०	-
१०.	पारशिवनी	८५-८६	२७७५९	१७	९०१	१७२५	१४	३०४१६	२३९१	५४	२४४५	२०४	२०२१	-
		८७-८८	२७३४१	४८	२५७	१७४५	-	२९३९१	१७७९	३६	१८१८	१६७	९१११	२
११.	मौदा	८५-८६	४०१९४	-	२२५४	१२९१	१७	४३७५६	२	३२	३४	१२	४४६५	३
		८७-८८	३९४६७	१८७	५३३१	३५१	-	४५३३६	-	-	-	-	३१३५	-
१२.	उमरेड	८५-८६	२९५३४	-	३८२८	३८७	-	३३७४९	७११९	७	७१२६	६	४१६९	-
		८७-८८	३०६७३	-	३३८८	४३३	१	३४४२५	७५५५	३	७५५८	६	४०६८	-
१३.	शिवापुर	८५-८६	३५६१४	-	६०६८	४४९	-	४२१३१	११३०	३३	११६३	-	४७१६	१
		८७-८८	३४६२३	-	४३१८	२६७	२१	३९२५९	१७९१	२७	१८१८	-	४३८७	१
१४.	कुही	८५-८६	३९००५	२२	८०६४	९००	-	४७९९१	९	२८१	२९०	२	५६३१	-
		८७-८८	३८१६२	७३	९१६१	९९९	३१	४८४२६	८	२६८	२७६	७	७५२३	-

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	वर्ष	हतर गळीता-	एकूण गळीता-	तंबाखु	हतर औषधी	एकूण औषधी	चा-पाची मिके	संकिर्ण अखाद्य	एकूण अखाद्य	लागवडी खालील	एकानेक्षा अधिक वेळा लागवडी खाली असलेले क्षेत्र	लागवडी खालील क्षेत्र [निव्वळ]
१	२	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	
जिल्हा एकूण	८५-८६	४३६३०	२०११२	१०	-	१०	१३९	१५५	१६२६६७	६०४२५७	७८८५०	५२६१०७	
	८७-८८	४०६०१	२४७११	१०	-	१०	१५२	२४४	१५५८६६	५८२६१५	२२१७२	५६०४५३	
तालुका													
१. नागपूर	८५-८६	२७३	५८२	-	-	-	३१	३३	७५८	४५६१	४८६	४०७५	
[शहर]	८७-८८	३१३	६६७	-	-	-	३७	३६	८२१	४६७२	५५१	४१२८	
२. नागपूर	८५-८६	५२०७	२००८	-	-	-	१६	११	१२६८८	४४६१२	७०२५	३७८२४	
[ग्रामीण]	८७-८८	३१२२	६१३३	-	-	-	११	२४	१५२४६	४१३७७	१५२४	३९८५३	
३. हिंगगा	८५-८६	७६५	२५७	-	-	-	६	२०	१६६३७	४१६२४	३७२७	३७८२७	
	८७-८८	७१७	२४४	-	-	-	६८	८२	१६४६७	३२१८८	१५७५	३७६१३	
४. कामठी	८५-८६	४१७१	२१८६	-	-	-	-	-	२२५१	३४४६२	६८०५	२७६५७	
	८७-८८	४२३०	२२३२	-	-	-	-	२२	१०६२२	३३३७४	२६५२	३०७१५	
५. डाटोल	८५-८६	१२२४	६०७५	-	-	-	२२	२६	१५४२२	५४२२८	७५२०	४६६३८	
	८७-८८	२१८३	२७७७	-	-	-	१५	२४	१४३५१	५४८३५	२७७०	५२०६५	
६. नरखेड	८५-८६	२८५२	२०८०	-	-	-	२१	३	२०६२२	५२४३७	६२३३	५२५०४	
	८७-८८	३२५१	१२३३१	-	-	-	-	-	२२२६१	५८८२२	५००२	५३८८३	

१	२	३०	३१	३२	३३	३४	३५	०३६	३७	३८	३९	४०	
७.	ज्ञावनेर	८५-८६	१००८	३२२६	१०	-	१०	५	-	२८२८	४२८०२	५१२२	३७६१०
		८७-८८	८१६	४००२	१०	-	१०	६	६	६८११	३७१६०	२८२२	३४३३८
८.	कळमेववर	८५-८६	८४५	२५२५	-	-	-	१	१३	८२३८	३७०२३	४२६०	३२१३३
		८७-८८	७१५	२७३२	-	-	-	३	११	८४०४	३५३८७	२३२४	३२२२३
९.	रामंटेक	८५-८६	७६६	२२२२	-	-	-	-	-	२५०७	२२६१२	५२२२	२४३८३
		८७-८८	८१५	४०१०	-	-	-	-	-	४४२५	३२१२२	२३०	३१८२२
१०.	पारशिवनी	८५-८६	३८०३	६०२८	-	-	-	१	-	८४७४	३८८२०	५०२७	३३७२३
		८७-८८	३७६२	५८४२	-	-	-	४	-	७६७१	३७०६२	६२५	३६३६७
११.	मौदा	८५-८६	३७४६	८२२५	-	-	-	२	-	८२६८	५२०२४	४८४८	४७१७६
		८७-८८	७	३१४२	-	-	-	-	-	३१४२	४८४७८	११०३	४७३७५
१२.	उमरेड	८५-८६	१०४३७	१४६१२	-	-	-	३	१७	२१७५८	५७५०७	८३४९	४७१५८
		८७-८८	१०६४८	१४७२२	-	-	-	३	३२	२२३२२	५६८१७	२४७२	५४३४५
१३.	भिवानूर	८५-८६	२४७६	७१२३	-	-	-	७	३२	८३२५	५०५२६	६५६१	४३२६५
		८७-८८	१७१२	६१०७	-	-	-	-	-	७२२५	४७१८४	२४०४	४४७८०
१४.	कुही	८५-८६	५३५०	१०२८३	-	-	-	१	-	११२७४	५२२६५	५२७१	५३२२४
		८७-८८	६८१२	१४३४२	-	-	-	२	-	१४६२७	६३०५३	२२६४	६००८२

टीप :- १] १२८५-८६ चे आकडे पूर्ण सुधारीत आहेत व १२८७-८८ चे आकडे अस्थायी स्वस्वाचे असून ते "जिल्हा ऋतु व पिके अहवालावरून" देण्यात आलेले आहेत.

आधार :- १] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] जिल्हा ऋतु व पिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - ३.३ :: =

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पन्न व एकूण उत्पादन सन १९९१-९२ करीता [अंतिम अंदाज]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पन्न [किलो मध्ये]	उत्पादन [शंभर मेट्रीक टनात]
१	२	३	४
१.	तांदुळ	१०२८	४०१
२.	गहू	७६५	२७७
३.	ज्वारी	६६५	८७२
४.	बाजरी	१०००	१
५.	बारी	-	-
६.	मका	-	-
७.	नाचणी	-	-
८.	इतर धान्ये	५००	१
९.	एकूण धान्ये	७५०	१५५२
१०.	हरभरा	४७४	११०
११.	तूर	२४३	१३६
१२.	उडिद	२२२	६
१३.	मूग	२२२	१२
१४.	मसूर	१०००	१
१५.	इतर कड धान्ये	२१२	१४
१६.	एकूण कड धान्ये	२९७	२७९
१७.	जवस	१८०	३८
१८.	तीळ	१५०	१६
१९.	भुईमूंग [शेंगा]	४६७	११२
२०.	मोहरी व राई	-	-
२१.	एरंडी	-	-
२२.	नारळ [००० नग]	-	-
२३.	उस [ड्रेस्ड केनच्या स्वरूपात]	७२३३३	२१७
२४.	कामूस [सरकी विरहीत गाठी]	११६	४०२
२५.	ताग	१२५	१
२६.	मेस्टा [६० गाठी]	-	-
२७.	तंबाखू	१०००	१
२८.	एकूण औषधी व मादक द्रव्ये	-	-
२९.	सुंठ	९००	२७
३०.	लाल मिरची	१३५	३३
३१.	हळद	९६१	७४
३२.	बटाटे	३७५०	३०

- टीप : १] उताचे उत्पादन ड्रेस केनच्या स्वरूपात आहे.
 २] कामसाचे उत्पादन गाठीच्या स्वरूपात असून गाठीचे वजन १७० किलो ग्रॅम आहे.
 ३] मेस्टा १ गाठ १०० किलो ग्रॅम आहे.

आधार : कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मूणे.

= :: तक्ता क्रमांक - ३.४ :: =

विचिध साधनांनी ओलिताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र

[१९६५-६६ व १९६७-६८ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[क्षेत्रम्ब - हेक्टर मध्ये]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता- खालील निव्वळ क्षेत्र	ओलिता- खालील एकण क्षेत्र
			गूढभागीय	विहिरी		
१	२	३	४	५	६	७
जिल्हा बेरीज						
		१९६५-६६	३६९६२	३२२१८	५९१८०	७०१२५
		१९६७-६८	१८८३०	२७२०८	४६०३८	६३३६५
तालुका						
१.	नागपूर [शहर]	१९६५-६६	३३९	३५४	६९३	११३१
		१९६७-६८	३६०	१६५	५२५	६६१
२.	नागपूर[ग्रामीण]	१९६५-६६	६६०	२४३१	३०९१	३५५४
		१९६७-६८	६०५	१६६६	२२७१	३६४३
३.	हिंगणा	१९६५-६६	५९	२१७३	२२३२	३०४८
		१९६७-६८	५२	१३२८	१३८०	२७८४
४.	कामठी	१९६५-६६	६५१	२१३७	२७८८	३७८८
		१९६७-६८	६०४	११७०	१७७४	४४०७
५.	काटोल	१९६५-६६	२८८	६५९८	६८८६	७३००
		१९६७-६८	-	४२६२	४२६२	६०९२
६.	नरखेड	१९६५-६६	५१	६७४९	६८००	८५३५
		१९६७-६८	१००	५३९१	५४९१	७७२८
७.	सावनेर	१९६५-६६	३५०	२८६६	३२१६	४५७६
		१९६७-६८	१८६	२२१०	२३६६	२४९२
८.	कळमेणवर	१९६५-६६	९७४	२९६४	३९३८	५५७७
		१९६७-६८	२२२	३९०२	४१२४	५९३३
९.	रामटेक	१९६५-६६	४४८५	८३३	५३१८	६००३
		१९६७-६८	२६४९	५४४	३१९३	३५५०
१०.	गारशिवनी	१९६५-६६	१५६८	१५१८	३०८६	३०८६
		१९६७-६८	१०६६	१६६९	२७३५	३१२६
११.	मौदा	१९६५-६६	१०८५६	२३७४	१३२३०	१३७७५
		१९६७-६८	६७२४	३४८४	१०२०८	११५४५
१२.	उमरेड	१९६५-६६	१०२३	७६५	१७८८	२८३५
		१९६७-६८	१२८३	५०२	१७८५	३३८८
१३.	भिवानूर	१९६५-६६	१४१२	२३३	१६४५	१७५१
		१९६७-६८	९६३	३९३	१३५६	१४७२
१४.	कुही	१९६५-६६	४२४६	२२३	४४६९	५१६६
		१९६७-६८	४०१६	५२२	४५३८	५५४४

टीप :- १] १९६५-६६ चे आकडे पूर्ण सुधारित आहेत. व १९६७-६८ चे आकडे अस्थायी स्वरूपाचे असून ते जिल्हा अंतर्गत व मिके अहवालावरून देण्यात आलेले आहेत.

आधार :- १] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य पूर्ण २] जिल्हा अंतर्गत व मिके अहवाल जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे तालुकावार क्षेत्र [१९८५-८६ व १९८६-८७ या वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर

[क्षेत्राळ - हेक्टर मध्ये]

जिल्हा/ तालुका	वर्ष	तांदुळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	बाजरी	इतर धान्ये	एकूण धान्ये	झरभरा	इतर कड धान्ये	एकूण कड धान्ये	उस	मिरची	हळद	एकूण मसाले व मसाल्याचे पदार्थ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
जिल्हा	१९८५-८६	१९९०६	२४०५१	१	४६	-	५२४	४४५२८	४१२५	३९४	४५१९	३२१	-	-	२५४६
एकूण	८७-८८	२०१०५	१९२०८	२	११	-	२	३९३२८	२८९८	३०२	३२००	६१६	१५३३	१०४	१८५४
<u>तालुका</u>															
१. नागपूर [शहर]	८५-८६	१८२	४७८	-	-	-	४२	७०२	२२	९	३१	७	-	-	९
	८७-८८	१८५	४७६	-	-	-	-	६६१	-	-	-	-	-	-	-
२. नागपूर	८५-८६	६१	१८७३	-	-	-	-	१९३४	१९८	३	२०१	-	-	-	७७
	८७-८८	१७	१७३४	-	-	-	-	१७५१	१६३	१५	१७८	१०	८४	-	९६
३. हिंगण	८५-८६	४	१५७९	१	-	-	-	१५८४	१८२	१४	१९६	-	-	-	४६
	८७-८८	५	१०१७	२	-	-	१	१०२५	१७१	६	१७७	२३	४३	-	४८
४. कामठी	८५-८६	६८५	१६८४	-	-	-	८	२३७७	७२	३९	१११	६९	-	-	२१६
	८७-८८	८५०	१९०६	-	-	-	-	२७५६	११६	२८	१४४	२२४	२३२	-	२७६
५. काटोल	८५-८६	-	२४१२	-	-	-	-	२४१२	८७१	३२	९०३	२२	-	-	३१९
	८७-८८	-	१२४२	-	-	-	-	१२४२	५२४	१६	५४०	१९	२४३	-	२८७
६. नरखेड	८५-८६	-	३९९४	-	-	-	१	२९९५	१०३५	४१	१०७६	८६	-	-	३०९
	८७-८८	-	२१३४	-	-	-	-	२१३४	८६३	५९	९२२	७६	२२४	११	२७०

क्रमशः...

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	
७.	सावनेर	८५-८६	५	२१०५	-	-	-	-	२११०	३८२	६५	४५४	१७	-	-	१३५
		८७-८८	१८	१८८६	-	-	-	-	१२०४	४४२	८०	५२२	३७	१६८	-	१८१
८.	कळमेश्वर	८५-८६	-	२१५२	-	-	-	-	२१५२	५३२	२२	५५४	६	-	-	२३२
		८७-८८	१२	१६२२	-	-	-	-	१६३४	४४६	३३	५१२	५०	२१७	१	२४१
९.	रामटेक	८५-८६	३४०५	६८५	-	-	-	४६६	४५५६	७१७	१४५	८६२	४४	-	-	५२
		८७-८८	३१२८	४२२	-	-	-	-	३५५०	-	-	-	-	-	-	-
१०.	गारशिवनी	८५-८६	७७०	१२६४	-	-	-	-	२०३४	२१	१७	३८	३१	-	-	११३
		८७-८८	१२१०	७८८	-	-	-	-	१२२८	३६	३२	६८	१०५	१०४	-	१२२
११.	मौदा	८५-८६	२२४२	३६६२	-	३२	-	-	१२२५०	१२	५	१७	१७	-	-	६११
		८७-८८	२३२८	२१४७	-	-	-	-	११५४५	-	-	-	-	-	-	-
१२.	उमरेड	८५-८६	८३६	१६७४	-	४	-	-	२५१४	४२	-	४२	-	-	-	५६
		८७-८८	२२०	१२५०	-	४	-	१	२२४५	६०	३२	२२	-	२२	५	३१
१३.	भिवापुर	८५-८६	८११	६१६	-	२	-	-	१४३६	२१	२	२३	-	-	-	१५२
		८७-८८	६१३	६१६	-	७	-	-	१२३६	-	-	-	-	३६	८६	१३०
१४.	कुही	८५-८६	३८२८	८५२	-	१	-	-	४७५८	४	-	४	२२	-	-	१३२
		८७-८८	३६७२	१२६८	-	-	-	-	४२४७	३७	१	३८	७२	१६०	१	१६५

क्रम क्र. . .

जिल्हा / तालुका	वर्ष	बटाटे	एकूण फळे व भाजीपाला	संकीर्ण खाद्य मिके	एकूण खाद्य मिके	कानूस	एकूण तंतू मिके	भुईमूंग	करडई	एकूण गळीताची धान्ये	एकूण अखाद्य मिके	ओलिताचे एकूण क्षेत्र
१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७
जिल्हा	८५-८६	-	१७२५३	-	६२१६७	५७२	६७५	१७२	-	१२४	२५८	७०१२५
एकूण	८७-८८	४४	१७६४४	२१	६२६६३	३०१	३०१	१६३	-	२२०	७०२	६३३६५
तालुका												
१. नागपूर	८५-८६	-	३२३	-	१०७२	१४	१४	-	-	१	५२	११३१
[शहर]	८७-८८	-	-	-	६६१	-	-	-	-	-	-	६६१
२. नागपूर	८५-८६	-	१२२४	-	३५०६	३७	३७	७	-	७	४८	३५५४
[ग्रामीण]	८७-८८	२	१५५६	१	३५२२	३२	३२	-	-	३	५२	३६४३
३. हिंगणा	८५-८६	-	११०३	-	२२२२	१०२	११०	६	-	८	११२	३०४८
	८७-८८	-	१२७०	-	२५४३	८६	८६	६६	-	१३३	२४१	२७८४
४. कामठी	८५-८६	-	२२८	-	३७८१	-	-	५	-	७	७	३७८८
	८७-८८	-	२६६	-	४३६६	८	८	-	-	१८	४२	४४०७
५. काटोल	८५-८६	-	३५०७	-	७१६३	२८	२८	३	-	३	१३७	७३००
	८७-८८	१२	३२६०	४	६०५२	१५	१५	२	-	२	४०	६०२२
६. नरखेड	८५-८६	-	३७८२	-	८२५५	२५४	२६६	११	-	१२	२८०	८५३५
	८७-८८	१३	४१८४	४	७५२०	१०३	१०३	१२	-	१७	१३८	७७२८
७. सावनेर	८५-८६	-	१८१२	-	४५३५	१	१	३३	-	३८	४१	४५७६
	८७-८८	७	७६२	१०	३४२३	६	६	५७	-	५७	६८	३४२२

= :: तक्ता क्रमांक - ३.५ [गुटे घाल] :: =

-४५-

१	२	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	
८.	कळमेव वर	८५-८६	-	२५८७	-	५५३६	२४	२४	१०	-	१५	३९	५५७७
		८७-८८	९	३४६२	-	५९०६	-	-	१३	-	१६	२६	५९३३
९.	रामटेक	८५-८६	-	३८६	-	५९००	-	१०	१३	-	१३	१०३	६००३
		८७-८८	-	-	-	३५५०	-	-	-	-	-	-	३५५०
१०.	पारशिवनी	८५-८६	-	७९७	-	३०१३	४	४	६९	-	६९	७३	३०८६
		८७-८८	-	८२२	-	३१२२	२	२	२	-	२	४	३१२६
११.	मौदा	८५-८६	-	१६०	-	१३७५५	२	२	१२	-	१८	२०	१३७७५
		८७-८८	-	-	-	११५४५	-	-	-	-	-	-	११५४५
१२.	रामरेड	८५-८६	-	१८४	-	२८०३	२९	२९	३	-	३	३२	२८३५
		८७-८८	१	२३६	-	३३०४	४९	४९	४	-	३५	८४	३३८८
१३.	भिवामूर	८५-८६	-	१३३	-	१७४४	-	-	-	-	-	७	१७५१
		८७-८८	-	१०५	१	१४७३	-	-	-	-	-	-	१४७३
१४.	कुही	८५-८६	-	२४३	-	५१६६	-	-	-	-	-	-	५१६६
		८७-८८	-	३१४	१	५५३७	-	-	७	-	७	७	५५४४

टीप :- १] १९८५-८६ चे आकडे पूर्ण सुधारीत व १९८७-८८ चे आकडे अस्थायी स्वस्माचे असून ते "जिल्हा ऋतु व मिके अहवाल" यावरून देण्यांत आलेले आहेत.

आधार :- १] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

२] जिल्हा ऋतु व मिके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

तालुकावार सिंचन विहिरी व इतर विहिरी

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या		वापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले विद्युत पंप		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरींची संख्या		इतर विहिरींची संख्या			
		८५-८६	८७-८८	८५-८६	८७-८८	८५-८६	८७-८८	८५-८६	८७-८८		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जिल्हा बेरीज		३५०४५	४९७४५	२१४५२	२७४०१	१८०४	१०११	१२७७२	८४२३	२३६०	१२८४०

तालुका

१.	नागपूर [शहर]	१००१	१३८२	६७	-	-	-	३४१	३१४	४०६	१०७५
२.	नागपूर [ग्रामीण]	२०२०	३३३६	१७२४	२५३३	१५५	३०	७२१	३५४	२२२	४२०
३.	हिंगणा	३०६०	२८७३	१६१३	१६३४	४७	५४	२१२	१२६	२३५	२८२
४.	कामठी	२६७	१३५२	४१२	११०८	-	२०	३५५	१८७	३७३	३७
५.	काटोल	६५८५	८५२७	३५२२	३१८२	६५	६५	१७५१	१२६७	१०७७	४०१३
६.	नरखेड	८६६८	११६३८	५७६२	७८६२	२३	२	३३२८	२२२५	२४८४	१५४२
७.	सावनेर	४०८०	६३०१	३०१३	२७०८	८४	८४	२३२२	१३६०	१३१५	२१४२
८.	कळमेण्वर	३२७६	६२७२	३३००	४४१५	३१	३२	१८३०	१४०२	६७२	११२३
९.	रामटेक	७६७	२३०	५३७	५४८	१५६	१६५	१३४	१०२	५१०	११५
१०.	गारशिवनी	८९६	१०१२	-	५२३	-	२४	९०	८२	-	३८३
११.	मौदा	१०२२	११८५	३०५	७१२	२७०	१०	२१५	२८	६८३	४३५

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१२.	उमरेड	८२२	१७११	४१५	७२३	३३५	२१०	४१०	४५५	२१२	२३३
१३.	भिवापुर	३५०	१०२२	२२७	४५५	२२८	४५	४२७	३२७	५०२	२७२
१४.	कुही	७३८	१४१३	४१५	२२२	२७०	२७०	५६६	१६७	४२३	४७

- टीप :-
- १] महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाकडे "वापरांत असलेल्या विहिरीवर बसविलेले विद्युत पंप" ही माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे ही आकडेवारी जिल्हा ऋतु व निके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून घेतलेली आहे.
 - २] १९८५-८६ ची आकडेवारी पूर्ण सुधारीत आहे व १९८७-८८ ची आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.
- आधार :-
- १] कृषि संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
 - २] जिल्हा ऋतु व निके अहवाल, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

=:: तबता क्रमांक ३.६ [ब] ::=

-४८-

कूप नलिका, हातपंप आणि विद्युत पंप [वर्ष १९९१-९२ करिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	यशस्वी कूप नलिकांची संख्या	बसविलेल्या हात-पंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हात-पंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
	जिल्हा बेरोज	४३३	४२५	१८१	४२५	१८१
	<u>तालुका</u>					
१.	नागपूर [शहर]	३१८	३१८	१६८	३१८	१६८
२.	नागपूर [ग्रामीण]	४	४	-	४	-
३.	हिंगणा	२४	२३	२	२३	२
४.	कामठी	४	४	१	४	१
५.	जाटोल	३	२	-	२	-
६.	त्रखेड	४	२	-	२	-
७.	तावनेर	२	२	-	२	-
८.	कळसेश्वर	३	३	-	३	-
९.	रामटेक	१०	८	१	८	१
१०.	पारशिवनी	६	५	२	५	२
११.	मोहा	२५	२५	१	२५	१
१२.	अमरेड	-	-	-	-	-
१३.	भिलापूर	८	८	४	८	४
१४.	पुढी	२२	२१	२	२१	२

आधार :- १] दरीष्ट भुवैज्ञानिक भुजल तद्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, नागपूर २] उप अभियंता, भुजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, जिल्हा परिषद, नागपूर. ३] कार्यकारी अभियंता, पाणि पुरवठा विभाग नागपूर महानगरपालिका, नागपूर.

== राज्या क्रमांक ३.७ ==

विहीन विरोध संपादन-वांचा कामे [१९९१-९२ वर्षांकरिता]

-४२-

जिल्हा - नागपूर.

क्र.	जिल्हा/तालुका	उपयोगात नालेली कामे				उपयोगात असलेली कामे				बापरातील कायचे लाभक्षेत्र (हेक्टर) ओपितावाली निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)							
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा-परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा-परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण	जिल्हा-परिषद	राज्य	खाजगी व सहकारी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
जिल्हा एकूण		२३	२२	२५	१३०	३६२	५७	७	४२६	१३७६८	२१९१५	१६५१	३७०३७	१८३१	७०५६	३०	८९०७
<u>तालुका</u>																	
१.	नागपूर	५	१	-	६	१२	३	३	१८	६०५	८३५	१२६५	२७०५	४०	३६७	-	७०४
२.	हिंगणा	७	३	-	७	१७	७	१	२२	५१७	२६०५	३०	३१५२	८०	४८२	३०	५९२
३.	कामठा	८	-	-	१०	३	-	-	३	१०७	-	-	१०७	-	-	-	-
४.	काटोल	७	२	-	९	८६	५	-	९१	२३४०	१७८७	-	४१२७	९६	४८५	-	५८१
५.	नरखेड	२	१	-	३	३१	३	-	३४	२३८	६७२	-	१६१०	३७	१५९	-	१९६
६.	सावनेर	६	२	५	१३	३१	७	-	३८	६०२	१५७६	-	२१७८	२८	२०२	-	२३०
७.	कळभेड	७	१	१	९	२२	१	-	२३	७७१	५१८	-	१२८९	८	४७	-	५२
८.	रामटेक	९	४	-	१३	६५	२	३	७६	२७२१	२२३०	३५६	५३०७	५२१	६११	-	११३२
९.	पारशिवनी	४	-	१	५	५	३	-	८	३८७	१००७	-	१३९४	३७	१९७	-	२३४
१०.	मौदा	३	-	३	६	६	३	-	९	३५९	७७७	-	८३६	१९८	१३८	-	३३६

कुमारा.....

==: तबता क्रमांक - ३.७ [पूटे चालू] ==

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
११.	उमरेड	१२	५	२	१९	२४	१०	-	३४	१२३५	४४२३	-	५६५८	१९०३	१२०६	-	१३९६
१२.	भियापुर	१०	३	-	१३	४०	-	४९	१५१९	४२०७	-	५७२६	४७१	२६७७	-	३११५	
१३.	कुही	१६	-	१	१७	३३	-	३६	१७६७	१६०८	-	३०७५	१५५	७८४	-	६३९	

- आधार :-
- १] कार्यकारी अभियंता, लघुमाऊबंधारे नागपूर विभाग, नागपूर.
 - २] कार्यकारी अभियंता, नागपूर घाटबंधारे विभाग, नागपूर.
 - ३] कार्यकारी अभियंता, लघुसिंचन विभाग क्रमांक १ व २ जिल्हा परिषद, नागपूर.
 - ४] जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

मध्यम व मोठे पाटबंधारे प्रकल्प घामुळे भिणगारे क्षेत्र व भिणगारे कापडे [३० जून १९९२ चे]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	प्रकल्पाचे नांव	वेच प्रकल्प	[१]	[२]	[३]	[४]	[५]	[६]	[७]
			रामटेक तलाव	वेणा प्रकल्प	कान्होलीवारा प्रकल्प	पांढराबोडी प्रकल्प	भकरधोकडा प्रकल्प	चंद्रभागा प्रकल्प	उमरीनाला प्रकल्प
२.	प्रकल्पाचे स्थान	नवेंगावखिरी ता. पारशिवनी	रामटेक ता. रामटेक	व्याडाड पेठ, ता. नागपूर	कान्होलीवारा ता. हिंणगा	कळमणा ता. उमरीड	भकरधोकडा ता. उमरीड	डोरली ता. काटोल	उमरी ता. सावनेर
३.	अ] काम पूर्ण वर्ष धरण	१९७५	१९६८	१९७८	१९६७	१९७८	१९७५	१९७१	१९७१
	होण्याचे उजवा कालवा	१९९३	उ. ना	उ. ना	उ. ना	उ. ना	काम अपूर्ण पुण चालू आहे.	उ. नस	उ. ना
	डासा कालवा	१९९५	-	-	-	-	-	-	-
	ब] अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे त्तिभाव्य वर्ष	१९९५	-	-	-	-	-	-	-
	क] प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रूपात]	२९४.१९	२९.१२	९७.६६	२८८.६८	४२.४६	१६२.४५	११८.३७	४१.६६
४.	घात धरण								
	अ] मंजूर झालेली उंची [मि. मध्ये]	३३.००	उ. ना	१८.१८	२१.१०	१५.२४	१९.०१	२०.१३	२१.५३
	ब] पूर्ण झालेली उंची [मि. मध्ये]	३३.००	२२.००	१८.१८	२१.१०	१५.२४	१९.०१	२०.१३	२१.५३

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
<u>कालदा</u>										
५.	अ] एकूण लांबी [कि.मी.]	डावा	उजवा		उजवा	उजवा	डावा	उजवा	डावा	उजवा
		३२.८५	४८.४०	४४.००	१०.००	२०.४६	३.२०	१९.३०	२५.३८	९.००
	व] एकूण झालेली लांबी ["]	३२.८५	४८.४०	४४.००	१०.००	२०.४६	३.२०	१९.३०	१३.००	९.००
६.	कमाल क्षमता [दशलक्ष घन.मी.]	२२२.०५		१०५.१३	२३.५६७	२३.२१३		१३.८६६	२१.३५६	८.८८६
७.	३०.६.२२ रोजीचा प्रत्यक्ष माठा [दशलक्ष घन मिटर]	उ. ना		१८.७८६	४.०२६	उ. ना		०.५१२	०.१४५०	०.४६६
८.	एकूण लाभ क्षेत्र [हेक्टर]	१७५४७८		३८८७८	२५००	८४२४		१३६१	५१८२	३२७४
९.	लाभ क्षेत्राखाली लागवडी लायक क्षेत्र [हेक्टर मध्ये]	१४६२३२		३७९२७	२०००	६०२५		१०३०	३२५६	३१८१
१०.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र [हेक्टर]	१२१८६०		४३०००	१२१४	३३६		८६२	३६२५	२२८६
११.	तऱ्या [११-१२] ओलिता-खालील असलेले क्षेत्र [हेक्टर]									
	अ] वारमा ही	१४६२३								
	ब] हंगामी	१०७२३७			३८१	११८२		९७२	१९०७	४२६

क्रम क्र.

अ. क्र.	वाव	मध्यम प्रकल्प							
		११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१.	प्रकल्पाचे नांव	[८] केसरनाला प्रकल्प	[९] मारिधाम प्रकल्प	[१०] कोलारनदी प्रकल्प	[११] खेरानाला प्रकल्प	[१२] मेंढरीनाला प्रकल्प	[१३] जामनदी प्रकल्प	[१४] हिवरानाला प्रकल्प	[१५] सायकी-मकरधोकडा प्रकल्प [संयुक्त]
२.	प्रकल्पाचे स्थान	तेलकामठी ता. सावनेर	लिंगा ता. सावनेर	जुनेवाणी ता. सावनेर	राजेगाव ता. सावनेर	मेंढरी सावनेर	रिधोरा ता. काटोल	इंदापूर ता. उमरेड	सायकी ता. उमरेड
३. अ]	काम पूर्ण होण्याचे वर्ष								
	धरण	१९७३	१९७२	१९८३	१९८५	वन जमिनी	काम सुरु आहे.	आर्थिक अनुदान	काम सुरु आहे.
	उजवा कालवा	उ. ना	उ. ना	१९९२	१९९२	मुढे काम		मिळाले नाही	
	डावा कालवा		-	-	-	बंद आहे.		वन जमिन आहे.	
ब	व] अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे संभाव्य वर्ष	-	-	-	-	-	१९९६	-	१९९४
क]	प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च [लाख रुपयात]	६६.०८	७४.०५	१४८१.४४	१०३४.६२	८७.११	२४१६.२५	२४७.३०	२३२.८८
४.	धरण								
अ]	मंजूर झालेली उंची [मी. मध्ये]	१९.३२	१६.५४	३०.१५	२१.५०	२०.८९	२३.२५	१८.०५	१४.६५
ब]	पूर्ण झालेली उंची [मी. मध्ये]	१९.३२	१६.५४	३०.१५	२१.५०	-	काम सुरु आहे	-	-

१.	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
५.	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा				
	अ] एकूण लांबी [कि.मी]	६.००	५.९४	४.५९	२३.७०	२.३२	३४.००	९.७०	१०.७८
	ब] पूर्ण झालेली लांबी [कि.मी]	६.००	५.९४	४.५९	२३.७०	-	-	-	-
६.	कमाल क्षमता [दलघनमी]	४.३०	५.४४४	३५.३८०	२६.१३४	६.००	२८.०५	११.६४	९.९८
७.	दि. ३०.६.९२ रोजीचा प्रत्यक्ष जाठा उ.ना [दलघनमी]		०.३५४	०.३६५	३.९३७	-	-	-	-
८.	एकूण लाभ क्षेत्र [हेक्टरमध्ये]	१०५२	१७१३	१०२५५	४८३७	२७३३	१३२९०	३५७७	३५१९
९.	लाक्ष क्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र [क्षेत्र हेक्टर मध्ये]	९३७	१४२३	८०८८	३०२८	२०३४	९९६५	२६११	२५४२
१०.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखालील येणारे क्षेत्र [हेक्टर]	८८०	९६०	५९४०	२६१०	१८३६	७५७५	२३२३	२७१४
११.	सध्या [९१-९१] ओलिताखालील असलेले क्षेत्र [हेक्टर]								
	अ] चारमाही	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब] हंगामी	२१९	३१३	१५८२	३८७	-	-	-	-

- टीप :- १] रामटेक तलावाचे क्षेत्र हे क्षेत्र प्रकल्पाच्या ओलिताखालील क्षेत्रामध्ये अंतर्भूत आहे. २] उ.ना. = उपलब्ध नाही
- आधार :- १] कार्यकारी अभियंता, डावा व उजवा कालवा विभाग येथे प्रकल्प नागपूर.
 २] कार्यकारी अभियंता, नागपूर वाटबंधारे विभाग नागपूर.
 ३] कार्यकारी अभियंता, नागपूर मध्यम प्रकल्प विभाग नागपूर.
 ४] प्रकल्प अधिकारी, भूजल संशोधन "प्रकल्प वेनगंगा कॉलनी, नागपूर.

वहित धारण जमिनीची संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिनी आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र

वाहितांच्या प्रकारानुसार आणि क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या

जिल्हा - नागपूर

वर्ष १९८५-८६

[क्षेत्रफळ - हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी [हेक्टरमध्ये]	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		एकूण धारण		पुर्ण क्षेत्र ओलिताखाली	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	०.०२ पेक्षा कमी	१०३	१	०	०	१०३	१	७	०
२.	०.०२ - ०.४९	९२७६	२८७५	३४६	१०१	९६२२	२९७६	१९७५	६०९
३.	०.५० - ०.९९	२१८६०	१७०७२	९०२	७१६	२२७६२	१७७८८	२२६१	१५९५
४.	१.०० - १.२९	५५३७५	८५७१५	१७१६	२६४८	५७०९१	८८३६३	२३७१	३१७८
५.	२.०० - २.९९	३३७६४	८२१४४	१०७५	२६७२	३४८३९	८४८१७	८८०	१८७१
६.	३.०० - ३.९९	२००७४	६९८७३	५८८	२०३३	२०६६२	७१९०४	३२५	९५०
७.	४.०० - ४.९९	१४७८९	६६०७३	४१८	१८८६	१५२०७	६७९५९	२६८	१०६४
८.	५.०० - ५.९९	९७०९	५३१४२	२५४	१४१५	९९६३	५४५५७	९२	४०८
९.	६.०० - ७.४९	९६५७	६४७२५	३३४	२२७९	९९९१	६७००३	९०	५०४
१०.	७.५० - ९.९९	७४८६	६४५२८	२०८	१८४४	७६९७	६६३७२	७६	५६३
११.	१०.०० - १९.९९	५८४५	७६८५८	२०६	२८५९	६०५१	७९७१७	१६	१३९
१२.	२०.०० - २९.९९	४६१	१०६४३	१९	४८६	४८०	१११२९	०	०
१३.	३०.०० - ३९.९९	७०	२३६४	०	०	७०	२३६४	१	१४
१४.	४०.०० - ४९.९९	१८	७८९	२	८६	२०	८७५	०	०
१५.	५०.०० व त्यापेक्षा जास्त	२५	१८८२	४	२४७	२९	२१२९	०	०
एकूण सर्व श्रेणी		१८८४८२	५९८६८३	६०७९	१९२७१	१९४५६१	६१७९५४	३३२९	१०८९५

क्रमशः.....

क्र.सं.	क्षेत्रफळ क्षेत्री [हेक्टरमध्ये]	पूर्ण वेळ जिरादारी		अंशतः ओलीताखाली संपूर्ण मालकीचे				पूर्णपणे भाडेपध्दतीने		अंशतः मालकीचे व		अंशतः भाडे- पध्दतीने		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	एकूण क्षेत्री	ओली- ताखाली	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे	भाडे पध्दतीचे	एकूण
१.	०.०२ पेसा क्यो	२७	०	०	०	०	३१	०	०	०	०	०	०	०
२.	०.०२ -०.४९	७०००	१९४५	६४७	२२९	१३६	९५८९	२९७४	०	०	३	१	०	१
३.	०.५० -०.९९	१७६८७	१३०१४	२८२१	२११२	१०९१	२२७०१	१४७४१	१५	१३	२३	८	१२	२०
४.	१.०० -१.९९	४५३३१	६४७२२	९३८९	१४०८६	६०२८	५६९५२	८८१२९	३२	५५	७६	८९	३९	१२८
५.	२.०० -२.९९	३७१५१	५९८६१	६८०७	१५७३३	५६६९	३४७६१	८४६२८	७	१९	६६	१२२	४०	१६२
६.	३.०० -३.९९	१५१७६	४७०१३	५१६२	१६६७६	५१९८	२०६२०	७१७५५	१२	४५	२२	५८	१७	७५
७.	४.०० -४.९९	१०७५३	४१९१३	४१८६	१५१६०	४८६३	१५१६१	६७७५१	१२	५२	२४	७२	३८	११०
८.	५.०० -५.९९	६८१६	३२५६८	३०५५	१५२०२	३२५४	२९१६	५४३००	०	०	४७	१६८	८८	२५६
९.	६.०० -६.४९	६३४०	३६४२२	३५६	२१६२०	५४३८	२९२९	६६५८८	०	०	६१	३४२	१७३	४१५
१०.	७.५० -९.९९	४८२८	३५३२०	२७९०	२१२६०	५१०९	७६४७	६५९६६	५	४९	४१	२१६	१४२	३५८
११.	१०.०० -१९.९९	३६१४	३८१२५	२४२०	२८१६३	५५५४	५९७२	७८५५६	९	१३७	७०	६८३	३४०	१०२३
१२.	२०.०० -२९.९९	२१८	३९६७	२६२	५१९२	११८२	४५८	१०६३२	०	०	२२	२९५	२०२	४९७
१३.	३०.०० -३९.९९	३२	७३८	२६	६४५	१८४	५९	१९९१	०	०	०	०	०	०
१४.	४०.०० -४९.९९	३	६७	५	१९३	२०	८	३५२	०	०	०	०	०	०
१५.	५०.०० - त्यापेक्षा जास्त	८	५२९	४	१६९	९	१२	७८१	०	०	०	०	०	०
एकूण सर्व क्षेत्री		१४४९८४	३७६१७४	४११३५	१५८४७०	४४३३५	१९३८१६	६१२१४४	९२	३६९	४५५	१९५४	१०९१	३०४५

टिप :- वैयक्तिक धारण धांत संस्थांचे धारण अंतर्भूत आहे ते वेगळे उपलब्ध नाही.

आधार :- वृद्धी गणना - सांख्यिकी तक्ते १२८५-८६ कृषी विभाग, महाराष्ट्र शासन, पुणे [अस्थायी स्वरूपाचे]

==: तबला क्रमांक ३.१० ==

-५७-

तालुकादार कृषि, विषयक अन्वयारे

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	नांगरांची संख्या		गाड्यांची संख्या	उसाचे चरक		ओलोतासाठी तेलामर चालणारे पंप	ओलितासाठी विद्युत पंप	ट्रॅक्टर्स	तेलघाणी	
		लाकडी	लोखंडी		शक्ती-घर चालणारे	पैसाच्या मदतीने चालणारे				शक्तीघर	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	८९७४७	११६०२	६१२६४	३०	४२	२६२९	२४७९२	३४२	५१	३
	<u>तालुका</u>										
१.	नागपूर	३८९८	११३३	३७७२	-	-	२२२	२२२२	२५	९	-
२.	हिंगणा	२८७०	११३७	२५६८	-	१	१९५	१४७२	११	-	-
३.	कामठी	३८६६	४२२	१७५८	३	-	५८	१००३	२९	६	-
४.	काटील	२१३७७	२३०३	१७८०१	८	३	६८	२८८०	१८	-	-
५.	नरखेड	४१२६	११५४	४९८२	८	-	२०	७११६	२३	३	-
६.	सावनेरे	५५९८	४००	५०५७	-	-	६२	२४५१	१३	२	-
७.	कळमेघवर	२२२६	३९२	३३३०	-	-	१४	३९२६	९	२	-
८.	रामटेक	७५६१	८६९	३५८२	४	७	३२१	४९६	३६	२	-
९.	पारशिवनी	४९६२	४०६	१५५४	-	-	२४	४७४	२३	२२	३
१०.	मौदा	८८२३	१०५२	४८६४	-	-	१६७	६४५	१२२	-	-
११.	उपरेड	६८८३	१०५३	४९०६	७	३१	८१२	७१८	१९	-	-
१२.	मिवापूर	७३६८	९५९	२३७२	-	-	२५८	४१२	६	-	-
१३.	कुही	१०१८१	३२९	४७०४	-	-	३३०	८३७	१५	५	-

आधार :- पत्रावली, १९८७

दुष्काळ टंचाई, टंचाई सदृश्य परिस्थितीची माहिती [१९९१-९२ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	वाव	तालुके														
		जिल्हा एकूण	नागपूर [साहूर]	नागपूर [गान्धी]	हिंग- णा	कामठी	काटो- ल	नरखेड	साव- नेर	कळमे- शवर	रामटेक	पार- शिवनी	मौदा	उमरेड	भिवानूर	कुही
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
अ] <u>दुष्काळ व तीव्र टंचाई</u>																
१] तालुक्यातील एकूण गावांची संख्या	१९५१	५४	१६१	१५६	७८	१८९	१५४	१३७	१०७	१५७	१२०	१२४	१९१	१३७	१८६	
२] ग्रस्त गावांची संख्या	१६६०	-	१६०	१५१	७७	१८९	१५४	१३६	१०६	१२१	५२	१०	१८७	१३३	१८४	
३] ग्रस्त कुटुंबांची संख्या	१७५०५४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
४] जमिन महसुलामध्ये पूर्ण विलंबन दिलेल्या गावांची संख्या	१६६०															
५] अंदाजीत हानी [रु]	३३२४५०००															
६] अ] गीक न येणे [रु]	३३२४५०००															
व] गण धन, मालमत्ता इ. ची हानी [रु]	-															
७] मदतीची हाती घेतलेली कामे																
८] कामावर घेतलेल्यांची संख्या	११७१५															
९] केलेला खर्च [रु]	२२८४२०००															
१०] शेतजमिन अधिनियमाखाली दिलेल्यातगाईची रक्कम [रुपात]																

- - - - - तहसिल निहाय माहिती उपलब्ध नाही - - - - -

- - - - - नि र क - - - - -

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
ब) अवर्षण सदस्य गरिस्थिती १ ते १०	- - - - - नि रं क - - - - -																
क) मुर																	
१) तालुक्यातील एकूण गांवाची संख्या संख्या	११५१	५४	१६१	१५६	७८	१८२	१५४	१३७	१०७	१५७	१२०	१२४	१२१	१३७	१८६		
२) ग्रस्त गांवांची संख्या	३५६																
३) ग्रस्त कुटुंबाची संख्या	५२७०																
४) जमिन महसुलामध्ये पूर्ण विलंबन दिलेल्या गांवांची संख्या -																	
५) अंदाजीत हानी [रु]	३८५२२०००																
६) अ]मीक न येणे [रु]	२०३५५०००																
ब) मशासन मालमत्ताह. ची हानी [रु]	३४८०००																
७) सदतीची हाती घेतलेली कामे -																	
८) कामावर घेतलेल्यांची संख्या -																	
९) केलेला खर्च [रु मध्ये]	६८१०००००																
१०) शेतजमिन अधिनियमाखाली दिलेल्या तगाईची रक्कम [रु] -																	

- - - - - तहसिल निहाय माहिती उपलब्ध नाही - - - - -

आधार :- जिल्हाधिकारी, नागपूर यांचे कार्यालय [महसुल व टॅक्साई ग्रस्त शाखा.]

::= तक्रा क्रमांक - ३.१२ ::=
संशोधन

टंचाईच्या परीक्षेनानुसार कठीण व कठोर टंचाईस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती
[१९९१-९२ वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

जिल्हा/तालुका	मंडळ	मंडळातील गावांची संख्या	स्त बाबांची संख्या
१	२	३	४
जिल्हा स्वरूप	४९	१९५१	१६६०
<u>तालुका</u>			
१. नागपूर [शहर]	१] नागपूर [शहर]	२२	निरंक
	२] पारडी	२५	"
२. नागपूर [ग्रामीण]	१] नागपूर [ग्रामीण]	४८] १६०
	२] बोरी	६१	
	३] दाडी	५२	
३. दििंगणा	१] दििंगणा	४२] १५१
	२] कान्होलोबारा	५६	
	३] गुमगांव	५५	
४. कामठी	१] कामठी	३९] ७५
	२] वडोदा	३६	
५. जाटोल	१] जाटोल	४८] १८९
	२] येनवा	४२	
	३] जोंटाळी	५४	
	४] मेट पांनरा	४५	
६. नरखेड	१] नरखेड	३१] १५४
	२] तापरगांव	३०	
	३] जलालखेडा	५१	
	४] पारडतिंगा	४२	
७. ताचनेर	१] ताचनेर	४५] १३६
	२] थापा	४८	
	३] केळवद	४५	
८. कळमेश्वर	१] कळमेश्वर	३८] १०६
	२] थापेघाडा	३३	
	३] मोहपा	३६	

सुममा:.....

::= तालिका क्र. ३.१२ [पुढे चालू] ::=

१	२	३	४
९.	रामटेक	१] रामटेक २] नुगरधन ३] देवलापार	५९ ३३ ६५ १५७
१०.	पारशिला	१] पारशिला २] नवेगांव ३] कन्हान	२७ ६२ ३१ ११९
११.	मौदा	१] मौदा २] तिमखेडा ३] खात	४१ ३३ ७० १४४
१२.	उमरेड	१] उमरेड २] तिरस्ता ३] बेला ४] पांचगांव	४५ ४० ५५ ५१ १९१
१३.	भिलापूर	१] भिलापूर २] नांद ३] कारगांव	५४ ३८ ४५ १३७
१४.	कुडी	१] कुडी २] तितूर ३] भांडव ४] देलतूर	५० ३८ ४३ ५५ १८६

टिप :- राजस्व निरिक्षक संकेत निहाय माहिती उपलब्ध नाही म्हणून तहतील निहाय माहिती देण्यात आली आहे.

आधार :- जिल्हाधिकारी, कार्यालय, नागपूर [मंडळ व उंचाईगस्त शाखा]

तालुकावार पशुधन [१९४७ च्या पशुगणने प्रमाणे]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	विदेशी/संकरित गाई, बैल					अडीच वर्षावरील गाई					विदेशी/ संकरित अडीच वर्षापर्यंतची वासरे
		अडीच वर्षावरील बैल					अडीच वर्षावरील गाई					
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळ	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशी साठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	सकूण बैल [३ ते ६]	दुभत्या	सकदाही न व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	सकूण गाई [६ ते १०]		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
जिल्हा सकूण		२३५	२२१	३५५६	३५१	४३६३	६७२८	५७२९	२३९	१२६९६	१६५००	
तालुका												
१.	नागपूर [शहर]	३८	४	३८	१०	९०	४६६	३०९	३	७७८	७९८	
२.	नागपूर[ग्रामीण]	१२	२	१८२	२६	२२२	६३१	६४६	४	९४१	९१३	
३.	हिंगणा	१८	१५	३७९	७२	४८४	६५३	७१५	६४	१४४२	१८५५	
४.	कामठी	१७	२९	१८९	३२	२६७	३९१	३५४	३७	७८२	१००४	
५.	काटोल	३७	२५	६६१	९	७३२	६२७	५१९	३३	१२०९	१९२०	
६.	नरखेड	१३	२	१४१	७	१६३	४६४	३४३	१७	८२४	१०९३	
७.	तावनेर	१५	३८	३३२	३०	४१५	९८९	१००२	१४	२००५	२१८९	
८.	कळमेपुवर	२२	२२	११६	१५	१७५	६८१	४६७	३८	११४६	१५६५	
९.	रामटेक	१५	२५	५२	९	१०१	२९७	२६७	३	५६७	७७९	
१०.	पारशिवनी	८	९	१३७	८	१६२	२८७	२२८	११	५२६	७५३	
११.	मोदा	११	४	१०८	१०	१३३	४०३	३०६	-	७०९	१२४९	
१२.	उमरेड	८	१२	९१	९	१२०	३११	२६३	१०	५४३	७२६	
१३.	भिवार	८	५	१०३१	१०३	११४७	२१२	३३०	२	५४४	८१३	
१४.	कुही	१३	२९	९९	११	१५२	३१६	२४०	३	५५९	७४३	

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण विदेशी/ संकीर्ण गाई व बैल [७-११-१२]	देशी गाई व बैल				तीन वर्षावरील गाई				तीन वर्षावरील बैल	
			केवळ पैदाशी-साठी वापरलेले वच्चू	पैदाशी करिता व कामात उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामाकरिता वापरलेले बैल	इतर बैल	एकूण तीन वर्षावरील बैल [१४ ते १७]	कुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या	इतर गाई	एकूण गाई [१२ ते २१]	वर्ष व त्या खालील देशी वासरे
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
जिल्हा	एकूण	३३४५९	२१२१	३६८७	२०६९९४	७१०८	२१९९१०	८३८३९	१५४१९३	३००६	२४३०२८	२०३४६७
तालुका												
१.	नागपूर[शहर]	१६६६	८०	१२८	१८७८	२७५	२३६१	६१४२	३९११	३३	१००८६	८३४०
२.	नागपूर[ग्रामीण]	२११६	५८	२९	१३३०१	२७६	१३६६४	६३८१	१००१०	१३६	१६५२७	१३५७२
३.	हिंगणा	३७८१	९२	६१	११६६८	३०६	१२१२७	५०८६	१०८३७	२०६	१६१२९	१२८४६
४.	कामठी	२०५३	२५४	६०६	१०५५४	६८५	१२०९९	४९२१	५८१३	१३०	१०८५४	१००४७
५.	काटोल	३८६१	९७	५५	२२०१०	१५४	२२३१६	७८७१	१५८२१	७४	२३७६६	१७७०९
६.	नरखेड	२०८०	१३२	९६	१६६३८	३७८	१७२४४	६६६१	१६३५९	३२५	२३३४५	१९९८०
७.	सावनेर	४६०९	७३	१२१	१६५८१	३६८	१७१४३	७०७५	१५८७४	१८८	२३१३७	१७५२१
८.	कळमेघवर	२९२६	७७	१६५	११५१५	४२६	१२१८३	४५३४	१०२८८	३१६	१५१३८	१२८०५
९.	रामटेक	१४४७	२८२	५३६	१६६८५	१००३	१८५०६	६०९६	१२४७०	३९३	१८९५९	१६१६४
१०.	पारशिवनी	१४४१	१३८	४५१	१२४३६	६३१	१३६५६	५१७२	१०४०९	२३३	१५८१४	१३६७४
११.	मौदा	२०९१	३३	१६	१८९२७	७३५	१९७११	६७३३	८४९८	१	१५२३२	१४३६८
१२.	उमरेड	१४३०	४०३	६१४	१७७३६	८२१	१९५७४	६२६७	१३२९३	३२०	१९८८०	१७१८९
१३.	भिवापूर	२५०४	२८८	४१५	१४७८६	७००	१६१८९	३९६२	९४१९	४३१	१३८१२	११२५३
१४.	कुही	१४५४	११४	३९४	२२२७९	३५०	२३१३७	६९२८	१३१९१	२३०	२०३४९	१७९९९

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण देशी गीडे व बैल [१८-२२-२३]	विदेशी/ संकरीत व देशी एकूण गीडे व बैल [२३-२४]	महशी व रेडे				तीन वर्षावरील महशी				
				तीन वर्षावरील रेडे				तीन वर्षावरील महशी				
१	३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४
जिल्हा	एकूण	६६६४०५	६९२८६४	१६२८	२६२	३३५	३६४	२५७९	२६७२०	२५१०१	४१८	५२२३९
तालुका												
१. नागपूर [शहर]		२०७८७	२२४५३	११२	२२	१२	१३	१५२	५७२३	२३०५	२४	८०५२
२. नागपूर [ग्रामीण]		४३७६३	४५८७९	२२८	२६	५	५	२६४	३७१४	२८५७	७०	६६४१
३. हिंगणा		४११०२	४४८८३	१५०	२२	१६	३२	२२०	१६२९	२०४१	२८	३६९८
४. कामठी		३३०००	३५०५३	१०४	१५	१४	३६	१६२	१३३१	९५०	२०	२३०१
५. काटोल		६३७२१	६७६५२	१०५	१	२०	१७	१४३	२०७९	२८३९	९	४९२७
६. नरखेड		६०५६९	६२६४९	१०९	१७	१४	२५	१६४	१८१३	२०७५	३०	३९१८
७. सादनेर		५७८०१	६२४१०	८६	११	७	१९	१२३	१०९४	१४०७	२८	२५२९
८. कळमेजवर		४०१२६	४३०५२	७३	२	१६	३२	१२३	८९९	९९२	१२	१९०३
९. रामटेक		५३६२९	५५०७६	१५८	६४	१४१	६०	४२३	१६४७	१८३८	२९	३५१४
१०. पारशिवनी		४३१४४	४४५८५	७६	१०	५	१८	१०९	९१०	१०३९	१५	१९६४
११. मौदा		४९३११	५१४०२	८९	१	६	१६	११२	२२३५	१८८१	१	४११७
१२. उमरेड		५६६४३	५८०७३	१७५	५६	७३	५१	३५५	१६९६	१९८१	१०४	३७८१
१३. भिवापूर		४१२५४	४३७५८	७४	१२	५	२४	११५	६९१	११६४	३२	१८८७
१४. कुही		६१४८५	६२९३९	७९	३	१	१७	१००	१२५९	१७३२	१६	३००७

::: तक्ता क्रमांक ४.१ [पूढे चालू] :::

-६५-

अ.क्र.	जिल्हा/ तालुका	रेडके तीन वर्षाखालील	एकूण म्हशी व रेडे [३०-३४-३५]	एकूण गोजतीय [२५-३६]	मेंढया	बक-या	घोडे व जिगरे	झतर पशुधन	एकूण पशुधन [३७-४१]	एकूण कोबडया
१	२	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३
जिल्हा	एकूण	२८४६८	८३२८६	७८३१५०	२०५८१	३७२५१७	७७०	१४१८९	११२१२०७	४३२३३८
तालुका										
१.	नागपूर[शहर]	२५४५	१०७५६	३३२०९	१३	२७४०८	५८	२७२४	६३४१२	४६१९३
२.	नागपूर[ग्रामीण]	३३५६	१०२६१	५६१४०	८	२०२५०	६	४२२	७६८९६	३७२९८
३.	दिवाना	१७४२	५६६०	५०५४३	३५९२	२१३४५	४२	७३७	७६३५९	१८२६९
४.	कासठी	११५५	३६२५	३८६७८	१९	१५३९१	६	१९२०	५६०१४	२३४६६
५.	काडोल	२८९६	७९६६	७५६१८	१५०२	२१३५३	५८	५६६	९९०९७	२७९२६
६.	नरखेड	२६६०	६७४२	६९३९१	४२९६	२००५५	७३	९९८	९४८१३	१८८८५
७.	सादनेर	१५१७	४१६९	६६५७९	९४२	२७२००	९४	१६९७	९६५१२	४१२०१
८.	कळमेश्वर	१११२	३१३८	४६१९०	२३४१	१७४४१	८५	८१३	६६८७०	१२६४१
९.	राभटेक	२५३६	६३७३	६१४४९	१६	२४९०६	२०	८४६	८७२३७	४२६५७
१०.	घारशिवनी	१०७०	३३४३	४७७२८	२३६	२०५३४	२	५५३	६९०५३	२२२३३
११.	मौदा	२५०५	६७३४	५८१३६	-	२०९३६	४२	३८७	७९५०१	३५६७०
१२.	उमरेड	२३१२	६४४८	६४५२१	२९६७	२१४५५	५६	१०१३	९००१२	३४७४२
१३.	भिवानपूर	१२८३	३२८५	४७०४३	२८२६	१५८३३	९५	३९४	६६१९१	२८८३४
१४.	कुही	१८७९	४९८६	६७९२५	१८२३	२८४१०	१३३	१०४९	९९३४०	४२३२०

आधार :- पत्रगणना १९८७

==: तक्ता क्रमांक ४.२ ==

-६६-

जिल्ह्यांतील पशुवैद्यकिय संस्थांची तालुकावार संख्या [१९९१-९२] वर्षाकरीता
जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	पशुवैद्यकिय संस्थांचा प्रकार					फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकिय दवाखाने	दक्षता पथके	कृत्रिम रेतन प्रशिक्षण केंद्रे	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रे	
		पशु-वैद्यकिय चिकित्सा-लय	पशु-वैद्यकिय दवाखाने	पशुवैद्यकिय प्रथोपचार केंद्रे	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा	पशुरोग अन्वेषण विभागीय						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा	एकूण	१	१	३६	३६	-	१	१	२	१	-	६
तालुका												
१.	नागपूर	१	१	२२	८	-	१	१	-	-	-	१
२.	हिंगण	-	-	२२	२४	-	-	-	-	-	-	१
३.	जामठी	-	-	३	१०	-	-	-	-	-	-	-
४.	काटोल	-	-	३	६	-	-	-	१	-	-	२
५.	नरखड	-	-	३	६	-	-	-	-	-	-	-
६.	सावनर	-	-	३	६	-	-	-	-	१	-	-
७.	कळमेश्वर	-	-	३	३	-	-	-	-	-	-	-
८.	रामटेक	-	-	८	३	-	-	-	१	-	-	१
९.	पारशिवनी	-	-	२	३	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	८	२	-	-	-	-	-	-	१
१२.	भिवापूर	-	-	२	२	-	-	-	-	-	-	-
१३.	बुही	-	-	२	३	-	-	-	-	-	-	-

क्रमशा:.....

==: तक्ता क्रमांक ४.२ [पूढे चालू] ==

-६७-

अ. क्र.	तालुका	जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्रे [स्थानिक]	आधारभूत ग्राम केंद्रे	कृत्रिम रेतन केंद्रे			पशु पैदास क्षेत्र	सधन कुक्कुट विकास गट	मेष पैदास क्षेत्रे	शेळी पैदास क्षेत्रे
				जिल्हा परिषदा कार्डिल	आधारभूत ग्रामकेंद्री-खालील	विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्रा खालील				
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
	जिल्हा स्वरूप	१	१	७१	१८	७३	१	१	-	-
	तालुका									
१.	नागपूर	१	१	६	११	६	१	१	-	-
२.	हिंगणा	-	-	५	-	६	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	४	२	-	-	-	-	-
४.	काटोल	-	-	८	-	१२	-	-	-	-
५.	नरखेड	-	-	८	-	७	-	-	-	-
६.	सावनेर	-	-	६	१	८	-	-	-	-
७.	कामेश्वर	-	-	३	२	६	-	-	-	-
८.	रामटेक	-	-	७	-	५	-	-	-	-
९.	पारशिवनी	-	-	५	-	३	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	४	-	६	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	६	२	५	-	-	-	-
१२.	भिवापूर	-	-	४	-	५	-	-	-	-
१३.	जुही	-	-	५	-	६	-	-	-	-

आधार :- १] जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक ४.३ ==

रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्युंची संख्या [वर्ष १९९१-९२ वर्षकिरीता]

जिल्हा - नागपूर.

संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	कृत्य
१	२	३
एकूण पशुधनाची मृत्यु संख्या	४४	२३
१. गायी म्हशी		
१] घटसर्प	९	७
२] लाल्या [खुरकत]	१५	-
३] फल्या	१५	१४
४] फासा [माता]	-	-
५] स-या	-	-
६] इतर [नळकांडी]	५	२
एकूण	४४	२३
२. मेंढ्या व बक-या		
१] फ-या	-	-
२] न्युमोनिया	-	-
३] पायलास व लाल्या	-	-
४] इतर	-	-
एकूण	-	-
३. कोंबड्या		
१] राणीखेत	-	-
२] देवी	-	-
३] बोळकांडी	-	-
४] इतर	-	-
एकूण	-	-

आधार :- १] जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक - ४.३ [अ] ==:

विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य [वर्ष १९९१-९२ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका/जिल्हा	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	खच्चीकरण केलेल्या गुरांची संख्या	कृत्रिम गर्भ धारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणे अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या	एकूण वासरे	स्तंभ ६ पेकी सकरीत वासरांची संख्या	लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	
१.	नागपूर	३०९६५	३६८५	३९०५	११४२	१०८३	२५१०५६	
२.	हिंगणा	३२२१५	३१६१	२७४८	७८१	५२१	१७६७५०	
३.	कामठी	२८९४३	२२८३	१५७१	३४०	३०७	४८०२३	
४.	काटोल	४०४८९	३५२१	३९७१	११५८	१०६८	१६०४५४	
५.	नरखेड	३४९६७	२६९४	३५६८	९६१	७७९	१९७३९८	
६.	सावनेर	४३१७१	४०४३	५२३२	१६८७	१४९८	१८५२०२	
७.	कळमेश्वर	४२९४६	३५९४	३३१६	९५०	९३५	१७१०६१	
८.	रामटेक	४७४३७	४२३६	२५८७	७३२	५७३	१०६०९२	
९.	पारशिवनी	३०५५५	३०६५	२१४६	५६४	४५२	६५८४७	
१०.	मौदा	२२७२८	२४४१	२९२०	७९३	६५३	७४३९६	
११.	उमरेड	३२९२७	२७९७	२१८०	५७७	४९७	१५०१८८	
१२.	भिवापूर	२१४६५	१७३८	१७३८	४५८	३१२	१३८२५१	
१३.	कूडी	२६५२८	२८५०	२११६	३७०	३०३	२०५५४३	
जिल्हा एकूण		४३५३२६	४०१०७	३७८९८	१०५१३	८९८१	१९३०२८१	

आधार :- १] जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, नागपूर.

२] जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक ४.४ ==:

मान्यता प्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहांत कत्तल केलेल्या

पशुंची संख्या [१९९१-९२] या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे						
			गाई वैल	म्हशी रेडे	मेंढया	शेळया	डुकरे	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
जिल्हा एकूण		१७	२२६	-	७२०७	७२२६६	२८८	-	७९९८७
तालुका									
१.	नागपूर	२	-	-	७१४१	५७७९३	-	-	६४९३४
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	१	-	-	-	३५०९	-	-	३५०९
४.	कांटोल	२	-	-	६६	२५६३	१२४	-	२७५३
५.	नरखेड	३	-	-	-	१२८४	१६४	-	१४४८
६.	सावनेर	३	२२६	-	-	१९३८	-	-	२१६४
७.	कळमेश्वर	२	-	-	-	१२४०	-	-	१२४०
८.	रामटेक	१	-	-	-	१८६८	-	-	१८६८
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	२	-	-	-	२०७१	-	-	२०७१
१२.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	१	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक ४.५ ==

जिल्हयांतील वनक्षेत्र [वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

[क्षेत्र - चौ. कि. मी.]

अ. क्र.	विभाग	राखीव	सुरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	एकूण	१४७८.४३	८२२.७६	५१७.०३	२८१८.२२
२.	महसूली	-	-	५१७.०३	५१७.०३
३.	वन	१४७८.४३	८२२.७६	-	२३०१.१९

टीप :- १] आकडेवारी अस्थायी स्वरूपाची आहे.

२] वनविभागातील "राखीव" वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरीत केलेल्या वनक्षेत्रांचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

आधार :- मुख्य वन सांख्यिकी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर

तक्ता क्रमांक ४. ६ =:

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने [वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	वन उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादने [हजार घन.मी.]	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन [हजार रुपयात]	संदर्भ वर्षातील [मागील शिल्लकी उत्पादन धरून एकूण विक्रीचे मुल्य
१	२	३	४	५
१.	झमरतीचे लाकूड	२८४	१२५७	१२५७
२.	जळाऊ लाकूड	१२८६	४३१	४३१
३.	फाटे	२५७३०४ नग	९२८	९२८
४.	चंदन	-	-	-
गौण वन उत्पादने [किंमत]				
अ]	बांबू	४४४८६६	१५६२	१५६२
ब]	गवत इत्यादी	२३० मे.टन	११५	११५
क]	बिडी पाने	९२९८८ स्टॅ. बॅग	३६१०२	३६१०२
ड]	डिंक	२१ क्वींटल	७२	७२
इ]	इतर			
१.	आपटा-पाने	-	-	-
२.	मोहाची फळे	-	-	-
३.	खाणी व खनिजे	-	-	-
४.	दिरडा	-	-	-
५.	आंबा	-	-	-
६.	सिताफळ	८ क्वींटल	२२	२२
७.	इतर चोली मेझीन	९ प्लॉट	५९	५९
फ.]	एकूण गौण उत्पादने	-	३७९३२	३७९३२
४.	एकूण किंमत	-	४०५४८	४०५४८

आधार :- १] उपवन संरक्षक, नागपूर वन विभाग, नागपूर.

२] विभागीय व्यवस्थापक, महाराष्ट्र वनविकास महामंडळ, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक ४.७ ==

जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय [१९९१-९२] या वर्षाकरीता,

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	नदीची लांबी [कि.मी.]	मत्स्य-व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रातील, सरावरी व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र [हेक्टर]	मत्स्य व्यवसायासाठी उपयोगात आणलेले एकूण क्षेत्र [हेक्टर]	भूजल मत्स्य उत्पादन [मे. टन]	पकडलेल्या माशांची उत्पादन-कालीत मिळालेली किंमत [रु.ये लाखात]	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्य बीज [लाखात]
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा एकूण	६९०	१०७६२	१०७६२	५१४०	५१४.००	२१०.००
	तालुका						
१.	नागपूर	-	२७५	२७५	४४६०	४४.६०	८४.१०
२.	हिंगणा	-	४२५	४२५	१५५	१५.५०	१२.७०
३.	कामठी	-	१५६	१५६	११०	११.००	३.००
४.	काटोल	-	६५०	४५०	३२०	३२.००	७.७०
५.	नरखेड	-	२३७	२३७	८०	८.००	४.००
६.	सावनेर	-	८१२	८१२	३६०	३६.००	१२.००
७.	कळमेश्वर	-	३६३	३६३	१५१	१५.१०	३.५०
८.	रामटेक	-	१७२२	१७२२	२००	२०.००	३०.००
९.	पारशिवनी	-	१८३२	१८३२	७४०	७४.००	१०.५०
१०.	मौदा	-	१३०	१३०	६०	६.००	३.००
११.	उमरेड	-	२५३२	२५३२	११००	११०.००	२५.५०
१२.	भिवापूर	-	४२४	४२४	२००	२०.००	४.००
१३.	कुही	-	५५०	५५०	४४८	४४.८०	१०.००

टीप :- स्तंभ ३ मध्ये नदीची लांबी तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे जिल्हाची माहिती दिली आहे.

आधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - ५२१ :: =

= ७४ =

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या

जिल्हा - नागपूर.

वर्ष - १९९१

अ. क्र.	उद्योग गट व त्यांचा संकेतांक	संख्या			स्तंभ ५ मधील कामगार			काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या	संख्या	
		नोंदणी झालेले कारखाने	बंद कारखाने	सुमत्र माठविणारे कारखाने	एकूण	मुख्य	स्त्रिया		सुमत्रे न माठविणारे कारखाने	स्तंभ १० मधील कारखान्यातील कामगार
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	००९- कृषी उत्पादने	१	-	१	७८	२९	४९	२२९७९	-	-
२.	१५६- बांधकामाकरीता खाणीतील खणीचा उत्पादन [दगड, वाळू, व माती व्यतिरिक्त]	१	-	१	१२	५	७	२५५५	-	-
३.	२०१- दुग्ध निर्मित पदार्थ	६	२	४	७३१	७०६	२५	२५१७६१	-	-
४.	२०२- रूळे व. पालेभाज्या साठविणे	४	-	४	४०६	२१४	१९२	११३८४९	-	-
५.	२०४- धान्य गिरणी उत्पादने	५७	१४	३५	२५८	२५१	७	७०२५५	८	३९
६.	२०५- बेकरी उत्पादन	१६	३	१३	४७७	४१७	६०	१४५३६०	-	-
७.	२०६- साखर उत्पादन व शुध्दीकरण कारखाने	१	-	१	५४८	५४८	-	६१०६४	-	-
८.	२०८- घरगुती वाजराचे मिठ तयार करणे.	१	-	१	१३	८	५	३८८१	-	-
९.	२०९- कोको, चॉकलेट व साखरेच्या पदार्थांचे उत्पादन	२	-	२	२२४	२२४	-	६८७५४	-	-
१०.	२१०- उदजन तेल, वनस्पती तूप तयार करणे इत्यादी.	१	-	१	८९	८८	१	२६१६५	-	-

क्रम :

= :: तबता क्रमांक ५.१ [गुटे चालू] :: =

= ७५ =

१.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
११.	२११- इतर खाद्य तेलाचे उत्पादने व चरबी [उदा. तीळाचे, शेंगदान्याचे, मोहरीचे तेल]	२६	१	२२	४३७	४३७	-	१०१८५४	३	२०
१२.	२१३- चढीवरील प्रक्रिया झन्सटन्ट घट्टासह.	१	-	१	५६७	५६७	-	१६८४११	-	-
१३.	२१६- वर्क तगार करणे.	२	२	६	४७	४६	१	१४८२६	१	५
१४.	२१७- मशु मक्षांच्या खाद्य मदाथाचे उत्पादन	३	१	२	२५	२५	-	७४८६	-	-
१५.	२१९- खाद्य मदाथाचे उत्पादन ले इतरत्र दिलेले नाही.	६	-	६	१२८	६२	५२	३७२२६	-	-
१६.	२२०- लिपरीट व मलाकाचे शुध्दीकरण व प्रक्रिया	५	-	५	२२४	२२४	-	६७५६७	-	-
१७.	२२१- दारु कारखाने	३	-	३	१५७	१५६	१	४७६०७	-	-
१८.	२२२- माल्ट दारुचे उत्पादन	२	-	२	४६	३२	७	११५१३	-	-
१९.	२२३- देशी दारुचे उत्पादन	६	१	५	२७८	२५२	२६	८३१२०	-	-
२०.	२२४- सोडा, लेमन व तत्सम पेयाचे उत्पादन	७	१	६	१३३	१२८	५	३२३७८	-	-
२१.	२२८- खाण्याचा तळांछु जर्दा, नस व तळांखाची इतर उत्पादने	१	-	१	६४	६२	२	१२११५	-	-
२२.	२३०- कानुल मिजने व ताक करणे.	१५	३	१२	८२३	३३०	४९२	१११६३०	-	-
२३.	२३१- सुत कातने, [भिल व्यतिरिक्त]	१	-	-	-	-	-	-	१	५
२४.	२३३- हातमाग सुती कामहाचे उत्पादन	२	-	२	२५२	१६५	८७	७६०५२	-	-

क्रमशः.....

१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.	९.	१०.	११.
२५.	२३४- फंरमागावर सुती कामडाचे उत्पादन	१	-	१	१७	१७	-	१५३२	-	-
२६.	२३५- मिलमध्ये सुती कामड तयार करणे. व प्रक्रिया करणे.	२	१	८	७१३६	६९३३	२०३	२२२३०७६	-	-
२७.	२३५- सुती कामडावर रंगाई, छायाई व प्रक्रिया करणे.	५	३	२	२७	२७	-	२३३२३	-	-
२८.	२४५- रेशमी कामडाचे उत्पादन	३	-	३	४०	८	३२	११२५४	-	-
२९.	२४७- कृत्रिम धाग्याचे विणकाम, सकाई काम व प्रक्रिया	१	-	१	२१	१२	९	६४१८	-	-
३०.	२६१- सर्व प्रकारचे धागे, सुतळी, दारे व जाळे तयार करणे.	५	-	५	१०४	९६	८	३१५६३	-	-
३१.	२६३- ब्लॉक, गाल, सतरंजी, दुले या प्रकारच्या कामडाचे उत्पादन	२	१	-	-	-	-	-	१	२०
३२.	२६५- सर्व प्रकारचे तयार कामडे तयार करणे.	१	-	-	-	-	-	-	१	३५
३३.	२७०- लाकूड चिरणे व साक करणे [प्लायवुड तयारव्यतिरिक्त]	६८१	१२६	४०८	१६३४	१६३२	२	४४७३४४	७७	३६६
३४.	२७१- लाकडाच्या कळ्या, प्लायवुड व त्यामातून वस्तु बनविणे.	१	-	१	४०६	४०३	३	१२३०७८	-	-
३५.	२७३- वेतकाम करणे.	३	-	२	६२	६२	-	२०८९३	१	१५
३६.	२७४- लाकडाची औद्योगिक उत्पादने	७	३	४	४७	४७	-	१३२९९	-	-
३७.	२७६- लाकडी कुर्नियर/कळ्या तयार करणे	३	-	३	४४	४४	-	९१२३४	-	-
३८.	२७९- लाकूड, वांतु, केन व गवताची उत्पादने.	१	१	-	-	-	-	-	-	-

= :: तक्ता क्रमांक - ५.१. [रुहे चाल] :: =

= ७७ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
३९.	२८०- क्लक, कागद आणि कागदी बोर्ड, वर्तमान मंत्राच्य़ा कागदासह तयार करणे.	१३	१	१२	५०३	४९६	७	१५२१०२	-	-
४०.	२८१- कागदा मासून व मेमर बोर्डमासून मिश्रव्या व डब्बे तयार करणे.	१०	१	९	१४५	१४३	२	४२३०४	-	-
४१.	२८२- कागद व मेमर बोर्डच्या वस्तु व मल्य मासूनची उत्पादने	३	-	२	६२	४९	१३	२०३५०	१	१०
४२.	२८३- विशेष उद्योगाकरिता कागद तयार करणे.	२	-	२	६६	६६	-	२०१२९	-	-
४३. [अ]	२८४- घृत्त पत्रे प्रकाशन व छपाई	५	-	४	२४०	२३८	२	८५४७३	१	८५
४३.	२८५- नियतकालिके, मुस्तके, जनरल अटलॉस, नकाशे इत्यादींचे प्रकाशन व छपाई.	१०	२	१८	१२३९	१२०४	३५	३६७१५७	-	-
४४.	२८७- खोदकाम धातुवर खोदणे, ब्लॉक तयार करणे इत्यादी.	१	-	-	-	-	-	-	१५	६०
४५.	२८८- मुस्तके बांधणी [इतराकरिता]	२	२	-	-	-	-	-	-	-
४६.	२८९- मुद्रण व प्रकाशना संबंधी इतर कामे जी इतरत्र दर्शविली नाहीत.	२५	१	२२	१२०५	११७३	३२	३५९०२१	२	६०
४७.	२९०- कातडीवर टॅनींग क्युरींग फिनीशिंग एम्बॉसींग व जॅमानींग करणे [चामडे केंद्र विशेष]	२	-	२	१८	१८	-	५६९७	५	-
४८.	३००- औद्योगिक ऑरग्यानिंक व इन-ऑरग्यानिंक रसायने तयार करणे.	१०	१	८	१४०	१३३	७	४३२०८	१	५

क्रम :

= :: तपता क्रमांक - ५.१ [मुद्दे चालू] :: =

= ७८ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
५९.	३०१- रसायने खते किटक नाशक औषधाचे उत्पादन	८	२१	७	२१०	१९५	१५	६३३६८	-	-
६०.	३०२- ग्रायमिक अवस्थेत प्लॉस्टीक व सिन्थेटिक रबराचे उत्पादन.	४	१	३	९१	९१	-	२७४७६	-	-
६१.	३०३- वेन्टस, वारनिंग व तत्संबंधी उत्पादने व रंग व शाईचे उत्पादने.	६	-	६	१२०	११७	३	३५९४४	-	-
६२.	३०४- ड्रग व औषधी तयार करणे.	१६	-	१४	९५५	८५०	१०५	२८४७४५	२	२१
६३.	३०५- झुत्तरे, शुवातिक लोगन, हेअर ड्रेसिंग लोगन, टुथपेस्ट, शांबू व इतर सौंदर्य प्रसाधने.	१४	२	११	२५८	१६०	९८	७५८१३	१	५
६४.	३०८- स्फोटके तयार करणे.	६	-	५	२१५	१८०	३५	६३३१४	१	१२
६५.	३०९- रासायनिक मदार्यतयार करणे.	८	-	८	८१	७२	९	२४०८१	-	-
६६.	३१०- टायर्स व ट्यूब कारखाने	९	१	८	१९४	१८१	१३	३८३०७	-	-
६७.	३१२- रबराची उत्पादने [जे इतरत्र दिलेले नाहीत]	११	३	७	४९३	४८०	१३	१५०५४०	१	२०
६८.	३१३- प्लॉस्टीकचे उत्पादने [जे इतरत्र दिलेले नाहीत]	२७	२	२४	१९२७	१८९७	३०	५८६८६०	१	१०
६९.	३१८- ओव्हन कोळ्याचे उत्पादन.	१	-	१	१७	१४	३	३४६८	-	-
६०.	३१९- इतर कोळ्याची उत्पादने	३	-	३	५६	५६	-	१७०५२	-	-
६१.	३२०- बांधकामासाठी चिकण माती व विटाचे उत्पादन	५०	११	३८	४६४४	२८०८	१८३६	८७३८८८	१	५०
६२.	३२१- काच व काचेचे साहित्य तयार करणे.	३	-	३	८७	५५	३२	२५३२४	-	-
६३.	३२३- चिकण मातीची भांडी तयार करणे.	३	-	३	१०४	७५	२९	३१३६५	-	-

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक - ५.१ [मुठे घालु] :: =

= ७९ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
६४.	३२६- दगडांला आकार देणे बारीक करणे व दगडांच्या वस्तु तयार करणे,	१०	१	७	१२१	२०	३१	३३६२१	२	४५
६५.	३२७- अॅल्युमिनियम सिमेंट व इतर सिमेंटची उत्पादने	१३	-	१३	६७४	६५१	२३	१२५१२३	-	-
६६.	३२९- नॉनमेटॅलिक मिनरलची इतर उत्पादने	३४	५	२६	५३१	३९८	१३३	१३६८२६	३	७९
६७.	३३०- प्राथमिक स्वल्पाच्या लोखंड व मोलादाचे उत्पादन	२७	२	२३	२०७६	२०२५	५१	६५५७५६	२	८०
६८.	३३१- लोखंड व मोलादाची ओतकामे	३६	८	२७	१७८४	१७६८	१६	५८२३७०	१	४०
६९.	३३२- फेरोअलॉयची उत्पादने	३	-	३	७८६	७७५	११	२६२४४४	-	-
७०.	३३३- तांब्याची उत्पादने	१	-	१	२२	२१	१	६७३५	-	-
७१.	३३४- ब्रासचे उत्पादने	१	-	१	२०	२०	-	६००७	-	-
७२.	३३५- ऑल्युमिनियमचे उत्पादन	१२	२	९	२८९	२८४	५	८७१५५	१	५
७३.	३३७- धातुचे कॉस्टिंग करणे	२२	३	१८	१९६९	१९६६	३	३९८४००	१	४००
७४.	३३८- लोखंडी व मोलादी स्लॅम व्यतिरिक्त इतर धातुच्या स्लॅमवर प्रक्रिया करणे.	१	-	१	१६	१६	-	४९७८	-	-
७५.	३४०- बांधकाम विषयक धातुचे उत्पादन	३६	१०	२३	८२७	८२०	७	२५२४८५	३	४१
७६.	३४१- फ्रेक्टेड धातुचे उत्पादन	३२	३	२८	९८९	९७९	१०	२९७५७५	१	३०
७७.	३४२- धातुमानुन कर्नियर व इतर वस्तु तयार करणे.	८	१	७	७३	७२	१	२२२२८	-	-
७८.	३४३- हात अवजारे, वजने व जनरल हार्डवेअर तयार करणे.	१६	१	१५	५२२	५१७	५	१५७४७८	-	-
७९.	३४६- धातुची भांडी तयार करणे [कढई, तरेता, २ व भांडी]	२	-	२	२३	२३	-	६८१५	-	-

कुमर :

= :: तक्ता क्रमांक - ५.१ [मुटे चालू] :: =

= ८० =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
८०.	३४९- धातुची इतर उत्पादने [घंत्र व यांत्रिक अवजारा व्यतिरिक्त]	१	-	१	२२	२१	१	६६८३	-	-
८१.	३५०- शेतीची यंत्रे सामुग्री व मुटे भाग तयार	५	५	५	१९०	१८६	४	५७३२१	५	-
८१. [अ]	३५१- वांधेकाम व खाणीसंबंधीयंत्रसामुग्रीचे उत्पादन	१	-	१	८१	८१	-	२४५१०	-	-
८२.	३५२- कॉपलर बाळ्य तयार करणारे प्लॉट तयार करणे.	२	-	२	८९	८८	१	२७०.१३	-	-
८३.	३५३- खाद्य प्रदायचि उत्पादन व कामडाचेक उत्पादन करणारी यंत्रे तयार करणे.	२	१	१	१८	१८	-	५५११	-	-
८४.	३५४- खाद्य प्रदायचि व कामडाचे उत्पादन करणारी वा व्यतिरिक्त यंत्रसामुग्रीचे उत्पादन	१	-	१	५९	५९	-	१७८७०	-	-
८५.	३५५- रेफ्रिजरेटर वातानुकूलित व अग्नी भ्रामन वस्तुचे उत्पादन तसेच त्यांच्या मुटे भागाचे उत्पादन	१	-	१	२६	२६	-	७८७६	-	-
८६.	३५७- यांत्रिक अवजारे व मुटेभाग तयार करणे.	११	२	९	२२५	२१९	६	६७५३०	-	-
८७.	३६०- विद्युत आयोगाकरीता यंत्रसामुग्री व मुटे भाग तयार करणे.	१५	२	१३	२८५	२८४	१	८४७७७	-	-
८८.	३६१- इन्सुलेटेड वायर व केबल तयार करणे.	५	-	५	४३०	४२४	६	१२९६२०	-	-
८९.	३६२- मुकी व ओली बॅटरी व सेल तयार करणे.	३	-	३	२६	२६	-	७८७१	-	-
९०.	३६३- विद्युत लॅम्पसचे उत्पादन	५	१	३	३८	१२	२६	११३९१	१	१२
९१.	३६४- विद्युत मखे व घरगुती वापरासाठी विद्युत उपकरणे तयार करणे.	२	-	१	३१	२१	-	६३४१	१	१०

क्रमशः...

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१२.	३६५-	रेडिओ बॉर्ड कास्टिंग, टेलिविजन, द्रासिमिशन, रेडिओ रिमोट कंट्रोलची उपकरणे तयार करणे.	५	१	४.	२०२	१४४	५८	६०९५६	-	-
१३.	३६६-	रेडिओ गाफी, एक्सरे उपकरणे व विद्युत उपकरणे तयार करणे.	४	३	१०१	१०१	३०८५४	१०१	१०३	१०३	
१४.	३७१-	लोकमोटीव्ह वाहने व सुटे भाग तयार करणे.	१	१	३६	३६	११३०९	-	-	-	
१५.	३७४-	मोटरकार आणि इतर वाहनांचे व वाहतूकीच्या वाहनांचे डिमान १० व्यक्ती वाहन नेवा येईल अशा वाहनांचे उत्पादन	१	१	३३	-	-	-	-	-	
१६.	३७६-	सायकली, सायकल रिषा व सुटे भाग तयार करणे.	१	१	३६	३६	३०७६३५	३६	३६	३६	
१७.	३७९-	परिवहन सामुग्री व सुटे भाग तयार करणे. [जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत]	२	१	७५	७५	२०३२	१	२५	-	
१८.	३८०-	मॅजिकल मॅजिकल व सायटीक उपकरणे तयार करणे.	३	-	३	१४	१६	४५५४	-	-	
१९.	३८२-	मनगडी घड्याळे व भितीची घड्याळे तयार करणे.	१	-	१	३१	१२	१९	२३२१	-	
२०.	३८९-	इतर उत्पादने जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत.	५	१	३३	३३	१६४	१२०३६	४४३	५०९७८	
२०१.	३९७-	लोकमोटीव्ह वरेलम सामुग्रीची दुरुस्ती	२	१	३३	३३	२४२३२२	-	-	-	
२०२.	३९८-	जड मोटार वाहनांची दुरुस्ती	३	२	२५	२८३५	२८३५	३३३८	५८६५९५	१६६	
२०३.	३९९-	पंत्राची व पंत्रसामुग्रीची दुरुस्ती जे इतरत्र वर्गीकृत केलेले नाहीत]	२	१	-	-	-	-	-	१५	

कुमरः...

= :: तक्ता क्रमांक - ५.१ [सुटे चालू] :: =

= ८२ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१०४.	४००- विद्युत निर्मिती ट्रान्समिशन व वितरण	२	-	२	२२२१	२४८५	३६	७५२३३३	-	-
१०५.	४०१- विद्युत शक्तीचे वितरण,	५	-	२	११८	११७	१	४२९९९	३	११०
१०६.	४१०- गॅस निर्माण करणे व वितरण	६	१	४	२५८	२५६	२	८३४७९	१	१५
१०७.	४२०- गाणी नुरवठा वृदा. संकलन, शुध्दीकरण, आणि वितरण]	२	-	२	६६	६५	१	२३९९०	-	-
१०८.	५००- इमारतीचे बांधकाम व देखभाल ठेकेदार गवंडी वगैरे	१	-	१	२०	१९	१	५९६४	-	-
१०९.	६१४- पेट्रोल व मोबाईल तेलाचे उत्पादनाचा घाऊक व्यापार	२	१	१	३५	३५	१	७६१५	-	-
११०.	६१५- औषधी व रसायनाचा घाऊक व्यापार	१	-	१	३	३	-	९००	-	-
१११.	६८२- मोटारचे जळणाचा किरकोळ व्यापार	७१	-	६५	३११	३१०	-	१०६६८३	६	३०
११२.	९६१- कपडे धुलाई व रंगाई करण्याचे काम	२	-	-	-	-	-	-	२	२३
११३.	९७२- रेडिओ, ट्रांझिटर, टी. व्ही व्हिडिओ वगैरे दुरुस्ती.	१	-	१	४४	४३	१	१३०४६	-	-
११४.	९७४- मोटार सायकल स्कुटर दुरुस्ती.	९	२	७	३२	३२	-	१०५५०	-	-
११५.	९७९- दुरुस्ती करण्याचा उद्योग [अ वर्गीकृत]	१	-	१	६	६	-	१९०२	-	-
जिल्हा एकूण बेरीज		१६३१	३१५	११७४	४७२५२	४३०९७	४१५५	१३४७३६३०	१४२	२२१७

आधार :- मुख्य निरीक्षक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

चालू कारखान्याचे कामगारांच्या संख्यानुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर.

वर्ष :- १९९१

अ.क्र.	प्रमुख उद्योग लघु व त्याचे संकेतांक	१ कामगारा पर्यंत		१० ते १९ कामगार		२० ते ४९ कामगार		५० ते ९९ कामगार		१०० ते ४९९ कामगार		५०० ते ९९९ कामगार		१००० ते ४९९९ कामगार		५००० व त्यापेक्षा जास्त कामगार		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	०० - कृषि उत्पादने	-	-	-	-	-	१	७८	-	-	-	५	-	-	-	-	-	१	७८
२.	१५ - नॉन भेदलिक खनिजाचे उत्पादन	-	-	१	१२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१२
३.	२० - खाद्य वस्तुचे उत्पादन	४०	१६०	९	१२२	९	३११	४	२८६	५	१२६९	१	५४८	-	-	-	-	६८	२६९६
४.	२१ - खाद्य वस्तुचे उत्पादन	२२	१३०	१२	१४८	४	११२	२	१४३	१	२१८	१	५६७	-	-	-	-	४२	१३१८
५.	२२ - पेय व तंबाखुचे पदार्थ तयार करणे.	-	-	४	४८	१०	३४५	८	५०९	-	-	-	-	-	-	-	-	२२	९०२
६.	२३ - सुती कापड तयार करणे.	२	१४	३	५५	६	१६६	५	३५५	६	६९६	२	१६५९	२	५३८४	-	-	२६	८३२९
७.	२४ - लोकर, रेझिन व कृत्रिम तंतुचे कापड तयार करणे.	१	९	२	३१	१	२१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	६१
८.	२६ - कापडाच्या वस्तु तयार करणे	२	१४	१	१२	३	११३	१	९०	-	-	-	-	-	-	-	-	७	२२९
९.	२७ - लाकडाच्या वस्तु, फर्निचर व. ४८६	१९१५	५	७०	३	१०६	१	८४	१	४०६	१	६७७	-	-	-	-	-	४९६	२५८१
१०.	२८ - कागद, कागदाच्या वस्तु मुद्र प्रकाशन संबंधीत उद्योग	१२	८८	२३	२९८	२३	७३७	८	५९९	७	१२७६	१	६७७	-	-	-	-	७४	३६७५

= :: तपता क्रमांक ५.२ [पुढे चालू] :: =

= ८५ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
११.	२९-	कातडा व कातडाच्या केसाळ, कातडाच्या व कातडाच्या पयाची वस्तु	१	८	१	१०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	१८
१२.	३०-	मुलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ	२१	११९	१९	२५४	१७	५४३	५	२९८	५	८९९	-	-	-	-	-	६७	२११३
१३.	३१-	खबर, प्लॉस्टीक व पेट्रोलियम व कोळसा याचे पदार्थ व अनुबंध- नाची प्रक्रिया	२०	१३४	८	१००	८	२४५	५	४१९	२	५९१	२	१२९८	-	-	-	४५	२७८७
१४.	३२-	अधातु खनिज पदार्थ	१४	१०६	२४	३२८	२६	७८२	१६	१११७	१५	३३०२	१	७००	-	-	-	९६	६३३५
१५.	३३-	मुलभूत धातू व मिश्र	११	७६	१९	२७०	२६	८३५	१४	८८५	१६	३९६१	२	१४६०	-	-	-	८८	७४८७
१६.	३४-	धातूच्या वस्तू व सुटे भाग यंत्र व तामुग्री सोडून	२३	१६८	३८	५०१	९	२६५	१	७०	९	१५२३	-	-	-	-	-	८०	२५२७
१७.	३५-	परिवहन सामुग्री सोडून इतर सर्व सामुग्री	४	२८	७	१०९	३	८८	५	३५१	१	११२	-	-	-	-	-	२०	६८८
१८.	३६-	परिवहन सामुग्री सोडून इतर सर्व सामुग्री	८	५२	१५	१९२	५	१४५	४	३५८	३	४८१	-	-	-	-	-	३५	१२२८
१९.	३७-	परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	१	७	-	-	२	६३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	३	७०
२०.	३८-	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	५	३०	१	१४	१	३१	-	-	१	१४१	-	-	-	-	-	८	२१६

कुमजा:.....

== तज्ज्ञता क्रमांक ५.२ [पूढे पाळू] ==

= ८५ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
२१.	३९- भांडवला सामानाची दुस्तती	२	१३	६	२२	१४	४२६	६	४३२	३	१०७१	१	७२६	-	-	-	-	३२	२८३७
२२.	४०- विद्युत निर्मिती ट्रान्स्-मिटर व वितरण	-	-	-	-	२	६०	३	१६८	१	३०१	-	-	१	१२२०	-	-	७	२४४२
२३.	४१- रॉत व वाळपाची निर्मिती आणि पार्श्व लाईनव्दारे वितरण	-	-	१	६५	१	२३	२	१२५	१	११०	-	-	-	-	-	-	५	२७३
२४.	४२- पाणी पुरवण्याची कामे	१	७	-	-	-	-	१	५२	-	-	-	-	-	-	-	-	२	६६
२५.	५०- बांधकाम	-	-	-	-	१	२०	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२०
२६.	६१- लाकूड, कागद, कातडी, चायडे, जळण, पेट्रोलियम-पदार्थ, सुगंधीत अत्तरे, काच वगैरेचा घाऊक व्यापार	१	३	-	-	१	२५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२८
२७.	६८- किरकोळ व्यापार [अ वर्गीकृत]	७१	३४१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	७१	३४१
२८.	९६- वैयक्तिक सेवा	१	८	१	१५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	२३
२९.	९७- दुस्तती सेवा	८	३८	-	-	१	४४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	९	८२
जिल्हा स्कूल बेरोज		७५७	३४६८	२००	२७०३	५५०६	२२	६४२६	७७	१६३५७	११	७७०५	३	७३०४	-	-	१३१६	४२४६२	

टिप :- १] "अ"- कारखान्याची संख्या २] "ब"- कामगार

आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने, मुंबई

= :: तक्ता क्रमांक - ५.३ :: =

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार कारखान्याचे दर्जीकरण

= ८६ =

जिल्हा - नागपूर.

वर्ष - १९९१

अ.क्र.	मुख्य उद्योग गट व त्याचे सकेतांक	दिवसांची संख्या		६० दिवस किंवा त्याहून कमी		६१ ते १२० दिवस		१२१ ते १८० दिवस		१८१ ते २४० दिवस		२४१ ते ३०० दिवस		३०० हून अधिक दिवस		एकूण	
		अनुलेखित		त्याहून कमी		दिवस		दिवस		दिवस		दिवस		दिवस			
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१.	००- कृषि उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	७८	-	-	१	७४
२.	१५- नॉन मॅटेरिअल खनिजाचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१२	-	-	-	-	१	१२
३.	२०- खाद्य वस्तुचे उत्पादन	-	-	१	२	३	१३	९	६१०	९	४१	१२	८४	२६	१९०७	६०	२६५७
४.	२१- खाद्य वस्तुचे उत्पादन	-	-	-	-	१	३	२	१४	५	३०३	१५	७५२	१५	२१४	३८	१२९३
५.	२२- पेय व तांबाखुचे पदार्थ तयार करणे	-	-	-	-	-	-	१	१५	-	-	८	३०५	१३	५८२	२२	९०२
६.	२३- सूती कापड तयार करणे	-	-	१	१२	४	१८५	७	५१७	३	२२२	१	२७	९	७३४७	२५	८३२४
७.	२४- लोकर, रेझिन व कृत्रिम तंतुचे कापड तयार करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	९	३	५२	४	६१
८.	२६- कापडाच्या वस्तु तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१२	४	९२	५	१०४
९.	२७- लाकडाच्या वस्तु फर्निचर इत्यादी	-	-	२	८	११	३६	११	२९	६१	१२५	२६३	१०६८	७०	८६४	४१८	२२००

क्रमः.....

= :: तक्ता क्रमांक - ५.३ [पुढे चालु] = :: =

= ८७ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१०.	२८ - कागड, कागदाच्या दस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१४	३०	२२७६	३८	११७०	६२	३४६०
११.	२९- कातडी व कातड्याच्या केसाळ कातड्याच्या व कातड्याच्या पर्यायी दस्तू.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	१०	१	८	२	१८
१२.	३० - मुलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ	-	-	-	-	१	१	१	४	१	१०	१८	१०२७	४१	१०२८	६२	२०७०
१३.	३१ - रबर, प्लास्टिक, पेट्रोलियम व कोळसा यांचे पदार्थ व अनु-उंधनाची प्रक्रिया	-	-	१	७	१	८१	-	-	४	६६	५	७३	३२	२४६०	४३	२६८७
१४.	३२ - अधातु खनिज पदार्थ	-	-	-	-	१	७७	१५	२०३३	२०	२३४७	१४	३२२	४०	१३०५	२०	६१६१
१५.	३३ - मुलभूत धातु व मिश्र धातु	-	-	-	-	-	-	-	-	३	७३७	१६	१३७८	६४	४८४७	८३	६२६२
१६.	३४ - धातुच्या दस्तू व तुटे भाग, यंत्र व सामुग्री सोडून	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२	१५	४३०	६०	२०१७	७६	२४५६
१७.	३५ - परिवहन सामुग्री सोडून / इतर सर्व यंत्र सामुग्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	५२	१८	६२२	२०	६८८

कृपयः.....

:: तक्ता क्रमांक - ५.३ [पुटे चालु] :: =

= ८८ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१८.	३६	- परिक्हन सामुग्री तोडून इतर सर्व यंत्र सामुग्री [विद्युत यंत्र सामुग्री व विद्युत उपकरणे]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	५	२२८	२७	८७५	३२	११०३
१२.	३७	- परिक्हन सामुग्री व सुटे भाग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	७	१	३८	२	४५
२०.	३८	- उत्पादन करणारे इतर उद्योग	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	६	६	२०५	७	२११
२१.	३९	- भांडवली सामानांची हुरस्ती	-	-	-	-	-	-	-	-	-	८	१०३२	१९	१६२४	२७	२६५६
२२.	४०	- विद्युत निर्मिती, ट्रान्समिशन व वितरण	-	-	-	-	-	१	३०१	-	-	-	-	३	२०३८	४	२३३९
२३.	४१	- गॅस बाळपाचे निर्मिती आणि पाईप लाईन द्वारे वितरण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४	२५८	४	२५८
२४.	४२	- पाणी पुरवठ्यांची कामे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	२	६६	२	६६
२५.	५०	- बांधकाम	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	२०	१	२०
२६.	६१	- लाकूड, कागद, कातडी, चामडे, जळण, पेट्रोल ज्वल्य पदार्थ, सुगंधीत अत्तरे, काच वेगवेगळ्या घाऊक व्यापार.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	१	३	१	२५	२	२८
२७.	६८	- किरकोळ व्यापार [अवगीकृत]	-	१	४	१	४	-	-	-	-	-	-	६३	३०३	६५	३११
२८.	९७	- हुरस्ती सेवा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	९	८२	९	८२
जिल्हा वेरीज			-	-	६	४०	२३	४००	४७	३५२३	१०९	३९६३	४१९	९२७०	५७०	११७४	४७२५२

टीप :- १] "अ" कारखान्यांची संख्या [२] "ब" कामगार

आधार :- मुख्य निरीक्षक कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ५४ :: =

उद्योगांच्या महत्वाच्या बाबींची आकडेवारी

= ८९ =

वार्षिक उद्योग पाहणी - १९९०-९१

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारात]

अ.क्र.	उद्योगाचा संकेतांक	उद्योगाचे वर्णन	स्थिर भांडवल	खेळते भांडवल	सर्व- कामगारा- ची संख्या	सर्व- कर्मचारी वर्ग	काम- गारांचे वेतन	एकूण मिळकत	एकूण उत्पादन	एकूण निविडता	उत्पादनामुळे मुल्य वृद्धि
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	२० - २१	खाद्य वस्तूचे उत्पादन	१२०२९६	१३१५५४	१६५६	२२५०	३३४४१	६०५२८	१२६११९८	११५८०७४	५२३७७
२.	२२	पेय, तांबाखुचे पदार्थ तयार करणे.	३३५१६	४००६५	८५०	१०८२	६२१५	११४७२	३५८००४	२३७५७१	१३६१५
३.	२३	तुती कापड	१३३५१०[-]	१४०४४२	६७८४	७५५१	१४७५३६	२०९८६७	८२२७९१	५३७६९०	२६९४९५
४.	२४	लोकर, रेशिम व कृत्रिम तंतूचे कापड तयार करणे.	०	५०	१५	१७	५८	७१	१३२	५२	८०
५.	२६	कापडांच्या वस्तू	०	६७	६३	७२	२१०	२७१	२८७	१४	२७३
६.	२७	लाकडांच्या वस्तू, फर्निचर इत्यादी	४३	१००७	२९	३९	१६६	३०१	३९५३	३३५४	५७९
७.	२८	कागद, कागदांच्या वस्तू, मुद्रण, प्रकाशन व संबंधित उद्योग	५८०६७	१४७९०	१७६५	२४४१	४२६८१	७०८४८	२२१३४८	१२८४०५	८६२४३
८.	३०	मुलभूत रसायने व रासायनिक पदार्थ	१०३४५	२६७८८	८१४	११८४	१३९१९	२९६३६	४६०२९६	३६५३७१	८६३९४
९.	३१	खार, प्लास्टिक, पेट्रोलियम व इतर पदार्थांचे पदार्थ व अनुसंधानाची प्रक्रिया.	१७००२२	३२०३५	८१५	१०३३	१५५२६	२७८८३	४३२१४७	३४०७८५	६६७६३

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक - ५४ [पुढे चालु] :: =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१०.	३२	अधातू खनिज पदार्थ	१२२८	१२६२२	२४४७	२७५६	११६५२	१४१५०	५२०१४	३०२८२	१८५२३
११.	३३	भूलभूत धातू व मिश्र धातू	२३६६११५	८४४६८२	५११०	६८१२	१०७४८८	२१२१४८	६३१२३०५	४२५५२४८	११२६०७८
१२.	३४	धातूच्या वस्तू व सुटे भाग यंत्रे व सामुग्री सोडून	७३५००	७७५८२	२३३	१२४१	१६४५३	३२३३५	३३०२७२	२८७३५८	३२५३६
१३.	३५	परिवहन सामुग्री सोडून इतर सर्व यंत्र सामुग्री	४१७३	६६८७	१७४	२२१	३७८७	६७११	३३०१०	१८५१७	१३२८२
१४.	३६	परिवहन सामुग्री सोडून इतर सर्व यंत्र सामुग्री [विद्युत यंत्रसामुग्री]	४३४४५	१६१००५	१२७	३६४	३८०८	११४५१	२२८५२५	१८०९०३	३२४०३
१५.	३७	परिवहन सामुग्री व सुटे भाग	६९२३१	८३६५२	१३३२	१८०५	४५५३६	७१५५८	३४५२३०	१७१२५१	१६७१००
१६.	३८	उत्पादन करणारे इतर उद्योग	१३०१९	४६४३	१०२	१५२	१५६८	४८३१	३३५५४	२५८३०	६६९२
१७.		इतर	६२८८७७	३६४४८२	१०४४६	१४३२३	१४२६७३	२५४१२३	३७९०२३७	३२८५४०२	३६५६६७
		जिल्हा बेरीज	३८१३३८७	१६६१२८३	३३५३९	७३४१३	५२२७२४	१०१९२५४	१४५२२३७३	११७१७४१७	२४१५८१४

टीप :- उद्योग गट निहाय माहिती सोडव्या कारखाण्यासाठी दिली असून तहाने कारखाण्यांची [नमुना निवडीवर] माहिती " इतर " तयार देण्यांत आली आहे.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

==: तक्ता क्रमांक ५.५ ==

रोजगार विनीमय केंद्रातील आकडेवारी

[१९९१ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	माहिती
१	२	३
१.	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	५१४७
२.	सेवा योजनांचा उपयोग करणारे भालक	९२४
३.	संदर्भ वर्षात नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	३७०२४
४.	वर्ष अखेर पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या	२१७८३३
५.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	२२३५
	अ] खाजगी क्षेत्र	६२
	ब] सार्वजनिक क्षेत्र	२१७३
६.	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या	
	अ] अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती	११७२
	ब] इतर	१०६३
	क] एकूण	२२३५
७.	<u>राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय</u>	
१.	<u>व्यवसायीक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	११०३
	ब] नोकरी दिलेले	२०७
२.	<u>प्रशासकिय, शोस्त्रीय आणि व्यवस्थापकीय कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१२०७
	ब] नोकरी दिलेले	५४८
३.	<u>लेखनीक व तत्संबंधीचे कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१००९
	ब] नोकरी दिलेले	२३
४.	<u>दिकी कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	
	ब] नोकरी दिलेले	

तकता क्रमांक ५.५ [पूढे घालू] :-

१.	२.	३.
५.	<u>शेतकरी मत्स्यव्यवसाय शिकार व संबधीत कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	२१८
	ब] नोकरी दिलेले	२८
६.	<u>खाण कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	११
	ब] नोकरी दिलेले	८३२
७.	<u>वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१८८
	ब] नोकरी दिलेले	-
८.	<u>फॅक्ट्समन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार [इतर ठिकाणी वर्गीकरण न झालेले कामगार]</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	११३
	ब] नोकरी दिलेले	-
९.	<u>सेवा, खेळ व तत्सम कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१७८१६
	ब] नोकरी दिलेले	-
१०.	<u>इतर ठिकाणी वर्गीकृत न केलेले कामगार</u>	
	अ] नोंदणी केलेले	१४४७९
	ब] नोकरी दिलेले	५१७
	एकूण अ] नोंदणी केलेले	३७०२४
	ब] नोकरी दिलेले	२२३५

आधार :- १] उप प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

२] उप प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, विद्यापीठ व्यवसाय माहिती आणि भागदर्शन केंद्र, नागपूर.

== :: तक्ता क्रमांक ५.६ :: ==

-२३-

व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम १९९१-९२ या वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	परिणाम	१९९१-९२
१	२	३	४
१.	<u>सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र :-</u>		
	१. वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	-
	२. सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यांत आलेल्या गटाशी चर्चा	संख्या	-
	३. मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	३८७६
२.	<u>विश्व विद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन</u>		
[x]	१] वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तिशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या	संख्या	१८३
[x]	२] सेवा योजन केंद्रामध्ये घेण्यांत आलेल्या गटाशी चर्चा	संख्या	६
[x]	३] मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारीसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या	७५

आधार :- उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

==: तज्ज्ञा क्रमांक ५.७ ==

कर्मचारी गणना १९९१ जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

खांब	शासकीय	जिल्हापरिषद	नगरपरिषद
१	२	३	४
वर्ग - १	११३५	१६	-
वर्ग - २	१९९१	२३०	७
वर्ग - ३	२६१५१	८४०१	११४२
वर्ग - ४	२७५८	१३९२	१०१६
सकूण १ ते ४	३९०३५	१००३९	२१६५
इतर वर्ग x ५ ते ९ व ०	७६१७	१४९४	२८६
सकूण १ ते ९ व ०	४६६५२	११५३३	२४५१

टीप :- x इतर वर्ग यामध्ये कार्यव्यधी आस्थापनेवरील आफ्स्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालीन मानतेवी, आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश होतो.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

==: तक्ता क्रमांक - ५.८ ==

-१५-

निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार ३१ मार्च १९९२ ला संपणा-या वर्षाकरिता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	उद्योगाचे नाव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी वर्गाची संख्या			एकूण
				शासकिय	निषशासकिय	खाजगी	
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	कृषि	०	३१	२९७८	२६३	-	३२४१
२.	खाणकाम	१	१०	-	१४५७०	-	१४५७०
३.	वस्तू निर्माण	३ व ३	२७५	१०८७२	१०८८८	२४१९७	४५९५७
४.	वीज निर्मिती व गॅस पाणी व सांडपाणी सेवा	४	१२	३८	७३१४	-	७३५२
५.	बांधकाम	५	५१	६११५	३१६३	११०	९३८८
६.	धाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	६	८७	-	७३५	२२०२	२९३७
७.	परिवहन, गोदामे आणि वळणवळण	७	२५	४१२५७	५०३७	५५	४६३४९
८.	वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	८	२२५	-	८८२१	२२०३	११०२४
९.	सामुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तीगत सेवा	९	७३५	४०४४२	३७५१५	१६७०३	९४६६०
एकूण		-	१४५१	१०१७०२	८८३०६	४५४७०	२३५४७८

आधार :- उप-प्रादेशिक सेवायोजन अधिकारी, नागपूर.

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर.

यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील संख्या		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण	
		गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. महाराष्ट्र	३१ मार्च १९६१	१८९७	१२	२१६	२३५६३१	११	१४४०४१	२२७	३७९६७२
राज्य	३१ मार्च १९७१	१८९७	१२	६५५	३८००००	१२	७८७७००	६६७	११६७७००
विद्युत	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	१३०९	७९३०००	१३	१०८१०००	१३२२	१८७४०००
मंडळ	३१ मार्च १९८६	१८७४	१६	१७५०	१११४०००	१६	१४६९२७९	१७६६	२५८३२७९
	३१ मार्च १९८७	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९८८	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९८९	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९९०	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९९१	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९९२	१८६७	२३	१८६७	१२५१५५४	२३	२०२८०३३	१८९०	२२७९६८७
२. खाजगी	३१ मार्च १९६१	१८९७	१२	-	-	१	६४३६५९	१	३४३६५९
कंपनी	३१ मार्च १९७१	१८९७	१२	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८६	१८७४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८७	१८७४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८८	१८७४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९८९	१८७४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९९०	१८७४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९९१	१८७४	१६	-	-	-	-	-	-
	३१ मार्च १९९२	१८६७	२३	-	-	-	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
जिल्ह्यांची स्वरूप	३१ मार्च १९६१	१८९७	१२	२१६	२३५६३१	१२	७८७७००	२२८	१०२३३३१
बेरीज	३१ मार्च १९७१	१८९७	१२	६५५	३८००००	१२	७८७७००	६६७	११६७७००
	३१ मार्च १९८१	१८८३	१३	१३०९	७९३०००	१३	१०८१०००	१३२२	१८७४०००
	३१ मार्च १९८६	१८७४	१६	१७५०	१११४०००	१६	१४६९२७९	१७६६	२५८३२७९
	३१ मार्च १९८७	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९८८	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८२०	२५८८८११
	३१ मार्च १९८९	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९९०	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९९१	१८७४	१६	१८७४	१११९५३२	१६	१४६९२७९	१८९०	२५८८८११
	३१ मार्च १९९२	१८६७	२३	१८६७	१३५१५५४	२३	२०२८१३३	१८९०	३२७९६८७

- टीप :-
- ३१ मार्च १९६१ नंतर खाजगी कंपनी नागपूर जिल्ह्यांत अस्तित्वात नाही.
 - ३१ मार्च १९८७ अखेरपर्यंत जिल्ह्यातील गावांचे व शहरांचे संपूर्णपणे विद्युतीकरण करण्यांत आले. यात प्रकल्प ग्रस्त १६ गावांचाही समावेश आहे.

- आधार :-
- १] अधिक अभियंता नागपूर [ग्रामीण][प्र] विभाग, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नागपूर.
 - २] मुख्य अभियंता नागपूर शहर परिमंडळ, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नागपूर.

वीजेचा वापर [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[हजार कि. वॉट तात्कांमध्ये]

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	वीजेचा वापराचा प्रकार							संबंधनांची [केनेक्शनची] संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी व लाभकारीसाठी वीज	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	धर्मल	२७३१२२	५९२७३	३४१८५८	१७८१०	४७४८४	८५१४०	८२४६८७	५०८०७१
२.	हॉयड्रो	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण		२७३१२२	५९२७३	३४१८५८	१७८१०	४७४८४	८५१४०	८२४६८७	५०८०७१

टीप :- मागील वर्षीच्या तुलनेत घरगुती व औद्योगिक प्रकारामध्ये वीजेचा वापर कमी झालेला आहे.

- आधार :-
- १] मुख्य अभियंता, नागपूर शहर परिमंडळ, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, नागपूर.
 - २] कार्यकारी अभियंता, बांधकाम - कृति व परीरक्षण, विभाग क्र. १ म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.
 - ३] कार्यकारी अभियंता, बांधकाम - कृति व परीरक्षण, विभाग क्र. २ म. रा. वि. मंडळ, नागपूर.
 - ४] कार्यकारी अभियंता, बांधकाम - कृति व परीरक्षण, विभाग म. रा. वि. मंडळ, काटोल.

= :: तक्ता क्रमांक - ५.११ :: =

आर्थिक गणना १९८० बिगर कृषि आस्थापना

आस्थापना व स्वकार्यरत उद्योगांसह

जिल्हा - नागपूर.

बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४
[एक] सर्व प्रकारच्या आस्थापना एकत्र			
१.१ आस्थापनाची संख्या	२७८२७	६४७१६	९२६१३
१.२ मालकीच्या प्रकारानुसार संख्या			
अ] सहकारी	४१६	२३८	६५४
ब] सार्वजनिक	३३१२	३६८८	६०००
क] खाजगी	२४१६९	६१०९०	८५२५९
१.३ मालकांचा विशेष सामाजिक गट [एकूण संख्येची टक्केवारी]			
अ] अनुसूचित जाती	१२.५७	१०.४४	११.०८
ब] अनुसूचित जमाती	१०.६५	१३.९२	१२.९४
१.४ जागेविरहीत कार्यान्वित असलेल्या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	१६.४३	१६.३८	१६.४९
१.५ शक्तीवर चालणा-या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी	१५.६६	१२.६३	१३.५४
[दोन] सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या			
अ] एकूण कामगार	८७४००	२३१२२७	३१८६२७
ब] वेतनावर काम करणारे	५४४२६	१४२०५८	१९६४८४
क] वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	६२.२७	६१.४४	६१.६६
ड] कामगारांची प्रतिस्थापना सरासरी संख्या	३	३	३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

सकल कामकाज - १००

मुख्य उद्योग गटानुसार विवर कृषि और उद्योगों की संख्या व सर्वसाधारणपणे

नेहरी काम करणाऱ्या कामगारोंची संख्या

जिल्हा - नागपूर जिल्हा

अ.क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
		आस्थापना	आस्थापना	आस्थापना
		विशेषगट	विशेषगट	विशेषगट
१	खापकाम	१४५	३३	१७८
२	उत्पादन व दुहेरी सेवा	१३३११	२३८३७	३७१४८
३	बीज, रेशम गणी	१२०	३३६	४५६
४	बांधकाम	१६१	३८७	५४८
५	घाऊ व किरकोळ व्यापार	६२३०	३३६७९	३९९०९
६	निवासी गृहे व उपहार गृहे	१०२४	२४६१	३४८५
७	वाहतूक	१४३	३४०५	३५४८
८	साठवणूक व वखार	३२३	४७८	८०१
९	दळणवळण	१५८	१३६	२९४
१०	अर्थ व सुरक्षा विभा, मालमत्ता व धंदेविषयक सेवा	३५८	३०५६	३४१४
११	सामुहिक सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	५८९३	७९९०	१३८८३
१२	इतर	११	११०	१२१
१३	सर्व मुख्य उद्योग गट	३७८९७	६४७१६	१०२६१३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ५.१३ :: =

महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	अउद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	२, ३	१३३११	२३८३७	३७१४८
२.	घाऊ व किरकोळ व्यापार	६	६२२०	२३६७२	२९८९२
३.	सामुहीक व सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	९	५८९३	७९९०	१३८८३
४.	वाहतूक	७	१४३	३४०५	३५४८
५.	निवास गृहे व उदहार गृहे	६	१०२४	३४९१	३५१५
६.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता व घडे विषयक सेवा.	८	३५८	२०५९	२४१७
७.	साठवणूक व वखार	७	२८३	४७८	७६१
८.	बांधकाम	५	१६१	३८७	५४८
९.	गेंस व पाणी	४	१२०	१३६	३२६
१०.	दळणवळण	७	१५८	१२६	२८४
११.	खाणकाम	१	१४५	१८	१६३
१२.	इतर	X	११	११०	१२१
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग गट	X	२७८९७	६४७१६	९२६१३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ५. १४ :: =

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार विंगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट श्रेणी	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६
१.	उत्पादक व दुरुस्ती सेवा	२, ३	३१२७१	८५२६१	११७२३२
२.	सामाजिक व सामुहिक व्यक्तीगत सेवा	९	२२२७६	६२७३२	८५००८
३.	घाऊक व किरकोळ व्यापार	६	८८७१	४२७६६	५१६३७
४.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता धंदेविषयक सेवा.	८	६४८६	२४५६	१५९४२
५.	वाहतूक	७	४७६	१३८८४	१४३६०
६.	निवासी गृहे व उपहार गृहे	६	२०९९	८४७०	१०५६९
७.	वीज, गॅस व पाणी	४	४७७४	३६२३	८३९७
८.	खाणकाम	१	५१७४	७१७	५८९१
९.	बांधकाम	५	४०९४	११११	५२०५
१०.	दळणवळण	७	३७५	३३४७	३७२२
११.	साठवणूक व वखार	७	६७४	१२७१	१९४५
१२.	इतर	x	१३०	५८९	७१९
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग गट	x	८७४००	२३१२२७	३१८६२७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तबला क्रमांक - ५.१५ :: =

बिगर कृषि सहकारी आस्थापना [सर्व उद्योग गट एकर]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५
१.	सहकारी औद्योगिक संस्थांची संख्या	४१६	२३८	१३५४
२.	वीजेवर चालणा-या संस्थांची एकूण संख्येची टक्केवारी.	३. ३७	५. ५४	४. ८७
३.	सहकारी औद्योगिक आस्थापनात सर्व साधारणपणे काम करणारे कामगार.			
अ]	एकूण संख्या	४७२६	२५८१	१४३०७
ब]	ग्रती आस्थापना कामगारांची संख्या	११	१०	२१

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ५.१६ :: =

प्रमुख उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापना	रोज-गार	आस्थापना	रोज-गार	आस्थापना	रोज-गार
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	खाणकाम	५	२९८	४	२२८	९	१२२६
२.	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	३५	३५४	१६०	३००६	१९५	३३६०
३.	बीज, गेस व पाणी	३	२०	२	३३	५	५३
४.	बांधकाम	३	१३२७	-	-	३	१३२७
५.	घाऊक व किरकोळ व्यापार	१२०	२४१	२१५	७६१	३३५	१००३
६.	निवासी गृहे व उमवार गृहे	१	५	२३	१८८	२४	१९३
७.	वाहतूक	२	३	२	४४	११	४७
८.	साठवणूक व वखार	१०	५०	१५	१२	२५	६२
९.	दळणवळण	७	१६	३	३०	१०	४६
१०.	अर्थ पुरवठा, विमा, मालमत्ता धंद्विविषयक सेवा	१०२	११८१	११६	११०३	२१८	२२८४
११.	सामुहीक व सामाजिक व्यक्तीगत सेवा	१२८	५३१	३२१	४१६२	५१९	४७००
१२.	इतर	-	-	-	-	-	-
१३.	सर्व प्रमुख उद्योग	४१६	४७२६	२३८	२५८१	१३५४	१४३०७

टीप :- सहकारी उद्योग या सहकारी संस्था आहेत कारण सहकारी प्रकारा-
खालील स्वयं कार्यरत उद्योग नाहीत.

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ५. १७ :: =

उत्पादन व दुरुस्ती सेवा या गटातील संस्थेची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर.

रोजगारांचा आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	७०४	१०४३	१७१३	२२२१	२४१७	४०३४
३-६	११५	३४५	२२१	२२७३	११०६	३३१८
७	२२	३२६	७२२	२२१६	८२८	३३१२
८	२०	४५०	५२७	२२८५	६८७	३४३५
९ - १२	१४३	१०२७	१०७१	७५६२	१२१४	८५८२
१० - १९	८२	११३२	४३२	५२२२	५१४	६४२४
२० - ४९	६०	१८७८	१०७	२२७२	१६७	४८५७
५० पेक्षा जास्त	५१	७३३५	८२	२३०७२	१३३	३०४०७
सर्व आकारमान गट	१३४४	१३६०६	५७२२	५०७७०	७०६६	६४३७६

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

:: तक्ता क्रमांक - ५. १८ :: =

घाऊक व किरकोळ व्यापार संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या

कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर.

रोजगार आकारमान गट [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- वनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- वनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- वनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	५१७	८२८	२४६९	४४७६	२९८६	५३०४
३	९४	२८२	११९८	३५९४	१२९२	३८७६
४	३४	१३६	६३५	२५४०	६६९	२६७६
५	१०	५०	३७२	१८६०	३८२	१९१०
६ - ९	१५	१०३	४८१	३३४०	४९६	३४४३
१० - १९	१८	२२६	१४३	१७४०	१६१	१९६६
२० - ४९	३	६६	२८	७५१	३१	८१७
५० व त्यापेक्षा जास्त-	-	-	३	७२८	३	७२८
सर्व आकारमान गट	६९१	२१६९१	५३२९	१९०२९	६०२०	२०७२०

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

४०३०४ ४५१०४ ४७३४४ ४७३४४ ४९०४४ ४९२४४
 = :: तक्ता क्रमांक - ५.१२ :: =

३३४११ ४९१०४ सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम

३६४११ ४९१०४ करणा-घर कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

४४४११ ४९१०४ जिल्हा - वागपूर

जिल्हा - वागपूर

		गामीज		नागरी		एकूण	
		आस्था-नेहमी काम	वनाची करणा-घर	आस्था-नेहमी काम	वनाची करणा-घर	आस्था-नेहमी काम	वनाची करणा-घर
		एकूण मिश्रव्यक्तींची संख्या	एकूण मिश्रव्यक्तींची संख्या	एकूण मिश्रव्यक्तींची संख्या	एकूण मिश्रव्यक्तींची संख्या	एकूण मिश्रव्यक्तींची संख्या	एकूण मिश्रव्यक्तींची संख्या
१	२	२	३	४	५	६	७

३	२२५	६७५	३९४	११८२	६१२	१८५४
४	१४८	५२३	२६२	१०४८	४१०	१६४०
५	११७	५८५	३०३	१०१५	३३०	१६००
६	२५२	१८०३	४३२	३१८०	६२१	४२८३
१०	१३२	१८७२	४२०	६६५५	६२२	८५३४
२०	६८००४	१२३६००४	४०७००	१२१२२००	४७५	१४०५८३

५० व त्यापेक्षा जास्त १९२०४ ८४६३३३३ २०२०४ २९४२०८६ २१६ ३७८२६३

सर्व आकारमान गट ३०३७३ ३१८८०३ ३४७६ २९७६ ५७१५६ ७०१३३ ७५६०३३

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ५. २० = :: =

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र संस्थांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या

कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या

जिल्हा - नागपूर.

रोजगार आकारमान गट, [संख्या]	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्था- पनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१	२	३	४	५	६	७
१ - २	३२५२	५७३४	६८७४	११८७१	१०८२६	१७६०५
३	६१३	१८३२	३३०९	२६२७	३८२२	११४६६
४	३२३	१५७२	१२९१	७२६४	२३८४	२५३६
५	२८०	१४००	१४२९	७१४५	१७०२	८५४५
६ - ९	५१६	३७०२	२४०२	१७०५४	२२१८	२०७५६
१०- १२	३०३	४०६२	१३६६	१७६०३	१६६९	२१६७२
५० व त्यापेक्षा जास्त	१५५	३३१७२	३७४	६८२७६	५२९	१०१४५५
सर्व आकारमान गट	६३८८	५६७५५	१८३३८	१५२८५२	२४७२६	२१६६०७

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

तक्ता क्रमांक ६.१ ::=

विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था [३०.६.१९९२ अखेर]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या
१	२	३
१.	<u>सहकारी शेती वत संस्था</u>	
१.१	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	१
१.२	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	५८३
१.३	शेतकरी सेवा संस्था	-
१.४	लॅम्पस सहकारी संस्था	१३
१.५	धान्य बँका	-
१.६	इतर [संस्थेचा प्रकार जावा]	-
२.	<u>विगर शेती वत संस्था</u>	
२.१	<u>प्राथमिक सहकारी बँका</u>	
	अ] नागरी बँका	११
	ब] कर्मचारी वत संस्था	३९०
२.२	<u>इतर विगर शेती वत संस्था</u>	
	अ] कर्मचारी वत संस्था	-
	ब] नागरी इतर वत संस्था आणि इतर [शिली, थ्रिफ्ट आणि वत संस्था वगैरे]	१६६
	क] इतर [नांव जावे]	-
३.	<u>मगन संस्था</u>	
३.१	<u>जिल्हा मगन संस्था</u>	
	अ] सर्वसाधारण उद्देश	१
	ब] विशेष उद्देश	-
३.२	<u>प्राथमिक मगन संस्था</u>	
	अ] सर्व सामान्य [तालुका खरीदी विक्री संघ]	१३
	ब] विशेष	-
३.३	इतर [नांव जावी]	
	[कामूत मगन प्राथमिक कडे, भाजीमाला/व इतर विक मगन]	५

कुमारा:.....

१	२	३
<u>४. उत्पादन संस्था</u>		
४.१	खाबर कारखाने	३
४.२	इतर कृषि प्रक्रिया संस्था [भात/तेल/जिनींग मिल वगैरे]	२४
४.३	विणकर सहकारी संस्था [हातमाग व धंत्रमाग]	४८६
४.४	सूतगिरण्या	८
४.५	इतर औद्योगिक संस्था	३५६
४.६	दुध संस्था	२३७
४.७	दुध संघ	१
४.८	मत्स्य व्यवसाय संस्था/संघ	७७
४.९	शेती संस्था	४
४.१०.	लिफ्ट इरिगेशन संस्था [सिंचन संस्था]	२७
४.११.	वन कामगार संस्था/संघ	३४
४.१२	इतर	७१
<u>५. सामाजिक संस्था</u>		
५.१	ग्राहक भांडार	३३८
५.२	गृह निर्माण संस्था	१११७
५.३	कामगार कंत्राटदार संस्था/संघ	१०५
५.४	परिवहन संस्था [वाहतूक]	८
५.५	इतर	६२
एकूण सर्व प्रकारच्या संस्था		४१४१

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - ६.२ :: =

जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या संस्थांची माहिती [३०.६.९२ ला संगणक-या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[सम्ये आणि सभासद संख्या हजारात]

अ.क्र.	बाब	संख्या
१	२	३
१.	संस्था	४१४१
२.	एकूण सभासद	८९६
३.	भरणा झालेले भाग भांडवल	११०२४२६
४.	वरील पैकी सरकारी भाग भांडवल	१५२४८४
५.	स्वतःचा निधी	३६१९३९
६.	ठेवी	९७६७५४
७.	खेळते भांडवल	५३००३८३
८.	निव्वळ दिलेली कर्जे	२४६३२७०
९.	खरेदीची किंमत	२९३९९१
१०.	विक्री किंमत	५०९१३१
१०.	<u>नफा मिळालेल्या</u>	
	[अ] संस्था	२३३३
	[ब] रक्कम	२४५७७२
११.	<u>तोट्यांतील</u>	
	[अ] संस्था	१३६३
	[ब] रक्कम	९०७३४

टीप :- १] ना नफा ना तोटा असलेल्या एकूण संस्था ४४५ आहेत.

२] बाब क्र. ८, ९ ची माहिती त्तन ९०-९१ वेक्षा कमी आहे.

*आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

::= तक्ता क्रमांक ६.३ ::=-

जिल्ह्यांतील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गाप्रमाणे
वर्गवारो [३०.६.१९९२ रोजीची]

जिल्हा - नागपूर.

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	लेखा परिक्षा वर्ग				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरिक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्ह्यांतील एकूण संस्था		१०७	३३५	१३६९	३	७३	२२५४	४१४१
तालुका								
१.	नागपूर [शहर]	-	-	-	-	-	-	२४४६
२.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	-	-	-	-	१५७
३.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	११७
४.	कमठी	-	-	-	-	-	-	१५२
५.	काटोल	-	-	-	-	-	-	१४४
६.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	११९
७.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	२४०
८.	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	१५७
९.	रामटेक	-	-	-	-	-	-	११२
१०.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	१०३
११.	मौदा	-	-	-	-	-	-	१११
१२.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	१३४
१३.	भिवापूर	-	-	-	-	-	-	६९
१४.	बुहो	-	-	-	-	-	-	८०

टिप :- जिल्हा पातळीवर सक्रिकरण [वैयक्तिक लेखा परिक्षा नुसार] होत असल्यामुळे तालुका निहाय माहिती उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हा विशेष लेखा परिक्षक, सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यांतील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य

[वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	बँकाच्या शाखा	सभासद		भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी	ठेवी	खेऱे भांडवल	अल्प मुदतीचे कर्जे		
			संस्था सभासद	दैनिक सभासद					रोखपत्त [कॅश क्रेडीट]	दरविलेली बिले [डिस्टाउंट बिल]	एकूण कर्जे [१०+११]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मुंबई	-	=	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर	८५	२१६०	२२८	३३६०६	६९९६०	६७९२५८	९१७९१२	१५४८०५	१६२७०	१७१०७५
३.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व गाभीण विकास बँक लिमिटेड, मुंबई जिल्हा - शाखा नागपूर.	१४	३८५	३०९४४	१५१८८	राज्य पातळीवर	राज्य पातळीवर	राज्य पातळीवर	-	-	-

क्रमशः.....

अ. क्र.	बँकाचा प्रकार	स्तंभ १२ पैकी	मध्यम	दिर्घ	योगे कर्ज			थकलेली कर्जे		
		शेतीच्या हंगामाी	मुदतीचे	मुदतीचे	अल्प मुदतीचे	मध्यम	दिर्घ	अल्प मुदतीचे	मध्यम	दिर्घ
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
		जामाताजी	कर्ज	कर्जे		मुदतीचे	मुदतीचे		मुदतीचे	मुदतीचे
		दिलेले कर्जे								
१.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर	१३९२१८	१८९६२६	१५१३२	३२३३१९	१८९६९६	१५१३९	१३७४४१	३२४६२	८५३
३.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक लिमिटेड मुंबई. जिल्हा शाखा, नागपूर	-	-	५००७१	-	-	१४५३०४	-	-	२२०८७

टिप :- महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, मुंबई करीता माहिती जिल्हा स्तरावर उपलब्ध होऊ शकत नाही.

आधार :- १] जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, नागपूर.

२] महाराष्ट्र राज्य सहकारी कृषि व ग्रामीण विकास बँक लिमिटेड, मुंबई. जिल्हा शाखा, नागपूर.

जिल्ह्यांतील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य [वर्ष ३० जून १९९२ रोजीचे]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजाराने]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद			भाग-भांडवल	इतर सरकारी भाग-भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	गोठे खातेदार सभासद					इतर सभासद
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
	जिल्हा एकूण	५८३	२१७३७१	१८७५२३	७२४६२	१०२०३४	१३०२७	४२६३५	१२०५	५५७८	३२१७८४
तालुका											
१.	नागपूर	५२	१४३११	१४१७६	४७५६	९३३३	८७	२८०५	१३	४९८	१९३१०
२.	द्विगणा	५२	१६०९६	१४०४५	४२९३	९३९५	३५७	३८१८	१९	१५८	२२१९५
३.	कामठी	३५	१३१२७	८४७७	११२०	६१२०	४६७	२२४२	१३	२१	१३७
४.	काटोल	४१	२७४२८	२१४८७	५११०	९४२९	६८७८	३४६२	२२४	११४	३०७५६
५.	नरखेड	५८	१५४५४	१६२०५	९५३५	६२६४	४०६	४८०२	३०	३१४	४५५४८
६.	सावनेर	६६	१९२६०	२१८१८	९६१३	११८०७	३२८	२७६४	५१	५२९	१०७७२
७.	कळमेश्वर	४८	१५७२६	१५६८८	७१६६	६६२५	१८९७	२९५४	१०९	२०५	२५६६२
८.	रामटेक	११	११३४०	४५५९	१२६२	३२६०	-	११९४	३३	६३९	२०५७२
९.	पारशिवनी	४६	१५५६५	१४०४३	५०२५	९०१८	-	३१६२	३४	५०८	३५३९१
१०.	मौदा	५४	१५०९७	१४३३०	७०७७	७१३५	११८	५६९१	३५७	११४१	५३२६३
११.	उमरेड	३८	१५०८८	१३१६३	३६३६	८०४८	१४७२	३६७०	११	८६७	१५०५९
१२.	भिदापूर	२२	१२२४९	११२२४	५२१५	६५६५	१४४	२५९७	२९३	२८३	१५०५६
१३.	कुही	४६	२५८४०	१७६०८	८६४७	८१६५	७२६	३४४३	१८	३०१	२८०५६

::= तज्ज्ञता क्रमांक ६.५ [पुटे चालू] ::=-

-११६-

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	खेते भाड्याल	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व विशेष सुदतीचे]		येणे कर्जे [अल्प, मध्यम व विशेष सुदतीचे]		एकूण कर्जाची थकबाकी [अल्प, मध्यम व विशेष सुदतीचे]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
			कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम	थकबाकीदारांची संख्या	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	४३७८२४	२२३०१	१९८५४२	६३३२५	२१२६४८	३१४८३	१०५७४८	१६१२६	६४२५७	१५३५७	४१४२१
	तालुका											
१.	नागपूर	२२०४४	१७२०	११२४०	३५३२	१३७६२	१४८०	४७६५	८५४	३०३६	६२६	१७२९
२.	हिंगणा	२९७६०	३६६०	१७४१०	८७९६	१२२५३६	२४७८	६९८४	६९५	२४७१	१७८३	४५१३
३.	कामठी	१९४०५	१३५७	५४५५	२८२७	१५५०४	१६६४	७१२५	१८३२	४९४५	६२५	२२५०
४.	काटोल	३४३८७	२२६२	१७५१६	५८७५	२७२९८	३६७५	८७७२	१७०२	५१८८	१२६६	३५८४
५.	नरजेड	५११६४	३३४५	२३२२०	६५२८	४०४८१	३२५३	१३६३५	२०३३	९८६४	१२२०	३७७१
६.	सावनेर	२८८३७	१९८८	१०११२	४२२८	१८२४१	३०५०	७९२२	११६१	४२४५	१८८९	३७४७
७.	कटमेष्टर	२५४७७	१९४४	९७३२	४१२४	१७५२५	२४६२	७७२६	८२२	३६१८	१६४०	४१०८
८.	रामटेक	३११५६	१३६७	८४३२	२९८६	१६५३८	१११८	३७०६	६७१	२७२०	४४७	९८६
९.	पारभिवनी	४३८०५	१२५७	२७०७२	४५२३	३४८६९	२६३६	११४३१	१५३६	७४४७	११००	३२८४
१०.	सौदा	६६५६४	४३५२	३०१७३	६२३२	५१३४९	२८७५	१२६४२	१६४४	७७५३	१२५१	४८८९
११.	उमरेड	२२२०४	१८५३	१२२१८	३४६४	१५८९६	१६११	६४७८	११६२	४१८६	४४९	२२२२
१२.	भिवदापूर	२४९७१	१५५२	७२५६	३६४१	१६१६२	३०८९	६६४५	१२५२	४२३७	८३७	२४०८
१३.	डुही	३७३५०	१८६७	१७२९२	४२५९	२९४०३	३०९२	७७७७	१५६८	४५४७	१५२४	३२३०

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

::= तक्ता क्रमांक ६. ६ ::=

-११७-

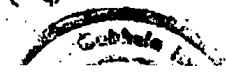
जिल्ह्यांतील शेतकरी सेवा संस्थेचे कार्य
[३०. ६. १९९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद			इतर सभासद	भाग भांडवल	स्तंभ ९ पैकी सरकारी भाग-भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	खेवते भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
जिल्हा एकूण												
तालुका												
१.	नागपूर											
२.	हिंगणा											
३.	कामठी											
४.	काटोल											
५.	नरखेड											
६.	सावनेर											
७.	कळमेघवर											
८.	रामटेक											
९.	पारशिवनी											
१०.	मौदा											
११.	उमरेड											
१२.	निवापूर											
१३.	कुही											

नि रं क



क्रमशः.....

::= तदता क्रमांक ६.६ [पढे चाल] ::=

-११८-

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण दिलेली कर्जे [अल्प, मध्यम व दिर्घ मुदतीचे]		येणे कर्ज [अल्प, मध्यम व दिर्घ मुदतीचे]		एकूण कर्जाची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दिर्घ मुदतीचे]		३ वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकी दार	रक्कम	थकबाकी दारांची संख्या	रक्कम	थकबाकीदार	रक्कम
१	२	१३	१४	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण तालुका										
१.	नागपूर										
२.	हिंगणा										
३.	जामठी										
४.	जाटोल										
५.	नरखेड										
६.	तावनेर										
७.	कळमेश्वर										
८.	रामटेक										
९.	पारशिवनी										
१०.	मौदा										
११.	उमरेड										
१२.	निदापूर										
१३.	कुही										

- नि रं क -

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहाकारी संस्था, नागपूर.

::= तक्ता क्रमांक ६.७ ::=

जिल्हयांतील लॅम्पस [] संस्थांचे कार्य [३०. ६. १९९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद			इतर सभासद	भाग भांडवल	स्तंभ ९ पेकी सरकारी भाग-भांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेले एकूण कर्ज	खेवते भांडवल
				एकूण	लहान खातेदार सभासद	मोठे खातेदार सभासद						
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	१३	७०८६	७०८६	३९४६	२९४४	१९६	४८२	३९०	३	४०९६	४८२३
	तालुका											
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	काटोल	३	४८२२	४८२२	३२२८	१५९४	-	१५३	९०	१	१३८०	१६०३
५.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	रामटेक	१०	२२६४	२२६४	७१८	१३५०	१९६	३२९	३००	२	२७१६	३२२०
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	भिव्यापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

क्रमशः.....

अ.क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण जिल्हा कर्ज [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		येण कर्ज [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		एकूण कर्जाची थकबाकी [अल्प, मध्यम व दीर्घ मुदतीचे]		३ वर्षे पेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		तीन वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		कर्जदार	कर्जाची रक्कम	बाकी असलेले सभासद	रक्कम	थकबाकी- दार	रक्कम	थकबाकी- दाराची संख्या	रक्कम	थकबाकी- दार	रक्कम
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा सूर्य तालुका	७१२	४३४८	२७१३	४०७१	१४२१	८६५	१४२१	८६५	-	-
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	काटोल	३३५	१३२८	२२४५	१३२२	११०५	५४८	११०५	५४८	-	-
५.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	तावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	रामटेक	३७७	२६५०	४६८	२७४२	३१६	३१७	३१६	३१७	-	-
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	भिदापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुर्हा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयांतोल प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थानी विलेले पीक कर्जे
[३०.६.१९९३ ला तंपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये -हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	रकूण	गहू	भात	अन्न धान्ये		डाळी	इतर	जापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग व मेस्टा	इतर
					ज्वारी	वर्गीय धान्ये [ज्वारी, बाजरी, मका, इत्यादी]							
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
	जिल्हा रकूण	११९०१३	६७९	१५६७७	२२५३०	१८०७	१९७३	३२१७६	१६७६८	१००८	-	२६३९५	
	तालुका												
१.	नागपूर	२६५०	९७	६९	२६२७	-	१८११	४२०७	८३९	-	-	-	
२.	द्विगणा	१३२८४	२९	-	६५३०	-	५७२	६६४२	३८	५	-	४०	
३.	कामठी	४०५७	६	१८८	-	४७०	-	-	-	२८	-	३३६५	
४.	काटोल	१४०१८	१५०	-	२५४०	-	-	३६७१	३५२०	-	-	४१३७	
५.	नरखेड	१८२७०	१७	१५०५	३१५०	१३२३	-	३५१५	३०२८	-	-	५७३२	
६.	सांवनेर	८५०७	२४	-	२६५३	-	-	४०१७	१६९	२९९	-	१३३८	
७.	कळमेश्वर	७२०३	८६	-	२४४९	-	-	२८८१	१४८	-	-	१६३९	
८.	रामटेक	१९०४	-	१६०४	-	-	-	-	-	३००	-	-	
९.	पारशिवनी	११८३९	२२०	२१७९	१५१३	-	-	४५२५	१६५०	-	-	१७५२	
१०.	मौदा	११८५८	२६	८४१६	-	-	-	-	८९	१७१	-	३१५६	
११.	उमरेड	८१९९	-	१३०	२९४	११	-	२६५५	३९६९	-	-	१४४०	
१२.	भिवानपूर	४३१८	२४	४२१	१४	-	१६२	६३	२२१८	-	-	१४१६	
१३.	कुही	५९१३	-	११६५	६०	३	-	-	२१००	२०५	-	२३८०	

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्हयांतील शेतकरी सेवा संस्थानी दिलेली पीक उर्जे

[३०.६.१९९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सकूण	अन्न धान्ये										
			गहू	भात	ज्वारी	वर्गीय धान्ये [ज्वारी, बाजरो, मका, इ.]	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	उस	ताग आणि इतर पेस्टा	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
	जिल्हा	सकूण											
	तालुका												
१.	नागपूर												
२.	हिंगणा												
३.	कामठी												
४.	काटोल												
५.	नरखेड												
६.	साधनेर												
७.	कळमेश्वर												
८.	रामटेक												
९.	पारशिवनी												
१०.	मौदा												
११.	उमरेड												
१२.	धिवापूर												
१३.	जुही												

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

::= तक्ता क्रमांक ६.१० ::=-

-१२३-

जिल्हयांतील आदिवासी शेतकरी संस्थानी दिलेली पोक कर्जे [३०.६.१९९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये- हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण	अन्न धान्ये									
			गहू	भात	ज्वारी वगैरे धान्ये [ज्वारी, बाजरी, मका, इत्यादी]	डाळी	इतर	कापूस	गळीतगुची धान्ये	उस	ताग व मेस्टा	इतर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	जिल्हा एकूण	२१६१	७७	१५१२	१६३	३०	-	१७९	१८७	-	-	१३
	तालुका											
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	फाटोल	६४९	७७	-	१६३	३०	-	१७९	१८७	-	-	१३
५.	ऊरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	सायनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कळमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	रायटेक	१५१२	-	१५१२	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	पारशिवनी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	मिळापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुडी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक ६.११ :-

-१२४-

जिल्हांतोन बिगर कृषि पत संस्थेचे कार्य [३०.६.१९९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभासद	भाग भांडवल	राखीव व इतर निधी [रुपये]	ठेवी [रुपये]	खेडते भांडवल	अगीम [रुपये]	वतल झालिले [रुपये]	येणे [रुपये]	थकीत [रुपये]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>प्राथमिक सहकारी बँक</u>											
१.	नागरी बँका	११	२५१८२	५११९८	८०३२४	८८९८१५	११७७५२९	६५५७२९	४४६२४७	७७०२२५	१२३०२५
२.	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	३२०	२३७७०४	१९१८७१	२५३९६	३३१९८	५३७९८७	२९२०२०	१७३२११	३१८६६१	४५००
३.	इतर बिगर क्षेत्री										
१.	नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	कर्मचारी पतपेढी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	इतर [नागरी पतपेढी]	१६६	५५१६१	३८०९३०	२७८	१२२२७	४६०६३४	४५४८४५	६२३६२	४२१३८५	१०३९२

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

जिल्ह्यांतील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थेचे कार्य

[३०. ६. १९९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजाराने]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्थांची संख्या	समासदांची संख्या	केवले भांडवल	खरेदीची किंमत			विक्रीची किंमत		
					कृषि उत्पादन	शेत्या गरजेच्या वस्तू	उपभोग्य वस्तू	स्वतःच्या मालकीचे	अडत्या म्हणून	रकून
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
	जिल्हा एकूण	१९	१६२४६	४९८४२	७१७२	६५२४२	३६२८५	१५२६४८	२३८७०	१७६५१८
	जिल्हा स्तरीय संस्था	२	१४१४	२७८६	५७७४	१२४६०	९७८०	२२३३६	४५४८	२६८८४
	तालुका									
१.	नागपूर	२	८१०	२६५०	-	४४२	२९४	२८९९	१७९१	४६९०
२.	हिंगणा	१	८१७	२४९०	-	३१०६	-	१७१५६	१९७०	१९१२६
३.	कामठी	२	४६४	४३७	-	२६९६	-	२६९६	१७१९	४४१५
४.	काटोल	१	१९५१	५१४८	-	६५७९	५५८६	१४२८५	२३०४	१६५९२
५.	नरखेड	१	१६१७	१७०५	-	४६५	-	२०९१	१५३७	३६२८
६.	सावनेर	१	९१२	५३३१	१३००	१०९	-	१६३२४	४८९	१६८१३
७.	कळमेधवर	१	२०६१	२५११	-	६९७६	३९९४	१०१८१	३१८	१०४९९
८.	रामटेक	१	१७०९	१५८३	-	४८७१	४७११	१४९३२	२१५१	१७०८३
९.	पारशिवनी	२	११३०	५८०८	९८	११६५८	८२६२	२२६१५	२३९४	२५००९
१०.	मौजा	१	६८७	४५६२	-	६४०६	६८७	७२३०	१२९७	८५२७
११.	उमरेड	२	१७१७	४५०२	-	६८४५	९७७	९११०	११९२	१०३०२
१२.	भिवानपूर	१	६४०	२१४०	-	२३९०	८६८	४८५९	१००८	५८६७
१३.	बुढी	१	९५७	११५२	-	२३९	११२६	५९३४	११४९	७०८३

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	कृषि उत्पन्नाची विक्री [अडते व मालक म्हणून]							शेततीला आवश्यक वस्तुची विक्री				उपभोग्य वस्तुची विक्री		
		जात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाली	इतर	एकूण	खते	[अडते व मालक म्हणून] बियाणे	कृषि औजारे		इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
	जिल्हा एकूण	४७	५१	११७३	४८४३२	-	-	६००३	५६५०६	४२३५४	४२६४	१२७३४	११३५३	७१३०५	४८५०७
	जिल्हा स्तरीय संस्था	-	-	-	-	-	-	६००३	६००३	३४७८	५४४	६३८८	३२६	१०७३६	९९४५
	तालुका														
१.	नागपूर	-	-	-	-	-	-	-	-	७	२	४७१	१५२६	२००६	-
२.	हिंगणा	-	-	-	-	-	-	-	-	२४१७	१४४	१६७७	१०८१	५३१२	-
३.	जामजा	-	-	-	-	-	-	-	-	३१२	४२	७६२	१८७३	३०१०	-
४.	जाडोल	-	-	-	-	-	-	-	-	७१३०	९७२	३८२	११११	२६०२	५६२६
५.	नरखेड	-	-	-	-	-	-	-	-	४५२	२	११२	११८१	१७५४	-
६.	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	-	१०८	१३००	१४८	१	१५५७	७५१५
७.	कळमेघवर	-	-	-	१७८४८	-	-	-	१७८४८	३४५८	१७५	४५६	७८	४१६७	६२३४
८.	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	-	४२०	१५६	४२	१८३	५३३५	५११६
९.	पौराडिकनी	४७	५१	१२७३	-	-	-	-	२०७१	८७३९	११२५	६०६	२०५३	१२५२३	८२६२
१०.	मौदा	-	-	-	-	-	-	-	-	५५९०	४	१६३	१२६५	७०२२	८२२
११.	उमरेड	-	-	-	३०५८४	-	-	-	३०५८४	२९०६	४६२	६४३	४१३	४४३४	३८९०
१२.	भिव्यापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	१५६२	२२	४१०	१६२	२१५६	९०४
१३.	कुही	-	-	-	-	-	-	-	-	१२३४	-	४५३	-	१६८७	१३३

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

::= तक्ता क्रमांक. ६. १३ ::=

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य

[वर्ष ३०. ६. ६२ ला संमनाच्या वर्गीकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भागभांडवल [रुपये]	राखीव आणि इतर निधी [रुपये]	खेती भांडवल [रुपये]
१	२	३	४	५	६	७
१.	<u>उत्पादक संस्था</u>					
१. १	ताखर कारखाने	३	१४९७५	९४४२१०	७७७७१	३३९५३५
१. २	इतर शैली त्रकिया संस्था	२४	११९२३	६०३७	७४२५	३१८०६
१. ३	चिक्कर संस्था	४८६	४१०६१	१६६४७	५७५७	१५२४१४
१. ४	सुतगिरण्या	८	६३९८	६७६३७	७४३६	२२५०५७
१. ५	इतर औद्योगिक संस्था	३५६	२९३३८	६३०४	२०२४	२८८२४
१. ६	दुग्ध व्यवसाय संस्था	२३७	११५२७	१०६१५	३६५०	९४४३
१. ७	दुग्ध व्यवसाय संघटना	१	११८	१२५७	४२७२	९९५३
१. ८	मत्स्य व्यवसाय संस्था/संघ	७७	७९५७	१८५३	१०३७	७०९३
१. ९	शैली संस्था	२४	७५१	३९	१२	९७०
१. १०	उपसा जल सिंचन संस्था	२७	२३९८	३६४	१६	३१४५०
१. ११	वन कामगार संस्था/संघ	३४	२२७९	१३७	१७९६	७५३११
१. १२	इतर	७१	५३४१	४३९१	१७५	९६७७
२.	<u>सामाजिक सेवा संस्था</u>					
२. १	ग्राहक भांडार	३३८	८७८५४	६३२२	३०२७	३३१९४
२. २	गृह निर्माण संस्था	१११७	६४७९८	१४२४६	५४९८	१३४५४८४
२. ३	कामगार कंत्रटदार संस्था/संघ	१०५	६५३२	६४१	३५७	५०८९
२. ४	परिवहन संस्था	८	३२४	८६	१२	८९३
२. ५	इतर	६२	४०४९	१८६४	२३१०	६०४८

- आधार:- १] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.
 २] प्रादेशिक उपसंचालक हातभाग, यंत्रभाग व सहकारी वस्त्रायोग, नागपूर
 ३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर
 ४] सहसंचालक, ताखर नागपूर.

: तक्ता क्रमांक - ६. १४ :: =

जिल्ह्यांतील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे महत्वाचे कार्य[वर्ष २०. ६. ९२ ला संपणा-या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
१	२	३	३	४
१.	<u>साखर कारखाने</u>	अ] गाळलेल्या उसाचे वजन	हजार टन	१२५
		ब] गाळलेल्या उसाची किंमत	लाख रुपये	३७५
		क] उत्पादीत साखरेचे वजन	हजार टन	१४९
		ड] उत्पादीत साखरेची किंमत	लाख रुपये	९४६२
२.	<u>प्राथमिक सहकारी संस्था</u>	अ] चालू भाग	संख्या	१०१८८
		ब] मूत खरेदी	लाख रुपये	१५११
		क] उत्पादन	लाख रुपये	४१३४
		ड] विक्री	लाख रुपये	४१६७
३.	<u>मूत गिरण्या</u>	अ] चात्यांची संख्या	संख्या १००	५२०
		ब] उत्पादीत मूत	हजार टन	५
४.	<u>इतर औद्योगिक संस्था</u>	अ] कच्चा माल खरेदी	लाख रुपये	५७
		ब] उत्पादन	लाख रुपये	६८
		क] विक्री	लाख रुपये	७४
५.	<u>दुग्ध व्यवसाय संस्था</u>	अ] खरेदीची किंमत	लाख रुपये	४७२
		ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये	६०२
६.	<u>दुग्ध नव्यवसाय संघटना</u>	अ] खरेदीची किंमत	लाख रुपये	३२६
		ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये	४१५
७.	<u>मत्स्य व्यवसाय संस्था</u>	अ] पकडलेल्या माश्यांची किंमत	लाख रुपये	७
		ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये	१०
८.	<u>मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था</u>	अ] पकडलेल्या माश्यांची किंमत	लाख रुपये	५
		ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये	६
९.	<u>शेती संस्था</u>	अ] कसलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	३
		ब] उत्पादन	लाख रुपये	१
१०.	<u>उपसा जल सिंचन संस्था</u>	अ] मिजलेले क्षेत्र	१०० हेक्टर	३१

= :: तक्ता क्रमांक - ६२४ [मुद्दे चालु] :: =

१	२	३	४	५
११.	<u>वन कामगार संस्था</u>	अ] दिलेली कुणे ब] वन उत्पादनाची किंमत	संख्या लाख रुपये	निरंक निरंक
१२.	<u>घाऊक ग्राहक भांडारे</u>	अ] खरेदीची किंमत ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	२८७ २९२
१३.	<u>प्राथमिक ग्राहक भांडारे</u>	अ] खरेदीची किंमत ब] विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	९१७ ९४५
१४.	<u>गृह निर्माण संस्था</u>	अ] बांधलेल्या घरांची किंवा गाळ्यांची संख्या	संख्या १००	३७
१५.	<u>कामगार कंत्राटदार संस्था</u>	अ] वषात हाती घेतलेली कामे ब] हाती घेतलेल्या कामांची अंदाजीत किंमत क] दिलेली मजुरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	२०५ २९२ ५५

- आधार :-
- १] जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.
 - २] प्रादेशिक उन्नतचालक, हातमाग, यंत्रमाग व सहकारी वस्त्रोद्योग, नागपूर.
 - ३] जिल्हा दुग्ध व्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.
 - ४] सहसंचालक, साखर, नागपूर.

जिल्ह्यातील नियंत्रित बाजार वेठांची माहिती [३० जून १९९२ ला संपूर्ण-या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर				[परिमाण-टनामध्ये मुल्य - हजार रुपये]														
अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बाजार वेठेचे नाव	बाजार वेठेचा प्रकार	उप- बाजार वेठांची संख्या	वार्षिक आवक													
					१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
					भात [धान]		तांदूळ		गहू		ज्वारी		कामूस					
					परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य	परिमाण	मुल्य
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	
जिल्हा एकूण					३१	७३४	३५८०	५३८५३	३३१०४९	१५४१३	७३७५१	७३८८	३६०५६	३०८४३	१७१३५८			
तालुका																		
१.	नागपूर	नागपूर	कृषि उत्पन्न	१	-	-	५०९२१	३०५४७६	८१३९	३९५३३	३९०३	१३३८७	९१८८	७६३७२				
२.	हिंगणी		बाजार समिती															
३.	कामठी																	
४.	काटोल	काटोल	"-	१	-	-	-	-	८३	३८८	७०२	२४१२	६५८	५४६९				
५.	नरखेड	नरखेड	"-	२	२५३	८९५	-	-	-	-	२८	९५२	-	-				
६.	सावनेर	सावनेर	"-	१	-	-	१६०८	८०१५	४०१५	१८७७०	२६०२	९११५	३२२२	२५७८१				
७.	कळमेघवर	कळमेघवर	"-	२	-	-	-	-	-	-	२	६	१६१८	१२८३४				
८.	रामटेक	रामटेक	"-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
९.	धारशिवनी	धारशिवनी	"-	१	४६५	१६३५	-	-	२२५९	१०५६१	८	३०	१३४७	१०८५०				
१०.	मौदा	मौदा	"-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
११.	उमरेड	उमरेड	"-	३	१६	५०	११३६	६५९०	५४८	२७०७	४१	१४८	४८१०	३९९४२				
१२.	भिवावूर	भिवावूर	"-	१	-	-	१८६	९५७	३६८	१७८७	-	-	-	-				
१३.	कुडी	मांढळ	"-	१	-	-	२	११	१	५	२	६	-	-				

क्रमशः.....

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बाजार पेठेचे नाव	बाजार पेठेची प्रकार	उप- बाजार पेठांची संख्या	वार्षिक आंकडे										
					६ तूर		७ मुगड		८ उड्ड		९ हरभरा		१० जवत		
१	२	३	४	५	६ परिमाण मुल्य	७ परिमाण मुल्य	८ परिमाण मुल्य	९ परिमाण मुल्य	१० परिमाण मुल्य	११ परिमाण मुल्य	१२ परिमाण मुल्य	१३ परिमाण मुल्य	१४ परिमाण मुल्य	१५ परिमाण मुल्य	
जिल्हा एकूण					२१	८४१०	८९४१९	४१७	३००३	३८३	१९७६	५१४७	३३३३७	१३१३	१८९९४
तालुका															
१.	नागपूर	नागपूर	कृ. उ. बा.	९	५१८८	५५५५५	४००	२८७६	१५६	१०९८	३२२८	२०४३३	११२९	१५१६५	
२.	हिंगणा	नागपूर	कृ. उ. बा.												
३.	कामठी	नागपूर	कृ. उ. बा.												
४.	काटोल	काटोल	"	१	१७८	२०३१	१२	२०	७४	५२१	५०३	३१८४	-	-	
५.	नरखेड	नरखेड	"	२	-	-	-	-	१	७	-	-	-	-	
६.	सावनेर	सावनेर	"	१	१६४१	१७६३२	१	७	५	३६	९३२	५६५०	१	१३४३	
७.	कळमेश्वर	कळमेश्वर	"	२	१	९	-	-	-	-	-	-	-	-	
८.	रामटेक	रामटेक	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
९.	गार शिवनी	गार शिवनी	"	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
१०.	मौदा	मौदा	"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
११.	उमरेड	उमरेड	"	३	११३४	११४५२	३	२३	३९	२६५	४६६	२९५०	१२१	१६४९	
१२.	भिवानूर	भिवानूर	"	१	१३८	१३५६	१	७	६	४२	३	१८	२१	२८८	
१३.	कुही	भाटल	"	१	१४०	१३८४	-	-	१	७	१५	९२	४१	५४९	

= :: तक्ता क्रमांक - ६.१५ [पृष्ठे चालू] :: =

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	बाजार/ पेठेचे नांव	बाजार/ पेठेचा प्रकार	उप-बाजार/ पेठांची संख्या	वार्षिक आवक													
					११ भुईमुग	१२ तिळ	१३ सायाबिन	१४ मुकलली	१५ मिरची	१६ संत्री	१६ एकूण							
१	२	३	४	५	२६ परिमान	२७ मुल्य	२८ परिमान	२९ मुल्य	३० परिमान	३१ मुल्य	३२ परिमान	३३ मुल्य	३४ परिमान	३५ मुल्य	३६ परिमान	३७ मुल्य		
जिल्हा एकूण					२१	१७४४	१८५२८	६५	१०३४	६०२७३	४७६८४६	१२२४६	५६४८२०	३६२३६	१३७४८९	२३२६६४	१२३२१२०	
तालुका																		
१.	नागपूर	नागपूर	कृ. उ.	२	५८१	६२०५	४६	७२५	३६५८७	२८५२६७	१७२०३	५२७१७३	१६०७४	५२४७४	१५३४४३	१४०८७३२		
२.	द्विगणा	नागपूर	कृ. उ.	२	५८१	६२०५	४६	७२५	३६५८७	२८५२६७	१७२०३	५२७१७३	१६०७४	५२४७४	१५३४४३	१४०८७३२		
३.	कामठी	नागपूर	वा. सं.	२	५८१	६२०५	४६	७२५	३६५८७	२८५२६७	१७२०३	५२७१७३	१६०७४	५२४७४	१५३४४३	१४०८७३२		
४.	काटोल	काटोल	"-	१	४२५	४५३२	२	३०	७४४	५७६८	-	-	४६२०	१६४१५	८०७१	४०८४७		
५.	नरखेड	नरखेड	"-	२	२७७	२२८७	-	-	३६१	२८१२	-	-	१२१५८	४७१०७	१३०७८	५४७६०		
६.	सावनेर	सावनेर	"-	१	४६१	४७२७	१०	१४२	१०१६	७२४२	-	-	१५२०	५७६७	१७१०४	१०५०११		
७.	कळमेश्वर	कळमेश्वर	"-	२	-	-	-	-	२	१२६	-	-	२४२४	८७२६	४०४७	२१७०१		
८.	रामटेक	रामटेक	"-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
९.	भारशिवनी	भारशिवनी	"-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	४०७२	२३०७६		
१०.	मौदा	मौदा	"-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
११.	उमरेड	उमरेड	"-	३	५	-	६	११५	१७३५७	१३७२२२	२२२	८३४४	-	-	२५२६६	२१२१५७		
१२.	भिवणूर	भिवणूर	"-	१	-	-	-	-	२२७६	२२२१०	६०४	१६२१२	-	-	४३०३	४३५७७		
१३.	कुही	कुही मांडळ	"-	१	-	-	१	१५	१२३०	१४७२२	४४०	१२४६१	-	-	२५७३	२२३२२		

टीप :- संत्री "वैलगाडी" परिमाणात दिले आहेत.

अग्रधार :- जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक ६.१६ ==

जिल्ह्यांतील सावकारांचा संख्या आणि त्यांनी दिलेले कर्जे
[३१ जुलैला संपणा-या वर्षासाठी वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	सावकारांची संख्या	व्यापारांना दिलेले कर्जे	व्यापा-या व्यतिरिक्त दिलेले कर्जे	एकूण
१	२	३	४	५	६
	जिल्हा एकूण	७६३	२३५९	२३१८१७	२३४१७६
	तालुका				
१.	नागपूर [शहर]	५३४	-	१८६९६३	१८६९६३
२.	नागपूर [ग्रामीण]	८	-	१६७६	१६७६
३.	हिंगणा	६	-	८१	८१
४.	कामठी	२९	-	६७६०	६७६०
५.	काटोल	१३	-	७२३६	७२३६
६.	नरखेड	३	६४६	-	६४६
७.	सावनेर	१८	-	३२०४	३२०४
८.	कळमेश्वर	१	-	-	-
९.	रामटेक	१८	-	१५२९	१५२९
१०.	पारशिवनो	१०	-	११८	११८
११.	मौदा	८	-	१८९	१८९
१२.	उमरेड	७३	६२६	१९०६४	१९६९०
१३.	भिवानूर	१९	-	२३२९	२३२९
१४.	कुही	२३	१०८७	२६६८	३७५५

टिप :- कमी आकडेवारी दिलेला-या तालुक्यामध्ये यावर्षी परवाना रद्द करण्यात आलेले आहेत.

आधार :- जिल्हा उपनिबंध सहायरी संस्था, नागपूर.

==: तक्ता क्रमांक - ७.१ ==

-१३४-

सार्वजनिक संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकावार माहिती [१९९१ वर्ष]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	संस्था					खाटांची संख्या [त्यापैकी]			उपचार केलेले आंतररक्षण उपचार केलेले बाह्य- [संख्या श्रेकड्यात] रक्षण [संख्या श्रेकड्यात]						
		रुग्णा- लये	दवा- खाने	प्रसूती- गृहे	पाथ- मिक आरोग्य वैद्य केंद्र	डॉक्टर व परिचा- रिका	स्कूण	स्त्रिया- साठी	मुलासाठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
	जिल्हा स्कूण तालुका	२९	१३५	२६	४८	८८३	१९१६	५०६२	२१२२	५५३	१५०५	१६७७	३८४	३४१६६	४०११८	१९७२२
१.	नागपूर	११	७१	१०	३	७०१	१३८६	४१९४	१७८०	५०३	११९७	१११४	२०९	२०१२०	३४९८८	१६४१३
२.	हिंगणा	-	६	-	४	१४	३६	४६	१६	-	४	१	-	५८९	६२२	१६६
३.	कामठी	३	३	३	२	१७	५४	८७	५३	-	२४	१४०	२४	४६२	७८४	३५५
४.	काटोल	२	७	२	३	१५	३९	५०	२२	-	५६	२५७	३	२५०	३०७	२२९
५.	नरखेड	२	९	२	४	१४	४३	११९	३६	-	१०	६	-	२९०	४०४	१७१
६.	सावनेर	२	३	२	५	१४	५७	८९	३०	१०	९०	१०७	६२	५७३	६०५	५०९
७.	कळमेश्वर	-	४	२	३	८	३०	४८	१२	-	२	५	१	२७६	२८१	३४०
८.	रामटेक	३	२	२	५	१५	५३	११३	४६	१५	१७	१६	६	४६६	५५४	४७३
९.	पारभिंदनी	२	४	१	६	२५	६३	८४	४०	१०	१५	१७	४	३४४	५३२	३२७
१०.	मोडा	-	५	-	३	१०	३०	३४	१२	-	१	१	-	१९५	१०६	१२९
११.	उमरेड	२	४	१	४	११	३७	७८	३६	१०	५	४	१	१५७	२८२	२३०
१२.	भिवापूर	-	४	-	३	११	२८	४१	१२	-	२	३	-	११०	२१८	१२५
१३.	कुही	२	१३	१	४	२८	६०	७९	२७	५	१२	६	४	३३४	४३५	४५५

टीप :- यांतील संस्थांची माहिती सुधारित आहे.

आधार :- जिल्हयांतील शासकिय, जिल्हा परिषद व नगर परिषद संस्था.

नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्युंची संख्या [१९८९ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/पंचायत समिती/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्माची संख्या			नोंदणी केलेल्या मृत्युंची संख्या			बाल मृत्युंची संख्या		
			मुख्य	स्त्रिया	एकूण	मुख्य	स्त्रिया	एकूण	मुख्य	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
नागपूर जिल्हा		एकूण	३४३७०	३१०१८	६५३८८	१०९९०	७३१७	१८३०७	८६७	६७२	१५३९
		ग्रामीण	९६३६	८५११	१८१४७	३२९७	२६२९	५९२६	३१४	२८३	५९७
		नागरी	३४७३४	३२५०७	४७२४१	७६९३	४६८८	१२३८१	५५३	३८९	९४२
<u>पंचायत समिती/तालुका</u>											
१.	नागपूर	एकूण	१९७४६	१८०५७	३७८०३	६९२५	४२८३	११२०८	५४४	३७२	९१६
		ग्रामीण	४५७	४२५	८८२	१९४	१२३	३१७	१९	७	२६
		नागरी	१९२८९	१७६३२	३६९२१	६७३१	४१६०	१०८९१	५२५	३६५	८९०
२.	दिंगणा	एकूण	८२९	८०५	१६३४	२३४	१६५	३९९	२३	२८	५१
		ग्रामीण	८२९	८०५	१६३४	२३४	१६५	३९९	२३	२८	५१
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	एकूण	२६१६	२२१०	४८२६	४६०	२७१	७३१	२८	२०	४८
		ग्रामीण	६२५	४९१	१११६	१७५	१५४	३२९	२०	१८	३८
		नागरी	१९९१	१७१९	३७१०	२८५	११७	४०२	८	२	१०
४.	काटोल	एकूण	१३८०	११८३	२५६३	४२६	३४५	७८१	२७	३०	५७
		ग्रामीण	८२५	६९४	१५१९	३४२	३८६	६३५	२७	३०	५७
		नागरी	५५५	४८९	१०४४	८४	५९	१४६	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
५	नरखेड	एकूण	११२४	२८०	२१०४	३४५	२४८	५२३	१७	१४	३१
		ग्रामीण	६३१	५४०	११७१	२६१	२००	४६१	१६	१४	३०
		नागरी	४९३	४४०	९३३	८४	४८	१३२	१	-	१
६	सावनेर	एकूण	१९३३	१७४३	३६७६	५१४	३५७	८७१	४८	३८	८६
		ग्रामीण	१००५	९००	१९०५	३३१	२४४	५७५	३५	२५	६०
		नागरी	९२८	८४३	१७७१	१८३	११३	२९६	१३	१३	२६
७	कळमेव	एकूण	८९४	७९६	१६९०	२७९	२०५	४८४	१९	१९	३८
		ग्रामीण	६०५	५४६	११५१	२०४	१६५	३६९	१९	१८	३७
		नागरी	२८९	२५०	५३९	७५	४०	११५	-	१	१
८	रामटेक	एकूण	१०९२	९४५	२०३७	३०७	२४९	५५६	२८	३५	६३
		ग्रामीण	७७९	६६७	१४४६	२४३	२००	४४३	२३	३१	५४
		नागरी	३१३	२७८	५९१	६४	४९	११३	५	४	९
९	वारशिवनी	एकूण	१०३५	८८०	१९१५	२३७	२२१	४५८	१९	२५	४४
		ग्रामीण	८१०	६७१	१४८१	१९२	१८४	३७६	१८	२४	४२
		नागरी	२२५	२०९	४३४	४५	३७	८२	१	१	२
१०	मौदा	एकूण	८६०	७४१	१६०१	२६६	२१३	४७९	२९	२५	५४
		ग्रामीण	८६०	७४१	१६०१	२६६	२१३	४७९	२९	२५	५४
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-

:: तपता क्रमांक - ७.२ [मुदे चालु] :: =

-१३७-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
११.	उमरेड	स्कूण	१२१८	११७९	२३९७	३५४	२५३	६०७	१६	१८	३४
		ग्रामीण	५६७	५३२	१०९९	२१५	१८८	४०३	१६	१५	३१
		नागरी	६५१	६४७	१२९८	१३९	६५	२०४	-	३	३
१२.	भिवानूर	स्कूण	७०१	६५७	१३५८	२५५	१९२	४४७	३७	१७	५४
		ग्रामीण	७०१	६५७	१३५८	२५५	१९२	४४७	३७	१७	५४
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	स्कूण	९४२	८४२	१७८४	३७८	३१५	६९३	३२	३१	६३
		ग्रामीण	९४२	८४२	१७८४	३७८	३१५	६९३	३२	३१	६३
		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जिवन विषयक आकडेवारी केंद्र मुणे.

= :: तक्ता क्रमांक - ७.३ :: -

विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या [१९८९ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	दिवताम	घटकी	देवी	क्षय	न्युमोनिया	अमांश	हृदय	विषय	कर्क	श्वसन	आत्म-	असघात	इतर	इतर	एकूण
						अतिसार	विकार	ज्वर	रोग	क्रिये-	हत्या	रहदारी	इतर	कारणे	मृत्यु
						व गॅस्ट्रो				संबंधाचे		वाहतुकीचे	असघात		
										रोग		असघात			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१.	-	१	-	५७८	४८८	१२९	११३४	५०	४०८	६०८	८२	२११	११४४	१३४७४	१८३०७

आधार :- उपसंचालक, आरोग्य सेवा, राज्य आरोग्य माहिती व जीवनाविषयक आकडेवारी केंद्र, पुणे.

=:: तक्ता क्रमांक ७.४ ::=

-१३९-

माताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	ग्रामीण नागरी एकूण	त्रिगुणीलस तीसरा डोज [डी.पी.टी.]	पोलीओहे	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी [डी.टी.]	विषम-			
								ज्वर	१० वर्षे	१६ वर्षे	गरोदर स्त्रिया
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
<u>तालुका</u>											
१.	नागपूर	ग्रामीण	३१३९	३०२८	३३३३	३२३८	२८९४	-	२४२३	२४२३	३३१३
		नागरी	५०४२०	५२२३५	६५३६१	५०४०३	४३१२८	-	१०४७०	४००१६	५३५९५
		एकूण	५३५५९	५५२६३	६८६९४	५३६४१	४६०२२	-	१२८९३	४२४३९	५६९०८
२.	हिंगणा	ग्रामीण	३०३९	३१६६	३००९	२८९१	२२५४	-	२४५७	२१३९	३०६६
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	३०३९	३१६६	३००९	२८९१	२२५४	-	२४५७	२१३९	३०६६
३.	कामठी	ग्रामीण	२७१९	२७१९	२६०३	२५८५	१८३९	-	१६७९	१५३४	२७८२
		नागरी	२६१५	२७०७	३२१३	२५८३	१९४३	-	२२८३	२२७२	२८१५
		एकूण	५३३४	५४२६	५८१६	५१६८	३७८२	-	३९६२	३८०६	५५९७
४.	काटोल	ग्रामीण	२९३३	३०३२	२९३७	२९३७	२४०६	-	२०७८	२०५३	३०७५
		नागरी	६८२	६३१	७५०	५४२	६१३	-	४४९	४५६	५२५
		एकूण	३६१५	३६६३	३६८७	३४७९	३०१९	-	२५२७	२५०९	३६००

क्रमशः.....

::: तक्ता क्रमांक ७.४ [पूढे चालू] :::

-१४०-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
५.	नरखेड	ग्रामीण	३८२६	३८२६	३६०७	३७३७	३२०१	-	२९०६	२७२८	४५८६
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	३८२६	३८२६	३६०७	३७३७	३२०१	-	२९०६	२७२८	४५८६
६.	सावनेर	ग्रामीण	११८८८	४२३८	४४२३	४०९२	३४१७	-	३१५४	३१९४	४६३४
		नागरी	५४०	४५०	८९७	३९६	४१०	-	४२९	३१०	५४६
		एकूण	१२४२८	४६८८	५३२०	४४८८	३८२७	-	३५८३	३५०४	५१८०
७.	कळमेश्वर	ग्रामीण	२७२८	२५६९	२६१०	२३३३	२२५७	-	२०१८	२००७	२७९९
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	२७२८	२५६९	२६१०	२३३३	२२५७	-	२०१८	२००७	२७९९
८.	रामटेक	ग्रामीण	२९५८	२९७०	२७६१	२९०७	२६७४	-	२५६९	२११९	२९५७
		नागरी	३४९	३४९	५२१	४२८	४४०	-	४१८	४४२	१५८
		एकूण	३३०७	३३१९	३२८२	३३३५	३११४	-	२९८७	२५६१	३११५
९.	पारशिवनी	ग्रामीण	३४९७	३४१२	३३९६	३३०२	२८८७	-	२३५८	२४७४	३६४८
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	३४९७	३४१२	३३९६	३३०२	२८८७	-	२३५८	२४७४	३६४८
१०.	मौदा	ग्रामीण	३१५८	३१९५	३२९४	३११६	२४२७	-	२३७४	२१५५	३२८४
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	३१५८	३१९५	३२९४	३११६	२४२७	-	२३७४	२१५५	३२८४

क्रमशा:.....

::: तक्ता क्रमांक ७.४ [पुढे चालू] :::

-१४१-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
११.	उमरेड	ग्रामीण	२४७३	२४९४	२४९२	२५४७	२१०४	-	१८६०	२६८०	२९३५
		नागरी	६८०	६१७	१०३८	७३६	५९१	-	११५७	७८५	७५६
		एकूण	३१५३	३१११	३५३०	३२८३	२६९५	-	३०१७	३४६५	३६९१
१२.	भिवानूर	ग्रामीण	२३३६	२३३६	२४४५	२२४१	१७९४	-	२२२३	२०१०	२६५२
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	२३३६	२३३६	२४४५	२२४१	१७९४	-	२२२३	२०१०	२६५२
१३.	कुही	ग्रामीण	३०२७	३०२१	२८४१	२८७०	२४९३	-	२७११	२४६६	३२८६
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	३०२७	३०२१	२८४१	२८७०	२४९३	-	२७११	२४६६	३२८६
जिल्हा बेरीज		ग्रामीण	४७७९१	४७०७६	३९७५१	३८७९६	३२६४७	-	३०८१०	२९९८२	४३०१७
		नागरी	५५२८६	५६९८९	७१७८०	५५३८८	४७१२५	-	१५२०६	४४२८३	५८३९५
		एकूण	१०३०७७	१०३०६५	१११५३१	१०४१८४	७९७७२	-	४६०१६	७४२६५	१०१४१२

टिप :- १] नरखेड व कळमेश्वर तालुक्यातील नागरी मधील आकडेवारी ही ग्रामीण आकडेवारी मध्ये समाविष्ट आहे.
२] ती स्वतंत्ररित्या उपलब्ध नाही.

आधार :- १] जिल्हा स्वास्थ्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.
२] स्वास्थ्य अधिकारी, महानगर पालिका, नागपूर.

जिल्ह्यांतील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या [३१.३.१९९२ रोजीची]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	३१ मार्च ९२ रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लूप पध्दती [आय. यु. सी. डी] संख्या	जननक्षम जोडण्यांची संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा एकूण	एकूण	७२	११०६	२२८५८	२३९५४	२२०८७	२४१८७८
		ग्रामीण	४५	६७५	१०३०७	१०९७२	९५९६	२१०५००
		नागरी	२७	४३१	१२५५१	१२९८२	१२४९१	३०५७८
	<u>तालुका</u>							
१.	नागपूर	एकूण	२२	४२९	११५७१	११९९०	११७८२	४८६६६
		ग्रामीण	२	४१	६६४	६९५	५७९	१८०८८
		नागरी	२०	३८८	१०९०७	११२९५	११२०३	३०५७८
२.	दिंगणा	एकूण	४	३५	९३६	९७१	६८६	१५९१६
		ग्रामीण	४	३५	९३६	९७१	६८६	१५९१६
		नागरी	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	एकूण	३	१२	१३६६	१३७८	१३२७	१४७८२
		ग्रामीण	२	४	७१९	७२३	६००	१४७८२
		नागरी	१	८	६४७	६५५	७२७	उ. ना.
४.	काटोल	एकूण	४	८०	१०४४	११२४	९५२	१६८८३
		ग्रामीण	३	७२	८२९	९०१	७६९	१६८८३
		नागरी	१	८	२१५	२२३	१८३	उ. ना.

क्रमशा:.....

= :: तज्जा क्रमांक - ७.५ [पुढे चालू] :: =

-१४३-

१	२	३	४	५	६	७	८	९
५.	नरखेड	सकूण	५	७४	८९८	९७२	९२७	१८२५६
		ग्रामीण	७	७४	८९८	९७२	९२७	१८२५६
		नागरी	१	-	-	-	-	-
६.	सावनेर	सकूण	६	२२	१२७९	१३०१	११८७	२०६८३
		ग्रामीण	५	१०	९३३	९३५	१०८०	२०६८३
		नागरी	१	१०	३५६	३६६	९८	उ. ना.
७.	कळमेश्वर	सकूण	४	४६	७४८	७९४	६१५	१३७२१
		ग्रामीण	३	४६	७४८	७९४	६१५	१३७२१
		नागरी	१	-	-	-	-	-
८.	रामट्रेक	सकूण	५	१३९	८८२	१०२१	८४२	१५५७२
		ग्रामीण	४	१३०	६८९	८१९	७४२	१५५७२
		नागरी	१	९	१९३	२०२	१००	उ. ना.
९.	पारशिवनी	सकूण	५	७०	९१४	९८४	८३१	१८३६६
		ग्रामीण	५	७०	९१४	९८४	८३१	१८३६६
		नागरी	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	सकूण	३	३३	६५१	६८४	७०४	१६१४२
		ग्रामीण	३	३३	६५१	६८४	७०४	१६१४२
		नागरी	-	-	-	-	-	-

क्रमशः.....

==: तक्ता क्रमांक ७.५ [पूढे चालू] ==

-१४५-

१	२	३	४	५	६	७	८	९
११.	उमरेड	एकूण	५	७८	११२१	११२२	८०२	१२८११
		ग्रामीण	४	७०	८८८	९५८	६२२	१२८११
		नागरी	१	८	२३३	२६४	१८०	उ.ना.
१२.	भिवार	एकूण	३	३२	६२०	६५२	५५७	१२६६२
		ग्रामीण	३	३२	६२०	६५२	५५७	१२६६२
		नागरी	-	-	-	-	-	-
१३.	कुही	एकूण	३	४२	८२८	८७७	८७६	१६६११
		ग्रामीण	३	४२	८२८	८७७	८७६	१६६११
		नागरी	-	-	-	-	-	-

टिप :- १] नरखेड व कळमेश्वर तालुक्यातील नागरी भागाची आकडेवारी त्या त्या तालुक्याच्या ग्रामीण भागाच्या आकडेवारीत अंतर्भूत केलेली आहे.

२] उ.ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- १] जिल्हा स्वास्थ अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

२] स्वास्थ अधिकारी, महानगरपालिका, नागपूर.

= :: लक्षता क्रमांक ८.१ :: =

१९८१ च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/ तालुका	एकूण ग्रामीण नागरी	साक्षरांची संख्या [हजारत]			साक्षरतेची टक्केवारी		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९
	जिल्हा एकूण	एकूण	८५८	५५५	१४१२	६३.७४	४४.६२	५४.५६
		ग्रामीण	३०१	१६२	४६३	५२.१८	२९.८८	४१.३८
		नागरी	५५६	३९३	९४९	७२.४२	५६.०३	६४.६०
	<u>तालुका</u>							
१.	नागपूर	एकूण	४८९	३५०	८३८	७१.८३	६६.१८	६४.३५
		ग्रामीण	२३	१२	३५	५२.७०	३१.८६	४२.७९
		नागरी	४६६	३३७	८०३	७३.१०	५७.७८	६५.७८
२.	दिंगणा	एकूण	२३	१२	३५	५३.५३	२९.७५	४२.१९
		ग्रामीण	२३	१२	३५	५३.५३	२९.७५	४२.१९
		नागरी	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	एकूण	५७	३४	९१	६४.५३	४३.३१	५४.५९
		ग्रामीण	२४	१४	३८	५६.७०	३६.८३	४७.००
		नागरी	३३	२०	५३	७१.६७	५०.१३	६१.८४
४.	कांटोल	एकूण	३६	२२	५८	५७.२६	३७.६३	४७.७४
		ग्रामीण	२७	१६	४३	५४.१८	३४.१०	४४.४२
		नागरी	९	६	१५	६९.६०	५२.१७	६१.२५
५.	नरखेड	एकूण	३५	२१	५६	५८.६४	३८.४६	४८.८३
		ग्रामीण	२७	१६	४३	५६.७८	३६.८३	४६.९६
		नागरी	८	५	१३	६६.१०	४५.९५	५६.३३
६.	सावनेर	एकूण	४३	२४	६६	५७.७९	३४.९६	४६.८१
		ग्रामीण	२९	१५	४४	५३.८७	३०.३४	४२.५७
		नागरी	१३	९	२२	६८.९५	४८.०२	५८.८५
७.	कळमेश्वर	एकूण	२४	१४	३८	५९.०४	३७.११	४८.४४
		ग्रामीण	१९	१०	२९	५६.३३	३४.५०	४५.७४
		नागरी	६	४	९	६९.८८	४८.००	५३.१६

क्रमशः

== :: तपता क्रमांक ८.१ [पुढे चालू] ==

१	२	३	४	५	६	७	८	९
८.	रामटेक	एकूण	३०	१४	४४	५२.१०	२५.८४	२९.४२
		ग्रामीण	२४	१०	३४	४८.७६	२२.५२	३६.१०
		नागरी	६	४	१०	७०.९३	४४.४४	५८.०८
९.	पारशिवनी	एकूण	२६	१३	३९	४८.७७	२७.००	३८.४६
		ग्रामीण	२२	११	३३	४७.४१	२५.४८	३७.०५
		नागरी	४	२	६	५८.७३	३७.९२	४८.७६
१०.	मौदा	एकूण	२१	११	३२	५०.२४	२६.६७	३८.६७
		ग्रामीण	२१	११	३२	५०.२४	२६.६७	३८.६७
		नागरी	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	एकूण	३३	१८	५१	५७.००	३२.५०	४५.०३
		ग्रामीण	२२	११	३३	५२.९१	२८.३५	४०.८९
		नागरी	१२	७	१९	६६.६७	४२.४२	५४.८७
१२.	भिकापूर	एकूण	१७	९	२६	४८.४३	२६.२४	३७.४६
		ग्रामीण	१७	९	२६	४८.४३	२६.२४	३७.४६
		नागरी	-	-	-	-	-	-
१३.	कुडी	एकूण	२४	१३	३७	४७.०१	२७.४७	३६.७१
		ग्रामीण	२४	१३	३७	४७.०१	२७.४७	३६.७१
		नागरी	-	-	-	-	-	-

टिप :- आकडे पुर्णकित केल्यामुळे बेरजा जुळणार नाही.

आधार :- १९८१ जनगणना प्रकाशन

= :: तक्ता क्रमांक - ८.२ :: =

शैक्षणिक संस्था, शिक्षकांची व विद्यार्थ्यांची संख्या [१९८९-९० वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	शैक्षणिक संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक		विद्यार्थ्यांची
			एकूण	प्रशिक्षित	संख्या एकूण
१	२	३	४	५	६
अ]	पूर्व प्राथमिक शाळा	८८	१६२ [१६२]	१६२ [१६२]	६०३५
ब]	प्राथमिक शाळा				
१]	एक शिक्षकी शाळा	४३०	४३७ [२६]	४२९ [२६]	१२२७६
२]	कनिष्ठ प्राथमिक शाळा	११३१	५४९१ [३४१९]	५२६१ [३२२७]	२२९८०१
३]	उच्च प्राथमिक शाळा	५३१	४२३९ [२२०४]	३९९७ [१९९७]	१७४२९५
	एकूण [ब] [१-२-३]	२०९२	१०१६७ [५६४९]	९६८७ [५२५०]	४१६३७२
क]	माध्यमिक शाळा	४०८	५९५३ [२२७२]	५५०७ [२१३८]	१७९२०१
ड]	उच्च प्राथमिक शाळा	११४	३८४७ [१३६१]	३७४५ [१३३६]	१२६८५४
इ]	सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालय [कलाशास्त्र/वाणिज्य]	३६	१७६० [५८५]	-	५७७०६
	एकूण	२७३८	२१८८९ [१००२९]	१९१०१ [८८८६]	७८६१६८

टीप :- स्तंभ ४ व ५ मधील कंसातील आकडे स्त्री शिक्षकांची संख्या दर्शविताने.

आधार:- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन पुणे.

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तर निहाय संख्या आणि

मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी [३०.१.८९ याव्याकिरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या									
		पूर्व प्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक		सामान्य शिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१.	पूर्व प्राथमिक	६०३५	३०३२	४८८६	२१२२	२०७	५५	-	-	१११२८	५२१६
२.	इयत्ता १ ते ४	-	-	३४२१७२	१६७०३०	३५१५	१४१०	-	-	३५२६८७	१६८४४०
३.	इयत्ता ५ ते ७	-	-	६२३१४	२८५१७	१३५५६५	५२८४३	-	-	१२७८७२	८८३६०
४.	इयत्ता ८ ते १०	-	-	-	-	१४६३६३	६२०२०	-	-	१४६३६३	६२०२०
५.	इयत्ता ११ ते १२	-	-	-	-	२०४०५	७६४१	२३२७४	२६१२	४४३७२	१७२६०
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	-	-	-	-	-	-	३३७३२	१४२४२	३३७३२	१४२४२
	एकूण	६०३५	३०३२	४१६३७२	१२७६७६	३०६०५५	१३०२६२	५७७०६	२३८६८	७८६१६८	३५५५४५

कुमशा:.....

= :: तक्ता क्रमांक - ८.३ [पुढे चालू] :: =

-१४९-

मागास वर्गीय विद्यार्थी

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	अनुसूचित जाती		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०
१.	पूर्व प्राथमिक	२१६४	९८५	१८७१	७६६	४१२४	२१२८	८१५९	३८७९
२.	इयत्ता १ ते ४	७८८४३	३७१३७	६२०८२	२९६७१	१५२४४१	७१८९०	२९३३७२	१३८६९८
३.	इयत्ता ५ ते ७	४६०९०	१९९१९	२७३६७	११६४८	८२६६५	३८६१९	१५६१२२	७०१८६
४.	इयत्ता ८ ते १०	३३४०१	१३८२३	१६०८४	६३०४	५९४५०	२५९५७	१०८९३५	४६०८४
५.	इयत्ता ११ ते १२	१०३२१	३८०३	३३५६	१०७७	१७३००	७०६६	३०९७७	११९४६
६.	उच्च माध्यमिक नंतर	८४७०	३११९	१९६३	६९४	११९०३	४७८४	२२३३६	८५९७
एकूण		१८९२९५	७८७८६	११२७२३	५०१६०	३२७८८३	१५०४४४	६१९९०१	२७९३९०

आधार :- शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र शासन मुणे.

इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था [१९८८-८९ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	संस्थेचे प्रकार	संस्थांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या												एकूण शिक्षक	
			मागास वर्गीय जाती		मागास-वर्गीय जमाती		इतर मागास वर्गीय जाती		एकूण मागास वर्गीय जाती		बिगर मागास वर्गीय जाती		एकूण एकूण		एकूण शिक्षक	एकूण स्त्री शिक्षिका
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१.	शिक्षण विषयक मदती महावि. महाविद्यालये	५	११४	४३	३६	१५	२३१	७३	३८१	१३१	८१०	१८७	११९१	३१८	६४	१८
२.	विधी मदती महाविद्यालये	१	२११	३३	४८	१२	४३९	१०१	६९८	१४६	८९०	२५१	१५८८	३९७	९	२
३.	वैयक्तिक महाविद्यालये	२	२२९	९२	१३	६	२४०	८३	४८२	१८१	१०३३	४५७	१५१५	६३८	३१२	११९
४.	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	२	१०१	४९	१८	६	९४	५०	२१३	१०५	३२२	१८२	५३५	२८७	८३	१९
५.	औषध निर्माण मदती	१	५	१	१	१	१०	२	१६	४	१५८	२४	१७४	२८	१०	-
६.	औषध निर्माण मदतीका	३	३४	५	२२	-	७५	७	१३१	१२	१३४	२०	२५५	३२	१९	३
७.	अभियांत्रिकी मदती	६	२७४	४	८८	८	२४७	२१	६०९	३३	३९०८	२८०	४५१७	३१३	३४०	४८
८.	इतर															
	अ) तंत्रनिकेतन	१६	१८७	५९	१३१	३१	५२०	६९	८३८	१५९	३४६७	३६६	४३०५	५२५	२४०	५४
	ब) आय. टी. आय	७	८५	३७	३१	६	२७९	३६	३९५	७९	६०	१३	४५५	९२	३५	२
	ज) डी. एड	१०	१६४	९२	५६	२९	४११	१८९	६३१	३१०	४६६	३२८	१०९७	६३८	८६	५३
	ड) जी. सी. टी.	२	५	३	३	१	१९	३	२७	७	५८	११	८५	१८	१०	-

टीप :- १] अनु. क्र. १ ते ४ व ८ क, ड ची माहिती ८८-८९ वर्षाकरिता अमुन अनु. क्र. ५, ६, ७ व ८ अ ची माहिती ८९-९० वर्षाकरिताची आहे. ८ ब ची माहिती ८८-८९ वर्षाकरिता देण्यांत आली आहे.

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुं.पे.

= :: तक्ता क्रमांक - ८.५ :: =

आर्थिक-दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणारी मोक्त शिक्षणाची सवलत

[१९८८-८९ वर्षांकरिता प्रत्यक्ष आणि १९८९-९० वर्षांकरिता अंदाजीत]

जिल्हा - नागपूर.

लाभार्थींची संख्या

वर्ष	माध्यमिक	कनिष्ठ महाविद्यालये [११ वी व १२ वी]	उच्च शिक्षण [महाविद्या- लये]	अभियांत्रिकी	वैद्यकीय	इतर महाविद्यालये	इतर संस्था	एकूण	खर्च [रुपये हजारत]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१९८८-८९ [प्रत्यक्ष]	१०७६८३	१३५१३	११४१७	-	-	-	२०१५	१४१६२८	७२५८
१९८९-९० [अंदाजीत]	१०८०००	१४०००	१३०००	-	-	-	२२००	१४३२००	७४००

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुणे - १.

= :: तक्ता क्रमांक - ८.६ :: =

-१५२-

प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च [१९९०-९१ वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारात]

यंत्रणा	योजनेतर				योजनांतर्गत				एकूण			
	आवर्ती	वांधकाम अनुदाना विरहीत अनावर्ती खर्च	वांधकाम	एकूण	आवर्ती	वांधकाम अनुदाना विरहीत अनावर्ती खर्च	वांधकाम	एकूण	आवर्ती	वांधकाम अनुदाना विरहीत अनावर्ती खर्च	वांधकाम	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१] जिल्हा परिषद	२०८६४२	-	-	२०८६४२	९६६	२६८	१३१	१३६५	२०९६०८	२६८	१३१	२१०००७
२] नगर परिषद												
३] कटक मंडळ		७८४२५	-	-	-	१७८	-	-	-	७८६०३	-	७८६०३
४] महानगर पालिका		*				*				*		*
५] वांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च												
एकूण जिल्हा												

* टीप :- नागपूर विभाग एकूण खर्च विभागांतर्गत जिल्हानिहाय खर्चाची आकडेवारी अउपलब्ध नाही.

आधार := १] शिक्षण उपसंचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुणे - १.

= :: तक्ता क्रमांक - ८.७ :: =

जिल्ह्यांतील व्यवसाय मार्गदर्शन [कनिष्ठ महाविद्यालये] व तांत्रिक शाळा

[८ वी ते १२ वी] [१९९१-९२ वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर. १

अ. क्र.	वाव	परिमाण	वर्ष १९९१-९२
१	२	३	४
१.	शाळांची संख्या	संख्या	५३
२.	<u>मटावरील संख्या</u>		
	अ] मुले	संख्या	५५८१
	व] मुली	संख्या	८३६
	एकूण [अ+व]	संख्या	६४१७
३.	एकूण खर्च [रुपयांत]	रुपये	१७१६६८८२

टीप :- १] शासकीय आणि अर्थ सहाय्य संस्था अंतर्भूत आहेत.

२] + २ त्तरावर व डिमान कौशल्यावर आधारीत, व्यवसाय अम्ब्यातकूम समाविष्ट आहे.

आधार :- जिल्हा व्यावसायिक शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - ८.८ :: =

जिल्ह्यांतील ग्रौढ शिक्षण केंद्रे [१९९१-९२ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	ग्रौढ शिक्षण केंद्रांची संख्या	पटावरील उमेदवारांची संख्या
१	२	३	४
	जिल्हा एकूण	११९४	३५८४०
	<u>तालुका</u>		
१.	नागपूर [शहर]	३	९०
२.	नागपूर [ग्रामीण]	११०	३३००
३.	हिंगणा	१३०	३६००
४.	कामठी	१८५	५५५४
५.	काटोल	-	-
६.	नरखेड	-	-
७.	सावनेर	-	-
८.	कळमेश्वर	-	-
९.	रामटेक	२९९	८९७०
१०.	पारशिवनी	-	-
११.	मौदा	-	-
१२.	उमरेड	१३०	३६००
१३.	भिवापूर	१७८	५३४०
१४.	कुही	१७९	५३८६

आधार :- जिल्हा ग्रौढ शिक्षणाधिकारी, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - ८.९ ::

शिक्षाकरीता प्रशिक्षण संस्था

[वर्ष ३०.९.१९८९ अखेर]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	माहिती
१	२	३	४

१. शिक्षाकरीता प्रशिक्षण संस्थांची संख्या

अ]	उदवी स्तर	संख्या	५
ब]	उदवीपूर्व स्तर	"	१०
क]	शाळा स्तर	"	-

२. उटावरील संख्या

अ]	उदवी स्तर	संख्या	८९१
ब]	उदवीपूर्व स्तर	"	१०९७
क]	शाळा स्तर	"	-

३. एकूण खर्च [३१.३.१९८८ अखेर]

अ]	उदवी स्तर	रुपये	उपलब्ध नाही.
ब]	उदवीपूर्व स्तर	रुपये	
क]	शाळा स्तर	रुपये	

आधार :- शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुणे - १.

==: तक्ता क्रमांक - १०१ [अ] ==:

रेल्वे मार्गाची लांबी

[३१ मार्च १९९२ या वर्षा अखेर]

जिल्हा- नागपूर

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी किलो मीटर मध्ये
१	२	३
१.	ब्रॉडगेज	
	१] स्केरी	१४६.८८
	२] दुहेरी	१७५.५४
	३] तिहेरी व अधिक	-
२.	मिटर गेज	-
३.	नॅरो गेज	१३१.२३
	एकूण रेल्वे मार्ग	४५३.६५

आधार:- १] विभागीय व्यवस्थापक, मध्य रेल्वे, नागपूर.

२] विभागीय व्यवस्थापक, दक्षिण - पूर्व रेल्वे, नागपूर.

= :: तक्ता कृमांक - १५१ [ब] :: =

रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी [३१ मार्च १९९२ या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकाचे नांव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वेचे क्षेत्र/विभाग
१	२	३	४	५
१.	नागपूर	१] इतवारी २] कळमना ३] नागपूर ४] अजनी ५] खामरी ६] गुमगांव ७] वोरखेडी ८] वुटीवोरी ९] भरतवाडा १०] गोंधनी ११] भाडिवाडी	ब्रॉड गेज ब्रॉड गेज नॅरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे मध्य - रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
२.	हिंगणा			
३.	कामठी	१] कामठी २] दिघोरी ३] कोराडी ४] खामरखेडा	ब्रॉड गेज नॅरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
४.	काटोल	१] काटोल २] मेटगांजरा ३] कळभा ४] सोनखांब	ब्रॉड गेज	मध्य - रेल्वे
५.	नरखेड	१] नरखेड २] तीनखेडा	ब्रॉड गेज	मध्य - रेल्वे
६.	सावनेर	१] मिंबळा २] माटणसावंगी ३] टाकळी [भंसाळी] ४] मालेगांव ५] सावनेर ६] केळवद ७] खामा	नॅरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
७.	कळमेश्वर	१] कळमेश्वर २] कोहळी	ब्रॉड गेज	मध्य-रेल्वे
८.	रामटेक	१] रामटेक २] मनसर	ब्रॉड गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
९.	भारभिवनी	१] कन्हान २] डुंबरी खुर्द	ब्रॉड गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
१०.	मौदा	१] सालवा २] चाचेर ३] थारसा ४] रेवराळ ५] खात	ब्रॉड गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
११.	उमरेड	१] उमरेड २] ब्राम्हणी	नॅरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
१२.	भिवापूर	१] भिवापूर [कारगांव] २] ठापा	नॅरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे
१३.	कुही	१] तितूर २] माळणी ३] कुही ४] मोहदरा	नॅरो गेज	दक्षिण-पूर्व-रेल्वे

टीप :- नागपूर व उमरेड ही दोन्ही स्थानके अनुक्रमे ब्रॉड गेज रेल्वे मागानि मध्य-रेल्वे व दक्षिण-पूर्व-रेल्वे क्षेत्र विभागाशी जोडलेली आहेत.

आधार :- भारतीय रेल्वे वेळापत्रक

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी [३१ मार्च १९९२ अखेर]

जिल्हा - नागपूर

[लांबी - किलोमीटर मध्य]

अ. क्र.	वर्गीकरण	बिगर नगरपालिका, रस्ते			नगरपालिका हद्दीतील रस्ते.
		सार्वजनिक बांधकाम व घरबांधणी	जिल्हा परिषद	एकूण	
१	२	३	४	५	६
१] प्रकारानुसार					
	१] राष्ट्रीय महामार्ग	२३०	-	२३०	५५
	२] राज्य महामार्ग				
	अ] प्रमुख राज्य महामार्ग	१२९	-	१२९	८७
	ब] इतर राज्य महामार्ग	७१७	-	७१७	१३
	३] प्रमुख जिल्हा रस्ते	३२९	४३६	७६५	२
	४] इतर जिल्हा रस्ते	२५९	८२१	१०८०	१
	५] खेड्यातील रस्ते [योजनातर्गत]	२१८	१४०८	१६२६	-
	६] इतर [योजनातर्गत]	३४	१३६२	१३९६	१०३६
	एकूण	१९१६	४०३७	५९५३	११९४
२] पृष्ठभागानुसार					
	१] सिमेंट कॉक्रीट	-	-	-	१३
	२] डांबरी	९६६	३२३	१२८९	६७१
	३] खडीचे/पक्का रस्त्या	६२४	१३६१	२०५५	२३२
	४] इतर माल वापरून केलेले	२२२	९८१	१२०३	१८५
	५] इतर	३४	१३६२	१३९६	९३
	एकूण	१९१६	४०३७	५९५३	११९४

टीप :- नगरपालिका हद्दीतील रस्त्यांची आकडेवारी सुधारीत आहे. आधार:- अधिक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर
२] महानगर पालिका, नागपूर. ३] कटक मंडळ, कामठी व ४] जिल्ह्यातील सर्व नगर पालिका.

== :: तक्ता क्रमांक - १.३ :: ==

वापरात असलेली मोटार वाहनांची संख्या

[३१ मार्च १९९२ वर्षाअखेर]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाबी	संख्या
१	२	३
१.	मोटार सायकली, स्फुटर्स इत्यादी	१९९७६८
२.	मोटार/जीप्ट/स्टेशन बॅगन	१५३२३
३.	टॅक्सी कॅब्ज	१०६७
४.	स्वयंचलित रीक्शा	६७६५
५.	स्टेट कॉरजेस	
	१] डिझेलवर चालणा-या	५८०
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	-
६.	माल मोटारी	
	अ] खाजगी वाहने	
	१] डिझेलवर चालणा-या	१५२६
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	१५७
	ब] सार्वजनिक वाहणे	
	१] डिझेलवर चालणा-या	९१७७
	२] पेट्रोलवर चालणा-या	१२२०
७.	रुग्णवाहीका	१२६
८.	शार्कच्या बसेस	१८
९.	खाजगी सेवा देणारी वाहने[अनुमाने]	१४५
१०.	जोडवाहने [ट्रेलर]	१९६७
११.	टॅक्टर्स	२०२६
१२.	इतर	३६०
	एकूण	२४०२२८

आधार :- प्रादेशिक परीवहन अधिकारी, नागपूर.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन मंडळाची [प्रवाशी] वाहतूक आकडेवारी [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	उपक्रमाचे नांव	वर्षा अखेरीस मार्गाची संख्या	मार्गाची एकूण लांबी [कि.मी.]	मार्गाची सरासरी लांबी [कि.मी.]	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बस गाड्यांची संख्या	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	वाहतूकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	दर प्रवाशामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न [पैशामध्ये]
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर विभाग, नागपूर	५६४	२८९२२	५१.२८	५१५	४६३	२.१७	३०७०५४	३८८

आधार :- विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर विभाग, नागपूर.

महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

[वाहतूक गणना १३-५-९१ ते २०-५-९१]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	ग. ना. स्थानाचे ठिकाण		पृष्ठ- भागाचा प्रकार	रस्त्यांची रूंदी [मीटर]	जलद गती वाहने							एकूण [११ ते १३]	दर दिवशी सरासरी वाहनभार [दिनामध्ये]	
	लांबी [कि.मी.]	जवळपासचे शहर/खेडे			कार जीप्टू व व्हॅन्स तीन चाकी	बस गाड्या	भाल मोटारी [ट्रॅक्स] ट्रॅक्टर्स ट्रेलर इ.	मोटार साय- कली व स्कूटर्स [६ ते ९]	जनावे- साय-इतर कली [रिक्षा] राकडून ओढली जाणारी	एकूण				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५

राष्ट्रीय महामार्ग

१] नागपूर - अमरावती रोड राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६

१.	१९/३१	गोंडखैरी	डांबरी	७.००	८७८	२११	२३२८	७२९	४१४६	४१	५२८	३	५७२	२७७७९
२.	५८/३४	खापरी	डांबरी	७.००	७७५	१९९	२४६५	२८४	३७२५	२८	११४	२९	१७१	३००६३

२] नागपूर - रायपूर रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६

३.	५४०/२००	कापती [महालगाव]	डांबरी	७.००	७८०	१९१	२२०९	९०१	४०८१	२४	५३५	१७	५७६	२४७१६
----	---------	--------------------	--------	------	-----	-----	------	-----	------	----	-----	----	-----	-------

३] नागपूर - जबलपूर रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७

४.	६५२/००	मानेगावटेक	डांबरी	७.००	१९४	८०	६२२	११४	१०१०	४०	२०१	१२	२५३	७५१२
५.	७१०/००	फन्हान चौक	डांबरी	७.००	२०४३	२८८	२१४६	२७९०	७२६७	७०	३०१९	६९	३१५८	२७६७१
६.	७२२/००	उप्पलवाडी चौक	डांबरी	७.००	२६०१	३९४	२३४७	३६५६	८९९८	९०	३०१८	९८	३२०६	३०८८७

४] नागपूर-हैद्राबाद रस्ता राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ७

७.	१९/०	डोंगरगाव	डांबरी	७.००	११२६	३५५	१७७६	१०३३	४२९०	१५	६३३	-	६४८	२३४८४
----	------	----------	--------	------	------	-----	------	------	------	----	-----	---	-----	-------

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
राज्य महामार्ग														
१] बुटीबोरी -वर्धा राज्य महामार्ग क्र. ७ अ.														
८.	३२/८००	सांवंगी	डांबरी	५.००	४३६	१५५	५१२	३६५	१४७५	७७	१२३	-	२७०	७७३३
२] नागपूर-सावनेर-कोराडी-छिंदवाडा प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. ९														
९.	५/०	मानकापूर	डांबरी	७.००	२५१५	३३१	१२०३	३७१२	८४६१	४१	२३३१	२०	२३२२	२६०४२
१०.	१०/४०	कोराडी पावर स्टेशन	डांबरी	५.४२	४६२७	२८५४	२३१११	४८१०	३५४७२	१०२	३४५२	-	३५५४	३५६७५
११.	१८/८००	दहेगांव	डांबरी	५.४२	४८२२	२३८०	१८४७४	८४६	२६६०२	१२३	३३८७	-	३५८०	२६७२८
१२.	२५/२००	पाटण सावंगी	डांबरी	५.४२	४४२८	२५१७	१२४२५	२८२८	२२३३८	१४८	३२१२	-	४०६७	२२४८७
३] नागपूर-उमरेड-चंद्रपूर प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. ९														
१३.	८/६	दिघोरी	डांबरी	७.००	१३४४	२०१	१७४६	१७६४	५०५५	४७	२७२२	-	२८४६	२०२४५
१४.	१२/६०	पाचगांव	डांबरी	५.४२	७५८	१२८८	१३०५३	२७२	१६०७१	६७	२७५१	४	२८२३	१६१४२
१५.	४७/८०	उमरेड	डांबरी	५.४२	४३७	१०७१	४२६४	१२१	६६५३	३२२	६१४०	-	६४६२	६२७६
४] भारसिंगी-लोहारीसावंगी प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४५														
१६.	३/००	जामगांव फाटा	डांबरी	३.७०	४०८	३१४	२४४०	५२८	३६९०	४८२	४३७२	-	४८५४	४१७३
५] जलालखेडा-मोवाड रस्ता प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४५														
१७.	१०/६००	मोवाड	डांबरी	३.७०	३२५	३७२	१७१२	८२	२५०५	३२०	३५१२	-	३२०२	२८२५
६] सावरगांव-नरखेड रस्ता प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४६														
१८.	०/४००	सावरगांव	डांबरी	३.७०	२२३	६११	१२८८	५६	२१७८	१७५	१४५२	५५	१६८२	२४०७

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
७] नरखेड-मोवाड रस्ता प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४६														
१९.	०/२००	नरखेड	डांबरी	३.७०	३३२	३६५	१८०९	१०२	२६०८	४६७	३५४८	-	४०१५	३०७५
८] खरांगणा-कोंढाळी-काटोल-सावरगांव प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४७														
२०.	३६/००	कोंढाळी	डांबरी	५.४९	५९३	३७१	२८७८	८३	३९२५	४९२	२०५८	१८	२५६८	४४३५
२१.	६९/६०	सावरगांव	डांबरी	५.४९	१९५	१६४	१५९५	४५	१९९९	१०५	१२८	२२	२५५	२१२६
२२.	५४/८००	काटोल	डांबरी	३.७०	६६०	१२६४	४२२४	१८०	६३२८	३०७	-	३३६	६४३	६७३७
९] नागपूर-काटोल-जलालखेडा-वस्ड मार्ग प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४८														
२३.	४/३	गिटी खदान [बोरगाव]	डांबरी	७.००	२९७४	३८१	१४३९	३६२६	८४२०	३९	३८१७	२६८	४१२४	२२१६८
२४.	२९/४००	फळमेश्वर	डांबरी	५.४९	१०९४	१६७१	४१४३	४९४	७४०२	२१०	१५८०६	२०	१६०३६	७५९२
२५.	५४/००	कोंढाळी काटा	डांबरी	३.७०	१३३५	१६९८	५२५३	३९७	८६८३	१३१	-	-	१३१	८८१५
२६.	५९/६००	काटोलरेल्वे चौकी	डांबरी	३.७०	५३७	५८७	५५७६	१९३	६८९३	५२४	७२६९	-	७७९३	७४१७
२७.	८१/००	जलालखेडा	डांबरी	३.७०	५४९	३००	४१३६	७३२	५७१७	६४४	४३६८	-	५०१२	६३६१
१०] घुबडमेट-झिल्पा-सावनेर-खापा-पारशिवनी-रामटेक-तुमसर प्रमुख राज्य महामार्ग क्र. २४९														
२८.	०/४७	सावनेर	डांबरी	३.७०	६०४	२९८	३०६६	१६७	४२३५	४०८	८९८९	-	९३९७	४६४४
२९.	६/२०	तेलकामठी	डांबरी	५.४९	२२०	२१३	८१४	७१	१३१८	३१	८७९	-	९१०	२५७०
३०.	२४/२००	घुबडमेट	डांबरी व खडीया	५.४९	२५०	२०३	१५८४	५८	२०९५	१२१	१३३४	२०	१४७५	२२३७
११] पारशिवनी-खापा राज्य महामार्ग क्र. २४९														
३१.	०/०	पारशिवनी चौकी	डांबरी	३.७०	४००	२८२	२३४८	१२३	३१५३	१७२	१९२	३४	३९८	३३७१
३२.	२१/००	वनविभाग नाका खापा	डांबरी	३.७०	७८९	१०१४	४००७	१७७	५९८७	१९४	२४३	२६	४६३	६२०८

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
				१२] आमडी-पारशिवनी राज्य महामार्ग क्र. ३४९										
३३.	०/०	आमडी फाटा	डांबरी/ खडीचा	५.५०	४६३	३५०	२७६७	१४२	३७२२	२२३	२३१	२५	४७९	३९७०
				१३] मनतर-रामटेक-तुमतर राज्य महामार्ग क्र. ३४९										
३४.	५/८००	रामटेक	डांबरी	५.५०	२७९३	१२५०	५८११	७८२	१०६३६	१९१	२२२८	२२	२४४१	१०८५०
				१४] जिल्हा लिसेपासन केळद-सावनेर-मोहपा-डोली-बाजारगांव-दाभा रस्ता राज्य महामार्ग क्र. ३५०										
३५.	०/०	सावनेर	डांबरी	३.७०	१२६३	६९२	५२७८	४३०	७६७०	५२६	१४३१	-	१९५७	८७२३
३६.	४५/४०	केळद	डांबरी	५.५०	१६२६	१०६	८८९६	५८६	११२१४	५४४	६१३	११	११६८	११७६९
३७.	०/०	बाजारगांव	डांबरी	५.५०	१४१	११४	७३६	३१	१०२२	६८	६०९	२४	७०१	१११८
				१५] पवनी-हीदरा-सालई-चिंचोली रस्ता राज्य महामार्ग क्र. ३५१										
३८.	०/०	वनविभाग चौकी	खडीचा व डांबरी	३.७०	४१०	२२९	२३०४	११९	३०६२	१७०	१८५	३०	३८५	३२६२
				१६] कामठी-अजनी-तोनेगांव-गुमथडा राज्य महामार्ग क्र. ३५१										
३९.	१४/०	गुमथडा	खडीचा	३.७०	१७४	-	२३२८	८४	२५८६	८१	४३३९	१७	४४३७	१०७२
				१७] रामटेक-खात-भंडारा राज्य महामार्ग क्र. ३५२										
४०.	१/०	घोडीटोका-जवळ	खडी व डांबरी	३.७०	१०४२	१५३	११९५७	२५२	१३४०४	५७०	१०६६	३२	१६६८	१४००५
४१.	११/०	कोदासंदी-जवळ	खडी व डांबरी	३.७०	१२३३	१७५	११५५०	२१९	१३१६७	६४९	९२९	३९	१६१७	१३८५५
				१८] रामटेक-मौदा राज्य महामार्ग क्र. ३५३										
४२.	२१/०	तारता फाट्या जवळ	डांबरी	३.७०	१४२३	१८९	१०७८१	३४०	१२७३३	५८१	८९८	-	१४७९	१३३१४
४३.	३०/०	मौदा नहर	डांबरी	५.५०	१७३३	१८०	१२१२४	३८८	१४४२५	८३४	२७३	-	१८०७	१५२५९

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक २.५ [पूटे चालू] :: =

-१६५-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>१९] पाटणसांवंगी-भरतवाडा-पेटरी-हिंगणा-खापरी-पाचगांव-कुही-मांढळ-वेलतूर-अंबोरा मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २५४</u>														
४४.	०/०	पाचगांव फाटा	डांबरी	३.७०	२९२	२३४	३९४६	१०८	४५८०	-	१२०६	-	१२०६	४६९१
४५.	१९/२००	कुही	डांबरी	३.७०	१००	२२४	५५३	४२	९१९	-	-	-	-	१०४६
४६.	१३/०	मांढळ	डांबरी	३.७०	३५६	३२४	२२३८	१३५	३०५३	३५३	५०२२	-	५३७५	३४०५
<u>२०] नागपूर-हिंगणा-हिंगणी मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २५५</u>														
४७.	७/४०	जयताळा	डांबरी	७.००	१७१८	३५०	३२०४		१२६७४	६०	१०३४७	६२	१०३६९	३९३४५
४८.	१५/६०	हिंगणा जोड रस्ता	डांबरी	३.७०	१०५७	४३२	१३९३	४१४	३२८६	१२३२	७३३४	४	८५७०	५१२३
<u>२१] उमरेड-गिरड मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २५८</u>														
४९.	०/०	उमरेड	डांबरी	५.५०	३२७	९३७	२९५७	१३०	४३५१	३६०	२०१६	-	२३७६	४७१२
<u>२२] कामठी-गुमथळा-कुही-उमरेड राज्य महामार्ग क्र. २६१</u>														
५०.	१४/९००	वडादा नाका	खडीचा	३.७०	९४	२७	१३९५	३४	१५५०	१११	८९०	-	१००१	१६६२
५१.	०/९००	कुही नाका	खडीचा	३.७०	३०५	५४	२५४०	१३२	३०३१	२४६	७०५०	-	७२९६	३२७८
<u>२३] वृटीबोरी-उमरेड मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २६२</u>														
५२.	२३/४००	मकरधोकडा	डांबरी	३.७०	३५०	१६१	३९४३	११७	४५७१	२७५	३७२९	-	४००४	४८४६
<u>२४] नांद-बेसूर मार्ग राज्य महामार्ग क्र. २६३</u>														
५३.	०/०	बेसूर	खडीचा	३.७०	६०	-	४१८	३२	५१०	१५२	१२४८	-	१४००	६६२
<u>प्रमुख जिल्हा मार्ग</u>														
<u>१] जामगांव-थडीपदनी-अंबाडा रस्ता क्र. १</u>														
५४	०/०	-	डांबरी	३.७०	४८	४७	४४	७६	२१५	५०६	५६६	४०८	१४८०	१६९१
			खडीचा											

कमशा.

::: तक्ता क्रमांक ९.५ [पूढे चालू] :::

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>२] नारसिंगी-भारसिंगी-तिनखेडा-नरखेड रस्ता क्र. ५</u>														
५५.	०/२०	बैल बस स्टॉप	खडीया	३.७०	६१	१६	७१	१३१	२७२	५८३	२८२	-	८६५	१४५४
५६.	२/८०	तिनखेडा	खडीया	३.७०	७१	१२	७८	१३१	२९२	५८२	२६६	-	८५५	१३८४
<u>३] काटोल-मीटी-थानेगांव-रस्ता क्र. ४</u>														
५७.	०/०	-	डांबरी व खडीया	३.७०	१४६	२२	१७८	१५१	४९७	१११६	५४८	-	१६६४	२८९८
<u>४] नरखेड-धुबडमेट रस्ता क्र. ६</u>														
५८.	-	-	-	-	-	-	गणना केलेली नाही	-	-	-	-	-	-	-
<u>५] सावरगांव-पिपळा रस्ता क्र. ७</u>														
५९.	०/२०	सावरगांव	डांबरी	३.७०	१५३	१०	१८१	८५	४२२	७६१	३८६	-	११४७	२३४७
<u>६] मेटपांजरा-कचारीसांवगा रस्ता क्र. ८</u>														
६०.	०/०	मेटपुठार स्टॉप	डांबरी व खडीया	३.७०	१५२	१०	१२६	८८	३७६	७८२	५३३	-	१३२२	१९६२
<u>७] कोंढाळी-मासोद-धोतीवाडा रस्ता क्र. ९</u>														
६१.	०/०	सुस्दातीचा बिंदू	--"--	३.७०	७३	६	१२६	९७	३०२	६२५	५१३	-	१२०८	१७५२
<u>८] बाजारगांव-अडेगांव रस्ता क्र. १०</u>														
६२.	०/२००	बाजारगांव जोड रस्ता	खडीया	३.७०	१४८	२४	५०४	४६	७२२	८२	१२२४	३७	१४१३	२७०
<u>९] मोहपा-नांदा गोमुख रस्ता क्र. ११</u>														
६३.	०/०	मोहपा	खडीया	३.७०	२५५	२०	८२५	११५	१२८५	३७२	२८१४	-	३१८६	१६५८
<u>१०] मोहपा-उबाळी रस्ता क्र. ११</u>														
६४.	२/८	-	खडीया	३.७०	५४	१२	१३८	१८१	३८५	३२१	८५२	-	११७३	१५७२

= :: तक्ता क्रमांक २.५ [पूढे चालू] :: =

-१६७-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>११] कळमेश्वर-गोडखेरी रस्ता क्र. १२</u>														
६५.	०/२०	-	डांबरी	३.७०	४४४	३१	७२७	३७२	१५७४	८१०	७२४	२५	१५५२	७६५६
<u>१२] मोहपा-धापेवाडा रस्ता क्र. १३</u>														
६६.	८/६०	-	डांबरी व खडी	३.७०	३८	६	५७	७६	१७७	१६३	२६३	-	४२६	७६५
<u>१३] धापेवाडा-पाटणसावंगी-रस्ता क्र. १३</u>														
६७.	०/४०	-	खडीचा	३.७०	२५८	१३	१५५	२२४	७२०	१६७	२७६	-	४४३	२०८७
<u>१४] व्हेगांव-काभठी रस्ता</u>														
६८.	७/०	-	डांबरी	३.७०	६२१	४२	६२२	४७०	१८३२	१०१	१४७४	-	१५७५	७७५०
<u>१५] खापा-पाटणसावंगी रस्ता क्र. १५</u>														
६९.	१/४	रेल्वे चौकी	डांबरी	३.७०	१३१	३०	१६२	१६५	४२५	६७	३५५	-	४२२	१२२२
<u>१६] सावनेर-धापेवाडा-कळमेश्वर रस्ता</u>														
७०.	०/०	सावनेर	खडीचा	३.७०	११४२	२३७	३२८१	१८१४	७८७४	२८२	२१०७	-	२३२६	८१६३
<u>१७] खापा-बडेगांव-नागलवाडी रस्ता क्र. १७</u>														
७१.	०/२०	-	खडीचा	३.७०	१८६	६२	२२०	१४१	६०२	१८३	६००	-	७८३	२८५२
<u>१८] पारशिवनी-खापरखेडा रस्ता क्र. १८</u>														
७२.	०/०	सुस्वातीचे केंद्र	खडीचा	३.७०	३३	४	८५	२८	२२०	१३०	१४७	६१	३३८	२१३१
<u>१९] महालगांव-लिहीगांव-घोराडरस्ता क्र. १९</u>														
७३.	१/०	-	खडीचा	३.७०	५७	-	५४	११३	२२४	७१	३४६	-	४१७	५२०
<u>२०] मुतेवाडी-दिवरा-करवाही रस्ता</u>														
७४.	-	मुतेवाडी	खडीचा	३.७०	१२६	८	२०२	२०३	५४६	३०६	३२६	२५१	२५३	२३६०

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक २.५ [पूटे चालू] :: =

-१६८-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
२१] तारसारेल्वे स्टेशन-अरोली रस्ता														
७५.	-	तारसा रेल्वे स्टेशन	डांबरी	३.७०	३७	१०	१८४	३८३	६१४	५३४	१७९५	-	२३१९	२१४९
२२] उमरेड-तारसा रस्ता														
७६.	०/२०	उमरेड फाटा	खडीचा	३.७०	१८	६	१००	२७	१५१	५१३	२६१	५८०	१३५४	१५१०
२३] उदासा-ब्राम्हणी रस्ता														
७७.	०/२०	-	खडीचा	३.७०	१५	-	६३	३७	११५	६२३	२२२	४०७	१२५२	११६१
७८.	१०/००	ब्राम्हणी	खडीचा	३.७०	१३	-	८३	२८	१२३	४३८	१८१	६३५	१२५४	१२५८
२४] हिंगणा-कान्होलीबारा रस्ता														
७९.	८/००	-	डांबरी	३.७०	१२७	२६	११४	१७७	४४४	२५९	३९५	४४	६९८	१६९१
२५] देवळी-कान्होलीबारा-टाकळघाट रस्ता														
८०.	२२/३०	-	खडीचा	३.७०	१४८	२३	११९	१४७	४०९	२८५	३६८	२४	६७७	१५३०
२६] भिवापूर-पुलर-पचखेडी रस्ता														
८१.	०/०	भिवापूर	खडीचा	३.७०	१०२	४९	५५४	६८३	७७३	२६३	८४६३	-	८७२६	१०३६
२७] अंबाझरी-डेगमा-सावंगी रस्ता														
८२.	०/०	अंबाझरी जोड रस्ता	खडीचा	३.७०	३१	४२	११९४	३१	१२८८	७	१०४७	-	१०५४	१२९९
२८] रामटेक-मुसेवाडी रस्ता														
८३.	०/०	कवाडा नाका	डांबरी	३.७०	३६२	११२	११८५	७७१	३३९८	२१०	२९५	२३	५२८	२६३१
२९] कुही-पाचगांव-राजोला रस्ता														
८४.	०/०	कुही	खडीचा	३.७०	९०	-	४९६	४८	६३४	३३३	३२६६	-	३५९९	९६७
८५.	९/७००	-	खडीचा	३.७०	८०	३६	३९९	४५	५६०	३०८	२२१६	-	२५२४	८६८

क्रमशः.....

==: तक्ता क्रमांक ९.५ [पूढे चालू]:=

-१६२-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>३०] कुही-अंधोरा रस्ता</u>														
८६.	०/०	कुही	डांबरी	३.७०	४१२	३८७	२३२३	१७७	३३०६	३६५	३०१७	-	३३८२	३६११
<u>३१] कुही-सिल्ली-आपतूर रस्ता</u>														
८७.	०/२०	कुही नाका	खडीचा	३.७०	३७	१८	१११८	२७	१२००	१३१	१४४०	-	१५७१	१३३१
८८.	१०/००	आपतूर	खडीचा	३.७०	१८४	२७	१०२२	६३	१२२६	९०	४६६४	-	४७५४	१३८५
८९.	-	-	डांबरी											
९०.	-	-	डांबरी											
} गणना घेतलेली नाही														
<u>इतर जिल्हा मार्ग</u>														
<u>१] उटी-मकरधोकडा रस्ता</u>														
९१.	७/८०	मकरधोकडा	खडीचा	३.७०	३६	६	२११	५६	३११	४९४	२१५	४७५	११८४	३३७८
<u>२] चांपा-डुव्वा-खापरी मार्ग</u>														
९२.	११/४०	चांपा	खडीचा	३.७०	२९	४	१६८	६२	२६३	४७९	३२४	४८४	१२८७	१६३६
<u>३] डोंगरगांव-गुमगांव रस्ता</u>														
९३.	०/२००	-	डांबरी	३.७०	८२	१९	८८	१२०	३०९	२३१	३७८	३१	६४०	१२८८
<u>४] बिडपेठ-हुडकेश्वर रस्ता</u>														
९४.	२/००	-	डांबरी	३.७०	२५३	६	२५६	१९४	७०९	२६५	५५२	-	१५१७	३३६२
<u>५] कामठी-वारेगांव-नारी-बोखारा-पाटणसांगी रस्ता</u>														
९५.	१/००	-	डांबरी	३.७०	१४५	८	२३८	२०५	५२६	६८	८४५	-	९१३	२३६२
<u>६] वाडी-वहेगांव रस्ता</u>														
९६.	१०/००	-	डांबरी	३.७०	२६४	४	५८३	३०१	११५२	१६९	१३१०	-	१४९९	५५६०

क्रमशः.....

= :: तक्ता क्रमांक ९.५ [पूढे चालू] :: =

-१७०-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
					७] <u>वडंभा-बेलदा रस्ता</u>									
९७.	०/०	वडंभा जवळ	डांबरी	३.७०	२०	२	३२	६१	११५	४५	७६२	-	८०७	३९०
					८] <u>मनतर-माहुली रस्ता</u>									
९८.	०/०	मनतर जवळ	डांबरी	३.७०	२७	४	९२	११९	२४२	३५	५१०	३१	५७६	८९८
					९] <u>सावनेर-खानगांव-खैरी-ढालगांव रस्ता</u>									
९९.	०/४०	-	डांबरी	३.७०	५४	६	३७	७५	१७२	१७७	३७५	-	५५२	६१६
					१०] <u>मनोहाला-आरंभी-खराडा रस्ता</u>									
१००.	०/०	-	खडीचा	३.७०	२९	१०	६०	४०	१३९	५०७	२७०	-	७७७	१०४५
					११] <u>गोंधणी-वलनी-बोरगांव रस्ता</u>									
१०१.	१३/६०	-	खडीचा	३.७०	३५	१०	३०	१००	१७५	१०४	२१८	-	३२२	५२९
१०२.	-	-	खडीचा	१२] <u>तोनेगांव-गुमथळा रस्ता</u>										
									गणना घेतलेली नाही					

कमशा.....

==: तक्ता क्रमांक २.५ [पूढे चालू] ==:

-१५१-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
<u>खेडयातील मार्ग</u>														
१] <u>रामटेक - काचुरवाडी रस्ता</u>														
१०३	-	रामटेक तुपसेर रस्ता	डांबरी	३.००	७९	८	१५५	१९३	४३५	२०८	२०१	२६३	६७२	१८९९
२] <u>कोदामेंढी-रेवराला-धानला-वोरगांव रस्ता</u>														
१०४	-	रेवराला जवळ	डांबरी	३.००	५१	१७	२२२	२५०	५४०	३८६	१६९७	-	२०८३	२५५४
३] <u>एकडी-उमरी-भुगांव रस्ता</u>														
१०५	१/००	-	डांबरी	३.००	१६२	४	२०६	१५७	५२९	६७८	४३७	-	१११५	२५३२
४] <u>वुटीबोरी जोडमार्ग</u>														
१०६	१/००	-	डांबरी	३.७०	२६६	१०	२४५	२२०	८४१	२७८	५१५	-	७९३	३६८३
५] <u>बीना जोडमार्ग</u>														
१०७	१/००	-	डांबरी	३.००	१३०	-	४३९	२७४	८४३	७२	५६२	-	६३४	३९८०

आधार :- अधीक्षक अभियंता विशेष प्रकल्प मंडळ, नागपूर

२] सहाय्यक अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, नागपूर.

पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संघ यांची आकडेवारी [वर्ष १९९१-९२ अखेर]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	पोस्टांची संख्या	तार घरांची संख्या	पत्र पेट्यांची संख्या	पोस्ट-मनांची संख्या		दुरध्वनींची संख्या	पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संघांची संख्या
				नियमित आस्थापने वरील	नियमित आस्थापने व्यतीरिक्त			
१	२	३	४	५ [अ]	५ [ब]	६	७	८
१	३३५	९७	११३२	६१५	-	३१८२१	२५९	८७१

- आधार :-
- १] अप्पर-अधिक्षक, टमाल व तारखाते [नागपूर शहर विभाग] गिरीपेठ, नागपूर.
 - २] अप्पर अधिक्षक, टमाल व तारखाते [ग्रामीण विभाग, नागपूर] धंतोली, नागपूर.
 - ३] प्रवर अधिक्षक, तारघरे, नागपूर विभाग, नागपूर.
 - ४] जिल्हा प्रबंधक, दुरध्वनी, सदर विभाग, नागपूर.
 - ५] उपविभागीय, जिल्हा प्रबंधक, दुरध्वनी केंद्रीय, तारघर, नागपूर.
 - ६] विभागीय अभियंता, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक १०.१ :: =

-१७३-

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

जिल्हा - नागपूर.

[वर्ष १९९१-९२ वर्षाकरिता]

[रु. लाखात]

बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
१	२	३	४
संख्या	७६५	१	१२
अ] <u>प्राप्ती</u>			
१. सुरवातीची शिल्लक	१२३.३०	३८०.६५	१४५०.८९
२. अनुदान व वर्गणी	७२.०३	४५८९.०६	१९७१.४१
३. चालु वर्षातील उत्पन्न	१६२.२५	४४०९.१४	८५११.६३
एकूण प्राप्ती	३५७.५८	९३७८.८५	११९३३.९३
ब] <u>खर्च</u>			
१] चालु वर्षातील खर्च	२६४.०७	९०९५.१६	१०८७६.९७
२] अखेरची शिल्लक	९३.५१	२८३.६९	१०५६.९६
एकूण खर्च	३५७.५८	९३७८.८५	११९३३.९३

टीप :- रकाना क्रमांक ४ मध्ये महानगरपालिका -१, नगरपरिषद-१०, व कटकमंडळ- १ समाविष्ट आहेत.

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च [१९९१-९२ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[रकमे - हजारगत]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्राम पंचायती व गट ग्राम-पंचायतीची संख्या	उत्पन्न									
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक शासकिय इतर	अंशदान	देणगी	कर	शुल्क	इतर	एकूण ५ ते ११	एकूण ४ ते १२	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	नागपूर	६२	१५०३	३०२	१४९१	६१	३७	१८६०	-	२३२	३२९७	५५००
२.	हिंगणा	५३	८७३	३१	२१२	२२२	६	१७६२	१	४१५	२७४०	३६१३
३.	कामठी	४८	४९०	१४	४०७	२४	२२	७०७	-	३०३	१५४७	२०३७
४.	काटोल	८३	९३८	३७	७४८	-	२८	७००	१	३१४	१८२८	२७६६
५.	नरखेड	६८	७८५	१५२	१८४	२२	३८	५५२	-	३८८	१३४३	२१२८
६.	सावनेर	७५	१११२	३४	२३८	६८१	३२	१०२७	१	७३८	२८३८	३९४०
७.	कळमेश्वर	५१	१८५	१७	४२३	२३	३	३७०	-	४१२	१३१८	१५०३
८.	रामटेक	४५	४४२	८८	२२५	१२	-	३७२	-	२६७	१०३४	१४७६
९.	पारशिवनी	५१	३१२१	६०	१८	३७	५२	७२३	-	१४४४	२३४१	५५३२
१०.	मौदा	६३	८३८	२२२	-	३२	३०	६५८	-	२४३	११२२	२०३०
११.	उमरेड	४७	७७२	५६	३८६	-	७	४७४	१	३६३	११८७	१९५२
१२.	भिवापूर	५५	२४२	२२	६३	२०	८	३३८	-	४५४	९१२	११६१
१३.	कुही	५७	२५२	७७	५७	६	-	४५२	-	५६२	११६१	२११३
जिल्हा बेरीज		७६५	१२३३०	११२६	४४२२	१३०१	२७७	१००७२	४	६१४२	२३४२८	३५७५८

कुमारा.....

अ. क्र.	पंचायत समिती	खर्च									
		आरोग्य सेवा	सार्वजनिक बांधकाम	सामाजिक आणितिक वृध्दी	प्रशासन	समाज कल्याण	पशुधनाचे संवर्धन	जमीन महसुली व वसुली व दंडभाल	इतर	एकूण खर्च	अखेरची शिल्लक
१	२	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
१.	नागपूर	१३५६	२२०१	२५९	८१२	४२	-	-	१	४६७१	८२९
२.	हिंगणा	७८७	१२६२	१६९	६०९	-	-	-	-	२८२७	७८६
३.	कामठी	२८५	५९९	१०१	३६७	७	४	-	७	१३७०	६६७
४.	काटोल	३६१	८०२	१९०	३२६	१२	११	८	-	१७१०	१०५६
५.	नरखेड	५१७	६४७	९८	४६५	९१	७	-	४	१८२९	२९९
६.	सावनेर	७१८	१२९८	१७०	६२०	१५०	४०	६	४१	३०४३	८९७
७.	कळमेण्वर	१७३	७९०	९	२२५	१७	-	१६	२५	१२५५	२४८
८.	रामटेक	२३०	५३८	८७	२४०	-	-	-	१	१०९६	३८०
९.	प्रार शिवनी	१०७६	१५३५	११५	७५८	१२९	८९	-	१४२	३८४४	१६८८
१०.	मौदा	२८७	३७७	१५८	३५०	३६	-	-	-	१२०८	८२२
११.	उमरेड	१७२	५७०	८०	३०४	६०	५	-	२८	१२१९	७४०
१२.	भिवापूर	१७०	२९२	११६	३३१	-	-	-	५	९१४	२४७
१३.	कुही	३२६	५७५	१६८	३०३	३१	१७	-	१	१४२१	६९२
जिल्हा बेरीज		६४५८	११४८६	१७२०	५७१०	५७५	१७३	३०	२५५	२६४०७	९३५१

आधार :- उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी [ग्रामपंचायत] जिल्हा परिषद, नाशपूर.

==: तक्ता क्र. १०.३ ==

जिल्हा परिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च

[१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये हजारत]

अ.क्र.	लेखा शिर्ष	प्रत्यक्ष १९९०-९१	सुधारीत १९९१-९२	अंदाज १९९२-९३
१	२	३	४	५
<u>जमा</u>				
१.	१] स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ] स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	२०५६६	१४३७१	७६०५
	ब] शिक्षण	७४४७	१०५२१	१२२७३
	क] कृषी	५१	३०७	४६५
	ड] इमारत व दळणवळण	१०२०	२३०६	१८०६
	इ] इतर	३५६२	२४०६	२८२४
	एकूण	३२६५३	२९९११	२४९७३
	२] शासकिय अनुदाने			
	अ] संदेतुक अनुदान	२६२८१३	३३१७७७	२९५१३६
	ब] आस्थापना अनुदान	६२०४५	७०२२१	७२०६४
	क] योजनांतर्गत योजनेसाठी अनुदान	६४०५४	५१३०३	४७४१९
	ड] इतर	१३८२२	१०६०५	१५४१३
	एकूण शासकिय अनुदाने [-] परतावे	४०२७३४	४६३९०६	४३००३२
		[-] ३११३	[-] ५०००	[-] ५०००
		३९९६२१	४५८९०६	४२५०३२
	३] कर्जे			
	अ] कर्जे व अग्रिम	६५७१	-	-
	ब] ठेवी व अग्रिम	९०४२३	१११००३	४९९७५
	क] वित्त प्रेषण	२४९४३५	३०००००	३२००००
	ड] इतर	-	-	-
	एकूण	३४६४२९	४११००३	३६९९७५
	४] आरंभियी शिल्लक	९७२७	३८०६५	२८३६९
	एकंदर एकूण [जमा]	७८८४३०	९३७८८५	८४८३४९

कुमज.

==: तक्ता क्रमांक १०.३ [चालू] ==

१	२	३	४	५
२. खर्च				
अ] सामान्य प्रशासन	६११६८	६५६२४	७२२०४	
ब] शिक्षण	२१७७८०	२७८४१२	२५१३४४	
क] वैयकीय	२७६०	२५२७	१८४७	
ड] पशुसंवर्धन	५२४७	६५०५	६५७६	
इ] इमारती व दळणवळण	२७२७२	३००५२	१८३०३	
फ] समाज कल्याण	१००१४	१४५१२	१६६०५	
ग] सिंचन	३०५७७	१२७२५	२३१७४	
ह] कृषि	८२१	२००	१३००	
न] इतर	७१२८६	७७११६	६३४८०	
एकूण [अ ते न]	४२७६२५	४८८५१३	४५५५३३	
कर्जे				
अ] कर्जे व अग्रीम	-	-	-	
ब] ठेवी व अग्रीम	७३३०५	१२१००३	५२२७५	
क] वित्त प्रेषण	३४२४३५	३०००००	३२००००	
ड] इतर	-	-	-	
एकूण	३२२७४०	४२१००३	३७२२७५	
अखेरची शिल्लक	३८०६५	२८३६२	१२८४१	
एकंदर एकूण				
[खर्च + अखेरची शिल्लक]	७८८४३०	२३७८८५	८४८३४२	

आधार :- मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, नामपूर.

महानगरपालिका/नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च [१९९१-९२ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारत]

अ. क्र.	महानगरपालिका/ नगरपालिकेचे नांव	उत्पन्न									
		सुरुवातीची शिल्लक	अनुदाने व वर्गणी शासकिय इतर	नगरपालिकांचे दर व कर जकात घरे व जमीन इतर यावरील कर कर [६३-७५-८]	नगरपालिके- च्या माल- मत्ते प्राप्त मिळालेले महसूल	इतर	एकूण	२५-४५-५	२५-१०-५	११]	१२
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
सर्व नगरपालिकांची जिल्हा बेरीज		१४५०८९	१९३७७५	३३६६	३३९२१३	६४८०३	१७३१२४	५७७१४०	१९१८४	२५४८३९	१९९३३९३
१.	महानगरपालिका, नागपूर	१३२०१९	१४४१४३	-	३१७८१८	६०८८५	१६९८२२	५४८५२५	१५२६५	२३८२९१	१०७८२४३
२.	नगरपालिका, कामठी	१२३६	११५४१	२५६२	४४११	७१४	८०७	५९३२	७१४	१०४२	२३०२७
३.	कटक मंडळ, कामठी	४६५०	२३८५	-	२०५	-	-	२०५	२८७	११५१	८६७८
४.	नगरपालिका, काटोल	८३३	६३१९	-	५२१३	१०९७	२९३	६६०३	२४८	३७६७	१७७७०
५.	नगरपालिका, नरखेड	६६५	४९३०	१४२	१७६३	४३९	११४	२३१६	३२५	१९६०	१०३३५
६.	नगरपालिका, मोवाड	७८	२४८८	-	२१४	११	८	२३३	४३	३६०	३२०२
७.	नगरपालिका, सावनेर	२२६२	४२२४	-	२३४२	३३८	२६१	२९४१	३२१	३०३७	१२७८५
८.	नगरपालिका, खांपा	३४६	३३१७	-	५५१	१४७	८०	७७८	२१८	९५३	५६१२
९.	नगरपालिका, कळमेश्वर	४२५	३६३०	-	१४३४	१५८	५८६	२१७८	३०६	१०३९	७५७८
१०.	नगरपालिका, मोहवा	११२१	२२५५	-	३१८	९४	१४६	५५८	१८७	३९६	४५१७
११.	नगरपालिका, रामटेक	४३७	२१४१	-	१३९९	३९०	९९	१८८८	३६०	१६४२	६४६८
१२.	नगरपालिका, उमरेड	१०२०	६४०२	६६२	३५४५	५३०	९०८	४९८३	९१०	१२०१	१५१७८

कुमशा:.....

अ. क्र.	महानगरपालिका/ नगरपालिकेचे नांव	खर्च							अखेरची शिल्लक	
		सामान्य प्रशासन	करवसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर		एकूण
१	२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
सर्व नगरपालिकांची										
	जिल्हा बेरीज	११३७१५	२६६४२	५१९५३	२९३०२२	१३३२३०	११४३६५	३५४७७०	१०८७६९७	१०५६९६
१.	महानगरपालिका, नागपूर	१०६६७०	१८७९४	४९७३८	२६८९७३	१२३२८१	८८८५५	३२९०९४	९८५४०५	९२८३८
२.	नगरपालिका, कामठी	२५३५	७५५।	५२७	६८०८	१४९७	५३४६	५३५५	२२८२३	२०४
३.	कटक मंडळ, कामठी	३८१	८४	७६	२५३९	७६८	४१०	६९२	४९५०	३७२८
४.	नगरपालिका, काटोल	५९९	१३४१	३६३	३९७७	१६३०	४४७७	४६१०	१६९९७	७७३
५.	नगरपालिका, नरखेड	६४५	८८५	१४२	१२५९	८४१	३४१६	२८२६	१००१४	३२१
६.	नगरपालिका, मोवाड	३६८	२४८	६१	३५७	३००	१०८२	१३६	२५५२	६५०
७.	नगरपालिका, सावनेर	४६९	९०८	२७४	१७९७	७७५	२०३९	४०२२	१०२८४	२५०१
८.	नगरपालिका, खासा	६१३	५०९	६५	११५२	४१०	१०६४	१४३२	५३४५	३६७
९.	नगरपालिका, कळमेश्वर	३०९	१०१३	१००	१५८५	१३१८	१७००	७३८	६७६३	८१५
१०.	नगरपालिका, मोहवा	२९४	२४४	८६	६६१	१२३०	९५१	३९१	३८४७	६७०
११.	नगरपालिका, रामटेक	३७६	५८८	२६१	१२८२	३१४	२०१७	८१८	५६५६	८१२
१२.	नगरपालिका, उमरेड	४५६	१२७३	२६०	२६३२	८७६	३००८	४६५६	१३१६१	२०१७

- आधार :-
- १] महानगरपालिका नागपूर.
 - २] नागपूर जिल्ह्यांतील सर्व नगरपालिका.
 - ३] कटक मंडळ, कामठी.

महानगरपालिका/नगरपरिषद क्षेत्रातील इमारतीची वापरानुसार संख्या व त्यांची निवासेत्तर उपयोगात असणा-या इमारती

अगर त्यांच्या भागामध्ये चालणा-या उद्योग/व्यवसाय संबंधी माहिती

[वर्ष : १९८३-८४]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तपशील	कामठी कटक मंडळ	नगर परिषदा									
			कामठी	काटोल	नरखेड	मोवाड	सावनेर	खापा	रामटेक	उमरेड	कळमेखर	मोहपा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३

इमारतीच्या वापरानुसार संख्या

१.	निवासी	५३०	६८२७	२९९६	२१५९	८८९	२२२४	११३५	१९६५	३०२०	१०१४	८६४
२.	निवासेत्तर	१८	७८९	६३७	५५१	२२६	४१३	३९३	७५४	७१७	२९६	२३०
३.	मिश्र	५४	५३४	२४४	१६०	१८१	२०१	५११	२३७	११३६	२५०	१२६
४.	एकूण	६०२	८१५०	३८७७	२९७०	१२९६	२८३८	२०३९	२९५६	४८७३	१५६०	१२२०

निवासेत्तर इमारती मध्ये चालणारे महत्वाचे उद्योग/व्यवसाय

१.	मीठाची गिरणी	-	३८	१४	१३	६	१८	१३	२७	२२	७	५
२.	बेकरी	-	८	१	१	-	१	१	२	१	१	-
३.	बर्फाचा कारखाना	-	३	२	-	-	१	-	१	२	१	१
४.	शिवणकाम	९	६४	६१	४९	२५	३४	३३	४४	१०४	३३	२४
५.	घोंगड्या तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	बुरड काम करणे	-	-	६	-	२	४	२	२६	९	१	७

क्रमशः.....

क्र.सं.	विवरण	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
७.	प्रिंटिंग प्रेस, बुक बायडिंग झेरॉक्स करणे, टायपिंग करणे	१	१५	५	-	-	-	४	१	२	३	२	२	
८.	साबन व धुलाई पावडर काराखाना	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	टाईल्स सिमेंट किंवा दगडी बनविणे.	१	-	-	-	-	-	-	-	१	२	-	-	-
१०.	लेय काम	-	१०	१०	-	-	-	-	१	-	२	५	-	-
११.	सोनार काम	-	६	८	-	-	२	१	६	१३	२०	१५	२	-
१२.	गॅस विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	वानस्पती दुकान आणि दुकाने	-	५६	७९	३६	-	४०	३२	३३	४५	७	९	-	-
१४.	डेअरी	-	५	४	१	-	५	२	१	१	३	१	-	-
१५.	धान्य व दुकिराणा दुकाने	१०	२१७	१२०	४०	२८	७०	५४	६३	११५	६२	२२	-	-
१६.	दारुघे दुकान	-	७	५	२	१	१	२	४	२	४	२	-	-
१७.	फळे व भाजीपाला व दुकाने	२	२९	५	१९	-	७	७	१	५	१०	-	-	-
१८.	कॅम्पड दुकान	-	३३	३५	९	५	२६	१७	१२	३४	१५	५	-	-
१९.	जनरल स्टोअर्स [कटलरी दुकान]	-	४४	६३	७	-	२७	१२	१२	२१	१२	२	-	-
२०.	औषधी दुकाने	-	१२	६	५	३	७	३	२	७	३	२	-	-
२१.	पेट्रोल पंप	-	५	३	-	-	-	-	-	२	१	-	-	-
२२.	फुले व हार तसेच इतर सामान विक्री	-	१	-	-	-	-	-	-	४	१	-	-	-
२३.	मोटारी व सायकल विक्री [मोटार सायकल]	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
२४.	हॉटेल व लॉज	१	७६	८६	२२	५	४७	२७	४२	४२	२३	१६
२५.	वस्तीगृहे	१	-	-	-	-	-	-	-	२	-	२
२६.	गोदामे	१	३२	४५	१३	-	२३	-	९	१४	१३	६
२७.	सायकली व गॅस बत्ती भाड्याने देणे.	१	८	२	१	-	२	४	३	-	३	१
२८.	वैद्यकिय सेवा	-	-	-	-	-	-	-	९	१४	५	-
२९.	गुरांया दवाखाना	१	२	१	१	-	१	१	१	-	१	१
३०.	दवाखाना	१	२५	१९	८	६	१७	९	१६	२६	११	७
३१.	तिनेमा, नाटयगृहे वेगरे	-	३	४	१	१	५	२	१	२	४	-
३२.	वाचनालय, व्यायाम शाळा इतर खेळाचे केंद्रे [बॅडमिंटॉय]	१	१४	५	१	-	२	१	२	४	६	३
३३.	मोटो स्टुडिओ	-	-	३	-	-	३	-	-	-	-	१०
३४.	सलून	१	४२	२०	११	५	१६	१६	१७	३३	२	४
३५.	लॉन्ड्री	८	१५	-	२	४	-	५	६	१३	४	१
३६.	इलेक्ट्री शिपन	-	-	-	२	-	४	-	-	१	-	-
एकूण		३९	७७१	६१२	२४४	१०१	३६६	२५१	३५६	५५७	२६४	१३४

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

= :: तक्ता क्रमांक - ११.१ :: =

विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च १९९१-९२ वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - लाखात]

		जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च			
अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा वार्षिक योजना	स्टेटपूल अनुषंग	एकूण	
१	२	३	४	५	६
		[बिगर आदिवासी, आदिवासी व आदिवासी क्षेत्रा-बाहेरील आदिवासी योजना मिळून]			
[एक]	<u>कृषि व संलग्न सेवा</u>	२०३. २८	१०. ००	-	२१३. २८
	१] शीक संवर्धन	३९. ३५	१०. ००	-	४९. ३५
	२] श्लोत्पादन	१५. ७५	-	-	१५. ७५
	३] मृदा व जलसंधारण	३३. ८२	-	-	३३. ८२
	४] वसुसंवर्धन	२१. २०	-	-	२१. २०
	५] दुग्ध व्यवसाय विकास	२. ३६	-	-	२. ३६
	६] मत्स्यव्यवसाय	१३. ५८	-	-	१३. ५८
	७] वने	६४. ०८	-	-	६४. ०८
	८] घणन, कोठारे व वखारी	-	-	-	-
	९] सहकार	१३. १४	-	-	१३. १४
[दोन]	<u>ग्रामीण विकास</u>	३५६. ६०	-	-	३५६. ६०
	१] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	४७. ५१	-	-	४७. ५१
	२] अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-	-
	३] जवाहर रोजगार योजना	१२९. ५५	-	-	१२९. ५५
	४] रोजगार हमी योजना	१७४. ००	-	-	१७४. ००
	५] जमिन सुधारणा	०. ५८	-	-	०. ५८
	६] सामुहिक विकास	४. ९६	-	-	४. ९६
[तीन]	<u>शाटबंधारे व पूर नियंत्रण</u>	२२०. ३७	५२८. ७५	१७३. ३७	९२२. ४९
	१] लघु शाट बंधारे	२०१. ७९	५२८. ७५	१७३. ३७	९०३. ९१
	२] जलप्रदाय क्षेत्रविकास कार्यक्रम	-	-	-	-
	३] आयाकट विकास	१८. ५८	-	-	१८. ५८
	४] पूर नियंत्रण कामे	-	-	-	-

= १८४ =

तक्ता क्रमांक - ११.१ [बुटे चालु] :: =

१	२	३	४	५	६
[चार]	विद्युत विकास	१७३.१०	-	-	१७३.१०
[पाच]	उद्योग व खाणकाम	२३१.११	-	-	२३१.११
	१] मोठे व मध्यम उद्योग	-	-	-	-
	२] ग्रामीण व लघु उद्योग	२३१.११	-	-	२३१.११
[सहा]	वाहतूक व दळणवळण	५०.३२	३२८.४८	१०९.०६	४८७.८६
	१] मोठी व लहान बंदरे	-	-	-	-
	२] अंतर्देशीय जलवाहतूक	-	-	-	-
	३] रस्ते विकास	५०.३२	३२८.४९	१०९.०६	४८७.८६
[सात]	सामान्य आर्थिक सेवा	-	-	-	-
	१] पर्यटन	-	-	-	-
[आठ]	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा	७९३.४८	५८.५४	९९.५२	९५१.५४
	१] सामान्य शिक्षण	२३९.२०	-	४५.७०	२८४.९०
	२] क्रीडा व युवक कल्याण	६.८८	-	-	६.८८
	३] कला व संस्कृती	०.१२	-	-	०.१२
	४] तांत्रिक शिक्षण	३९.७३	१.०१	०.०५	४०.७९
	५] वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-	-
	६] आरोग्य सेवा	५४.२९	-	४६.३०	१००.५९
	७] पाणी पुरवठा व स्वच्छता	१९०.३७	५७.५३	-	२४७.९०
	८] गृहनिर्माण	१४.१८	-	-	१४.१८
	९] नगर विकास	९०.८८	-	-	९०.८८
	१०] माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-	-
	११] मागासवर्गीयांचे कल्याण	८८.०३	-	-	८८.०३
	१२] कामगार व कामगार कल्याण	४७.८५	-	७.४७	५५.३२
	१३] समाजकल्याण	१४.०४	-	-	१४.०४
	१४] पोषण	७.९१	-	-	७.९१
जिल्हा एकूण		२०२८.२६	९२५.७७	३८१.९५	३३३५.९८

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

योजनाखालील महत्वाचे भौतिक साधे [१९९१-९२ चा वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष	बाब	परिमाण	भौतिक साधे
१	२	३	४	५
१	कृषि कार्यक्रम	१] पिक संवर्धन		
		१] तालुका बीज गुणन क्षेत्र विकास सिंचन सुवीधा		
		अ] निवास स्थान	संख्या	२
		२] रोप संरक्षण मोहिम		
		अ] भात गादमाशी	हेक्टर	१७४.६१
		३] अल्प भुधारकांना कोरडवाहू पावसाच्या पट्टीतील जमीनीत विशीष्टा संच पुरविणे		
		अ] मिनीकट वाटप	हेक्टर	५८३२
		४] कडधान्य उत्पादन कार्यक्रम		
		अ] मिनीकट हरभरा	संख्या	१३
		ब] हरभरा घाटे अबी नियंत्रण	संख्या	२३५९
		क] तूर रोग अबी नियंत्रण	संख्या	२९३३
२	तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम	अ] भूईमूग अबी नियंत्रण	हेक्टर	८४३
		५] मागासवर्गीय आणि नवबौध्दाना दारीद्वय रेखेच्यावर आणण्यासाठी विशेष साहय योजना :-		
		लाभार्थी	संख्या	३४०
		[विशीष्टा, लघुसिंचन, बैलजोडी, गाडी-औजारे]		
		६] तुषार व टिंक संच	संख्या	२८
		२] फलोत्पादन		
		१] वागायती रोप मळ्याचे बळकटीकरण		
		अ] कलमरोपे	संख्या	२६६२६८
		२] फलोत्पादन रोपसंरक्षण		
		संत्रा		
		मिरची	हेक्टर	११३७

१	२	३	४	५
		३] मृदसंधारण		
		१] बांध घालणे, मजगीकरण करणे व उतारावर समतल घालणे ई. उपायाद्वारे जमीनीचा विकास करणे		
		अ] नाला वंडींग	संख्या	३५
		ब] मजगीकरण	क्षेत्र हेक्टर	२४६
		क] वनीकरण	---"	२२
		ड] समतल मशागत	---"	२११५
		४] पशु संवर्धन		
		१] पशु वैद्यकीय बहू चिकीत्सा-लयाची स्थापना व ईमारत बांधणे	संख्या	१
		३] पशु वैद्यकीय दवाखाना व प्रथोमपचार केंद्र बांधणे	संख्या	२
		३] तोंडाचे व पायाचे रोगादर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थ सहाय्य	मात्रा	६५७८०
		४] पशु पैदास क्षेत्रामध्ये जमीन विकास कामे करणे व पशुसाठी गोठे बांधणे	बांधकाम	१
		५] संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य [दुग्ध कार्यक्रम]		
		अ] खाद्य पुरवठा	संख्या	६४२
		५] मत्स्य व्यवसाय		
		१] मत्स्यबीज उत्पादन क्षेत्राची स्थापना		
		अ] केंद्र बांधकाम	संख्या	१
		ब] मत्स्यबीज उत्पादन	संख्या	२१
		२] अवरुद्ध प्राण्यातील मत्स्या-संवर्धन		
		अ] मत्स्यबीज संचयन	मत्स्यबीज लाखात	१२०
		३] मत्स्यव्यवसाय उपयोगासाठी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदी करीतां अर्थ सहाय्य		
		अ] नायलॉन सूत	किलो	१०१०

१	२	३	४	५
६] वने				
औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी				
लागणा-या वन झाडांच्या जातींच्या				
लागवडीची योजना				
अ] साग लागवड				
१ वर्ष	हेक्टर		संख्या	१०३२
२ वर्ष	हेक्टर		संख्या	२९२
३ वर्ष	हेक्टर		संख्या	४५०
ब] बांबू लागवड				
१ वर्ष	हेक्टर		संख्या	१६२
२] निकृष्ट वनाचे पुनरवनीकरण				
२ रे वर्ष	लागवड	हेक्टर		५२५
३ रे वर्ष		हेक्टर		३८९
४ थे वर्ष		हेक्टर		४२२
५ वे वर्ष		हेक्टर		५०६
३] किरकोळ जंगलांच्या उत्पांनाचा				
विकास				
	लागवड	हेक्टर		३६
४] वैरण साधन संपत्तीचा विकास				
	लागवड	हेक्टर		२६१
७] सहकार				
आदिवासी/अनुसूचित/जाती/जमाती/			सभासद संख्या	४२५
नववोधद घांना सहकारी साखर				
कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य				
१]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम		लाभार्थी संख्या	४३३०
२]	जवाहर रोजगार योजना		मनुष्य दिन	२५.१२
			लाखात	
३]	रोजगार हमी योजना		मनुष्य क्षमता	२७७१८
			संख्या	
४]	अतिरीक्त जमिनी दिलेल्या			
	अभिहर्तांकिनांना अर्थ			
	सहाय्य देणे		लाभार्थी	१३

=: तक्ता क्रमांक-११.२ [पुढे चालू] :=

१	२	३	४	५
३	लघु पाटबंधारे व पुर नियंत्रण	१] लघु पाटबंधारे [स्थानिक क्षेत्र] कामे तलाव	संख्या	२ तलाव भरणीचे काम, ६ नहराचे काम प्रगती पथावर
		२] लघु पाटबंधारे [राज्यक्षेत्र] कामे तलाव	संख्या	१ नहर मातीकाम, २ कालवे काम प्रगती पथावर
		३] अयशस्वी विहीरींना अनुदान	विहीर संख्या	४
		४] कोल्हापूर पध्दतीचे बंधारे [स्थानिक क्षेत्र]	बंधारे	८१ बंधारे काम प्रगती पथावर
		५] --- [राज्यक्षेत्र] मध्यम प्रकल्प	बंधारे	३ बंधारे काम सुरु
		६] --- [लघु पाटबंधारे] राज्यक्षेत्र	बंधारे	७
		७] आयाकट विकास उस युडी	संख्या	१३
४	विद्युत विकास	सामान्य विकास		
		१] ग्रामीण विकास		
		अ] घरगुती दिवे	संख्या	४२८६
		ब] औद्योगिक दिवे	संख्या	१३६
		२] शहरी		
		अ] औद्योगिक दिवे	संख्या	८०६८
		ब] शेतकी पंप	संख्या	८७
		३] पध्दती सुधारणा		
		अ] ट्रांसफार्मर क्षमतेत वाढ	संख्या	२२
		ब] कमी दाब वाहिन्या १ चे ३ मध्ये रूपांतर	संख्या	२८.३३

= :: तक्ता क्रमांक- ११.२ [पूटे चालू] :: =

= १८९ =

१	२	३	४	५
५	उद्योग व खाणकाम	१] सरकारी औद्योगिक वसाहत	संख्या	३
		२] सुशिक्षित बेरोजगारांना बीज भांडवल अर्थ. सहाय्य	प्रशिक्षणार्थ	३२२
		३] जिल्हा उद्योग केंद्र छोट्या उद्योग धारकांकरीता कर्ज योजना	लघुउद्योग	१२
		४] सुशिक्षित बेरोजगारांना प्रशिक्षण कार्यक्रम	प्रशिक्षणार्थी	३१२
		५] औद्योगिक सहकारी संस्थाना अर्थसहाय्य/भागभांडवल	संख्या	११
		६] हातमाग उद्योगांचा विकास	संख्या	२
		७] दारिद्र्य रेषेखाली कुटुंबांना जनता साडी व धोतर संचाचे सवलतीच्या दरात वाटप	संच वाटप [लाखात]	१.२५
		८] प्राथमिक हातमाग विणकर सहकारी संस्थाना काटकसर अंशदान निधी	सभासद संख्या	३०८६३
६	वाहतूक व दळणवळण	१] जिल्हा रस्ते [किमान गरजा कार्यक्रम सोडून] [स्थानिक क्षेत्र]	कि.मी.	१.०० [डांबरीकरण]
		२] जिल्हा रस्ते [किमान गरजा कार्यक्रम खालील] [राज्य व स्थानिक क्षेत्र धरून]		
		पुल	संख्या	२
		मो-या	संख्या	१२
		३] हरीजन वस्त्यांना जोडणारे जोड रस्ते [वि. घ. यो]	कि.मी.	१३.५०

क्रमशः

१	२	३	४	५
७	सामाजिक व सामाहिक सेवा	१] सामान्य शिक्षण अ] प्राथमिक शाळेत बालवाड्या सुरु करणे ब] प्राथमिक शाळेत पुस्तक पेट्या उघडणे क] शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागांमधील प्राथमिक शाळातील अनुसूचित जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती ड] अशासकीय नवीन माध्यमिक शाळा उघडणे व विना अनुदानीत माध्यमिक शाळा अनुदान तत्वावर आणणे. ई] अशासकीय माध्यमिक शाळांचा विकास व विस्तार जादा तुकड्या फ] पुर्वीच्या शासकीय माध्यमिक शाळांच्या इमारती बांधण्यासाठी जिल्हा परिषदांना अनुदान उ] माध्यमिक शाळेतून पुस्तक पेट्या उघडणे ऊ] उच्चतर माध्यमिक शिक्षण अतिरीक्त वर्ग ए] अशासकीय माध्यमिक शाळात प्रयोगशाळा साहाय्यकासाठी नेमणूक ऐ] नवीन जनशिक्षण नियामक केंद्राची स्थापना ओ] वारावी पर्यंतच्या विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण औ] प्राथमिक शाळांच्या इमारतीच्या बांधकामासाठी जिल्हा ग्रामीण विकास प्राधीकरणांना अनुदान क] विना अनुदानीत शैक्षणिक संस्थेत शिक्षणा-या आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक सवलती ड] खाजगी प्राथमिक शाळांना अनुदान ग] प्राथमिक शिक्षणाच्या स्वभाषिक विस्तारासाठी प्राथमिक शिक्षकांच्या नियुक्तीकरीता नगरपरिषदांना अनुदान	बालवाड्या संख्या विद्यार्थी विद्यार्थी शाळा संख्या तुकड्या संख्या इमारती संख्या विद्यार्थी संख्या वर्ग संख्या पदे केंद्र विद्यार्थी इमारती	२५२ ५००७७ १६२९१ ३३ १०८ ३ १०१७० ३२ २० १६ ३०७६ २० १२५० ३३ ८

१.	२.	३.	४.	५.
		२] <u>क्रिडा व युवक कल्याण</u>		
	अ]	गाव तेथे मैदान व व्यायाम शाळा	संख्या	३
	ब]	क्रिडांगणाचा विकास	संख्या	१०
	क]	व्यायाम शाळांचा विकास	संख्या	१३
	ड]	ग्रामीण/नागरी भागातील स्वयंसेवी युवक मंडळांना आर्थिक सहाय्य	मंडळ	३८
		३] <u>तांत्रिक शिक्षण</u>		
	अ-१-२	स्तरावर व्यवसाय शिक्षण आणि राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण अंतर्गत	संख्या	२०
		किमान कौशल्यावर आधारित अभ्यास क्रम	संख्या	१२००
		४] <u>आरोग्य</u>		
	अ]	राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्य	नमुने गोळा करणे संख्या	१९०४०
	ब]	प्राथमिक आरोग्य केंद्र/उपकेंद्र/ग्रामीण रुग्णालय बांधण्याचा अनुषंग	प्रा.आ. केंद्र	६
	क]	प्राथमिक आरोग्य केंद्राची स्थापना	कर्मचारी पदे	३३
		५] <u>ग्रामीण पाणि पुरवठा व स्वच्छता</u>		
	अ]	नळाने पाणी पुरवठा [खास उपाय] जि. प.	नळाचे संख्या	२९ १० कामे प्रगती पथावर
	ब]	नळाने पाणी पुरवठा [खास उपाय] जि. प.	---	२२
	क]	जि. एस. डी. अे ची नलीका विहीर खणण्याचा कार्यक्रम	विहीर संख्या	१३६
	ड]	विहीर बांधणे [साधे उपाय]	---	२०
		६] <u>गृह निर्माण</u>		
	अ]	भूसंपादन व भूविकास	क्षेत्र हेक्टर	१२
	ब]	खेड्यातील गावठाणाचा विस्तार व घर बांधण्यासाठी जागांची तरतूद	गावे संख्या	२९

१	२	३	४	५
		७] <u>नगर विकास</u>		
	अ]	नगर परिषदांना आर्थिक सहाय्य	न. व. संख्या	६
	ब]	गलिच्छ वस्ती सुधारणा कार्यक्रम	लोक संख्या	१६०५०
		८] <u>मागास वर्गीयांचे कल्याण</u>		
	अ]	मागास वर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परीक्षा शुल्क देणे	विद्यार्थी संख्या	२४११६
	ब]	विमुक्त जाती भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती	विद्यार्थी संख्या	८१२
	क]	मागास वर्गीयांच्या वसतीगृहांना सहाय्यक अनुदान	वसतीगृह संख्या	५
	ड]	व्यवसायीक शिक्षण घेणा-या विद्यार्थींसाठी असलेल्या वसतीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता देणे	---	२३०
	इ]	विमुक्त जाती व भटक्या जमातीकरीता स्वेच्छा संस्थाकडून चालविल्या जाणा-या आश्रम शाळा उघडणे व त्याची व्यवस्था राखणे	आश्रम शाळा	१
	उ]	मागास वर्गीयांना मंगलोरि कौले व जी. आय. शिल्स व गवती छपरे बदलण्या-साठी व्यक्तिगत अर्थसहाय्य देणे	लाभार्थी संख्या	१८०
	उ]	मागास वर्गीयांच्या सहकारी गृह निर्माण मंडळात वित्तीय सहाय्य देणे	संख्या सभासद	८ ३२६
	अ]	हरीजन वस्त्यांची सुधारणा	संख्या	४
	१]	आंतर जातीय विवाहास प्रात्साहन	जोडपी	११६
	२]	अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमातीस वैयकीय व अभियांत्रिकी विद्यार्थ्यांना पुस्तक पेट्या	विद्यार्थी	२
	ओ]	गलिच्छ वस्त्यात असलेल्या मुलांना शालांत पूर्व परीक्षेसाठी शिष्यवृत्त्या	विद्यार्थी संख्या	१३०

१	२	३	४	५
९] कामगार व कामगार कल्याण				
अ]	नवीन औद्योगिक शिक्षण संस्थांची स्थापना	संख्या	१. सावनेर औद्योगिक प्रशिक्षण केंद्र	
ब]	प्रशिक्षणार्थी करीता वसतीगृहे	संख्या	नागपूर आय. टी. आय बांधकाम	
क]	जागतिक बँक प्रकल्पा अंतर्गत औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थातील यंत्र सामुग्रीचे अधुनिकरण	संख्या	नागपूर औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	
ड]	आय. टी. आय. साठी कर्मशाळा प्रशासकीय इमारत बांधणे	संख्या	२. रामटेक येथील बांधकाम	
ई]	संजय गांधी स्वावलंबन योजना	लाभार्थी संख्या	७२४	
१०] समाज कल्याण				
अ]	स्त्रियांसाठी पुरस्कृत योजना आणि निराश्रित स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यवस्थापकीय प्रशिक्षण	महिला संख्या	११७०	
ब]	नियश्रित मुलांसाठी संस्थावाहय सेवा बाल सदनाला सहाय्यक अनुदान	बाल सदन संख्या	२	
क]	७ वी ८वी पर्यंतच्या शारीरिक दृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्य शिष्यवृत्त्या	विद्यार्थी	७५१	
ड]	अपंगांना स्वयंम रोजगारासाठी बोन भोंडवल योजनेने अर्थ सहाय्य	लाभार्थी	१२	
११] पोषण				
अ]	शालेय आहार कार्यक्रम	लाभार्थी	८७६१	

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर:

= :: तक्ता क्रमांक - ११.३ :: =

= १९४ =

रोजगार हमी योजना [१९९१-९२ वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुपये - हजारात]

अ. क्र.	जिल्हा	कामाच्या प्रकार	नियोजित कामाची संख्या	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	कामासाठी केलेली तरतुद	कामावर झालेला एकूण खर्च	रोजगार निर्मिती मनुष्य दिवस
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	नागपूर	१] सिंचन	२७२	-	२१४	६८	-	४५७८१	९१०९	३९६३७३
		२] सार्वजनिक कामे	१०९८	-	४४३	१६०	-	१४६३२१	४८४४०	१७५०६२१
		३] कृषि	१३११	-	५८६	२७९	-	२३६५१	६४७२	२७३१३६
		४] वनीकरण	३९१	-	२८९	१४२	-	४१४७१	२१०३१	८३८०२७
		५] इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	३०७२	६२८	१५३२	६४९	-	२५७२९४	८५०५२	३२५८१५७

टीप :- १] स्तंभ क्र. ५ मध्ये कामाच्या प्रकाराप्रमाणे मंजूर केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नसल्यामुळे एकूण कामाच्या संख्येचा आकडा दिला आहे.

२] स्तंभ क्र. ८ यावसाख्यात रस्त्यांची कामे व इतर कामे तात्पुरती बंद ठेवण्यांत येतात व यावसाख्या संग्रहात सर्व कामे परत सुरु करण्यांत येतात. त्यामुळे कामाच्या प्रकाराप्रमाणे बंद केलेल्या कामांची संख्या उपलब्ध नाही.

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [रोजगार हमी योजना, शाखा]

= १९५ =

==: तक्ता क्रमांक - ११.४ ==

रोजगार हमी योजनेखालील घेतलेली कामे त्थावरील रोजगार व खर्च

१९९१-९२ : वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	महिना	खर्च [रुपये लाखांत]		मनुष्य दिवस	रोजगार हमी योजनेखाली कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
१	२	३	४	५	६
१.	एप्रिल १९९१	८. ६१	८. ६१	६८४५४	१६६
२.	मे १९९१	६८. ७०	७७. ३१	३३५५८५	४६५
३.	जून १९९१	११७. १६	१९४. ४७	४००६११	५०२
४.	जुलै १९९१	४२. ३९	२३६. ८६	१६४९९०	२५६
५.	ऑगस्ट १९९१	७४. ७५	३११. ६१	२८१७२५	३७६
६.	सप्टेंबर १९९१	६५. ३१	३७६. ९२	२०००५३	३४३
७.	ऑक्टोबर १९९१	२५. ०९	४०२. ०१	११६९२९	२२७
८.	नोव्हेंबर १९९१	४३. ५३	४४५. ५४	१८१४९६	३५५
९.	डिसेंबर १९९१	९२. १२	५३७. ६६	२८६५०७	४९०
१०.	जानेवारी १९९२	५७. ०९	५९४. ७५	२५१४१२	४४६
११.	फरवरी १९९२	४६. ७८	६७१. ५३	३२५६४५	५६९
१२.	मार्च १९९२	१७८. ९९	८५०. ५२	६५४७५०	६४७

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर. [रोजगार हमी योजना शाखा]

= :: तक्ता क्रमांक - ११.५ :: =

= १२६ =

पिण्याच्या-पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबधी केलेल्या उपाय योजना [१९९१-९२ वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका/ जिल्हा	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या [८१ च्या जनगणने नुसार]	गावांतील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	बाराही महिने पुरेसे पाणि उपलब्ध असलेल्या गावांची संख्या		पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना			टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना					
				गावांची संख्या	त्याखालील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	टंचरने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	गावांतील टंचरने पुरवठा होणा-या वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	टंचरने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	त्यातील टंचरने पुरवठा होणा-या वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	बैलगाडीने पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	बैलगाडीने पुरवठा होणा-या गावांतील वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	दुतर साधनांनी पुरवठा होणा-या गावांची संख्या	गावांतील साधनांनी पुरवठा होणा-या वाड्या/ वस्त्यांची संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	नागपूर	१४५	१४५	१२९	१२९	१	१	१	-	-	-	१५	१५	विहिरी खोल करणे, खाजगी विहिरीचे अधिगृहण, नविने हातमंभ.
२.	दिंगणा	१२३	१२३	८८	८८	६	६	८	३	३	६	२६	२६	बडकी पुरक नैळ योजना विहिर खोल करणे, विहिर दुरुस्ती व अधिगृहण करणे.
३.	कामठी	७४	७४	४३	४३	२	२	२	-	-	-	२९	२९	विहिरी खोल करून पाणी पुरवठा
४.	काटोल	१६९	१६९	१२७	१२७	२५	२५	७	-	-	-	१७	१७	विहिरी खोल करणे.

कुमभा:....

= :: तक्ता क्रमांक - ११.५ [मुद्दे चालु] = ::

= १९७ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
५.	नरखेड	१३२	१३४	९८	९८	१२	१२	७	-	-	-	२२	२४	विहिरी खोल करणे.
६.	सावनेर	१२५	१२५	१२३	१२३	२	२	१	-	-	-	-	-	विहिरी खोल करणे, बुडकी करणे.
७.	कळोपत्र	९१	९१	७५	७५	५	५	४	-	-	-	११	११	तात्पुरती माणी योजना.
८.	रामटेक	१४९	१६१	१३६	१३६	१	१	१	-	-	-	१२	२४	विहिरी खोल करणे, बुडकी खोदणे.
९.	गारशिवनी	१०९	१०९	२३	२३	५	५	५	-	-	-	८१	८१	विहिरी खोल करणे, हातमू, तात्पुरती नळ योजना.
१०.	मोदा	१२१	१२१	१२१	१२१	-	-	-	-	-	-	-	-	पिण्यांच्या माण्यांच्या विहिरी खोदणे.
११.	उमरेड	१५३	१५३	१२३	१२३	४	४	२	२	२	४	२४	२४	हातमू नळ योजना, गाळ काढणे.
१२.	भिवानूर	११२	११२	७५	७५	१८	१८	४	२	२	३	१७	१७	विहिरी खोल करणे बुडक्या, विहिरी खोदणे, गाळ काढणे.
१३.	कुही	१५५	१५५	६२	६२	८	८	४	-	-	-	८५	८५	विहिरी खोदणे, नविन हातमू बसविणे, बुडकी खोदणे.
जिल्हा एकूण		१६५८	१६७२	१२२३	१२२३	८९	८९	४६	७	७	१३	३३९	३५३	-

आधार :- नागपूर जिल्ह्यांतील सर्व गट विकास अधिकारी, [मंचायत समिती]

तक्ता क्रमांक - ११.६ :-

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व

त्याखालील क्षेत्र [१९९१-९२ : वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[क्षेत्र - हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तालुका	अधिक उत्पादन देणारी पिके पिकाचे नांव	क्षेत्र	संकरित पिके पिकाचे नांव	क्षेत्र	सुंधारीत पिके पिकाचे नांव	क्षेत्र
१.	२	३	४	५	६	७	८
१.	नागपूर	गहू	२४६०	ज्वारी	९८९४	ज्वारी	१२६
		हरभरा	११४९	कापूस	२६७८	तूर	४२०८
						मूग	५३०
						उडिद	३६४
						इतर कडधान्ये	३२२
						भूर्डमूंग	८८
						तीळ	७६६
						सोयाबीन	५८०३
						कापूस	२५१३
						गहू	८९
						हरभरा	५९२
						इतर डाळी	५६
						जवस	१४६०
						भात	७३
२.	हिंगणा	गहू	१६७०	ज्वारी	१५७८५	ज्वारी	११५
		हरभरा	१२३०	कापूस	७८७०	तूर	४८४५
		सूर्यफूल	१			मूग	२०५
						उडिद	२०५
						इतर कडधान्ये	३५
						भूर्डमूंग	१२३
						तीळ	३३
						सोयाबीन	५५८७

= :: तक्ता क्रमांक - ११.६ [पूटे चालू] :: =

१	२	३	४	५	६	७	८
२.	हिंगणा					कापूस	२९००
						इतर डाळी	८८
						जवस	३०
						भात	४५
३.	कामठी	भात	१७९७	ज्वारी	१०९८	ज्वारी	९६८
		गहू	३८५०	कापूस	४५	तूर	१८४०
		हरभरा	९८१			मूग	१८२
						उडिद	१८२
						इतर कडधान्ये	१५३
						तीळ	१२४
						सोयाबीन	५१३५
						कापूस	२२
						गहू	१२५
						हरभरा	२७६
						इतर डाळी	२११
						जवस	३०८८
४.	काटोल	गहू	१०००	ज्वारी	१४७००	ज्वारी	९५
		हरभरा	१३५०	कापूस	१५००	तूर	५२००
		सूर्यफूल	१७०			मूग	५५०
						उडिद	६५०
						इतर कडधान्ये	७२५
						भूर्डभूग	८५००
						तीळ	२४०
						सोयाबीन	१५८२५
						कापूस	९२०
						इतर डाळी	३०
						जवस	२२

= २०० =

==: तक्ता क्रमांक - ११.६ [पूटे चालू] ==:

१	२	३	४	५	६	७	८
४.	काटोल					करडई	२०
						भात	१०८
५.	नरखेडा	भूईभूग	६	ज्वारी	२५००	ज्वारी	१०२
		गहू	११००	कापूस	१२००	तूर	५०००
		हरभरा	१४००			मूग	१०२०
						सूर्यफल	९०
						उडिद	१२२०
						इतर कडधान्ये	५३५
						भूईभूग	७०००
						तीळ	१९६
						सोयाबीन	१३५३०
						कापूस	८५०
						इतरडाळी	३०
						जवस	२४
						करडई	१५
						भात	१०५
६.	सांवनेर	भूईभूग	२०	ज्वारी	१३१३४	ज्वारी	११२३
		गहू	२२२५	कापूस	३७००	तूर	८०४८
		हरभरा	२१५०			मूग	४००
						उडिद	४५०
						इतर कडधान्ये	४००
						भूईभूग	५५००
						तीळ	३५०
						सोयाबीन	७७५८
						कापूस	२५००
						गहू	२५
						हरभरा	५०

कृमशा.....

तक्ता क्रमांक- ११.६ [पूढे चालू] ::=

१	२	३	४	५	६	७	८
६.	सापनेर						
						इतर डाळी	६०
						जवस	८५
						भात	२००
७.	कळभेश्वर	गहू	२०००	ज्वारी	११३८४	ज्वारी	१०४५
		हरभरा	१८५०	कापूस	२०४७	तूर	४७७४
		सूर्यफूल	३			मूग	४०८
						उडिद	५०८
						इतर कडधान्ये	१६८
						भईमूग	५२४०
						तीळ	२६५
						सोयाबीन	४४२२
						कापूस	१२७४
						हरभरा	२०१
						इतर डाळी	६५
						जवस	१००
						भात	७५
८.	उमरेड	भात	२५३२	ज्वारी	४७२०	ज्वारी	३७५०
		गहू	२६५०	कापूस	२५००	तूर	४५००
		हरभरा	२७३०			मूग	१५०
		सूर्यफूल	२			उडिद	१५०
						इतर कडधान्ये	१५०
						भईमूग	३
						तीळ	५४०
						सोयाबीन	१३५००
						कापूस	१२५०
						गहू	३२५
						हरभरा	४७०
						क्रमशः.....	

==: तपता क्रमांक ११.६ [पूटे चालू] ==:

१	२	३	४	५	६	७	८
८.	उमरेड					इतरडाळी	९५
						जवस	२२५०
						करडई	७५
						भात	३१
९.	भिवापुर	भात	५०००	ज्वारी	५००	ज्वारी	५४७०
		गहू	२१९४	कापूस	७२३	तूर	२३५०
		हरभरा	७७७			मूग	१५०
		सूर्यफूल	१			उडिद	१५०
						इतर कडधान्ये	१००
						तीळ	८००
						सोयाबीन	८०७१
						कापूस	४२७
						गहू	३७५
						हरभरा	२७३
						इतर डाळी	३६०
						जवस	३५३०
						करडई	६०
१०.	कूडी	भात	५८१०	ज्वारी	८२०	ज्वारी	६९६०
		गहू	२३००			तूर	३६१०
		हरभरा	११००			मूग	२२०
		सूर्यफूल	२			उडिद	२७०
						इतर कडधान्ये	१००
						तीळ	७५०
						सोयाबीन	११८५०
						गहू	७००
						हरभरा	५००
						इतर डाळी	३१०

= :: तक्ता क्रमांक- ११.६ [पूढे चालू] :: =

१	२	३	४	५	६	७	८
१०.	कूही					जवस	३९९४
						करडई	१५
११.	रामटेक	भात	९३५०	ज्वारी	१२२५	ज्वारी	२२३७
		गहू	६९२			तूर	२६५०
		हरभरा	१४६१			मूग	१६२
		सूर्यफूल	७५			उडिद	२१०
						इतर कडधान्ये	१६०
						तीळ	२०६
						सोयाबीन	३५८८
						गहू	५०४
						हरभरा	२७५
						इतर डाळी	६१
						जवस	६५०
१२.	पारशिवनी	भात	२७२८	ज्वारी	८६३४	ज्वारी	४३
		गहू	२२६०	कापूस	१८६०	तूर	५१९०
		हरभरा	१०७६			मूग	१२६
		सूर्यफूल	२७			उडिद	२६१
						इतर कडधान्ये	२६१
						भईमूग	२७०
						तीळ	१७२
						सोयाबीन	५४८८
						कापूस	७५०
						गहू	१२०
						हरभरा	२७५
						इतर डाळी	२७७
						जवस	१२६
						करडई	२५

== :: तक्ता क्रमांक- ११.६ [पुढे चालू] :: ==

१	२	३	४	५	६	७	८
१३.	पौदा	भात	११२००	ज्वारी	३८८	ज्वारी	२२६२
		गहू	१२००			तूर	४२००
		हरभरा	२८००			भुईमूग	४८
		सूर्यफूल	३			तीळ	११००
						सोयाबीन	५३०५
						गहू	४५०
						हरभरा	६००
						इतर डाळी	२५
						जवस	२०७०
						करडई	१०

आधार :- जिल्हा कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

= :: तक्ता कुमांक - ११.७ :: =

= २०५ =

जिल्हयांतील रासायनिक खताचे वाटप [वर्ष १९९१-९२ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	रासायनिक खताचे वाटप [म. टनांत]			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	खाजगी संस्थाकडून	एकूण	
१.	२.	३.	४.	५.	६.
१.	नागपूर	१८६०	२१३४	३९९४	रासायनिक खतांत घुरीया मिश्र खते, सुपर फॉस्फेट व डी. ए. पी. हयांचा समावेश आहे.
२.	हिंगणा	१४९७	१९८६	३४८३	
३.	कामठी	१८३२	२०२०	३८५२	
४.	काटोल	२११४	३६३०	५७४४	
५.	नरखेड	२०३०	३४६६	५४९६	
६.	सावनेर	१६८६	२७५०	४४३६	
७.	कळमेश्वर	१७३०	२९१०	४६४०	
८.	रामटेक	१८३१	२४७०	४३०१	
९.	पारशिवनी	१७९०	३६१२	५४०२	
१०.	मौदा	२६९०	३९७४	६६६४	
११.	उमरेंड	२९२६	३७१४	६६४०	
१२.	भिवापूर	२०१०	३९६७	५९७७	
१३.	कुही	१८९०	३०१८	४९०८	
जिल्हा एकूण		२५८६६	३८९५१	६४८३७	

आधार :- कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा मरिषद, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - ११.८ :: =

= २०६ =

जिल्ह्यांतील साखर कारखाने [वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	साखर कारखान्याचे नांव	सहकारी/ खाजगी	गळीत क्षमता [मे. टन] [दर रोजची]	प्रत्यक्ष झालेले गाळ [मे. टन]	साखरेचे उत्पादन [मे. टन]
१	२	३	४	५	६	७

१.	मौदा	श्रीराम सहकारी साखर कारखाना मर्धादीत नरेंद्रनगर [बाबदेव]	सहकारी	१२५०	१२५४३०	१४८६०
----	------	--	--------	------	--------	-------

आधार :- प्रादेशिक उपसंचालक, [साखर] महाराष्ट्र शासन, प्रादेशिक कार्यालय, नागपूर.

:: तक्ता क्रमांक - ११.९ :: =

= २०७ =

दुग्ध संस्थांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

वर्ष : १९९१-९२

अ. क्र.	तालुकाचे नांव	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध		शीतगुहांची संख्या	शीतगुहांची क्षमता [००० लिटरमध्ये]
				एकूण दुग्ध [००० लिटर]	प्रतिदिन सरासरी [००० लिटर]		
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	नागपूर	१७	६५९	२८९	१	१	१००
२.	हिंगणा	३१	१३७२	१०३	३	१	-
३.	कामठी	१०	४५५	१३२	x	-	-
४.	कण्टोल	५४	२०९४	१२८१	८	-	-
५.	नरखेड	२२	१३०४	६३६	२	-	-
६.	तावनेर	५१	१९६३	३०९१	८	१	२०
७.	कळमेव	४१	१६३८	२५३९	७	-	-
८.	रामटेक	३४	१४४४	२५४२	७	१	२०
९.	गेरशिचनी	१५	६५७	७४७	२	-	-
१०.	मौदा	३३	१३७४	१६८६	५	-	-
११.	उमरेड	१२	७१६	३१०	१	-	-
१२.	धिवामूर	१७	९७७	२२६	१	-	-
१३.	कुही	१४	७२३	२६	१	-	-
एकूण		३५१	१५३७६	१३७०८	५६	४	१४०

आधार :- १] जिल्हा दुग्ध विकास अधिकारी, नागपूर.

२] जिल्हा नूतन दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ, नागपूर.

टीप :- x हजार लिटर पेक्षा कमी.

= :: तक्ता क्रमांक - ११.१० :: =

= २०८ =

अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची प्रगती दर्शविणारा तक्ता [वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

जिल्ह्यांतील या कार्यक्रमांतर्गत
निवडलेल्या तालुक्यांची संख्या

- १] केंद्रीय पुरस्कृत
- २] राज्य पुरस्कृत
- ३] एकूण

निरंक

सं०

अ. क्र.	विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च [रु. लाखात]	खर्चाची टक्केवारी	भौतिक साध्याचा तुल्य शिल बाब परिमाण	लक्ष्य साध्य	साध्यांची टक्केवारी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९

नि रं क

टीप - नागपूर जिल्ह्यामध्ये अवर्षण प्रवण कार्यक्रम राबविण्यांत न आल्यामुळे माहिती "निरंक"
दाखविण्यांत आलेली आहे.

आधार - जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर.

= २०९ =

::= तक्ता क्रमांक ११.११ ::=
जिल्ह्यांती एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती, त्यावरील तरतूद व खर्च [वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

कार्यक्रमाखाली अतर्णा-या	१] तालुक्यांची संख्या	=	१
	२] गावांची संख्या	=	९८
	३] एकूण लोकसंख्या [१९८१ जनगणने प्रमाणे]	=	५३१५४
	४] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या [१९८१]	=	२९१८९

[रुपये हजारात]

अ.क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	१९९१-९२ साठी झालेली तरतूद	१९९१-९२ मध्ये झालेला खर्च	टक्केवारी
१	२	३	४	५
[एक]	<u>कृषि व संलग्न सेवा</u>			
१]	पीक संवर्धन	५८	५७	९८
२]	फलोत्पादन	२७३	३४३	१२६
३]	मृदा व जलसंधारण	-	-	-
४]	पशुसंवर्धन	७८	७६	९७
५]	दुग्ध व्यवसाय विकास	१३७	१३७	१००
६]	मत्स्यव्यवसाय	११०	११०	१००
७]	वने	१२१५	१२१४	१००
८]	पणन, कोठारे व वखारी	-	-	-
९]	सहकार	३९४	३९४	१००
एकूण [एक]		२२६५	२३३१	१०३
[दोन]	<u>ग्रामीण विकास</u>			
१]	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	३००	३००	१००
२]	अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-
३]	जवाहर रोजगार योजना	३९७	३९७	१००
४]	रोजगार हमी योजना	१२००	१२००	१००
५]	जमीन सुधारणा	-	-	-
६]	सामुहिक विकास	३५	३५	१००
एकूण [दोन]		१९२२	१९२२	१००
[तीन]	<u>पाटबंधारे व पूर नियंत्रण</u>			
			२८३६	१०१

क्रमशः.....

१	२	३	४	५
स्कूण [तीन]		२७९२	२८३६	१०१
[चार] विद्युत विकास		१५०६	१५२५	१०१
[पाच] उद्योग व खाणकाम				
१] मोठे व मध्यम उद्योग		५	५	१००
२] ग्रामीण व लघुउद्योग		-	-	-
स्कूण [पाच]		५	५	१००
[सहा] वाहतूक व दळणवळण				
१] मोठी व लहान बंदरे		-	-	-
२] अंतर्देशीय जलवाहतूक		-	-	-
३] रस्ते विकास		१०८४	१०८९	१००
स्कूण [सहा]		१०८४	१०८९	१००
[सात] सामान्य आर्थिकसेवा				
१] पर्यटन		-	-	-
[आठ] सामाजिक आणि सामुहिक सेवा				
१] सामान्य शिक्षण		४९१	४९१	१००
२] क्रीडा व युवक कल्याण		३०	४१	१३७
३] कला व संस्कृती		-	-	-
४] तांत्रिक शिक्षण		-	-	-
५] वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये		-	-	-
६] आरोग्य सेवा		२७४	२१८	८०
७] ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता		३९१	३९९	१०२
८] गृहनिर्माण		-	-	-
९] नगर विकास		-	-	-
१०] माहिती व प्रसिध्दी		-	-	-
११] मागासवर्गीयांचे कल्याण		१६१२	१६१४	१००
१२] कामगार व कामगार कल्याण		-	-	-
१३] समाज कल्याण		-	-	-
१४] पोषण		३६	३६	१००
स्कूण [आठ]		२८४१	२७९९	९९
स्कूण [एक ते आठ]		१२४२२	१२५०७	१०१
[नऊ] म्हाडा योजनेखालील तरतूद		१४७८	१४२९	९६.६८
[दहा] न्युक्लास बजेट		११८५	९९१	८३.६३

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक = ११.१२ :: =वीस कलमी कार्यक्रम [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

कलम क्रमांक	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
१	२	३	४	५
१. अ]	<u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u>	लाभधारकांची संख्या	४०३९	४३३०
	ब] जवाहर रोजगार योजना	लाख मनुष्य दिन	२७.८७	२५.१२
	क] लघु उद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	८८५	१५००
५.	अ] अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	एकर	-	३९.८२
७.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	खेडी संख्या	४८	४८
८.	<u>मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे</u>			
	१] डी. पी. टी	मुले संख्या	८७२१०	९६१२३
	२] मोलिओ	"-	८७२१०	९७६४९
	३] बी. सी. जी	"-	८७२१०	१११९६८
९. अ]	कुटूंब नियोजन शस्त्रक्रिया	शस्त्रक्रिया संख्या	२४२५०	२४०१६
	ब] सममुल्य शस्त्रक्रिया			
	१] आयुडी	लाभार्थी संख्या	२०२१०	२२०८९
	२] सी. सी. युझर्स	"-	४५१६०	५२६१६
	३] ओ. पी बाबरणारे	"-	१६८००	१६५०१
११अ]	अनुसूचित जातींच्या कुटूंबाना अर्थसहाय्य	लाभार्थी संख्या	४१३३	४०६४
	ब] अनुसूचित जमातींच्या कुटूंबाना अर्थसहाय्य	"-	५३१०	६१५४
१४.	<u>सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण</u>			
	क] इंदिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	२३२	२७८
	ड] कमी उत्पन्न घटकांसाठी घर बांधणी	"-	७३७	८१७

क्रमशः.....

= २१२

= :: तक्ता क्रमांक - ११.१२ [मुद्रे चालु] ::

१	२	३	४	५
१५.	गलिच्छ वस्ती सुधारणा वनीकरणांसाठी नवीन धोरण	लोकसंख्या	१६०५०	१६०५०
	अ] झाडे लावणे	संख्या लाखात	३७.००	१९९.६३
	ब] झाडे लावण्यांत आलेले क्षेत्र	हेक्टर	७५९९	९३५८.८३
१८.	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	-	१९
१९.	ब] पंप संचाचे विद्युतीकरण	पंप संख्या	२०००	३५१७
	क] सुधारीत चुली	चुली संख्या	८०००	८७३४
	ड] बायोगॅस संच बसविणे	संयंत्र संख्या	५००	५०१

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर

= २१३ =

= :: तज्ज्ञता क्रमांक - ११.१३ :: =

विशेष घटक योजना १९९१-९२ वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद [रुपये लाखांत]	झालेला खर्च [रुपये लाखांत]	खर्चाची टक्केवारी
१	२	३	४	५
१.	कृषि व संलग्न सेवा	३३.०१	३२.६४	९८.८८
२.	ग्रामीण विकास	१५.२५	२४.०३	१५७.७७
३.	वाटबंधारे व पुरनियंत्रण	८४.५१	७७.३६	९१.५४
४.	विद्युत विकास	५४.००	५३.७२	९९.४८
५.	उद्योग व खाणकाम	५.५८	८.६५	१५५.०२
६.	वाहतूक व दळणवळण	१६.७७	१६.७७	१००.००
७.	सामाजिक व सामुहीक सेवा	७१.७३	८३.०९	११५.८४
जिल्हा एकूण		२८०.८५	२९६.२६	१०५.४९

आधार :- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी [वर्ग - १] नागपूर.

:= तक्ता क्रमांक ११.१४ :=

= २१४ =

जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम संदर्भ वर्ष १९९१-९२

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या		एकूण	मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात हालेला खर्च
			जुनी [अपूर्ण] कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे			
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	सावनेर	१७५२	२४	२६	५०	१७५२	१७५२
२.	कम्मेश्वर	१७५२	८	५६	६४	१७५२	१७५२
३.	काटोल	१७५२	५	४१	४६	१७५२	१७५२
४.	उमरेड	१७५८	२२	२७	४९	१७५८	१७५८
५.	रामटेक	१७५२	१८	१८	३६	१७५२	१७०२
६.	कामठी	१७५२	८	३०	३८	१७५२	१७५२
७.	पश्चीम नागपूर	१७५२	७	२६	३३	१७५२	६००
८.	पूर्व नागपूर	१७५२	२	१५	१७	१७५२	X
९.	मध्य नागपूर	१७५२	-	७५	७५	१७५२	-X
१०.	उत्तर नागपूर	१७५२	११	२४	३५	१७५२	७०
११.	दक्षिण नागपूर	१७५२	-	२७	२९	१७५२	२३०
	एकूण	१२३४८	१०७	३७५	४८२	१२३४८	११४०३

टिप :- x. कारपोरेशनला देण्यात आलेली तरतूद वर्षाच्या शेवटी देण्यात आल्यामुळे तसेच तेथील कार्यप्रणालीच्या विलंबामुळे खर्च होऊ शकला नाही. तसेच म. नगर पालिकेला देण्यात आलेली तरतूद पुढील वर्षात खर्च करण्याची सवलत असल्यामुळे ९१-९२ वर्षात खर्च होऊ शकला नाही.

आधार :- जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १२.१ :: =

= २१५ =

निवडक शेतमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती ३०.६.१९९२ ला संपणा-या वर्षाकिरीता

जिल्हा - नागपूर.

[प्रति किंवल मूल्य रुपयामध्ये]

अ. क्र.	मालाचे वर्णन	प्रकार	महिने												वर्षाची सरासरी
			जुलै १९९१	ऑगस्ट १९९१	सप्टेंबर १९९१	ऑक्टोबर १९९१	नोव्हेंबर १९९१	डिसेंबर १९९१	जाने- १९९२	फरवरी १९९२	मार्च १९९२	एप्रिल १९९२	मे १९९२	जून १९९२	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१.	गहू	कल्याण	३४५	३४३	३४३	३७७	४२५	४३०	४४४	४१८	३८६	३९७	४१७	४२७	४०२
२.	तांदूळ	लुयई	४९६	४१६	४७५	५७१	५३७	५४५	५५६	६६५	६२६	६३२	६३४	६४०	५६६
३.	ज्वारी	हायब्रीड	२१६	२४४	२४७	२४६	२९५	२९९	३२२	३३९	३५९	३६५	३७२	४०४	३०९
४.	उडिद	काळा	६४१	६८०	७०२	६९१	६८४	७२९	६८३	७२३	६५५	६६५	६८६	६४३	६८२
५.	हरभरा	देशी	६८७	७१५	७७३	६४७	७४१	६९७	६४४	६५६	६६०	६७५	६३७	६६५	६८३
६.	तूर	गावराणी	१०५४	११३९	१०७८	१०१८	१०३१	९२५	९५८	१०१७	१०१०	१०६४	११०५	११३५	१०४४
७.	मसूर	गावराणी	७३४	-	-	-	७०६	६५०	६५१	६६७	६६०	६२०	६३५	६५७	६६४
८.	जवस	गावराणी	१३५०	१४६१	१४०४	१४२५	१४०७	१४७४	१३८७	१३५९	१३५३	१२४२	११६५	११७१	१३४१
९.	तीळ	गांदरा	१६००	-	१४७४	१४५२	१६३७	१७७९	१६८६	१४८८	१३५६	१३२५	१३०८	१३२३	१४९३
१०.	मिरची	भिवापुरी	२३५८	३००९	२८०१	३१०१	३६०६	३४७६	३२७८	२६४३	२७९४	२९७८	२९६८	३२८२	३०२४
	[सुकलेली]														
११.	शेंगदाणा	अकोला	९५२	१०४३	९७७	१०६३	११३१	१०७३	१०८२	१०६२	१०००	१०००	९६६	९१९	१०२२
	[फुल्ली]														
१२.	एरंडी	स्थानिक	४५०	४८०	५३०	५४५	६५५	६१०	५९१	५७६	५८०	५८१	६१५	६०५	५६८

क्रमशः

= :: तक्ता क्रमांक - १२.१ [मुद्रे चालू] :: =

= २१६ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१३.	मूंग	गावराणी	६५१	७३७	६५५	७८६	८०२	७७४	८००	८११	९०८	१००७	९९०	८२७	८१२
१४.	कुल्था	स्थानिक	७४५	७५०	७२७	७७८	६५१	७६०	६२५	७६३	७५९	७९३	७७२	-	७४५
१५.	सोयाबीन	स्थानिक	७२६	७३७	६७३	७५३	८०२	८३८	८०६	७७३	७६२	७९६	७९४	७९३	७७१
१६.	संत्री	नागपुरी	-	-	३५७	४३९	४९०	५३१	४७५	७६०	९१८	८१५	७००	८६५	६३५
१७.	कामूस	एच - ४	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०	८४०
		१००७/एचवाय-२८६	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०	७८०

टीप :- संक्रयाच्या किंमती प्रती गाडी समजाव्यात.

आधार :- १] नागपूर जिल्हयांतील कृषि उत्पन्न बाजार समिती [सर्व]

२] महाराष्ट्र राज्य सहकारी कामूस उत्पादन गणन महासंघ मर्यादीत, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १२.२ :: =

= २१७ =

जिल्हा मुख्यालय ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या सरासरी किरकोळ किंमती

[१९२१ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[मूल्य रूपात]

अ. क्र.	मालाचे वर्णन	गुणवत्ता व प्रकार या विषयी थोडक्यात विवरण	परिमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती												वर्षाची सरासरी
				जाने-वारी	फरवरी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टो-बर	नोव्हें-बर	डिसेंबर	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
धान्ये																
१.	तांदुळ उत्तम [खु. वा]	लुचई नं. १	किलो	६.००	८.००	८.००	७.५०	७.५०	७.५०	७.७५	८.००	८.००	८.२५	८.७०	९.००	७.८५
२.	तांदुळ मध्यम [खु. वा]	लुचई नं. २	"	५.६०	६.००	६.००	५.७०	५.६०	५.६०	५.६०	५.७६	५.८०	६.५०	६.५०	६.५०	५.९३
३.	तांदुळ-हलका [खु. वा]	लुचई नं. ३	"	४.६३	५.००	५.००	४.५०	४.५०	४.५०	४.७५	५.००	५.००	५.५०	६.००	६.००	५.०३
४.	गहू [स्व. धा. दु] मध्यम	"	"	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०	२.७०
५.	गहू गाडा	लोकवन	"	४.१०	५.००	४.८०	४.५०	४.५०	४.५०	४.५०	४.७४	४.८०	४.८०	४.८८	५.१५	४.६८
६.	गहू - आटा	स्थानिक	"	४.९१	५.३६	५.१५	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.००	५.३६	५.५०	५.१०
७.	ज्वारी-गांदरी	हाथडीड	"	२.१३	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.८०	३.८०	२.६०
८.	ज्वारी-त्रिवळी	गावराणी	"	२.२५	३.७५	३.५०	३.७३	३.८०	४.००	४.००	४.२०	५.००	५.००	४.७०	५.००	४.१६
९.	वाजरी-जाडी	गावराणी	"	३.५०	३.५०	३.५०	३.७३	३.८०	३.८५	४.००	४.७०	५.००	५.००	५.००	५.१३	४.२२

क्रमशः.....

= :: तत्ता कमांक - १२.२ [मुदे चालु] :: =

= २१८ =

	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
डाळी																
हरभरा [अड्या] देशी किलो	२.२५	२.७५	२.३०	२.५०	८.६०	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.११
हरभरा डाळ गावराणी -"	१०.५०	१०.२५	१०.००	१०.००	२.१०	२.७५	१०.००	१०.२०	१०.७५	१०.००	१०.००	१०.००	१०.००	१०.००	१०.००	१०.०७
तरडाळ डाळ [मध्यम] -" -"	१६.२५	१६.५०	१५.८०	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१७.७५	१८.००	१८.७५	१९.००	१८.६०	१८.००	१८.२२		
उडीद डाळ -" -"	१२.००	१२.००	१२.२०	१२.८८	१२.७०	१३.००	१३.५०	१४.१०	१४.००	१४.००	१४.००	१३.००	१३.००	१३.११		
मुंग डाळ मोगरा -"	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	१२.४०	१२.७५	१२.००	१३.००	१४.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१३.००	१२.७६
मसूर डाळ एम. गी -"	११.२५	१४.५०	१३.८०	१४.५०	१२.२०	११.००	११.००	१३.००	१३.५०	१३.००	१३.५०	१२.००	१२.८०	१३.००	१३.६३	
ताखर गूळ																
ताखर [बु. वा] सी -"	८.५८	८.७५	८.४६	८.६५	२.१६	२.४०	२.४३	२.५०	२.२५	८.२०	२.००	८.४५	८.२२			
गूळ कोल्हापूर -"	८.५०	८.५०	८.५०	८.५३	८.७०	८.६३	२.००	२.८०	१०.२५	१०.००	२.८०	२.००	२.१०			
तेल व खनिजे																
सुईमूंग तेल स्थानिक -"	४१.००	४०.००	३७.२०	३७.५०	३८.००	३८.००	३६.६३	४०.६०	४१.५०	४१.२५	४१.६०	३२.७५	३२.५८			
शाम-तेल -"	१६.००	-	-	-	-	-	-	२१.००	२१.००	२१.००	-	-	१९.७५			
[स्व. धा. दु.]																
वनस्पती तूप सूर्यमुखी -"	४०.२५	४१.५०	३९.८०	४२.००	४२.००	४२.००	४२.००	४२.४०	४४.००	४४.००	४६.००	४६.००	४२.७५			
दुध [शुधद म्हशीचे] लिटर	६.२५	७.००	७.४०	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	९.००	८.७५	८.४५			
मांस मासे																
मांस दक-याचे स्थानिक किलो	४०.००	४०.००	४०.००	४३.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४४.००	४५.००	४३.०३		
मासे रोहू -"	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००
अंडी कोपडी विदेशी डझन,	१०.००	१०.२५	९.००	९.००	९.००	९.६०	१०.२०	११.५६	१२.००	१०.००	१०.००	१०.००	१०.००	१०.०५		

कृपया...

= :: तक्ता क्रमांक - १२.२ [मुळे चालू] :: =

= २१२ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
महालयाचे वस्तु																
२५.	मीठ	गावठी	किलो	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५	१.२५
२६.	हळद	वायगाव	"-	२८.१३	३०.००	३०.४०	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३८.००	४०.००	४१.८०	४३.००	३४.२७
२७.	सुकी मिरची	भिवानूर	"-	१८.५०	२०.००	२२.८०	२८.५०	३०.००	३१.७५	३३.००	३२.००	४३.७५	५०.००	५३.२०	५६.००	३५.८७
भाजीपाला																
२८.	बटाटे	महाडी	"-	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	४.००	५.००	५.००	६.२०	४.२५	४.३७
२९.	कादि मांदरे	बाभिक	"-	७.००	५.५०	४.००	३.२५	३.६०	३.५०	४.००	४.६०	६.००	५.१३	४.००	३.००	४.३८
म्हें																
३०.	केळी	महावळ	डझन	३.५०	३.५०	३.५०	३.८७	४.८०	४.२५	४.००	४.००	४.००	४.५०	४.८०	५.००	४.१४
मेय																
३१.	घडा	सी.डी.सी	किलो	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६०.००	६४.००	६४.००	६४.००	६४.००	६४.००	६४.००	६४.००	६२.३३
३२.	कॉफी बुक वॉन्ड [साधी]	१००	ग्रेम	४.५०	४.००	४.००	५.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	६.००	५.४५
जळण, वीज, दिवावत्ती																
३३.	राकेल मांदरा		लिटर	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२५	२.२८	२.७५	२.७५	२.७५	२.७५	२.८८
३४.	कोळसा	स्थानिक	४० किलो	१५०.००	१५०.००	१५०.००	१५०.००	१५०.००	१६०.००	१६०.००	१७२.८०	१७६.००	१७६.००	१७६.००	१७६.००	१६२.२३
३५.	काडेपेटी चाबी छाय	४० काड्या		०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०	०.३०
३६.	लाकुड आडजात	४० किलो		४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४५.००	४८.७५	५१.६०	५२.००	५२.००	५२.००	५२.००	४८.१२

कुमशा

= :: तफता क्रमांक - १२.२ [मुदे चालु] :: =

= २२० =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
कमडे																
३७.	भांडी	४.५० मि. सुरत [कायवर]	१. नग	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००	१००.००
३८.	नोटींग	[सुरत कायवर स्टिन गोज]	मिटर	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००	८०.००
३९.	ब्लाऊज	मिस ६५ से.मी. [सम्प्रेत मिल]	नग	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००	३२.००
४०.	शटींग	ममलाल भांडी	मिटर	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	२८.००	३१.००	२८.२५
४१.	पितळी थाली	भंडारा वापरातील संकीर्ण वस्तु	किलो	१०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११०.००	११८.००	१२०.००	१२०.००	१२०.००	१२२.३३
४२.	धुण्याचा	साबण ५०१ २ वड्या		८.२०	८.२०	८.२०	८.००	८.००	८.००	८.००	८.००	२.१२	२.४०	२.४०	२.४०	८.६१
४३.	अंगाचा	साबण [हमाम] १ वड्या		४.६५	४.६५	४.६५	४.६१	४.६०	४.६०	४.८०	४.८०	४.८०	४.८०	४.२२	५.००	४.७४
४४.	विड्याची	गाने कपुरी १०० नग		५.००	५.००	५.००	५.००	५.६०	८.००	६.५०	५.४०	५.००	५.००	४.६०	४.००	५.३४
४५.	सुमारी	अध्या	किलो	५८.००	६०.००	६०.००	६०.००	६२.००	७०.००	७०.००	७०.००	८३.५०	८८.००	८८.००	८८.००	७१.४५
४६.	तंबाखु	व-हाडी	किलो	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१६.००	१८.००	२०.००	२०.००	१७.१६
४७.	तिगारेट	गनामा १० नग		३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.५०	३.२०	४.००	४.५०	४.५०	३.७८
४८.	दिडी	वंदरी संख्या २५		१.८०	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.००	२.२०	२.२५	२.२५	२.२५	२.०८
४९.	केश तेल	टाटा हेअर ऑईल १०० मिली.		१०.८०	१०.८०	१०.८०	१०.८०	१०.८०	१०.८०	१०.८०	११.२८	१२.००	१२.००	१२.००	१२.००	११.२४
५०.	मुद्रणासाठी कागद	वल्लारपूर दस्ता														

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १२.३ :: =

= २२१ =

नागपूर केंद्रातील कामगारांचे ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक [वर्ष १९९१-९२]

जिल्हा - नागपूर.

[मायाभूत वर्ष १९८२ - १००]

अ. क्र.	महिना व वर्ष	अन्न	मानसुमारी तंबाखू इत्यादी	इंधन व दिवाबत्ती	घरे	कामड बिछाना आणि वादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	
	एकूण सरासरी	१९९०-९१	१९५	२३५	२२२	२६७	१५८	१९३	२०१
१.	एप्रिल	१९९१	२०७	२६२	२३५	२७७	१६३	२०२	२१२
२.	मे	१९९१	२०९	२६९	२३५	२७७	१७०	२०३	२१५
३.	जून	१९९१	२१७	२८१	२३५	२७७	१७०	२०५	२१९
४.	जुलै	१९९१	२२४	२८०	२३६	२७६	१७४	२०८	२२४
५.	ऑगस्ट	१९९१	२३३	२८९	२४१	२७६	१७५	२१२	२३०
६.	सप्टेंबर	१९९१	२३७	२९६	२४२	२७६	१८०	२२१	२३४
७.	ऑक्टोबर	१९९१	२३४	२९३	२४२	२७६	१८०	२२१	२३३
८.	नोव्हेंबर	१९९१	२३६	२९४	२४२	२७६	१७९	२२३	२३४
९.	डिसेंबर	१९९१	२३४	२०४	२४२	२७६	१७९	२२३	२३३
१०.	जानेवारी	१९९२	२३६	३०९	२४३	३०२	१८१	२२५	२३८
११.	फरवारी	१९९२	२४२	३३६	२४३	३०२	१८७	२२७	२४३
१२.	मार्च	१९९२	२४०	३३८	२४३	३०२	१८७	२२९	२४२
	वार्षिक सरासरी १९९१-९२	२२९	२९६	२४०	२८३	१७७	२१७	२३०	

आधार :- कामगार-आयुक्त यांचे कार्यालय, कॉमर्स सेंटर, ताडदेव, मुंबई - ४०० ००४.

जिल्हयांतील पोलीस दलांची एकूण संख्या

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	वर्ष १९९१-९२
१.	<u>पोलीस दलांची संख्या</u>	
अ]	पोलीस उपमहानिरीक्षक [वर्ग-१]/अतिरिक्त पोलीस आयुक्त	१
ब]	पोलीस आयुक्त/विशेष पोलीस महानिरीक्षक	१
क]	पोलीस उप आयुक्त	३
ड]	पोलीस सह आयुक्त	१२
इ]	पोलीस अधिक्षक/समादेशक	३
ई]	पोलीस सहाय्यक अधिक्षक/सहाय्यक समादेशक	५
प]	पोलीस उप अधिक्षक	६
फ]	निरिक्षक	८१
भ]	उपनिरिक्षक	३९२
म]	जमादार	१३४१
य]	हवालदार	७०५
र]	शिपाई	६२०३
	<u>एकूण पोलीस दलांची संख्या</u>	<u>८७५३</u>
२.	पोलीस ठाणी	४१
३.	आऊट पोस्ट	१७
४.	सब पोस्ट	२
५.	लॉक अप्स	३६
६.	पोलीस ठाणे, आऊट पोस्ट, व सब पोस्ट गावे	३८
	आदींची सोय असलेली गावे/शहरे शहरे	१
	<u>पोलीस दलांचा एकूण खर्च</u>	<u>[रुपये लाखांत] २६३६</u>

टीप :- पोलीस ठाण्यांची संख्या वाढल्यामुळे आऊट पोस्टची संख्या कमी झाली.

- आधार :-
- १] पोलीस आयुक्त नागपूर शहर, नागपूर.
 - २] पोलीस अधिक्षक, नागपूर जिल्हा [ग्रामीण विभाग], नागपूर.
 - ३] पोलीस अधिक्षक, लोहमार्ग नागपूर.
 - ४] समादेशक, राज्य राखीव पोलीस बलगट, क्र. ४, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक : १३.२ :: =

= २२३ =

गुन्हयासंबंधी आकडेवारी १९९२ या वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	गुन्हयाचे प्रकार	प्रकरणाची संख्या [४५-६]	चौकशी चाल असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात चाल असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशी करण्यासाठी मुक्कट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली शिक्षा दिलेली व जामीन दिलेल्या सह निकालात काढलेली प्रकरणे	निर्दोश म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोशी असलेली प्रकरणे	वर्षाच्या शेवटी न्यायालयातील मुलंबित प्रकरणे.
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	दखलमात्र गुन्हयात मदत करणे	-	-	-	-	-	-	-	-
२.	दखलमात्र गुन्हयाबाबत कटकरणे	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे	५३१	२३२	१२२०	२२९	३४	४२	३४	१४०९
४.	व्यक्ती विषयक गंभीर गुन्हे	२३८७	८११	१०९३२	१५७६	२४	१७६	३०७	१२००१
५.	व्यक्ति आणि मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्ता विषयक गंभीर गुन्हे.	७७३	३९७	२०९४	३७६	१५	४३	४७	२३६५
६.	व्यक्ति विषयक फिरकोळ गुन्हे	१८०५	४७१	२२८३	१३३४	२६६	११९	१४४	३०८८
७.	मालमत्ता विषयक फिरकोळ गुन्हे	२९९३	१६४१	७१२६	१३५२	२११	२९९	३९६	७५७२
८.	वर न नोंदलेले इंडियन मीनल कोड खालील इतर गुन्हे	४१७१	११०८	३७५१	३७६३	६११	३४८	१९५०	४६०५
	[एकूण १ ते ८]	१३३६०	४६६०	२७४०६	८७००	११६१	१०२७	२८७८	३१०४०

क्रमशः...

= :: तक्ता क्रमांक - १३.२ [मुठे चालु] :: =

= २२४ =

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२. वर नमूद न केलेले इतर गुन्हे									
अ] विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलनात्र ठरलेले गुन्हे	११११७	१६४३	२०४४१	१८२७४	२१०६	११५३	१०३२३	२३५४१	
ब] बी. एच. ओ. आर. ११४७ कायद्याखालील गुन्हे.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
एकूण बेरीज	३३२७७	६३०३	४७८५५	२६१७४	४०६७	२१८०	१३२०१	५४५८१	

- आधार :-
- १] सहाय्यक पोलीस आयुक्त, गुन्हे शाखा - १, नागपूर.
 - २] जिल्हा पोलीस अधीक्षक [ग्रामीण] जिल्हा - नागपूर,
 - ३] पोलीस अधीक्षक, लोह-मार्ग, नागपूर.

= २२५ =

= :: तक्ता क्रमांक - १३३ :: =

तुसांत दाखल केलेले गुन्हेगार १९९१-९२ वर्षाकरीता

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१.	रेल्वे अधिनियम	२५१५	४	२५१९
२.	मुंबई पोलीस अधिनियम	११३८	१७	११५५
३.	मुंबई दाखंबंदी अधिनियम	४९९	१३	५१२
४.	क्रिमीनल, प्रोसीजन कोड अधिनियम	२१६	-	२१६
५.	घर-बोडी आणि चोरी	१८५	९	१९४
६.	खोटे दस्त ऐकज आणि फसवणूक	-	-	-
७.	खून	५६	१	५७
८.	डांके व दरोडे	-	-	-
९.	हल्ला व दुखापत करणे	५०	-	५०
१०.	जुस लावून पळविणे व बलात्कार करणे	१६	-	१६
११.	लष्करी गुन्हे	-	-	-
१२.	इतर	५७५	१३	५८८
	एकूण	५२५०	५६	५३०६

आधार :- अधिक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

तुलनात दाखल झालेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रते नुसार

वर्गीकरण [१९९१-९२ वर्षांकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५
१.	<u>१८ वर्षाखालील</u>			
१.१	अशिक्षित	११२	-	११२
१.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
१.३	वाचता व लिहीता येणारे	२३५	-	२३५
२.	<u>१८ ते २१ वर्षे</u>			
२.१	अशिक्षित	१५४	-	१५४
२.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
२.३	वाचता व लिहीता येणारे	३०३	२	३०५
३.	<u>२२ ते ३० वर्षे</u>			
३.१	अशिक्षित	३१४	१४	३२८
३.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
३.३	वाचता व लिहीता येणारे	७९१	५	७९६
४.	<u>३१ ते ४० वर्षे</u>			
४.१	अशिक्षित	३७८	७	३८५
४.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
४.३	वाचता व लिहीता येणारे	१७२०	१२	१७३२
५.	<u>४१ ते ६० वर्षे</u>			
५.१	अशिक्षित	१९९	६	२०५
५.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
५.३	वाचता व लिहीता येणारे	८३६	७	८४३
६.	<u>६१ वर्षांवरील</u>			
६.१	अशिक्षित	१०६	३	१०९
६.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
६.३	वाचता व लिहीता येणारे	१७२	-	१७२
७.	<u>एकूण</u>			
७.१	अशिक्षित	१२६३	३०	१२९३
७.२	अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	-	-	-
७.३	वाचता व लिहीता येणारे	३९८७	३६	४०२३

आधार :- अधीक्षक, मध्यवर्ती कारागृह, नागपूर.

= :: तक्ता कुमांक - १३.५ :: =

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालांत काढलेली कामे [१९९१ वर्जाकरीता]

= २२७ =

जिल्हा - नागपूर.

दिवाणी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमिती.	संकिर्ण	नियमित	संकिर्ण	नियमित	संकिर्ण	नियमित	संकिर्ण
१	२	३	४	५	६	७	८
५०२३	२५८१	४३५	५४१	१२८२१४	-	१०३	३७३७

टीप :- जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी यांनी ज्यां प्रकरणावर निर्णय दिलेला आहे अशा प्रकरणाचा यांत समावेश नाही.

आधार :- जिल्हा व सत्र न्यायाधीश, नागपूर. [न्यायमंदीर]

= :: तक्ता क्रमांक - १४.१ :: =

बँक कार्यालये, दुर्गिकृत बँका यांची संख्या त्यांच्या ठेवी व कर्जे [१९९१-९२ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	कर्जा-यांची संख्या	दुर्गिकृत बँकांची [संख्या]	बँकांची कार्यालये [संख्या]	दुर्गिकृत बँकांच्या ठेवी [लाख रु.]	दुर्गिकृत बँकांच्या अगाऊ रकमा [लाख रु.]	सहकारी बँका [संख्या]
१	२	३	४	५	६	७	८	९
जिल्हा एकूण		१११	८३६९	३४	२४३	१२२०८१	६४५५१	१२६
१	नागपूर [शहर]	१	७३२५	३४	१३३	ऊ. ना.	ऊ. ना.	३९
२	नागपूर [ग्रामीण]	७	४५	४	७	"	"	५
३	हिंगणा	८	४५	७	९	"	"	८
४	कामठी	७	१४७	५	९	"	"	७
५	काटोल	१०	११०	४	९	"	"	८
६	नरखेड	१०	८३	४	१०	"	"	१०
७	सावनेर	९	१३२	५	११	"	"	८
८	कळभेश्वर	६	४९	३	५	"	"	५
९	रामटेक	९	१०८	४	१०	"	"	४
१०	पारशिवनी	६	८४	५	७	"	"	४
११	मौदा	१२	५९	५	८	"	"	९
१२	उमरेड	१०	११४	६	११	"	"	९
१३	भिव्यापूर	६	३१	४	५	"	"	५
१४	कुही	१०	३७	४	९	"	"	५

टिप :- १] स्तंभ ७ व ८ ची माहिती तालुकावार उपलब्ध नसल्यामुळे फक्त जिल्हाची माहिती दर्शविलेली आहे.

२] ऊ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- अग्रणी जिल्हा प्रबंधक, बँक ऑफ इंडिया, नागपूर.

==: तसता क्रमांक १४.२ ==

= २२९ =

संयुक्त भांडवल संस्था

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	रोजोची स्थिती	भाग भांडवल असलेल्या मर्यादित संस्था		हमीव्दारे मर्यादित असलेल्या आणि नफ्यांसाठी काम न करणा-या संस्था		एकूण
		सार्वजनिक	खाजगी	सार्वजनिक	खाजगी	
१	२	३	४	५	६	७
१.	३१ मार्च १९९२	१०६	१०७९	१२	४	१२०१

आधार - कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार नवी दिल्ली.

==: तक्ता क्रमांक - १४.३ ==

उत्तरविलेल्या विमापत्रांची संख्या व विम्यांची रक्कम

[१९९१-९२ चा वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संख्या
१	२	३	४
१	शाखा	संख्या	११
२	उत्तरविलेली विमापत्रे	संख्या	६८९५५
३	व्यपगत विमापत्रे	संख्या	उ. ना.
४	विम्याची रक्कम	रुपये [हजारात]	२६६७०००

टिप :- उ. ना. = उपलब्ध नाही.

आधार :- प्रबंधक [योजना] भारतीय जिल्हा विमा निगम नागपूर
मंडळ कार्यालय, नागपूर.

= ** तक्ता क्रमांक - १५.१ :: =

= २३१ =

चित्रपट गृहे व व्हीडीओ केंद्रे या विषयी आकडेवारी [१९९१-९२ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	कायम स्वस्वाची चित्रपट गृहे		क्रिती चित्रपट गृहे		सरकार मान्य व्हीडीओ केंद्राची संख्या	वसूल केलेला करमणूक कर [रुपये]
		संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसन क्षमता		
१	२	३	४	५	६	७	८
	जिल्हा एकूण	३३	२५४२३	९	३२५०	१३०	५००१२००७
	<u>तालुका</u>						
१.	नागपूर [शहर]	२६	२१४४१	-	-	-	४५७८६७२०
२.	नागपूर [ग्रामीण]	-	-	१	४०५	३	१२०४७०
३.	हिंगणा	-	-	१	४००	११	१२०२२५
४.	कामठी	३	१७७२	-	-	१३	१५०२८२३
५.	काटोल	१	५००	-	-	८	२३२०७२
६.	नरखेड	-	-	१	३२०	१६	१६०७२७
७.	सावनेर	-	-	२	६७५	२०	२७६५४४
८.	कळमेश्वर	-	-	१	४००	६	१२२३६२
९.	रामटेक	१	४४०	-	-	१६	२२०३२१
१०.	भारशिवनी	-	-	२	८००	८	१४२५६८
११.	मोदा	-	-	-	-	११	५०४३८
१२.	उमरेंड	२	१२६३	-	-	१०	२५१३११
१३.	भिवानूर	-	-	१	३५०	३	७८२३०
१४.	कुही	-	-	-	-	५	२१६५६

टीप :- कामठी आणि कळमेश्वर तालुक्यात तिकीटांची विक्री कमी झाल्यामुळे गेल्या वर्षीच्या तुलनेत करमणूक कर कमी प्रमाणात वसूल झाल्याचे आढळते.

आधार :- जिल्हा मॅजिस्ट्रेट, जिल्हाधिकारी कार्यालय, [करमणूक शाखा] नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १५.२ :: =

= २३२ =

जिल्हयांतील गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

[समये लाखात]

अ. क्र.	योजना	१९९१-९२		१९९०-९१ मधील		१९९१-९२ मधील	
		अखेरीस एकूण खातेदारांची संख्या	दोब्ब	गुंतवणूक	नक्ता	दोब्ब	गुंतवणूक
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	टपाल कार्यालय बचत खाते.	-	२५६७. १६	१२०. २३	२८०५. १५	०. ७३	
२.	संचित मुदत ठेव	-	८०. १०	[-] ८५. ८६	५८. ३३	[-] ७५. ६६	
३.	गुंनरावती ठेव	५४८१०	१४६२. ०८	५७३. ६७	१७५२. ९४	४३०. २०	
४.	समय बंध ठेव [१, २, ३, व ५ वर्षीय]	१०४	२६१. ३५	[-] २६. ३९	२७८. ५९	[-] ६३. २३	
५.	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी [टपाल खाते]	-	२७. ५०	२७. ३४	४३. ४५	४१. ७९	
६.	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी [स्टेट बँक]	-	९३९. ५३	७६७. ९३	१२१५. ९९	५६२. ८९	
७.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे २ ते ७ मालिका	-	-	[-] १५६१. ३९	-	[-] १९७२. १५	
	अ] आठवी मालिका	-	१०२९. ९५	१०२९. ९७	९९१. ५६	९८९. ८४	
८.	इंदिरा विकास पत्रे	-	५६२. १७	५६२. १७	५८६. ५०	१८९. ८९	
९.	किसान विकास पत्रे	-	१९८३. ८४	१९८३. ४८	१६७२. ९४	१५८३. १३	
१०.	मासिक प्राप्ती योजना	६२२	६९७. १६	६९७. १६	३९३. ८८	३७८. ५९	
११.	राष्ट्रीय बचत योजना, १९८७	८४३०	१६३४. ३१	१६३४. ३१	१६०१. ०५	१५७५. ४३	
१२.	सामाजिक सुरक्षा पत्रे	-	-	-	-	-	
१३.	इतर सर्व योजना	-	०. ०५	[-] ५. ३१	-	[-] ०. ३०	
एकूण योजना		६३२६६	११२४५. २२	५७१७. ३१	११५००. ३८	३६४१. १४	

जिल्हयातील अल्प बचतीचे लक्ष रु. ५६००. ०० लाख १९९०-९१ या वर्षाकरिता

जिल्हयातील अल्प बचतीचे लक्ष रु. ५८००. ०० लाख १९९१-९२ या वर्षाकरिता.

आधार :- सहाय्यक संचालक, अल्पबचत योजना, जिल्हाधिकारी कार्यालय,
नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १५.३ :: =

= २३३ =

तालुकावार गोळा केलेला जमीन महसूल [१९९१-९२ या वर्षाकरिता]

जिल्हा - नागपूर.

[रुमये - हजारत]

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	घालण्याच्या जमीन महसूलाची एकत्रित मागणी [मूवीच्या वर्षाची जमीन रक्कम सोडून]	एकत्रित जमीन महसूलाची थकवाकी [अधिकत व अदाधिकृत]	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	खातेदारांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
	जिल्हा एकूण	१२८२	२४१	१५२३	९३९	-	५८४	१५९	२७२७४३
	तालुका								
१.	नागपूर [शहर]	७७	१३	९०	-	-	९०	२	२३५३३
२.	नागपूर [ग्रामिन]	१०५	-	१०५	१०१	-	४	४	१६९३७
३.	हिंगणा	९०	८	९८	८४	-	१४	३	१६५१८
४.	कामठी	७३	२२	९५	६०	-	३५	१०	१३१९७
५.	काटोल	१२०	५	१२५	१०५	-	२०	२०	२३८१६
६.	नरखेड	१६२	१०	१७२	१६४	-	८	८	२४७५३
७.	सावनेर	१५७	१०	१६७	१५२	-	१५	१५	२१०६७
८.	कळमेघवर	१९०	८८	२७८	१३०	-	१४८	२०	१८४७८
९.	रामटेक	४०	-	४०	२२	-	१८	८	१८४२९
१०.	भार शिडनी	८७	१	८८	२८	-	६०	३५	१६८८३
११.	मौदा	३५	४	३९	६	-	३३	१६	२२३६९
१२.	उमरेड	२९	५५	८४	७३	-	११	-	१८७२६
१३.	भिवानूर	३५	६	४१	८	-	३३	८	१५३२५
१४.	कुही	८२	१९	१०१	६	-	९५	१०	२३७१२

आधार :- जिल्हाधिकारी, नागपूर याचे कार्यालय, [महसूल खाखा].

छापखाने आणि छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके [२१ मार्च १९९२ या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	मदना-लेखाची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमान पत्रे व नियतकालिके																			
			दैनिक					साप्ताहिके					मासिके					मासिके				
			मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिन्दी	इंग्रजी	इतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	जिल्हा एकूण	६२५	१८	११	३	-	३२	३९	१३	१	५	५८	६	१	१	१	९	२५	६	५	-	३६
१.	तालुका																					
१.	नागपूर	६२८	१८	१०	३	-	३१	३४	१३	१	५	५३	६	१	१	१	९	२५	६	५	-	३६
२.	हिंणगा	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३.	कामठी	१४	-	१	-	-	१	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४.	काटोल	७	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५.	नरखेड	५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६.	सावनेर	६	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७.	कळमेवदर	९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८.	रामटेक	४	-	-	-	-	-	१	-	-	-	१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
९.	गारशिवनी	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०.	मौदा	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
११.	उमरेड	९	-	-	-	-	-	२	-	-	-	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१२.	भिवानूर	३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१३.	बुढी	२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार :- जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर [गृहशाखा] २. जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर.

= :: तक्ता कुमाक - १५.५ :: =

= २३५ =

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरवलेले तांदूळ, गहू व साखर [१९९१-९२ वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

[आकडे "००" टनामध्ये]

वर्ष	तांदूळ			गहू			साखर			नियमित/रास्त धान्य वाटणूकाने [संख्या]
	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यांतील इतर ठिकाणे	एकूण [२५-३]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यांतील इतर ठिकाणे	एकूण [५५-६]	जिल्हा मुख्यालय	जिल्ह्यांतील इतर ठिकाणे	एकूण [८५-९]	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
३१ मार्च १९९२	१०२	५७	१५९	५३०	३१७	८४७	८९	७७	१६६	१२३७

आधार :- १] जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

२] अन्न धान्य वितरण अधिकारी, [नागपूर शहर विभाग] नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १५.६ :: =

= २३६ =

मागणी व वसूल केलेले धान्य [१९९१-९२ या वर्षाकरीता]

जिल्हा - नागपूर.

आकडे "००" टनामध्ये]

वर्ष	मागणी	तांदुळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण	मागणीशी वसुलीची टक्केवारी
	सर्व धान्याची एकूण मागणी							
१	२	३	४	५	६	७	८	९

३१ मार्च १९९२

नि र क

टीप :- लेव्ही सक्तीची नसल्यामुळे मागणीचा प्रश्न नाही त्यामुळे साक्षिती निरंक आहे.

आधार :- जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर. [पुरवठा शाखा].

= :: तक्ता क्रमांक - १५.७ :: =

= २३७ =

१९९१ मधील लोकसभा निवडणूक व १९९० मधील विधान सभा निवडणूक यासंबंधी आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	मतदार संघाचे नांव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या		एकूण मतदानाची टक्केवारी
			पुरुष	स्त्रिया	
१	२	३	४	५	६
१. लोकसभा - जून १९९३					
२२	रामटेक	९१४२५२	२६७९११	१७०४३२	४३८३५०
२३	नागपूर	१२३९४५०	३४५५३५	२५६६६५	६०२२००
एकूण लोकसभा		२१५३७०२	६१३४४६	४२७१०४	१०४०५५०
२. विधानसभा - ऋरवरी १९९०					
१]	उमरेड	१५५०८२	५६५२२	४५६९१	१०२२१३
२]	कामठी	१७०१३७	५९४६१	४७०३२	१०६४९३
३]	नागपूर - उत्तर [अ. जा.]	२०३५५६	५१६२१	३९४१२	९१०३३
४]	नागपूर - पूर्व	२६५९९८	७७३९९	५६८७०	१३४२६९
५]	नागपूर - दक्षिण	१७५३२९	५४१०५	४२६२५	९६७३०
६]	नागपूर - मध्य	१३४९१७	३८१२८	३३२६१	७१३८९
७]	नागपूर - पश्चिम	२८०६९२	७९२२१	६२३६८	१४१५८९
८]	कळमेश्वर	१५८४८१	५९४८०	४६३२०	१०५८००
९]	काटोल	१३३३२०	५१३८१	३९७५६	९११३७
१०]	सावनर	१५४६०५	५८६३४	४४५२१	१०३१५५
११]	रामटेक	१७१५३७	६२७३६	४८२२९	११०९६५
विधानसभा एकूण		२००३७३४	६४८६८८	५०६०८५	११५४७७३

कुमारी

= :: तक्ता क्रमांक - १५७ [ःकुटे घालु] :: =

= २३८ =

अ. क्र. मतदार संघाचे नांव

सक्षार मते मिळालेल्यांची संख्या

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
		भारतीय जनता पार्टी	कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया	इंडियन काँग्रेस [एस]	इंडियन नॅशनल काँग्रेस	जनता पार्टी	लोकदल	लोकदल [बी]	जनता दल	शिव- सेना	शेल- करी काम- करी पक्ष	वहजन समाज पार्टी	आरपी आय [बी]					
१.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
१.	<u>लोकसभा - जून १९९३</u>																	
	२२	रामटेक	१०२४८३	-	२६२१	२४०४३७	२६१४	-	-	५३२३७	-	-	१२३२३	-	-	-	-	-
	२३	नागपूर	१९९७२८	-	-	२७४४४८	१२३७	६७४	-	-	-	-	१२१३७	८१३१८	-	-	-	-
	एकूण लोकसभा		३०२२११	-	२६२१	५१४८८५	३८५१	६७४	-	५३२३७	-	-	२४५२७	८१३१८	-	-	-	-

विधानसभा - ऋवरी १९९०

१]	उमरेड	-	-	२७२	२९५५५	-	-	-	१३२६०	५१३५	-	-	-	-	-	-	-	-
२]	कामठी	-	-	-	३४७१५	-	-	-	९६३४	१४३१९	-	-	-	-	-	-	-	-
३]	नागपूर-उत्तर [अ.जा.]	२१३५८	६१८६	८२७	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४]	नागपूर-पूर्व	-	-	-	८०३३३	-	-	-	-	४१४६२	-	-	-	-	-	-	-	-
५]	नागपूर-दक्षिण	२९३८७	-	२५०	३५६८२	-	-	-	५११८	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६]	नागपूर-मध्य	-	-	१०१३६	२२३१७	-	-	-	२२३२३	७७३८	-	-	-	-	-	-	-	-
७]	नागपूर-पश्चिम	५५०८१	-	-	४६४३८	-	-	-	१५१८८	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८]	कळमेण्वर	-	-	११००	३८७६७	-	-	-	१९९७९	६३७९	-	-	-	-	-	-	-	-
९]	कांटोल	१६७९१	-	११६०	३७५९७	-	-	-	२५३२७	-	-	-	-	-	-	-	-	-
१०]	तावनेर	३१८७३	-	५८३	३६४१०	-	-	-	-	-	४७०३	-	-	-	-	-	-	-
११]	रामटेक	-	-	-	३४५२५	-	-	११५	४३४८२	-	-	-	-	-	-	-	-	-
विधानसभा एकूण		१५४४९०	६१८६	१४३२८	३९६३३९	-	-	११५	१५४३११	७५०४३	४७०३	-	-	-	-	-	-	-

क्रमशः...

अ.क्र.	मतदार संघाचे नांव	पक्षवार मते मिळालेल्यांची संख्या							उमेदवारांची संख्या	मिळालेली मते
		अखील भारतीय मानव सेवा दल	दलीत मन्थर	दूरदर्शी पार्टी	विदर्भ राजा पार्टी	गोंडवाना पार्टी	ऑल इंडिया दलीत मुस्लीम मॉयजॅरिटी सुरक्षा महासंघ	अखील भारतीय हिंदू महासभा		
१.	२	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
१. लोकसभा - जून १९९३.										
२२	रामटेक	४८५६	२३६	१८२१	११०१	१६५१	१०००	-	१२	७७२२
३३	नागपूर	-	७७०	३११	११३०	-	-	३३३	३६	३५१८३
एकूण लोकसभा		४८५६	१००६	२०३२	२२३१	१६५१	१०००	२२२	४८	३२९११
२. विधानसभा - फेब्रुवारी १९९०										
१]	उमरेड	-	-	-	-	-	-	-	१२	५२४१०
२]	कामठी	-	-	-	-	-	-	-	१२	४६०७८
३]	नागपूर-उत्तर[अ.जा.]	-	-	-	-	-	-	-	२४	६१७२३
४]	नागपूर-पूर्व	-	-	-	-	-	-	-	२२	११३४७
५]	नागपूर-दक्षिण	-	-	-	-	-	-	-	२६	२५४७८
६]	नागपूर-मध्य	-	-	-	-	-	-	-	१८	८२५७
७]	नागपूर-पश्चिम	-	-	-	-	-	-	-	३०	२३५३७
८]	कळमेणवर	-	-	-	-	-	-	-	१८	२७९३८
९]	काटोल	-	-	-	-	-	-	-	१७	८९२९
१०]	सावनेर	-	-	-	-	-	-	-	२१	२७८४३
११]	रामटेक	-	-	-	-	-	-	-	१८	३१७८५
विधानसभा एकूण		-	-	-	-	-	-	-	२१८	२३५३२५

आधार :- जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर.

= :: तक्ता क्रमांक - १५.८ :: =

अधिकारी व प्रवाशी धाचेसाठी असलेल्या प्रवाशी बंगल्यांची तालुकावार यादी[३१.३.१९९२ या दिवशीची]

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	जिल्हा/तालुका	प्रवाशी बंगल्याचे नांव व रक्ता
१	२	३
	जिल्हा एकूण	३९
	तालुका	
१.	नागपूर	१] रविभवन नागपूर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] २] सर्कीट हाऊस [नागभवन] नागपूर [सा. बां. विभाग] ३] सत्कार विश्राम गृह, नागपूर [- " -] ४] जुने आमदार निवास, नागपूर [- " -] ५] नविन आमदार निवास, नागपूर [- " -] ६] रेस्ट हाऊस, सेमिनरी हिल्स, नागपूर [वन विभाग] ७] रेस्ट हाऊस, अंबाझरी, नागपूर [महानगरपालिका नागपूर] ८] डाक बंगला, गोरेवाडा, नागपूर [म. पालिका, नागपूर]
२.	हिंगणा	९] रेस्ट हाऊस, हिंगणा [जिल्हा परिषद, नागपूर]
३.	कामठी	१०] रेस्ट हाऊस, कामठी [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
४.	काटोल	११] विश्राम गृह, काटोल [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] १२] विश्राम गृह, कोंढाळी [राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग ५४]
५.	नरखेड	१३] विश्राम गृह, चमेली [वन विभाग] १४] विश्राम गृह, भोरगड [वन विभाग] १५] विश्राम गृह, नरखेड, [जिल्हा परिषद, नागपूर]
६.	सावनेर	१६] विश्राम गृह, सावनेर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग] १७] निरीक्षण बंगला, खासा [वन विभाग] १८] डाक बंगला, पिपळा [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
७.	कळमेश्वर	१९] विश्राम गृह, कळमेश्वर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
८.	रामटेक	२०] पर्यटक निवास, खिंडली-रामटेक [महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ] २१] डाक बंगला, मनसर [राष्ट्रीय महामार्ग, उपविभाग -४९]

= :: तक्ता-क्रमांक - १५.८ [गृहे चालु] :: =

१	२	३
८. रामटेक	२२]	विश्राम गृह, चोरबाहुली [राष्ट्रीय महामार्ग, उपविभाग-४२]
	२३]	विश्राम गृह, देवलापार [राष्ट्रीय महामार्ग, उपविभाग-४२]
	२४]	निरीक्षण बंगला, खिंडसी-रामटेक [घाटबंधारे विभाग]
	२५]	डाक बंगला, सालेघाट [वन विभाग]
	२६]	निरीक्षण बंगला, तोतलाडोह [वन विभाग]
	२७]	विश्राम गृह, तोतलाडोह [घाटबंधारे विभाग]
	२८]	निरीक्षण बंगला, झिल्लोरी [वन विभाग]
	२९]	विश्राम गृह, रानी-डोह [वन विभाग]
	३०]	विश्राम गृह, भागरकसा [वन विभाग]
९. गारशिवनी	३१]	विश्राम गृह, गारशिवनी [जिल्हा परिषद नागपूर]
	३२]	पेंच विश्राम गृह, नवेगाव-खेरी [नागपूर घाटबंधारे प्रकल्प]
१०. मौदा	३३]	विश्राम गृह, माथनी-मौदा [राष्ट्रीय महामार्ग, उपविभाग क्रमांक ५५, भंडारा]
११. उमरेड	३४]	विश्राम गृह, उमरेड [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
१२. भिवापूर	३५]	विश्राम गृह, भिवापूर [सार्वजनिक बांधकाम विभाग]
	३६]	विश्राम गृह, बोटेझरी [वन विभाग]
	३७]	विश्राम गृह, नवेगाव [वन विभाग]
१३. कुही	३८]	विश्राम गृह, कुही [जिल्हा परिषद]
	३९]	विश्राम गृह, अंभोरा [जिल्हा परिषद]

आधार :-

- १] सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नागपूर.
- २] महानगर पालिका, नागपूर.
- ३] जिल्हा परिषद, नागपूर.
- ४] घाटबंधारे विभाग, नागपूर.
- ५] महाराष्ट्र राज्य पर्यटन महामंडळ, नागपूर.
- ६] वन विभाग, नागपूर.
- ७] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग - १३, ३९, ५४ नागपूर.
- ८] राष्ट्रीय महामार्ग उपविभाग क्रमांक ५५, भंडारा.

निष्पन्न निर्देशावली

जिल्हा - नागपूर

अ. क्र.	वाच	परिमाण	१९५०-५१	१९६०-६१	१९७०-७१	१९८०-८१	१९८५-८६	१९८६-८७	१९८७-८८	१९८८-८९	१९८९-९०	१९९०-९१	१९९१-९२
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
रक) जिल्हा जायजि लोकसंख्या १९५१, ६१, ७१, ८१, ९१ [अल्पांक]													
१.	क्षेत्र	चौ. कि.मी.	९९३०	९९३०	९९२८	९९२८	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१	९९३१
२.	लोकसंख्या	हजारत	१२१३	१५१२	१९७२	१९७२	२५८२	२५८२	२५८२	२५८२	२५८२	२५८२	२५८०
३.	लोकसंख्येचा घनता	चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या.	१२४	१५२	१९६	१९६	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	२६०	३३१
४.	शेतकाम-वाचे शेतकाम-तह रकम काम करणा-या लोकसंख्येचा शेकडा प्रमाण	शेकडा प्रमाण उ.ना.	५३.७३	५०.०२	५०.०२	५०.०२	४७.०५	४७.०५	४७.०५	४७.०५	४७.०५	४७.०५	उ.ना.
दोन] शेत जायजि जायजि													
१.	जंगलाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	१३३	१८४	१८३	१८३	१७१	१६७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
२.	शेत योग्य क्षेत्र	हजार हेक्टर	७७८	७३२	६२३	६१२	६७८	६९९	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
३.	प्रत्येक शेत काम करणा-या व्यक्तीला शेत योग्य क्षेत्र	उ.ना.	१.४	१.८	१.४	१.६	१.६	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	
४.	नागवडी खालील रकम क्षेत्र	हजार हेक्टर	४७७	५३८	५५७	५६०	५७४	५७२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
५.	नागवडी खालील निष्पन्न क्षेत्र												
अ]	अन्नधान्याखालील	हजार हेक्टर	४५७	५३१	५७३	३६२	३७६	३६७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ब]	ऊस खालील	हजार हेक्टर	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	x	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
क]	सुईसुंगाखालील	हजार हेक्टर	३	५	१७	१३	१७	१७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ड]	कायताखालील	हजार हेक्टर	४१	७०	९३	८०	७१	६१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
६.	प्रत्येक शेत काम करणा-या व्यक्तीला शेत योग्य क्षेत्र	उ.ना.	०.७६	१.६	१.२	१.२	१.२	१.२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.

कृपया:.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
दोन] ७. कलेल्या निव्वळ क्षेत्राची शेकडा प्रमाण	०.६७	१.६०	२.५३	११.०८	६.३२	६.२८	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
एकापेक्षा अधिक वेळा लागू झालेल्या क्षेत्राचे शेकडा प्रमाण.													
८. जोडिताखालील एकूण क्षेत्र हजार हेक्टर	२७	२७	३२	५८	७५	७०	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
९. लागवडीखालील एकूण क्षेत्राची जोडिताखालील एकूण क्षेत्राचे प्रमाण	५.१	५.२	७.३	१०.३	१३.१०	१२.२४	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१०. निव्वळ जोडिताखालील क्षेत्र हजार हेक्टर	२७	२७	३७	७३	५६	७९	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
११. कालव्याने केलेले ओलित क्षेत्र -"-	३	६	१०	१९	२७	२२	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१२. पिढीरीने केलेले ओलित क्षेत्र हजार हेक्टर	१७	१४	१९	२५	२२	२७	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१३. उत्तर साधनाने केलेले ओलित क्षेत्र -"-	६	८	९	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	६६	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
१४. मुख्य पिकाखालील ओलित क्षेत्र													
अ] अन्नधान्ये हजार हेक्टर	१७	१५	१५	४०	५२	४८	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ब] ऊस हेक्टर	-	-	-	२०१	३२१	५४१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
क] भुईसुंगे हजार हेक्टर	-	-	-	-	x	x	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
ड] फळे व भाजोपालात हजार हेक्टर	उ.ना.	उ.ना.	१	१७	१७	१८	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
इ] कापूस -"-	-	-	२	१	१	१	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
गिन] मृदा सुधारण कामे													
अ] बांधवांदिस्त देलेली जमीन हजार हेक्टर	उ.ना.	उ.ना.	२२	७	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ब] मजुरी केलेली जमीन -"-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
क] ज. जमीन सुधारणाखालील क्षेत्र -"-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
चार] शेतोचा अडवारे													
१]	जांगर [अ] लाफडी]	हजारात [१९६१] [१९७२]	x	x	-	-	-	-	-	-	[१९८७]	-	[१९९२]
		७०	६१								९०		९०
	[ब] लोखंडी	हजारात	२	४	x	x	-	-	-	-	११	-	१२
२]	तेलावर चालणारे शेतोचे पंप	"-	१	२	x	x	-	-	-	-	३	-	३
३]	विजेवर चालणारे शेतोचे पंप	"-	२	८	x	x	-	-	-	-	२५	-	२५
४]	अ] म्हात्तीर चालणारे ऋाचे चरक	हजारात	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब] बैलांच्या मदतीने चालणारे ऋाचे चरक	हजारात	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
पांच] पशुधन													
१]	रकून पशुधन	हजारात	८१३	८७१	x	x	-	-	-	-	११२०	-	११२१
२]	प्रत्येक बैलांमध्ये निव्वळ हेक्टर दिकाखाली म्हा. [तीन वर्षांपर्यंत बैल]		५.०४	५.१०	x	x	४.९९	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
३]	कोंड्या	हजारात	२२०	२३७	x	x	-	-	-	-	४२८	-	४३२
सहा] मत्स्य व्यवसाय													
१]	गोड्या प्राण्यांचे मत्स्य उत्पादन	मे.टन.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	९२६	२६९७	३४१९	४१७५	३८०५	३८६५	४६१४	५१४०
सात] कारखाने व कारखाने													
			[१९५१]	[१९६१]	[१९७१]	[१९८०]	[१९८५]	[१९८६]	[१९८७]	[१९८८]	[१९८९]	[१९९०]	[१९९१]
१]	चालू कारखाने	संख्या	उ.ना.	२८४	४२६	४५९	९६९	१०८२	१०७८	११६३	१२४९	१२७९	१३१६
२]	कारखानांचा कामादरीत उत्पत्ती.	हजारात	उ.ना.	३२	३५	३६	४८	४७	४९	५१	५१	४९	४९
३]	हस्ताव लोकांमध्ये नोंदणी वृत्त कारखान्यातील कारखाने	संख्या	उ.ना.	२५८६	१६४९	१८३६	१८५४	१८०५	१८९७	१९८९	१९५८	१९०६	१५४५

क्रमशः.....

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
आठ] लोख													
१]	विजेचे उत्पादन	सो. को. वें. तास	उ. ना.	उ. ना.	५७७	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
२]	विजेचा वापर	घ. ल. -"	उ. ना.	२२	२७७	६०५	५६५	४२७	५०२	६७८	७६०	७८९	८२५
३.	विजेचा पुरवठा झालेला शहरे संख्या		२	९	२२	१३	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६
४.	विजेचा पुरवठा झालेला पेडी संख्या		११	७८	६५५	१३०२	१७५०	१८७७	१८७७	१८७७	१८७७	१८७७	१८७७
नऊ] सहकार													
१. सहकारी संस्था													
अ]	कृषि पतसंस्था	संख्या	२७४	८२९	६४३	६११	६००	६००	५८८	५८८	५८८	५९७	५९७
ब]	बिगर शेती पतसंस्था	संख्या	२४४	५२०	११३	२०४	३०२	३१७	४६४	४९३	५०६	५४१	५६७
क]	बिगर कृषि बिगर पतसंस्था संख्या	उ. ना.	उ. ना.	११७५	१३००	१७८५	२०७७	२४९८	२६१९	२७३५	२८८४	२९७७	२९७७
२. सधातूची संस्था													
अ]	कृषि पत संस्था	संख्या हजारात	उ. ना.	उ. ना.	८९	१२९	१३३	१६६	१७१	१९०	१९४	१९३	२२८
ब]	बिगर कृषि पत संस्था	संख्या हजारात	उ. ना.	उ. ना.	१३	३०	४०	६३	३०९	३५५	३७५	३४८	३८८
क]	बिगर कृषि बिगर पतसंस्था	-"	उ. ना.	उ. ना.	१११	३५२	१८५	१२०	२३६	२४६	२७४	२९०	२८०
३. खेते भांडवल													
अ]	कृषि पत संस्था	रुपये हजारात	उ. ना.	उ. ना.	११२९६१	१२४५२७	६६५३४५	७२५६४१	८७१७७३	१०४२२६१	११४८३७४	१३६०५५९	५४२५६६
ब]	बिगर कृषि पत संस्था	-"	उ. ना.	उ. ना.	३१०३९	३६३७९	२५३७३२	८९९५२८	८०२५५२	१००८८७४	१२०७३०५	१५५७४००	२१७६२२०
क]	बिगर कृषि पत संस्था	-"	उ. ना.	उ. ना.	१३०२२७	४४१४७०	४६४०३३	९५९५७४	१२१७८१६	११४४५७१	१४७५०४	१२७६५६४	१७६३६०४
४. दिलेले कर्ज													
अ]	कृषि पत संस्था	-"	उ. ना.	उ. ना.	१०७१८५	३५६३८	२२५३६९	१८७७७०	३६३४८०	१३५८५८	५९४९४६	४६६८१५	५७८८००
ब]	बिगर कृषि पत संस्था	-"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	६३२५९४	५०१७८०	५१८१७८	८४८१९७
क]	बिगर कृषि बिगर पतसंस्था	-"	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	४८१८७६

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
ह्या) शिक्षण													
१] प्राथमिक	अ] संस्था	संख्या	३२३	६५९	१७१८	१७९६	१९८४	२०००	२०००	२०२६	२०७५	उ. ना.	२१६६
	ब] विद्यार्थी	हजारात	४२	७३	२१६	३२८	४००	३९५	३९५	४१२	४१४	उ. ना.	४३८
	क] शिक्षक	हजारात	१	२	७	८	९	१०	१०	१०	१०	उ. ना.	११
२. इय्यक	अ] संस्था	संख्या	६३	८३	२८९	३०३	४६९	४७६	४७६	५०६	५२१	उ. ना.	५६०
	ब] विद्यार्थी	हजारात	२५	४३	१३८	२०५	२७८	२९४	२९४	३०३	३२३	उ. ना.	३४३
	क] शिक्षक	हजारात	१	३	५	७	९	९	९	१०	१०	उ. ना.	११
३. उच्च शिक्षण	अ] संस्था	संख्या	उ. ना.	उ. ना.	२२	२४	३२	३२	३२	३२	३६	उ. ना.	८३
	ब] विद्यार्थी	हजारात	उ. ना.	उ. ना.	२१	३१	५२	५१	५१	५३	५७	उ. ना.	४२
	क] शिक्षक	हजारात	उ. ना.	उ. ना.	२	३	२	२	२	२	२	उ. ना.	उ. ना.
४. साक्षरतेचे प्रमाण	अ] पुरुष	शेकडा प्र.	-	४८.१	५६.१	५६.१	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	६३.७४	७०.००
	ब] स्त्रिया.	-	-	३१.३	३३.५	३३.५	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	४४.६२	५४.९६
	क] एकूण	-	-	३५.१	४५.९	४५.९	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	५४.५६	६२.७८
जशरा) तांत्रिक आरोग्य													
१. ह्वायने		संख्या	२९	६७	१२५	१४०	१२३	१३४	१३०	१२३	१२३	१३५	१३५
२. रुग्णांमध्ये		संख्या	७	१०	२०	२३	२७	२३	२३	२३	२४	२६	२९
३. प्राथमिक आरोग्य केंद्रे		संख्या	उ. ना.	उ. ना.	१३	१३	४०	४१	४१	४०	३९	४८	४८
४. खाटांचा संख्या		संख्या	८८५	१५६७	१८४६	४२७५	५२३१	४५६८	४५९१	४७३४	४७८३	४९३८	५०६२
५. दरलाख लोकसंख्यामागे खाटांचा संख्या		संख्या	७२	१०३	९५	२२०	२०२	१७६	१७७	१८३	१८५	१९१	१५४
६. उपचार केलीले रुग्ण													
	अ] बाळ्य रुग्ण	हजारात	५७७	१२३०	२९३९	४५०३	४१४३	३६२१	४०३०	४६८६	६८९४	७६८२	८४०१
	ब] आंतररुग्ण	हजारात	१	३०	६९	५३२	७१५	३७३	२२१	२५६	५१७	४२६	३५७
७. वन्य दर [नमुना पाहणीनुसार दर हजारात]			३४	२८	उ. ना.	२०.८	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	२१.७८	२५.७९	२५.७९	३०.००
८. मृत्यू दर			२७	२४	उ. ना.	६.७	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	७.१८	६.४५	६.४५	१०.००

= :: तंत्रिका क्रमांक. १५.९ [पूटे चालू] :: =

= २४७ #

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
बारा] वाहतूक आणि विकासात्मक													
१.	रस्त्यांची लांबी [नगर परिषदेचे जगदून]	कि.मी.	६३३	७४५	११५९	३६८३	३९१९	४८९९	५३६०	५५२७	५५३१	५७९२	५९४३
२.	शहर चौ. कि.मी. क्षेत्रफळामागे असणारी रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	६	८	१२	३७	३९	४९	५४	५६	५६	५८	६०
३.	दर लाय लोकसंख्येमागे असणारी रस्त्यांची लांबी.	कि.मी.	५१	४९	६०	१४२	१५१	१८२	२०७	२१३	२१४	२२४	१८१
४.	रेल्वे जागांची लांबी	कि.मी.	३२२	३२२	३४३	३५०	३५०	३८३	३८३	३८३	३८३	३८३	४५४
५.	डाक घरे	संख्या	१६६	१५६	२६६	३३९	३३४	३२२	३२३	३२३	३२३	३२३	३३५
६.	तार घरे	संख्या	९	३३	४७	७१	७६	६८	६९	८४	८४	८४	९७
तेरा] स्थानिक स्वराज्य संस्था													
१.	पंचायत समिती	संख्या	उ.ना.	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३
२.	ग्राम पंचायत	संख्या	९१	१९६	६५९	६९९	७२२	७२२	७२३	७४२	७६५	७६५	७६५
३.	नगर परिषद [अष्टानगरपालिका धरून]	संख्या	९	१०	११	११	११	११	११	११	११	११	११
४.	कटक मंडळ	संख्या	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
चौदा] इतर													
१.	अधिकीचांची संख्या [सहकारी बँका धरून]	संख्या	[१९५१]	[१९६१]	[१९७१]	[१९८१]	[१९८५]	[१९८६]	[१९८७]	[१९८८]	[१९८९]	[१९९०-९१]	[१९९१-९२]
			२४	३०	८०	१४८	३१३	३३०	उ.ना.	३३६	३६२	३६९	३६९

टीप :- xह्या चिन्हाने दर्शविलेली माहिती-परिमाणाच्या निम्न्यापेक्षा कमी आहे असे समजावे.

आधार :- अर्थ व तांत्रिकी संचालनालय, मुंबई.